సోమవారం 14-10-2024

సత్యమేవ జయతే
సాక్షి
WWW.SAKSHI.COM
పేజీలు: 14 వెల: ₹ 5.50
సంపుటి: 17
సంచిక: 203

'స్వచ్ఛమైన రక్షిత జలాలను అందిస్తేనే గోండు, చెంచు, ఆదివాసి గిరిజనులు ఆరోగ్యంగా ఉంటారు.'

భారత్ సెమీస్ ఆశలకు దెబ్బ!
మహిళల టి20 ప్రపంచకప్ పోరులో 9 పరుగులతో ఆసీస్ చేతిలో ఓటమి -12లో

సంసారం.. 'ఆర్థిక' చదరంగం
కాబోయే భాగస్వాములకు 'మనీ'పై అవగాహన ఉండాలి - 13లో

SIMULTANEOUSLY PRINTED AT VIJAYAWADA | CHENNAI | DELHI | BANGALORE | HYDERABAD | MUMBAI | ANANTAPUR | GUNTUR | KADAPA | KHAMMAM | KARIMNAGAR | KURNOOL | MAHABOOBNAGAR | MANGALAGIRI | NALGONDA | NELLORE | NIZAMABAD | ONGOLE | RAJAMAHENDRAVARAM | SRIKAKULAM | TADEPALLI GUDEM | TIRUPATHI | VISAKHAPATNAM | WARANGAL

బాబాపై బిష్ణోయ్ బుల్లెట్
నటుడు సల్మాన్‌ఖాన్‌తో స్నేహం ఉందనే కారణంతో మహారాష్ట్ర మాజీ మంత్రి బాబా సిద్దిఖీని లారెన్స్ బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్ హత్య చేసింది.
వివరాలు 6లో ▸

బూస్టర్ క్యాచ్ సక్సెస్
ప్రయోగవేదిక నుంచి రాకెట్‌తో పాటు నింగిలోకి వెళ్లిన బూస్టర్‌ను స్పేస్ ఎక్స్ సంస్థ విజయవంతంగా యథాస్థానానికి తీసుకొచ్చింది.
వివరాలు 6లో ▸

16న ఒమర్ ప్రమాణస్వీకారం!
జమ్మూకశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రిగా నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ నేత ఒమర్ అబ్దుల్లా ఈనెల 16న ప్రమాణం స్వీకారం చేసే అవకాశాలున్నాయి.
వివరాలు 6లో ▸

ప్రొఫెసర్ సాయిబాబా కన్నుమూత
మానవ హక్కుల కార్యకర్త, రచయిత, ప్రొఫెసర్ జీఎన్ సాయిబాబా(54) అనారోగ్యంతో కన్నుమూశారు.
వివరాలు 10లో ▸

బియ్యం వ్యాపారి ఆత్మహత్యాయత్నం

అధికారులు వేధిస్తున్నారంటూ ఏలూరులో ఒక బియ్యం వ్యాపారి పురుగు మందు తాగి ఆత్మహత్యకు యత్నించాడు. కుటుంబసభ్యులు అతన్ని ఏలూరు ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించగా, పరిస్థితి ఆందోళనకరంగా ఉండటంతో విజయవాడకు తరలించారు. 5లో

నేడు బంగాళాఖాతంలో అల్పపీడనం

బంగాళాఖాతంలో ఏర్పడిన ఉపరితల ఆవర్తనం సోమవారం అల్పపీడనంగా మారే అవకాశముందని వాతావరణ శాఖ తెలిపింది. దీని ప్రభావం రాయలసీమపై ఎక్కువగా.. కోస్తాంధ్రపై మోస్తరుగా ఉంటుందని వెల్లడించింది. ఈ నెల 16 నుంచి 18వ తేదీ వరకు ఏపీలో అక్కడక్కడ భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని పేర్కొంది. 5లో

సర్కారు వారి కమీషన్ 30%

భారీ దోపిడీకి పక్కా డీల్
మద్యం ఆదాయంలో అడిగినంత ఇవ్వాల్సిందేనని టీడీపీ సిండికేట్ హుకుం

అంతా టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలు, ఎంపీలు, వారి ఆధ్వర్యంలోని సిండికేట్ సభ్యుల కనుసన్నల్లోనే.. 3లో

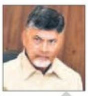
- లాటరీ ద్వారా లైసెన్స్ దక్కితే ఇవ్వాల్సిన కమీషన్ ఫిక్స్
- లేదంటే దుకాణం వదిలేయాలని ఎక్కడికక్కడ బెదిరింపులు
- మొత్తం 3,396 మద్యం షాపులను దక్కించుకునే కుట్ర
- నేడు లాటరీ ద్వారా లైసెన్సుల కేటాయింపు
- లాటరీ ప్రక్రియను హైజాక్ చేసేందుకూ ఎత్తుగడ
- లైసెన్స్ దక్కకపోతే గొడవలు, దాడులకూ వ్యూహం

సర్కారు వారి కమీషన్ 30 శాతం.. ప్రస్తుతం ఇది ఏపీలో ట్రెండింగ్‌లో ఉన్న మాట.. 'సర్కారు వారి పాట' అంటే తెలుసు కానీ 'సర్కారు వారి కమీషన్' అంటే ఏంటనేది మీ సందేహమా? రాష్ట్రంలో ఏర్పాటవుతున్న ప్రతి మద్యం షాపు నుంచి అధికార పార్టీ నేతలకు అందే మామూళ్లన్న మాట.. నేడు నిర్వహించే మద్యం దుకాణాల లాటరీ ప్రక్రియలో టీడీపీ సిండికేట్ కుట్ర ఇది.. ఇది తమను కాదని షాపులు దక్కించుకున్న వారు చెల్లించాల్సిన సొమ్ము గురించి హెచ్చరిక.. కమీషన్ ఇస్తారో.. లేక దుకాణాలు వదులుకుంటారో తేల్చుకోండని ఎమ్మెల్యే, ఎంపీల హుకుం..

ఉచిత ఇసుక ఎక్కడైనా దొరుకుతోందా?
సీఎం చంద్రబాబుకు వైఎస్ జగన్ సూటి ప్రశ్న

- ఎన్నికల ముందు ఉచితం అంటూ ఊరూరా డప్పు కొట్టారు
- మా హయాంలో ఏటా రూ.750 కోట్ల ఆదాయం ప్రభుత్వ ఖజానాకు వచ్చేది
- ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికి రూపాయి ఆదాయం రాకపోగా ప్రజలకు రెండు, మూడు రెట్లు ధర ఎందుకు పెరిగింది?
- ఇది ప్రజలను పచ్చిగా మోసం చేయడం కాదా?
- మేం నిల్వ ఉంచిన ఇసుకను టీడీపీ, కూటమి పార్టీల నేతలు దోచేయలేదా?
- 2014-19 మధ్య ఇసుకను కొల్లగొట్టి వేలకోట్ల అవినీతికి పాల్పడ్డారు.. ఇప్పుడు కూడా సేమ్ టు సేమ్
- ప్రజలంతా దసరా పండుగలో ఉంటే, ఇసుక పాలసీ ప్రకటించకుండానే దొంగచాటుగా టెండర్లేమిటి?

2లో

సబ్సిడీలపై ఇవ్వడం ముఖ్యం కాదు

- దాని వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు
- నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు పెరగకుండా నియంత్రించడమే మేలు
- పౌరసరఫరాల శాఖ సమీక్షలో సీఎం చంద్రబాబు

2లో

నడివీధిలో ఎస్సై చొక్కా
పట్టుకుని..
లాగేసి.. చింపేసి.. దౌర్జన్యం

- వివాదంలో సర్దిచెప్పారని ఆగ్రహం
- అంతు చూస్తామని బెదిరింపు
- పల్నాడు జిల్లాలో అధికార టీడీపీ నేతల బరితెగింపు

10లో

కౌలు రైతులపై సర్కారు సమ్మెట!
2లో

- సెంటు భూమి ఉన్నా కౌలుదారుడిగా గుర్తించకూడదనే నిబంధన
- కౌలు చట్టం-2024 ముసాయిదా రెడీ
- భూ యజమాని అనుమతి లేకుండానే కౌలు కార్డులిస్తామని ప్రకటన
- ఆ ముసుగులో టీడీపీ కార్యకర్తలు, సానుభూతిపరులకు లబ్ధి చేకూర్చే కుట్ర
- పెట్టుబడి సాయం వంటి పథకాలన్నీ వారికే దోచిపెట్టేందుకు పన్నాగం
- వాస్తవ లబ్ధిదారులకు మేలుకంటే కీడు ఎక్కువనే అభిప్రాయం

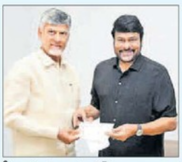
క్లుప్తంగా...

అమ్మవారి ఆశీస్సులతో ప్రతి ఒక్కరికీ విజయాలు సిద్ధించాలి

మాజీ ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి

సాక్షి, అమరావతి: అమ్మవారి ఆశీస్సులతో ప్రతి ఒక్కరికీ విజయాలు సిద్ధించాలని వైఎస్సార్‌సీపీ అధ్యక్షుడు, మాజీ సీఎం వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి ఆకాంక్షించారు. తెలుగువారందరికీ విజయదశమి శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తూ శనివారం ఆయన ట్వీట్ చేశారు. 'ఆ జగన్మాత ఆశీస్సులతో రాష్ట్ర ప్రజలంతా సుఖ శాంతులతో, సిరి సంపదలతో తులతూగాలి. రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఒక్క కుటుంబానికి విజయాలు సిద్ధించాలి. ఆ కనకదుర్గమ్మవారి దీవెనలు, ఆశీస్సులు ప్రతి ఒక్కరిపై ఉండాలి' అని వైఎస్ జగన్ ఆకాంక్షించారు.

సీఎం చంద్రబాబును కలిసిన చిరంజీవి

సీఎం చంద్రబాబుకు చెక్‌ను అందజేస్తున్న చిరంజీవి

సాక్షి, హైదరాబాద్: ఏపీ సీఎం చంద్రబాబును సినీ నటుడు చిరంజీవి శనివారం హైదరాబాద్‌లో కలిశారు. వరద బాధితుల సహాయార్థం రూ.కోటి చెక్కు అందజేశారు. ఇటీవలి వరదల్లో తెలుగు రాష్ట్రాలకు మెగాస్టార్ చిరంజీవి, ఆయన తనయుడు రామ్ చరణ్ కలిసి తలో కోటి రూపాయల విరాళం ప్రకటించారు.ఇందులో భాగంగా శనివారం చిరంజీవి తన రూ.50 లక్షల చెక్కుతో పాటు రామ్ చరణ్ రూ.50 లక్షల చెక్కును.. మొత్తం రూ.కోటి చెక్‌లను అందజేశారు.

ఏపీలో మిర్చి ఎగుమతులపై బీజేపీ కితాబు

2019–20 మధ్య గణాంకాలను పేర్కొంటూ 'ఎక్స్'లో పోస్ట్

సాక్షి, అమరావతి: ఏపీలో 2019–20 మధ్యన రాష్ట్రం నుంచి జరిగిన ఎగుమతులను వర్ణిస్తూ ఏపీ బీజేపీ సోషల్ మీడియా తమ అధికారిక 'ఎక్స్' ఖాతాల్లో ఆదివారం ట్వీట్ చేసింది. 2019–20 ఆర్థిక ఏడాదిలో దేశం నుంచి రూ.6,710.40 కోట్ల మేర మిర్చి ఎగుమతులు జరిగితే, 2023–24 ఆర్థిక సంవత్సరం నాటికి ఆ మిర్చి ఎగుమతుల విలువ 86% పెరిగి రూ.12,492.49 కోట్లకు చేరుకుందని.. ఇందుకు ప్రధానమైన రాష్ట్రాలు ఏపీ, తెలంగాణ, మధ్యప్రదేశ్‌గా పేర్కొంటూ ఓ గ్రాఫ్‌ను పోస్ట్‌కు జత చేసింది. 'భారత్ నుంచి ప్రపంచానికి మిర్చి ఎగుమతులు 86% మేర పెరగడంలో ఏపీ అగ్రస్థానంలో నిలిచింది' అంటూ పేర్కొంది.

ఆ రెండు కేసులు సీఐడీకి అప్పగించిన ప్రభుత్వం

మంగళగిరి: గుంటూరు జిల్లా, ఆత్మకూరులోని టీడీపీ కేంద్ర కార్యాలయంతో పాటు సీఎం చంద్రబాబు ఇంటిపై దాడికి సంబంధించిన రెండు కేసులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సీఐడీకి అప్పగించినట్లు నార్త్ జోన్ డీఎస్పీ మురళీకృష్ణ ఆదివారం తెలిపారు. ప్రస్తుతం ఈ రెండు కేసులు తాడేపల్లి, మంగళగిరి స్టేషన్ల పరిధిలో ఉన్నాయి. విచారణ వేగవంతం కోసం రెండు కేసుల ఫైళ్లను సోమవారం సీఐడీకి అప్పగించనున్నట్లు డీఎస్పీ చెప్పారు.

అప్పిరెడ్డి, రఘురామ్, అవినాష్‌లకు నోటీసులు

నేటి ఉదయం పది గంటలకు హాజరు కావాలన్న పోలీసులు

మంగళగిరి: టీడీపీ కేంద్ర కార్యాలయం, సీఎం చంద్రబాబు ఇంటిపై దాడి కేసులో ఎమ్మెల్సీలు లేళ్ల అప్పిరెడ్డి, తలశిల రఘురామ్, ఎన్టీఆర్ జిల్లా వైఎస్సార్‌సీపీ అధ్యక్షుడు దేవినేని అవినాష్‌లకు పోలీసులు ఆదివారం మరోసారి నోటీసులు జారీ చేశారు. సోమవారం ఉదయం పది గంటలకు విచారణకు హాజరు కావాలని నార్త్ జోన్ డీఎస్పీ మురళీకృష్ణ ఈ నోటీసుల్లో పేర్కొన్నారు.

రాష్ట్ర పన్నుల చీఫ్ కమిషనర్‌గా బాబు

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్ర పన్నుల చీఫ్ కమిషనర్‌గా ఎ.బాబును నియమిస్తూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి నీరబ్‌కుమార్ ప్రసాద్ ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ప్రస్తుతం బాబు ఉద్యానవన, వ్యవసాయం, ఆక్వా శాఖల కార్యదర్శిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ముఖేష్ కుమార్ మీనాను రాష్ట్ర పన్నుల చీఫ్ కమిషనర్ అదనపు బాధ్యతల నుంచి తప్పించారు. తదుపరి ఉత్తర్వులు వచ్చే వరకు కో–ఆపరేషన్, రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ కార్పొరేట్ సొసైటీస్ కమిషనర్‌గా కూడా బాబు వ్యవహరిస్తారని ఆ ఉత్తర్వుల్లో పేర్కొన్నారు.

ఉచిత ఇసుక ఎక్కడైనా దొరుకుతోందా?

'ఎక్స్' వేదికగా సీఎం చంద్రబాబుకు మాజీ సీఎం వైఎస్ జగన్ సూటి ప్రశ్న

సాక్షి, అమరావతి: 'పక్క వీధిలో జరగకపోయినా ఓ దొంగతనం జరుగుతోందంటూ ఒక ఘరానా దొంగ పెద్దగా అరిచి, గోలపెట్టి.. ఆ తర్వాత ప్రజలంతా అటు వెళ్లగానే మొత్తం ఆ ఇళ్లలో దోపిడీకి దిగాడంట. ఇసుక దోపిడీ వ్యవహారంలో సీఎం చంద్రబాబు తీరు కూడా ఇలాగే ఉంది. గత ప్రభుత్వం మీద నిందలు వేసి, అబద్ధాలు చెప్పి, ఇప్పుడు ఇసుక వ్యవహారంలో చంద్రబాబు చేస్తున్నదేంటి? అందుకే ఆయన్నే అడుగుతున్నా.. రాష్ట్రంలో ఎక్కడైనా ఉచితంగా ఇసుక లభిస్తోందా? లభిస్తే ఎక్కడో చెప్పగలరా?'.. అంటూ మాజీ సీఎం, వైఎస్సార్‌సీపీ అధినేత వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి ఆదివారం 'ఎక్స్' (ట్విట్టర్) ద్వారా సూటిగా ప్రశ్నించారు. 'మా ప్రభుత్వంలో రాష్ట్ర ఖజానాకు కనీసం డబ్బులైనా వచ్చేవి.. ఇప్పుడు అదికూడా లేదు. అసలు ఇసుక కొందామంటే మా ప్రభుత్వంలో కన్నా రేటు రెండింతలు ఎక్కువగా ఉంది. ఎన్నికల్లో ఉచితంగా ఇసుకను ఇస్తామంటూ ఊరూరా డప్పువేసిన విషయాన్ని మరిచిపోయారా? ఇది ప్రజలను పచ్చిగా మోసం చేయడం కాదా? అధికార దుర్వినియోగంతో ఇసుక చుట్టూ ఒక మాఫియాను మీరు ఏర్పాటుచేయలేదా? భరించలేని రేట్లతో ప్రజలు అష్టకష్టాలు పడుతున్నారా.. లేదా?'.. అంటూ వైఎస్ జగన్ ఆ ట్వీట్‌లో ప్రశ్నల పరంపర సంధించారు. ఆయన అందులో ఇంకా ఏం పేర్కొన్నారంటే..

వచ్చీ రాగానే ఇసుకను దోచేయలేదా?

ఎన్నికల ఫలితాలు వచ్చిన తొలి క్షణంలోనే టీడీపీ, కూటమి పార్టీలకు చెందిన నేతల చూపులు ఇసుక నిల్వలపై పడ్డాయన్నది నిజం కాదా? వర్షాకాలంలో ఇబ్బందులు రాకుండా వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం స్టాక్‌యార్డుల్లో ఉంచిన సుమారు 80 లక్షల టన్నుల్లో సగం ఇసుక మీ ప్రభుత్వం వచ్చి నెలరోజులు గడవకముందే ఎక్కడికి పోయింది? ఎన్నికల ఫలితాలు వచ్చిన మరుక్షణం నుంచే టీడీపీ, ఆ కూటమికి చెందిన పార్టీల నేతలు దోచేయలేదా? కొండల్లా ఉండే ఇసుక నిల్వలు కొన్నిరోజుల వ్యవధిలోనే మాయమైపోయాయన్నది నిజం కాదా?

ఈ విధానానికి సృష్టికర్త, మూల పురుషుడు మీరే కదా?

2014–19 మధ్య ప్రభుత్వ ఖజానాకు ఒక్క రూపాయి కూడా ఆదాయం రానీయకుండా పక్కా అవినీతి పథక రచనతో ఇసుకను దోచేసిన తీరు మళ్లీ ఇప్పుడు పునరావృతం అయ్యిందన్నది వాస్తవం కాదా? ఈ విధానానికి సృష్టికర్త, మూలపురుషుడు మీరే కదా చంద్రబాబు! ఆ రోజుల్లో మీరు ఇసుక బాధ్యతలను మొదట ఏపీఎండీసీకి అప్పగించారు.. ఆ తర్వాత డ్వాక్రా సంఘాలకు ఇస్తున్నామన్నట్లుగా బిల్డప్ ఇచ్చారు.. రెండునెలలు కాకుండానే దాన్ని రద్దుచేసి టెండర్లు నిర్వహిస్తామన్నారు. చివరికి.. ఎలాంటి చట్టబద్ధత లేకుండా ఉచిత ఇసుక పేరుతో ఒకేఒక్క మెమో ఇచ్చి అప్పనంగా మీ మనుషులకు అప్పగించారు. మొత్తంగా ఆ ఐదేళ్లలో 19 జీఓలు ఇచ్చారు. ఆ నది, ఈ నది అని లేకుండా ప్రతిచోటా ఇసుకను కొల్లగొట్టి వేలకోట్ల అవినీతికి పాల్పడ్డారు. ఇప్పుడు కూడా జరుగుతున్నది సేమ్ టు సేమ్. అధికారంలోకి వచ్చి నాలుగు నెలలైనా ఇప్పటికీ స్పష్టమైన ఇసుక విధానంలేదు. పేరుకు ఉచితం అంటున్నారంతే. మొత్తం వ్యవహారం అంతా చంద్రబాబు.. ఆయన ముఠా వల్ల, ముఠా కొరకు, ముఠా చేతుల మీదుగా నడుస్తోంది. పాలసీని ప్రకటించకుండా ప్రజలంతా దసరా పండుగలో ఉంటే, దొంగచాటుగా టెండర్లు పిలవడం నిజం కాదా చంద్రబాబుగారూ? దేశంలో ఎక్కడా చూడని విధంగా ఉద్దేశపూర్వకంగా కేవలం రెండ్రోజులు మాత్రమే గడువు ఇచ్చింది మీ స్వార్థం కోసం కాదా? ఎవరినీ టెండర్లలో పాల్గొనకుండా దౌర్జన్యాలకు పాల్పడిన మాట వాస్తవం కాదా?

ఆ డబ్బంతా ఎవరి జేబుల్లోకి వెళ్తోంది?

ఇక వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వాన్ని నిరంతరం దుమ్మెత్తిపోసే పత్రికల్లో కూడా నియోజకవర్గాల వారీగా పారదర్శకంగా రేట్లపై గత ప్రభుత్వం ప్రకటనలు ఇచ్చింది. ప్రజలకు తక్కువ ధరకు ఒకవైపు ఇస్తూ మరోవైపు రాష్ట్ర ఖజానాకు డబ్బులు వచ్చేట్లుగా చేసింది. రేట్లపై 'సెబ్' ద్వారా నిరంతరం పర్యవేక్షణ చేసి తప్పులకు ఆస్కారం లేకుండా కఠిన చర్యలు తీసుకుంది. తద్వారా ఏడాదికి రూ.750 కోట్ల ఆదాయాన్ని ఖజానాకు వచ్చేలా చేసింది. మరి మీ హయాంలో ప్రభుత్వానికి ఒక్క రూపాయి రావడంలేదన్నది వాస్తవం కాదా? ప్రజలకూ ఉచితంగా అందడంలేదన్నది నిజం కాదా? ఇసుక ఉచితమే అయితే వైఎస్సార్‌సీపీ హయాంలో కన్నా రేట్లు ఎందుకు 2–3 రెట్లు పెరిగాయి? మరి ఈ డబ్బంతా ఎవరి జేబుల్లోకి వెళ్తోంది చంద్రబాబు?

గతంలో అత్యంత పారదర్శకంగా ఇసుక విధానం..

అదే గతంలో వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వం ఇసుక విధానాన్ని అత్యంత పారదర్శకంగా అమలుచేసింది. దోపిడీలకు అడ్డుకట్టవేసి ఇటు ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చేలా, అటు వినియోగదారునికీ సరసమైన ధరకు అందించింది. అత్యంత పారదర్శకంగా కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్లాట్‌ఫాం మీద ఈ–టెండర్లు నిర్వహించింది. రీచ్‌ల వద్ద ఆపరేషన్ ఖర్చులతో కలిపి టన్ను ఇసుకను రూ.475కే సరఫరా చేసింది. ఇందులో రూ.375లు నేరుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చేలా చేసింది. రవాణా ఛార్జీలతో కలిపి ప్రతి నియోజకవర్గానికీ ఇసుక రేట్లను ప్రకటించింది.

సబ్సిడీలపై ఇవ్వడం ముఖ్యం కాదు

- దాని వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు
- పౌరసరఫరాల శాఖ సమీక్షలో సీఎం చంద్రబాబు

సాక్షి, అమరావతి: రాష్ట్రంలో నిత్యావసర వస్తువులను సబ్సిడీపై ఇవ్వడం ముఖ్యం కాదని.. దాని వల్ల ప్రయోజనం ఉండదని సీఎం చంద్రబాబు అన్నారు. ధరలు పెరగకుండా నియంత్రించడమే మేలు అని అన్నారు. ధరల నియంత్రణకు చర్యలు చేపట్టాలని అధికారులను ఆయన ఆదేశించారు. ఉండవల్లిలోని తన నివాసంలో పౌరసరఫరాలు, వ్యవసాయ, మార్కెటింగ్ శాఖల అధికారులతో ఆయన సమీక్ష నిర్వహించారు. సీఎం మాట్లాడుతూ.. 'నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు పెరిగిన తర్వాత.. వాటిని తగ్గించే ప్రయత్నం చేయడం, సబ్సిడీలో అందించడం వల్ల ప్రయోజనం ఉండదు. దాని కంటే 3 శాఖలు నిరంతర పర్యవేక్షణ ద్వారా ధరలు పెరగకుండా ముందే చర్యలు తీసుకోవాలి. ధరల భారం ప్రజలపై పడకుండా మార్కెట్ ఇంటర్వెన్షన్ ద్వారా చర్యలు తీసుకోవాలి. డిమాండ్–సప్లై మధ్య వ్యత్యాసానికి గల కారణాలను విశ్లేషించి తగు చర్యలు చేపట్టాలి. విజిలెన్స్ డిపార్ట్‌మెంట్ క్రియాశీలకంగా పనిచేయాలి. బ్లాక్ మార్కెటింగ్‌కు పాల్పడే వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలి. ఏపీలో పామాయిల్, కూరగాయలు, పప్పుల వంటి ఉత్పత్తులు పెంచేందుకు ప్రణాళిక అమలు చేయాలి. పెద్ద ఎత్తున గిడ్డంగులను అందుబాటులోకి తేస్తే రైతులకు న్యాయం చేయవచ్చు' అని అన్నారు.

కౌలు రైతులపై సర్కారు సమ్మెట!

సెంటు భూమి ఉన్నా కౌలుదారుడిగా గుర్తించకూడదనే నిబంధన

కౌలు చట్టం–2024 ముసాయిదా రెడీ

సాక్షి, అమరావతి: కౌలు చట్టం–2024 పేరిట రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కౌలు రైతులకు అన్యాయం తలపెట్టేందుకు సిద్ధమైంది. కౌలుదారుడికి సెంటు భూమి ఉన్నా కౌలు రైతుగా గుర్తించకూడదని నిర్ణయించింది. ఈ మేరకు కౌలు చట్టం–2024 పేరిట ముసాయిదాను సైతం సిద్ధం చేసింది. తద్వారా భూ యజమాని అనుమతి లేకుండానే కౌలు కార్డులు జారీ చేస్తామని ప్రకటించింది. ఈ ముసుగులో టీడీపీ కార్యకర్తలు, సానుభూతిపరులు, నచ్చినోళ్లకు పెట్టుబడి సాయం, రుణాలు, నష్టపరిహారం, సబ్సిడీల లబ్ధి చేకూర్చేలా తెర వెనుక ఏర్పాట్లు చేస్తోందనే విమర్శలు వెల్లువెత్తుతున్నాయి. కాగా.. ఈ కొత్త చట్టం విభేదాలకు ఆజ్యం పోస్తుందని రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. తెలిసిన వ్యక్తులకే తమ భూములను కౌలుకు ఇస్తుంటామని.. తమ అనుమతితో పనిలేకుండా ప్రభుత్వం ఎవరో ఒకరికి భూములను కౌలుకు ఇచ్చినట్టుగా రాసేసుకుని.. కౌలు కార్డులు జారీచేస్తే వాస్తవ హక్కుదారులమైన తాము ఏమైపోవాలని రైతులు ప్రశ్నిస్తున్నారు. కొత్త చట్టం తీసుకురావడం వెనుక కుట్ర దాగి ఉందని, తమ భూములపై ప్రభుత్వం తనకు నచ్చినోళ్లకు మేలు చేసేందుకు ప్రయత్నాలు ప్రారంభించిందని వాస్తవ రైతులు ఆందోళన చెందుతున్నారు. మరోవైపు కౌలుదారులు సైతం ఈ నిబంధనపై నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. కౌలు చేస్తున్న సాగుదారులకు కాకుండా కొత్త నిబంధన పేరిట వేరే వ్యక్తులకు కౌలు కార్డులు జారీచేస్తే తమ పరిస్థితి ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నారు. మరోవైపు కౌలుదారుల్లో అత్యధికులకు 10 నుంచి 30 సెంట్ల వరకు భూమి ఉంటుందని, ఒక్క సెంటు భూమి ఉన్నా కౌలు కార్డులకు అర్హత లేదనే నిబంధన అసలుకే చేటు తెస్తుందని కౌలుదారులు ఆందోళన చెందుతున్నారు.

కొత్త నిబంధనలతో అసలుకే మోసం

పట్టాదార్ పాస్ బుక్ చట్టం–1971 లేదా ఇతర రెవెన్యూ చట్టాల ప్రకారం భూమిపై హక్కు కలిగి ఉండి, వెబ్‌ల్యాండ్ వంటి భూ రిజిస్టర్లలో నమోదైన కౌలు రైతులు కొత్త చట్టం ప్రకారం కౌలు కార్డులు పొందేందుకు అనర్హులు. అంటే సెంటు భూమి ఉన్నా సరే కౌలు కార్డు పొందేందుకు అనర్హులనే విషయాన్ని కొత్త చట్టంలో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ఇన్ఫర్మేటివ్ టెక్నాలజీ ద్వారా అభివృద్ధి చేసిన యాప్‌లో నమోదు చేసుకున్న వారు మాత్రమే కౌలు కార్డులు పొందేందుకు అర్హులు. అంటే.. భూమిని వాస్తవ కౌలుదారు కాకుండా వేరే వ్యక్తులు కౌలుకు చేస్తున్నట్టుగా యాప్‌లో నమోదు చేసుకుంటే వారిని కౌలు రైతుగా గుర్తించే ప్రమాదం ఉంది. యాప్‌పై అవగాహన లేని కౌలు రైతులు, అమాయకులైన కౌలు రైతులకు ఇలాంటి నిబంధనల వల్ల కీడు జరుగుతుందని రైతు, కౌలు రైతు సంఘాల ప్రతినిధులు స్పష్టం చేస్తున్నారు. కొత్త చట్టం పేరిట తెస్తున్న నిబంధనల్లో మరో సమస్య కూడా ఉంది. అసలు రైతు కుటుంబ సభ్యులు, వారి సమీప బంధువులు భూమిని కౌలుకు చేస్తుంటే.. అలాంటి వారు కూడా కౌలు కార్డు పొందేందుకు అనర్హులనే నిబంధన విధించారు. కౌలు రైతుల్లో ఎక్కువ మంది కుటుంబ సభ్యులు, సమీప బంధువులు సంఖ్య కూడా అధికంగానే ఉంటుంది. కొత్త చట్టం అమల్లోకి వస్తే వారంతా వాస్తవ సాగుదారులైన కౌలు రైతుగా అనర్హులవుతారు. కొత్త కౌలు చట్టాన్ని త్వరలో జరిగే అసెంబ్లీ సమావేశాల్లో ప్రవేశపెట్టాలని ప్రభుత్వం యోచిస్తోంది.

ముసాయిదా ఏం చెబుతోందంటే..

కౌలు చట్టం–2024 ప్రకారం భూ యజమానుల అనుమతితో పనిలేకుండా చుట్టుపక్కల రైతుల అభిప్రాయాల మేరకు గ్రామసభల్లో కౌలుదారులను గుర్తిస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతోంది. యజమాని మూడు రోజుల్లో సమ్మతి ఇవ్వకుంటే డీమ్డ్ సమ్మితి (భూ యజమాని సమ్మతి తెలిపినట్టు)గా పరిగణించి కౌలు కార్డు జారీ చేస్తారు. ఒకవేళ తాను ఎవరికీ తన భూమిని కౌలుకు ఇవ్వలేదని భూ యజమాని అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసినా పరిగణనలోకి తీసుకోరు. చుట్టుపక్కల రైతుల అభిప్రాయాలే ప్రామాణికంగా ఇచ్చే కౌలు కార్డుల ప్రామాణికంగానే పంట రుణాలిస్తారు. ఈ కార్డుల జారీ ప్రక్రియ పూర్తయ్యే వరకు పంట రుణాలు ఇవ్వకూడదని, భూ యజమానులు గత సీజన్‌లో తీసుకున్న పంట రుణాలను రెన్యువల్ చేసుకున్నా, అదే సీజన్‌లో కొత్తగా తీసుకున్న పంట రుణాలను లాంగ్ టర్మ్ రుణాలుగా పరిగణించేలా బ్యాంకులను ఆదేశించేలా నిబంధన పెడుతున్నారు.

కొత్త వివాదాలకు ఆజ్యం

పరిసర రైతులు మౌఖికంగా ధ్రువీకరిస్తే కౌలు కార్డులు ఇవ్వొచ్చన్న నిబంధన గ్రామాల్లో భూ యజమానులు, కౌలు రైతుల మధ్య విభేదాలకు ఆజ్యం పోస్తుందన్న వాదన వినిపిస్తోంది. అన్నదాత సుఖీభవతో పాటు ఇతర సంక్షేమ ఫలాల కోసం ఎలాంటి భూమి లేనివారు, అధికార పార్టీకి చెందిన కార్యకర్తలు ఈ నిబంధన సాకుతో స్థానిక అధికారులను ప్రలోభపెట్టి అడ్డగోలుగా కార్డులు పొందడం, వాటిద్వారా సంక్షేమ ఫలాలు స్వాహా చేయడం వంటి అవకతవకలు జరిగే అవకాశం లేకపోలేదంటున్నారు. కార్డులు జారీచేసే వరకు రుణాలివ్వకూడదన్న నిబంధనతో సకాలంలో పంట రుణాలు పొందే అవకాశం సాగుదారులైన భూ యజమానులకు లేకుండా పోతుందంటున్నారు. డబుల్ ఫైనాన్స్ ఇవ్వలేమని, గతంలో తీసుకున్న రుణాలు రెన్యువల్ చేసుకున్న తర్వాత వాటిని లాంగ్ టర్మ్ రుణాలుగా మార్చడానికి నిబంధనలు అంగీకరించవని బ్యాంకర్లు తేల్చి చెబుతున్నారు. కౌలుదారుడు రుణం తీసుకుని చెల్లించలేని పక్షంలో, వ్యక్తిగత అవసరాల కోసం భూమిని తనఖా లేదా, అమ్ముకునేటప్పుడు తమకు ఇబ్బందికరంగా మారుతుందన్న ఆందోళనను భూ యజమానులు వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

కౌలు కార్డుల వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలివీ

అధికారిక గణాంకాల ప్రకారం.. రాష్ట్రంలో 76 లక్షల మంది రైతులున్నారు. ఇందులో 16 లక్షల మంది కౌలుదారులు. సెంటు భూమి కూడా లేకుండా వ్యవసాయం చేస్తున్న వారు 8–10 లక్షల మంది ఉంటారని అంచనా. కౌలు కార్డులు పొందిన వారు అన్నదాత సుఖీభవ పథకం కింద రూ.20 వేల చొప్పున పెట్టుబడి సాయం పొందవచ్చు. సబ్సిడీపై. విత్తనాలు, ఎరువులు పొందవచ్చు. ఎలాంటి పూచీకత్తు లేకుండా సాగు చేసే పంటలను బట్టి స్కేల్ ఆఫ్ ఫైనాన్స్ ప్రకారం రూ.1.60 లక్షల వరకు పంట రుణాలు పొందవచ్చు. సాగు చేసిన పంట ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు నష్టపోతే నష్టపరిహారంతో పాటు పంటల బీమా పరిహారం పొందవచ్చు.

ఆ ఐదేళ్లూ సమర్థవంతంగా అమలు

భూ యజమాని హక్కులకు భంగం కలగకుండా.. యజమానుల అనుమతితో గ్రామ సభల ద్వారా కౌలుదారులను గుర్తించి 11 నెలల కాల పరిమితితో జారీ చేసే సీసీఆర్సీ కార్డుల ద్వారా పంట రుణాలు, సంక్షేమ ఫలాలు అందించడమే లక్ష్యంగా పంట హక్కు సాగుదారుల చట్టం–2019ని వైఎస్ జగన్ ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చింది. భూ యజమానులు, కౌలు రైతుల మధ్య విభేదాలకు ఆస్కారం లేకుండా చేయాలన్న లక్ష్యంతో భూ యజమాని సంతకం తప్పనిసరి చేసింది. ఫలితంగా ఎక్కడా ఎలాంటి వివాదాలకు తావు లేకుండా ఐదేళ్లపాటు ఈ చట్టాన్ని సమర్థవంతంగా అమలు చేయగలిగింది. కార్డులు పొందలేని వారిని జేఎల్‌జీ గ్రూపులుగా ఏర్పాటు చేసి పంట రుణాలతో పాటు సంక్షేమ ఫలాలు అందించింది.

అనుమతి లేకుండా కార్డులివ్వడం సరికాదు

కౌలు రైతులకు మేలు చేయాలి. సంక్షేమ ఫలాలు అందించాలి. ఈ విషయంలో మాకెలాంటి ఇబ్బంది లేదు. అయితే.. భూ యజమానుల అనుమతి లేకుండా కౌలు కార్డులు ఇవ్వాలన్న అలోచన సరికాదు. గ్రామ స్థాయిలో రైతుల మధ్య విబేధాలు చోటుచేసుకునే అవకాశం ఉంది. చుట్టుపక్కల రైతులను, క్షేత్రస్థాయి అధికారులను లోబర్చుకుని కౌలు కార్డులు పొందే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం లేదా అధికారులు వారికి నచ్చినోళ్లకు కౌలు కార్డులు ఇచ్చే అవకాశం, కౌలు కార్డుల ఆధారంగా సంక్షేమ ఫలాలు పక్కదారి పట్టే అవకాశం మెండుగా ఉన్నాయి. కౌలు కార్డుపై తీసుకున్న రుణాలు ఎగ్గొడితే భూ యజమానుల పరిస్థితి ఏమిటి?, భూ యాజమానులు ఇబ్బంది పడకుండా కౌలు చట్టాన్ని రూపొందించాలి. కార్డుల మంజూరులో భూ యాజమానుల అనుమతి తప్పనిసరి చేయాలి.
– గంటా తిరుపతిరావు, భూ యాజమాని, చండవాడ, అనకాపల్లి జిల్లా

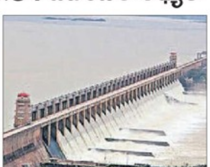
తుంగభద్రలో ఏటా 699.34 టీఎంసీల లభ్యత

- సీడబ్ల్యూసీ తొలి అధ్యయనంలో వెల్లడి
- 20 ఏళ్ల ప్రవాహాల ఆధారంగా అధ్యయనం

సాక్షి, అమరావతి: కృష్ణా ప్రధాన ఉప నది అయిన తుంగభద్రలో ఏటా సగటున 699.34 టీఎంసీల లభ్యత ఉంటుందని కేంద్ర జలసంఘం (సీడబ్ల్యూసీ) తాజాగా తేల్చింది. తుంగభద్ర సబ్ బేసిన్‌లో 2003–04 నుంచి 2022–23 వరకూ 20 ఏళ్ల ప్రవాహాలను ఆధారంగా తీసుకుని నీటి లభ్యతపై సీడబ్ల్యూసీ అధ్యయనం చేసింది. కృష్ణా నదిలో 38 ఏళ్ల ప్రవాహాలను ఆధారంగా అధ్యయనం చేసిన సీడబ్ల్యూసీ 3,048.37 టీఎంసీల లభ్యత ఉంటుందని ఇటీవల అంచనా వేసింది. ఇందులో గరిష్ఠంగా తుంగభద్ర సబ్ బేసిన్ నుంచే వస్తుందని లెక్కగట్టింది.

తుంగభద్ర సబ్ బేసిన్ ఇదీ

కర్ణాటక పశ్చిమ కనుమల్లోని వరాహ పర్వత శ్రేణుల్లో సముద్ర మట్టానికి 1,458 మీటర్ల ఎత్తులో

తుంగభద్ర (ఫైల్)

గంగమూల వద్ద వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో తుంగ, భద్ర జన్మిస్తాయి. తుంగ 147 కి.మీ., భద్ర 171 కి.మీ. దూరం ప్రయాణించాక కూడలి వద్ద సంగమించి తుంగభద్రగా మారిన అనంతరం 531 కి.మీ. దూరం ప్రవహించి.. తెలంగాణలోని జోగులాంబ జిల్లా గుండిమల వద్ద కృష్ణా నదిలో కలుస్తుంది. తుంగభద్ర సబ్ బేసిన్ 70,764 చదరపు కిలోమీటర్ల పరిధిలో విస్తరించింది. కృష్ణా నదికి అతి పెద్ద ఉప నది తుంగభద్ర.

అధ్యయనంలో వెల్లడైన అంశాలివి

- 2002–03 నుంచి 2022–23 వరకూ 20 ఏళ్లలో సగటున ఏటా 862.47 మి.మీ. వర్షపాతం కురిసింది. దీని పరిమాణం 2,155.58 టీఎంసీలు.
- బాష్పీభవనం (ఆవిరి) రూపంలో ఏటా 1,633.20 టీఎంసీలు వాతావరణంలో కలుస్తాయి.
- సబ్ బేసిన్‌లో సాగు చేసిన పంటల ద్వారా ఏటా సగటున 190.02 టీఎంసీలు ఆవిరవుతాయి.
- నదీ పరివాహక ప్రాంతంలోని జలాశయాల్లో ఏటా సగటున 24.02 టీఎంసీలు ఆవిరి రూపంలో వాతావరణంలో కలుస్తాయి.
- సాగు, తాగు, పారిశ్రామిక, గృహ అవసరాలకు ఏటా సగటున 699.34 టీఎంసీల లభ్యత ఉంటుంది.
- సబ్ బేసిన్లలో నీటి లభ్యతపై సీడబ్ల్యూసీ అధ్యయనం ఇదే తొలిసారి కావడం గమనార్హం.

మినీ రిఫైనరీలపై ఓఎన్‌జీసీ దృష్టి

- రాజమండ్రి అసెట్స్‌లో రెండు రిఫైనరీల ఏర్పాటు
- పైప్‌లైన్ భారం కావడంతో మినీ రిఫైనరీల ద్వారా గ్యాస్ సరఫరా

సాక్షి, అమరావతి: ఆయిల్ అండ్ నేచురల్ గ్యాస్ కార్పొరేషన్ (ఓఎన్‌జీసీ) వినియోగంలో లేని చిన్న గ్యాస్‌బావుల ఉత్పత్తిపై దృష్టి సారించింది. సహజవాయువు పరిమాణం తక్కువగా ఉండి, గ్యాస్ పైప్‌లైన్లు వేయడం లాభదాయకం కాని చిన్నస్థాయి గ్యాస్ బావుల వద్ద మినీ లిక్విడ్ నేచురల్ గ్యాస్ (ఎల్ఎన్‌జీ) రిఫైనరీలు ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా ఉత్పత్తిలోకి తీసుకురావాలని నిర్ణయించింది. ఇందుకోసం తొలి దశలో దేశవ్యాప్తంగా 5 మినీ రిఫైనరీలు ఏర్పాటు చేయనుంది. వీటిలో రాజమండ్రి ఆఫ్‌షోర్‌లోని రెండు అసెట్స్‌తో పాటు గుజరాత్‌లోని రెండు, జార్ఖండ్‌లో ఒకచోట మినీ రిఫైనరీలను ఏర్పాటు చేయడానికి ఆసక్తిగల సంస్థల నుంచి బిడ్లను ఆహ్వానించింది. బిల్డ్ ఓన్ ఆపరేట్ (బీవోవో) విధానంలో వీటిని నిర్మించనున్నారు. రోజుకు 5,000 నుంచి 50,000 క్యూబిక్ మీటర్ల ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ఉండే ఈ బావుల నుంచి కనీసం ఐదేళ్లపాటు ఉత్పత్తి కొనసాగించే విధంగా రిఫైనరీలను ఏర్పాటు చేయనున్నారు. బావుల నుంచి సహజ వాయువును బయటకు తీసి.. మైనస్ 160 డిగ్రీల చల్లదనం వద్ద ఎల్ఎన్‌జీగా మార్చి వాణిజ్య కార్యకలాపాలకు వినియోగించనున్నారు. ఎల్ఎన్‌జీని క్రయోజనిక్ ట్యాంకర్లలో నింపి సుమారు 250 కి.మీ. పరిధిలోని విద్యుత్, ఎరువులు తయారీ లేదా సిటీ గ్యాస్ రిటైలర్స్‌కు సరఫరా చేయనున్నారు.

100కు పైగా చిన్న బావులు

ఓఎన్‌జీసీకి దేశవ్యాప్తంగా 100కు పైగా వినియోగంలో లేని చిన్న చిన్న బావులు ఉన్నాయి. వీటిని మినీ రిఫైనరీల ద్వారా వినియోగంలోకి తీసుకురావడం ద్వారా దేశీయ సహజ వాయువు వినియోగాన్ని పెంచాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. బీపీసీఎల్, గెయిల్, ఐవోసీ వంటి సంస్థలు కూడా ఇప్పుడు భారీ రిఫైనరీల కంటే మినీ రిఫైనరీలపైనే దృష్టి సారిస్తున్నాయి. ఐవోసీ ఇప్పటికే ఓఎన్‌జీసీతో కలిసి మధ్యప్రదేశ్‌లోని వింధ్యాన్ బేసిన్‌లో మినీ రిఫైనరీ ఏర్పాటు చేస్తుండగా, గెయిల్ మధ్యప్రదేశ్‌లో విజయపూర్ వద్ద చిన్నస్థాయి ఎల్ఎన్‌జీ యూనిట్‌ను ఏర్పాటు చేస్తోంది. ఇప్పుడు ఇదే బాటలో హెచ్‌పీసీఎల్, బీపీసీఎల్ కూడా స్థానిక అవసరాలను తీర్చే మినీ రిఫైనరీలపై దృష్టి సారిస్తున్నాయి.

విదేశీ పర్యాటకులు పెరిగారు

ఈ ఏడాది మొదటి ఆరు నెలల్లో (జనవరి నుంచి జూన్ వరకు) మనదేశానికి వచ్చిన పర్యాటకుల్లో బంగ్లాదేశ్ వాసులే ఎక్కువ కావడం విశేషం. వారు 21.55 శాతం మంది కాగా, ఆ తరవాతి స్థానంలో 17.56 శాతంతో అమెరికా, 9.82 శాతంతో యూకే, 4.5 శాతంతో కెనడా నిలిచాయి.

ఈ విదేశీ పర్యాటకుల్లో అత్యధికంగా సెలవులు గడపడానికి, మానసికోల్లాసానికి వచ్చినవారు. 46.11%

వృత్తి, వ్యాపార అవసరాల మీద వచ్చినవారు 10.8%

వైద్య అవసరాల కోసం వచ్చినవారు 7.8%

పురుషులు 57.43%

మహిళలు 42.56%

విదేశీ పర్యాటకుల ద్వారా ఈ 6 నెలల్లో వచ్చిన విదేశీ మారకద్రవ్యం రూ.1,27,628 కోట్లు.

2023 జనవరి జూన్ మధ్య ఇది రూ.1,01,774 కోట్లు.

ఆధారం: కేంద్ర పర్యాటక శాఖ

బీజేపీ నేతలూ... స్పందించరేం?

- 'పల్లె పండుగ-పంచాయతీ వారోత్సవాల్లో 'ప్రధాని మోదీ'కి దక్కనిచోటు

ప్రధాని మోదీ ఫొటో లేకుండా వేస్తున్న గ్రామ పంచాయతీల్లోని పెయింటింగ్ బోర్డులు

రాజమహేంద్రవరం రూరల్: 'సూపర్ సిక్స్' అమలు చేయకపోయినా, కేంద్ర పథకాలు తమవిగా ప్రచారం చేసుకోవడం కూటమి ప్రభుత్వానికి అనవాయితీగా మారింది. విషయమేమంటే.. సోమవారం నుంచి ఈనెల 20 వరకు రాష్ట్రంలో 13,326 గ్రామపంచాయతీల్లో 'పల్లెపండుగ..పంచాయతీ వారోత్సవాలు' నిర్వహిస్తున్నారు. ఉపాధి హామీ పథకం, 15వ ఆర్థిక సంఘం నిధులు రూ.4,500 కోట్లతో రోడ్లు, డ్రైనేజీల నిర్మాణాలు చేపడుతున్నారు. ఈ పనుల వివరాలు తెలుపుతూ ప్రభుత్వ భవనాల గోడలపై పెయింటింగ్స్ వేస్తున్నారు. ఇది పూర్తిగా కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులతో చేపడుతున్న కార్యక్రమమైనా ఈ బోర్డుల్లో సీఎం చంద్రబాబు, డిప్యూటీ సీఎం పవన్ కళ్యాణ్ ఫొటోలను మాత్రమే వేస్తూ ప్రధానమంత్రి నరేంద్రమోదీ ఫొటోను విస్మరించారు. కొన్నిచోట్ల ఎమ్మెల్యే, ఎంపీల ఫొటోలు సైతం వేసేస్తున్నారు. గతంలో వైఎస్సార్‌సీపీ ప్రభుత్వ హయాంలో ఏ పథకం ప్రచారంలోనైనా మోదీ ఫొటో ఉపయోగించకపోతే నానా యాగీ చేసే బీజేపీ నేతలు మరి దీనిపై ఎందుకు స్పందించడం లేదని స్థానికులు నిలదీస్తున్నారు.

నేటి నుంచి 'పల్లె పండుగ'

సాక్షి, అమరావతి : ఉపాధి హామీ పథకం మెటీరియల్ కేటగిరి నిధుల్లో పంచాయతీల్లో చేపట్టే పలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు భూమి పూజలు నిర్వహించేందుకు ప్రభుత్వం సోమవారం నుంచి 'పల్లె పండుగ' పేరుతో 20వ తేదీ వరకు వారోత్సవాలు నిర్వహించనుంది. ఎమ్మెల్యేలు, ఇతర ప్రజా ప్రతినిధుల ఆధ్వర్యంలో ఈ కార్యక్రమాలు కొనసాగుతాయని గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ అధికారులు వెల్లడించారు. ఉప ముఖ్యమంత్రి పవన్‌కళ్యాణ్ కృష్ణా జిల్లా కంకిపాడు మండల కేంద్రంలో జరిగే కార్యక్రమంలో పాల్గొంటారని ఉప ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయం పేర్కొంది. కాగా, పల్లె పండుగ కార్యక్రమంలో భాగంగా రూ.4,500 కోట్ల ఉపాధి నిధులతో 30 వేల పనులు గ్రామాల్లో కొనసాగుతాయని పంచాయతీరాజ్ గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ డైరక్టర్ కృష్ణతేజ తన సోషల్ మీడియా 'ఎక్స్'లో ట్వీట్ చేశారు.

సర్కారు వారి కమీషన్ 30%

సాక్షి, అమరావతి: మద్యం దుకాణాల లైసెన్సులను ఏకపక్షంగా దక్కించుకునేందుకు టీడీపీ ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు బరితెగించి బెదిరింపులకు దిగుతున్నారు. చాలా చోట్ల టీడీపీ సిండికేట్ సభ్యులు కానివారు కూడా ఆన్‌లైన్ ద్వారా దరఖాస్తులు చేసినట్టు టీడీపీ ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు గుర్తించారు. వారిని బెదిరించి పోటీ నుంచి తప్పుకునేలా చేసేందుకు తమ మనుషులను వారి ఇళ్లపైకి పంపించారు. అప్పటికీ చాలా మంది దరఖాస్తుదారులు అందుబాటులో లేకపోవడంతో లాటరీ ప్రక్రియకు రెండు రోజుల ముందు నుంచి కొత్త ఎత్తుగడ వేశారు. లాటరీ ద్వారా ఎవరికి మద్యం దుకాణం లైసెన్స్ దక్కినా సరే.. వచ్చే ఆదాయంలో 30 శాతం వరకు తమకు కమీషన్ ఇవ్వాల్సిందేనని హుకుం జారీ చేస్తున్నారు. 'అలా అయితేనే మద్యం దుకాణం నిర్వహించుకోగలరు.. లేదంటే మీ దుకాణం ఉండదు.. మీరూ ఉండరు' అనే రీతిలో హెచ్చరిస్తున్నారు. ఇప్పటికే మొత్తం మద్యం దుకాణాల లైసెన్సులన్నీ తమకే దక్కేలా దరఖాస్తుల ప్రక్రియను టీడీపీ సిండికేట్ హైజాక్ చేసింది. టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలు చెప్పిన వారు మినహా ఇతరులను దరఖాస్తులు వేయనివ్వకుండా అడ్డుకుంది.

అక్కడక్కడా ఎవరైనా దరఖాస్తులు వేసి ఉంటే.. వారినీ బెదిరించి తప్పుకునేలా చేసేందుకే తాజాగా కమీషన్ల పేరుతో బెదిరింపులకు బరి తెగించింది. తద్వారా భయపడి లాటరీ ప్రక్రియకు ముందే పోటీ నుంచి తప్పుకునేలా చేయడమే టీడీపీ సిండికేట్ ఎత్తుగడ. ఒక వేళ లాటరీలో లైసెన్స్ వస్తే.. ఆ లైసెన్స్ ఫీజు చెల్లించకుండా పోటీ నుంచి తప్పుకునేలా చేయాలన్నది లక్ష్యం. దాంతో సహజంగానే ఆ మద్యం దుకాణం లైసెన్స్ టీడీపీ సిండికేట్‌కే కేటాయిస్తారు. అలా లాటరీ ద్వారా గానీ, ఇతరత్రాగానీ మొత్తం 3,396 మద్యం దుకాణాలన్నీ తమ గుప్పిట్లోనే ఉండేట్టు సిండికేట్ కుట్రను అమలు చేస్తోంది.

నా కొ..ల్లారా.. కమీషన్ ఇవ్వాల్సిందే: జేసీ బూతుపురాణం

- అనంతపురం జిల్లా తాడపత్రి నియోజకవర్గంలో టీడీపీ మద్యం సిండికేట్ తరఫున టీడీపీ ఎమ్మెల్యే జేసీ అస్మిత్ రెడ్డి తండ్రి, మున్సిపల్ చైర్మన్ జేసీ ప్రభాకర్‌రెడ్డి తనదైన శైలిలో మరోసారి పచ్చి బూతులతో విరుచుకుపడ్డారు. నియోజకవర్గంలో మద్యం, ఇసుక, ఇతర వ్యాపారాలన్నీ తామే నిర్వహిస్తామన్నారు. అలా కాకుండా ఇతరులు ఎవరైనా సరే మద్యం, ఇసుక, ఇతర వ్యాపారాలు చేయాలంటే తమకు 15 శాతం కమీషన్ చెల్లించాలని, దాంతోపాటు తమకు 20 శాతం వాటా ఇవ్వాల్సిందేనని హుకుం జారీ చేశారు.
- అసలు తమ నియోజకవర్గంలో మద్యం, ఇసుక దుకాణాల కోసం దరఖాస్తులు చేయడం ఏమిటని జేసీ ప్రభాకర్‌రెడ్డి ఆగ్రహంతో చిందులు తొక్కారు. అలా దరఖాస్తు చేసిన వారి పేర్లను ప్రస్తావిస్తూ.. 'నా కొ..ల్లారా.. అందర్నీ కాల్చి పార..' అంటూ పచ్చి బూతులు తిట్టారు.
- రామకృష్ణారెడ్డి.. దాచేపల్లి రామచంద్రారెడ్డి.. వేములపల్లి ప్రకాశ్‌రెడ్డి.. ఇలా పేర్లు చదువుతూ.. ముందు మీకు అవుతుంది. మిమ్మల్ని అసలు ఊర్లోకి రానివ్వను. అసలు ఎవడు సారా అంగడికి అప్లికేషన్ వేసిన నా కొ.. ఎవడు వాడు.. అని వీరంగం వేశారు. 'ఎవరు సారా అంగడి పెట్టాలన్నా మండలానికి 15 శాతం కమీషన్ ఇవ్వాల్సిందే. దాంతోపాటు తనకు (ప్రభాకర్ రెడ్డికి) 20 శాతం వాటా ఇవ్వాల్సిందే అని ఆదేశించారు. తాడిపత్రి నియోజకవర్గంలో తాము చెప్పిందే జరుగుతుందన్నారు.

అంతటా అవే బెదిరింపులు

- నంద్యాల జిల్లా ఆళ్లగడ్డ టీడీపీ ఎమ్మెల్యే భూమా అఖిల ప్రియ వర్గం మద్యం దుకాణాల ఆదాయంలో 30 శాతం కమీషన్ చెల్లించాలని హుకుం జారీ చేసింది. సమ్మతించకుంటే అసలు మద్యం దుకాణమే నిర్వహించలేరని హెచ్చరించింది.
- నంద్యాల జిల్లా శ్రీశైలంలో టీడీపీ మద్యం సిండికేట్ తమ కమీషన్ రేటు 25 శాతం అని ప్రకటించింది. అందుకు సమ్మతిస్తేనే సోమవారం లాటరీ ప్రక్రియలో పాల్గొనాలని టీడీపీ ఎమ్మెల్యే వర్గీయులు హుకుం జారీ చేశారు.
- ఉమ్మడి విశాఖలో మద్యం సిండికేట్ కింగ్‌గా గుర్తింపు పొందిన విశాఖ తూర్పు ఎమ్మెల్యే వెలగపూడి రామకృష్ణ మరోసారి తన దాదాగిరీ చూపిస్తున్నారు. విశాఖపట్నం- భీమిలి బీచ్‌రోడ్డుతో పాటు నగరంలోని ప్రధాన జంక్షన్లలో అన్ని మద్యం దుకాణాల లైసెన్సులు తామే దక్కించుకునేలా బెదిరింపులకు దిగుతున్నారు. విశాఖలోని ఇతర ప్రాంతాలతో పాటు, అనకాపల్లి జిల్లా వ్యాప్తంగా మద్యం దుకాణాలు తమ సిండికేట్ సభ్యులకేనని స్పష్టం చేస్తున్నారు. కాదని ఎవరైనా లైసెన్స్ దక్కించుకుంటే 30 శాతం కమీషన్ ఇవ్వాల్సిందేనని సిండికేట్ స్పష్టం చేసింది.
- శ్రీకాకుళం జిల్లాలో మంత్రి అచ్చెన్న వర్గం నేతృత్వంలోని టీడీపీ.. సిండికేట్‌కు నేతృత్వం వహిస్తోంది. ఇచ్ఛాపురం నుంచి ఎచ్చెర్ల వరకు మద్యం దుకాణాలన్నీ తమ సిండికేట్ గుత్తాధిపత్యంలో ఉండాల్సిందేనంది. శ్రీకాకుళం, నరసన్నపేట, టెక్కలి, పాతపట్నం, పలాస, ఇచ్ఛాపురం నియోజకవర్గాల్లో టీడీపీ ఎమ్మెల్యే వర్గీయులు ఇతర వ్యాపారులను బెదిరించి బెంబేలెత్తించారు. ఇతరులకు లైసెన్స్ దక్కితే 25 శాతం కమీషన్ చెల్లించాలని రేటు ఫిక్స్ చేశారు.
- విజయవాడలో ఎమ్మెల్యే బొండా ఉమా మహేశ్వరరావు కనుసన్నల్లోనే టీడీపీ మద్యం సిండికేట్ దందా సాగిస్తోంది. ఇతరులకు లైసెన్స్ దక్కితే 30 శాతం కమీషన్‌గా నిర్ణయించింది. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే అసలు లాటరీ ప్రక్రియలో పాల్గొనేందుకే బెంబేలెత్తాల్సిన అగత్యం కల్పించారు.
- దెందులూరు, ఉండి నియోజకవర్గాలు మినహా ఏలూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల్లో టీడీపీ ఎమ్మెల్యే వర్గీయులు ఏక మొత్తంగా 25 శాతం కమీషన్ ఖరారు చేశారు. ఆ మేరకు చెల్లిస్తేనే మద్యం దుకాణాలు నిర్వహించేందుకు అనుమతిస్తామని తేల్చి చెప్పారు. ఉండిలో టీడీపీ ఎమ్మెల్యే రఘురామకృష్ణంరాజు వర్గం మాత్రం తమకు 30 శాతం చెల్లించాలని చెప్పింది. దెందులూరు నియోజకవర్గంలో అన్ని మద్యం దుకాణాలు తమ సిండికేట్‌కు దక్కాల్సిందేనని, ఇతరులకు లాటరీలో లైసెన్సులు దక్కినా దుకాణం ఏర్పాటు చేయనివ్వమని టీడీపీ ఎమ్మెల్యే చింతమనేని ప్రభాకర్ వర్గం తేల్చి చెప్పింది.
- తిరుపతి జిల్లా శ్రీకాళహస్తిలో దరఖాస్తు చేసేందుకు వచ్చిన వారిపై టీడీపీ ఎమ్మెల్యే బొజ్జా సుధీర్ వర్గీయులు దాడికి పాల్పడ్డారు. దరఖాస్తుదారులు డిపాజిట్ చేసేందుకు తెచ్చిన డీడీలనూ చింపి వారిని వెనక్కి పంపేశారు. ఇక లాటరీ ద్వారా ఇతరులకు మద్యం దుకాణాల లైసెన్సులు దక్కితే.. నెలకు రూ.20 లక్షలు కమీషన్‌గా చెల్లించాలని ఎమ్మెల్యే వర్గం రేటు నిర్ణయించింది. అదీ రోజు వారీగా వసూలు చేస్తామంది. గూడూరు నియోజకవర్గంలో టీడీపీ ఎమ్మెల్యే పాశం సునీల్‌వర్గం మరో ఎత్తుగడ వేసింది. దరఖాస్తు చేసిన వారందరూ తమతో పాటు తమ వాహనాల్లోనే లాటరీ నిర్వహించే తిరుపతిలోని శిల్పారామం ప్రాంగణానికి రావాలని ఆదేశించింది.

'లాటరీ' అంతా వారి కనుసన్నల్లోనే..

మద్యం దుకాణాల లైసెన్సుల కేటాయింపునకు సోమవారం లాటరీ ప్రక్రియ నిర్వహించనున్నారు. కలెక్టర్ల పర్యవేక్షణలో నిర్వహించే ఈ లాటరీ ప్రక్రియ కోసం అన్ని జిల్లా కేంద్రాల్లో ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. ఈ లాటరీ తతంగం అంతా తమకు అనుకూలంగా నిర్వహించేలా టీడీపీ ఎంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు రంగంలోకి దిగారు. లాటరీ ప్రక్రియ నిర్వహించే కేంద్రం పూర్తిగా టీడీపీ సిండికేట్ సభ్యులతో కిక్కిరిసిపోయేట్టుగా చేయాలని ఆదేశించారు. ఇతరులు ఎవరొచ్చినా బెదిరించి వెనక్కి పంపాలని, అప్పటికీ ఎవరైనా వస్తే ఘర్షణకు దిగేందుకూ వెనుకాడొద్దని స్పష్టం చేశారు. అవసరమైతే అధికారులపైనే ఆగ్రహావేశాలు వ్యక్తం చేయాలని, ఇతరులపై దాడులు చేయాలని చెప్పడం గమనార్హం. తమకు లైసెన్స్ రానప్పుడు ఘర్షణ వాతావరణాన్ని సృష్టించి లాటరీ ప్రక్రియను అడ్డుకోవాలని టీడీపీ సిండికేట్ కుట్ర.

దుకాణానికి 26 దరఖాస్తులే..

రాష్ట్రంలో 3,396 మద్యం దుకాణాలకు మొత్తం 89,832 దరఖాస్తులొచ్చాయి. గడువు 11 సాయంత్రం 7 గంటలతో ముగిసింది. కానీ అప్పటికి క్యూలో ఉన్న వారికి కూడా అనుమతించామని చెబుతూ మొత్తం దరఖాస్తుల తాజా గణాంకాలను ఎక్సైజ్ శాఖ ఆదివారం విడుదల చేసింది. 11న మొత్తం దరఖాస్తులు 87,116గా పేర్కొనగా.. ఆదివారం మొత్తం దరఖాస్తులు 89,832 అని ప్రకటించింది. అయినా దుకాణానికి సగటున కేవలం 26.45 దరఖాస్తులే రావడం గమనార్హం. దరఖాస్తుల ద్వారా రూ.1,797.64 కోట్ల ఆదాయం వచ్చింది.

భారీ దోపిడీకి పక్కా డీల్

భారీ దోపిడీకి ప్రభుత్వ ముఖ్య నేతతో పక్కాగా డీల్ కుదరడం వల్లే టీడీపీ మద్యం సిండికేట్ బరితెగిస్తోంది. ప్రైవేటు మద్యం దుకాణాల్లో ఎంఆర్‌పీ కంటే అధిక ధరతో విక్రయించేందుకు ముఖ్య నేత ఇప్పటికే పచ్చ జెండా ఊపారు. ఒక్కో బాటిల్‌పై మద్యం దుకాణంలో రూ.15 అధికంగా.. బెల్ట్ షాపుల్లో అయితే రూ.25 అధికంగా విక్రయించేందుకు అనుమతించారు. అందులో ఒక్కో బాటిల్‌పై కరకట్ట బంగ్లాకు రూ.3 చొప్పున కప్పం కట్టాలన్నది డీల్‌లో ప్రధాన అంశం. మిగిలింది టీడీపీ ఎమ్మెల్యేలు, ఎంపీలు, వారి ఆధ్వర్యంలోని సిండికేట్ సభ్యులకు దక్కుతుంది. పక్కాగా డీల్ కుదరడంతో టీడీపీ సిండికేట్ రాష్ట్రంలోని 3,396 మద్యం దుకాణాలను ఏకపక్షంగా దక్కించుకునేందుకు అక్రమాలు, బెదిరింపులకు తెగించింది.

రెండు జిల్లాల్లో మంత్రి కొల్లు వర్గం వీరంగం

- ఎక్సైజ్ శాఖ మంత్రిగా టీడీపీ మద్యం సిండికేట్‌లో తమదే సింహభాగం అని మంత్రి కొల్లు రవీంద్రవర్గం వీరంగం సృష్టిస్తోంది. అందుకే ఏకంగా ఉమ్మడి కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల్లో ఎంపిక చేసిన ప్రధాన కేంద్రాల్లో మద్యం దుకాణాలను ఏక మొత్తంగా దక్కించుకునేందుకు రంగంలోకి దిగింది. దరఖాస్తు చేసిన వారికి మంత్రి వర్గీయులు రెండు రోజులుగా ఫోన్లు చేసి మరీ తమదైన శైలిలో బెదిరిస్తుండటం గమనార్హం.
- మద్యం దుకాణాల్లో తమకు 50 శాతం వాటా ఇవ్వాలి.. లేదా మద్యం ఆదాయంలో 25 శాతం కమీషన్ అయినా ఇవ్వాలని తేల్చి చెబుతున్నారు. మచిలీపట్నం నియోజకవర్గంలో 100 శాతం మద్యం దుకాణాలను మంత్రి వర్గీయులే ఏకపక్షంగా దక్కించుకోవడం ఇప్పటికే ఖాయమైంది. కాగా విజయవాడ, గన్నవరం, గుడివాడ, పామర్రుతోపాటు ఉమ్మడి గుంటూరు జిల్లాలోని ప్రధాన కేంద్రాల్లో దరఖాస్తులు చేసిన వారికి ఫోన్లు చేసి హెచ్చరిస్తున్నారు.
- తాడేపల్లిలో మద్యం దుకాణాల కోసం దరఖాస్తు చేసిన వారికి కూడా మంత్రి కొల్లు రవీంద వర్గీయులు ఫోన్లు చేసి బెదిరించడం గమనార్హం. మంత్రి లోకేశ్ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న మంగళగిరి నియోజకవర్గంలో వారిని కూడా బెదిరించడం ప్రాధాన్యం సంతరించుకుంది. అంటే మంత్రి లోకేశ్ అండతోనే కొల్లు వర్గం రెచ్చిపోతోందని స్పష్టమవుతోంది.

అసూయ అనేది అజ్ఞానం. అనుకరణ అనేది ఆత్మహత్య.
– రిచర్డ్ పి. ఫెయిన్‌మాన్

సాక్షి
సోమవారం, 14 అక్టోబర్ 2024

పొరలు ఒలిచే రచయిత

అత్యంత ప్రతిష్ఠాత్మకమైన నోబెల్ సాహిత్య పురస్కారాన్ని ఈ ఏడాది గెలుచుకోవడం ద్వారా ఆ గౌరవం పొందిన తొలి ఆసియా రచయిత్రిగా నిలిచింది దక్షిణ కొరియాకు చెందిన హాన్ కాంగ్ (సరైన ఉచ్చారణ: హన్ గాన్). ప్రతి ఏడాదీ జరిగినట్టుగానే ఈసారీ అందరి అంచనాలు తలకిందులైనాయి. చైనా రచయిత్రి కాన్ షుయె, ఆస్ట్రేలియా రచయిత జెరాల్డ్ మర్నేన్, జపాన్ రచయిత హరూకి మురకామి నుంచి భారత మూలాలున్న సల్మాన్ రష్దీ వరకు ఎవరిని వరించొచ్చనే విషయంలో బెట్టింగ్స్ నడిచాయి. కానీ 'చారిత్రక విషాదాలను ప్రతిఘటించే, మానవ దుర్బలత్వాన్ని ఎత్తి చూపే తీక్షణమైన కవితాత్మక వచనానికి'గానూ హాన్ కాంగ్‌కు ఈ పురస్కారాన్ని ప్రకటించింది స్వీడిష్ అకాడెమీ. 2016లో తన కొరియన్ ఆంగ్లానువాద నవల 'ద వెజిటేరియన్'కు 'ఇంటర్నేషనల్ బుకర్ ప్రైజ్' గెలుచుకున్న హాన్ కాంగ్ ఆ పురస్కారం పొందిన తొలి కొరియన్ రచయిత కూడా కావడం విశేషం.

దక్షిణ కొరియా ప్రసిద్ధ రచయిత హాన్ సుయెంగ్–వొన్ కూతురిగా 1970లో జన్మించిన హాన్ కాంగ్ సాహిత్య ప్రయాణం– మనుషుల్ని మనుషులే పీక్కు తినే ఈ సమాజంలో దానికి విరుగుడు ఏమిటనే శోధనతో మొదలైంది. 'మనుషులు మొక్కలు కావాల్సిందని నా నమ్మకం' అంటాడు 28 ఏళ్లకే క్షయ వ్యాధితో మరణించినప్పటికీ కొరియన్ సాహిత్య రంగం మీద ప్రబలమైన ముద్రవేసిన యి సంగ్. అదొక నిరసన! ప్రస్తుతం సుమారు ఐదు కోట్ల జనాభా ఉన్న దక్షిణ కొరియా చరిత్రలో మాయని మచ్చలైన జపాన్ దురాక్రమణ (1910–45), కొరియన్ యుద్ధం (1950–53) తర్వాత, అలాంటిదే– సైనిక పాలనకు వ్యతిరేకంగా తలెత్తిన విద్యార్థుల తిరుగుబాటు (1980)ను అణచివేసే క్రమంలో జరిగిన 'మే 18' ఘటన. కాంగ్‌కు తొమ్మిదేళ్లున్నప్పుడు ఆమె జన్మించిన గ్వాంగ్జు పట్టణం నుంచి వాళ్ల కుటుంబం సియోల్‌కు వెళ్లిపోయింది. సరిగ్గా నాలుగు నెలల తర్వాత అక్కడ వేలాది విద్యార్థులు, పౌరులు చనిపోయారు. తనకు ప్రత్యక్షంగా అనుభవం లేని ఈ ఘోరాలను పెద్దయ్యాక తెలుసుకునే క్రమంలో అంతులేని పశ్చాత్తాపానికి గురైంది కాంగ్. వాళ్ల కుటుంబం బతికుండటానికీ, ఇంకో కుటుంబం లేకుండాపోవడానికీ కారణమే లేదు. ఒక చిన్న నిర్ణయం వాళ్ల గతిని మార్చింది. గ్వాంగ్జు, ఆష్విట్స్, బోస్నియా– ప్రపంచమంతటా ఇదే హింస. అయితే, గాయాల పాలైనవారికి రక్తం ఇవ్వడం కోసం తమ భద్రతకు కూడా వెరవకుండా వేలాది మంది ఆసుపత్రుల ముందు వరుసలు కట్టిన ఫొటోలు కాంగ్‌లో ఉద్వేగాన్ని పుట్టించాయి. వర్తమానం గతాన్ని కాపాడుతుందా? బతికున్నవాళ్లు పోయినవాళ్లను కాపాడగలరా? 'దొరక్కపోయినా జవాబుల కోసం రచయితలు వెతకడం మానరు'. ఎంతటి క్రౌర్యానికైనా మనిషి వెనుదీయడు; అదే సమయంలో, 'రైల్వే ట్రాక్ మీద పడిపోయిన పసికందును కాపాడటానికి తన ప్రాణాలను సైతం లెక్కించడు'. మనిషిలోని ఈ రెండు ముఖాల ప్రహేళికను చిత్రిస్తూ 'హ్యూమన్ యాక్ట్స్' నవల రాసింది కాంగ్. రచనల్లో రాజకీయ ప్రకటనలు చేయాల్సిన అవసరం లేకుండా– మనిషిలోని అంతులేని క్రూరత్వాన్నీ, దాని మరుగునే ఉన్న మృదుత్వాన్నీ తవ్వి తీసింది.

పుట్టిన రెండు గంటలకే చనిపోయి తన తల్లిదండ్రులు ఎన్నటికీ బయటపడలేని దుఃఖానికి కారణమైన తను ఎన్నడూ చూడని తన 'అక్క' హాన్ కాంగ్‌కు ఓ పుండులా మిగిలిపోయింది. 'గాయం అనేది మాన్చుకోవాల్సిందో, బయటపడాల్సిందో కాదు; దాన్ని ఆలింగనం చేసుకోవాలి' అంటుందామె. కాలం వల్ల, మరణం వల్ల, ఇతర విషాదాల వల్ల మనుషులు ఇతరులతో సంభాషించే శక్తిని కోల్పోతారు. అంధత్వం వల్ల రాయగలిగే, చదవగలిగే సామర్థ్యాన్ని కోల్పోయిన ఒక ప్రాచీన–గ్రీకు బోధకుడు, తీవ్ర కుటుంబ విషాదాల వల్ల నోరు లేకుండాపోయిన ఆయన విద్యార్థిని పరస్పరం సమాచారాన్ని పంచుకోవడానికి చేరుకునే గౌరవపూరిత సామీప్యతను చిత్రించడానికి 'గ్రీక్ లెసన్స్' నవల రాసింది కాంగ్. మనిషికీ మనిషికీ మధ్య ఉండాల్సిన 'నిరంతర మృదు స్పర్శ'ను నొక్కి చెప్పింది. తద్వారా భాషా సూక్ష్మతనూ, గెలుచుకోగలిగే జీవన సౌందర్యాన్నీ పట్టిచూపింది.

హాన్ కాంగ్ ఎంత వేగంగా టైప్ చేయగలదంటే, 'నమ్మండి నమ్మకపోండి' లాంటి టీవీ షోలో పాల్గొనమని ఆమె మిత్రులు నవ్వుతూ అనేంతగా! ఆమె రచనల్లోని ధారకు సరితూగేట్టుగా టైప్ చేసే క్రమంలో పుట్టిన నొప్పులకు కొన్నాళ్లు వేళ్లు కదపలేని పరిస్థితి వచ్చింది. మణికట్టు నొప్పి వల్ల పెన్నుతోనూ రాయలేదు. కొంతకాలం పెన్నును తిరగేసి పట్టుకుని ఒక్కో అక్షరాన్ని నొక్కుతూ టైప్ చేసేది. కవయిత్రిగా మొదలైన కాంగ్‌కు సంగీతమూ తెలుసు. పాటలు రాసి, తానే స్వరపరిచి, ముందు వద్దనుకున్నా ఆ తర్వాత ఆ మొత్తం పాడి ఒక పది పాటల సీడీ విడుదల చేసింది. ఆమె రచనల్లోనూ ఈ సంగీతం మిళితమై ఉంటుంది. 1993లో మొదలైన కాంగ్ మూడు దశాబ్దాల సాహిత్య ప్రయాణంలో నవలలు, నవలికలు, కథలు, కవితలు, వ్యాసాలు రాసింది. ఎన్నో పురస్కారాలను అందుకుంది. తరచూ వేధించే తీవ్రమైన తలనొప్పులు తనను అణకువగా ఉంచడంలో సాయపడుతున్నాయంటుంది. ఆమెకు ఒక కొడుకు. నోబెల్ వార్త తెలిసినప్పుడు అతడితో కలిసి కాఫీ తాగుతోందట. 2114 సంవత్సరంలో ప్రచురించనున్న 'ఫ్యూచర్ లైబ్రరీ ప్రాజెక్ట్' కోసం 'డియర్ సన్, మై బిలవ్డ్' సమర్పించిందామె. అందులో ఏం రాసివుంటుంది? మనిషి హింసను ఎదుర్కొనే సున్నిత ప్రతీకారం మరింత మానవీయతను చూపడమేనని మరోసారి నొక్కి చెప్పివుంటుందా!

సానుభూతి నుంచి ఛీత్కారం దాకా...

కామెంట్

కరణ్ థాపర్

ఒకప్పుడు ఇజ్రాయెల్ అంటే ప్రపంచమంతటికీ ఎంతో ఇష్టం. అత్యద్భుతమైన నిఘా వ్యవస్థ, మాజీ ప్రధానులను సైతం జైలులో పెట్టగల న్యాయవ్యవస్థ, సరదాగా మాటలకు ఉపక్రమించే ప్రజల తీరు వంటి లక్షణాలన్నింటినీ మెచ్చుకునేవారు. గతేడాది అక్టోబర్ 7న హమాస్ దాడికి గురైనప్పుడు కూడా ఇజ్రాయెల్ పట్ల ప్రపంచ సానుభూతి ఉండింది. ఎంతైనా ఉగ్రవాద బాధితురాలు అనుకున్నారు. అయితే ఆ జ్ఞాపకాలేవీ ఇప్పుడు లేవు. బదులుగా ఇజ్రాయెల్ చేపట్టిన మానవ హననమే అందరి కళ్లల్లో మెదులుతోంది. తమను హింసలకు గురిచేసిన హిట్లర్ మాదిరిగానే తామూ పాలస్తీనీయులను హింసలు పెడుతున్నామని అంగీకరించేందుకు ఇజ్రాయెల్ సిద్ధంగా లేదు. కాకపోతే ఇదే అద్దంతో మరేదో చూపేందుకు ఇజ్రాయెల్ తాపత్రయ పడుతోంది.

బ్రిటన్ మాజీ ప్రధాని హరాల్డ్ మెక్‌మిలన్‌కు రాజకీయాల్లో వారం రోజులంటే చాలా ఎక్కువ సమయం! ఇదే విధంగా హమాస్‌తో నడుస్తున్న యుద్ధం విషయంలో ఇజ్రాయెలీలు కూడా ఒక యుగమైందని అనుకుంటున్నారు. ఈ ఏడాది సమయంలో ఇజ్రాయెలీల ప్రపంచం మొత్తం తల్లకిందులైంది. తమ సంబంధాలన్నీ వాళ్లు కోల్పోయారు.

గత ఏడాది అక్టోబర్ ఏడవ తేదీన హమాస్ చేసింది అత్యంత భయంకరమైంది, ఆటవికమైంది. అది క్షమించరాని నేరం. సుమారు 1,200 మంది ఇజ్రాయెలీల ప్రాణాలను పొట్టనబెట్టుకున్న హమాస్ ఆ రోజు ఇంకో 250 మందిని బందీలుగా చేసుకుంది. ఇజ్రాయెల్ మొత్తం ఈ ఘటనతో వణికిపోయింది. ఇజ్రాయెల్ పట్ల ఆ రోజు కొంతైనా సానుభూతి వ్యక్తమైంది. ఎంతైనా ఉగ్రవాద బాధితురాలు కదా అని అనుకున్నారు. కానీ, ప్రతీకారం పేరుతో ఏడాది కాలంలో ఇజ్రాయెల్ దమనకాండను పరిశీలిస్తే, హమాస్ అకృత్యాలు కూడా పేలవమైనవిగా అనిపించక మానవు. ఆడవాళ్లు, పిల్లలతోపాటు 42 వేల మంది పాలస్తీనియులు ఇప్పటిదాకా చనిపోయారు. ఇంకో లక్ష మంది గాయపడ్డారు. గాజాలో 23 లక్షల మంది జనాభాకు నిలువ నీడ లేకుండా పోయింది. ఎటు చూసిన విధ్వంసపు ఆనవాళ్లే. అందుకేనేమో... ఏడాది క్రితం వరకూ ఇజ్రాయెల్‌పై ఉన్న సానుభూతి కాస్తా ధిక్కారంగానూ, ఛీత్కారంగానూ మారిపోయింది. అందరి దృష్టిలో ఇజ్రాయెల్ ఇప్పుడు దురాక్రమణదారుగా మారిపోయింది!

హమాస్‌ను సమూలంగా నాశనం చేసేందుకు ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని నెతన్యాహూ కంకణం కట్టుకున్నారు. దశాబ్దాల పాలస్తీనా వివాదానికి ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టడం ద్వారా తమకు మేలు జరుగుతుందని ఆశించారు. అయితే హమాస్ ఎప్పటికప్పుడు తన ఉనికిని చాటుకోవడమే కాకుండా, సైద్ధాంతికంగా మరింత బలం పుంజుకుందని చెప్పాలి.

ఇంకో ముఖ్యమైన విషయం... నెతన్యాహూ గాజాపై చేస్తున్న యుద్ధం కాస్తా పాలస్తీనా అంశాన్ని అంతర్జాతీయ వేదిక పైకి చాలా బలంగా చేర్చింది. ఐక్యరాజ్య సమితిలోనూ పాలస్తీనాకు న్యాయం జరగాలన్న నినాదాలు వినిపిస్తున్నాయి. అంతేకాదు... అగ్రరాజ్యం అమెరికా విశ్వవిద్యాలయాల్లోనూ ఇజ్రాయెల్ వ్యతిరేక ఉద్యమాలు, ప్రదర్శనలు జరగడం గమనార్హం. నెతన్యాహూ ఈ పరిణామాలను బహుశా ఊహించి ఉండరు.

ఇజ్రాయెల్ – హమాస్ యుద్ధం నడిచిన గత 365 రోజుల్లో ఐర్లాండ్, స్పెయిన్, నార్వేలు పాలస్తీనాను అధికారికంగా గుర్తించాయి. సౌదీ అరేబియా ఇంకో అడుగు ముందుకేసి ఇజ్రాయెల్‌తో దౌత్య సంబంధాల కోసం పాలస్తీనా సమస్య పరిష్కారాన్ని ఒక నిబంధనగా ప్రకటించింది. అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్, అధ్యక్ష అభ్యర్థిగా బరిలో ఉన్న ఉపాధ్యక్షురాలు కమలా హ్యారిస్ నోట పాలస్తీనా ఏర్పాటు మాట వస్తూనే ఉంది.

పాలస్తీనా, ఇజ్రాయెల్ సమస్య పరిష్కారానికి ఇప్పుడు అందరూ సూచిస్తున్న మార్గం ఆ ప్రాంతాన్ని రెండు స్వతంత్ర దేశాలుగా విడగొట్టడం. అయితే ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో ఇది సాధ్యం కాదని అందరూ మరచిపోతున్నారు. ఎందుకంటే వెస్ట్‌బ్యాంక్‌లో సుమారు ఏడు లక్షల మంది ఇజ్రాయెలీ వలసదారులు ఉంటున్నారు. గాజాలో తను చెప్పినట్టు నడుచుకునే అధికార యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేసేందుకు నెతన్యాహూ శతథా ప్రయత్నిస్తున్నారు. అలాంటప్పుడు పాలస్తీనా దేశం ఎక్కడ ఏర్పాటు అవుతుంది?

ఏడాది క్రితం... కనీసం ఆరు నెలల క్రితం కూడా పాలస్తీనీయులు దేశం మొత్తం తమదే అన్నట్టుగా మాట్లాడేవారు. కానీ ఇప్పుడా పరిస్థితి లేదు. యూదులకు ఇది అస్సలు అంగీకారం కాదు. కారణం ఒక్కటే. తాము యుగాలుగా ఆశిస్తున్న తమదైన మాతృదేశం తమకు లేకుండా పోతుందని!

ఎంత విచిత్ర పరిస్థితి? పాలస్తీనాకు న్యాయం జరగాలని మొట్టమొదటిసారి ప్రపంచం మేల్కొన్న సమయంలో అసలు ఆ న్యాయం ఏమిటన్నది కూడా తెలియని పరిస్థితి. రాజకీయ ఆలోచనలకు అతీతంగా అంతా మారిపోయింది.

మరో దృక్కోణం ఒకటి ఉంది. ఇది ఇజ్రాయెలీలకు అంతగా రుచించకపోవచ్చు. ఆశ్చర్యంగానూ అనిపించవచ్చు. ఏడాది క్రితం వరకూ తమ దేశం పట్ల ఇతరులకు ఉన్న దృక్పథం ఇప్పుడు పూర్తిగా మారిపోయింది. ఎందుకంటే... ఆక్రమణదారుడైనప్పటికీ బాధితుడిగా తనను తాను చిత్రీకరించుకునేందుకు ఇజ్రాయెల్ ప్రయత్నిస్తోంది మరి!

2023లో ప్రజాభిప్రాయం ఒకదాన్ని సేకరించే ముందు కాలంలో ఇజ్రాయెల్ అంటే ప్రపంచమంతటికీ ఎంతో ఇష్టం. అత్యద్భుతమైన నిఘా వ్యవస్థ, మాజీ ప్రధానులను సైతం జైలులో పెట్టగల న్యాయ వ్యవస్థ, సరదాగా మాటలకు ఉపక్రమించే ప్రజల తీరు వంటి లక్షణాలన్నింటినీ మెచ్చుకునేవారు. అయితే ఆ జ్ఞాపకాలేవీ ఇప్పుడు లేవు. బదులుగా ఇజ్రాయెల్ చేపట్టిన మానవ హననం మాత్రమే అందరి కళ్లల్లో మెదలుతోంది. ఒకప్పుడు అభినందించిన ప్రజలే ఇప్పుడు ఛీత్కరించే పరిస్థితి.

ఇజ్రాయెలీలకు ఈ విషయాలు తెలియవా? రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలో జర్మన్ల చేతిలో ఊచకోతకు గురైన వాళ్లే కదా! హిట్లర్ మాదిరిగానే తామూ పాలస్తీనీయులను నానా హింసలూ పెడుతున్నామన్న విషయాన్ని అంగీకరించేందుకు కూడా ఇప్పుడు ఇజ్రాయెల్ సిద్ధంగా లేదు. కానీ వాస్తవమైతే అదే! కాకపోతే ఇదే అద్దంతో మరేదో చూపేందుకు ఇజ్రాయెల్ తాపత్రాయపడుతోంది.

హమాస్ నేత ఇస్మాయెల్ హనియే, హెజ్బొల్లా నేత హసన్ నస్రల్లాల నాటకీయ హత్యలు ఇజ్రాయెలీల నిఘా వ్యవస్థ చురుకుదనానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తాయనడంలో సందేహం లేదు. కానీ గత ఏడాది అక్టోబరులో నిఘా విభాగం వాళ్లు సిగ్గుతో తలదించుకున్నారు. అయితే గాజాపై ఇజ్రాయెల్ చేసిన రక్తపు మరక అంత తొందరగా చెరిగిపోయేది కాదు. మరచిపోయేది, క్షమించదగ్గది కూడా కాదు. ఇజ్రాయెల్‌ను ఓ భిన్న దేశంగా చూపింది ఈ యుద్ధం. ఈ విషయాన్ని ఇజ్రాయెలీలు ఎంతవరకూ అంగీకరిస్తారన్నది చూడాల్సిన విషయం.

వ్యాసకర్త సీనియర్ జర్నలిస్ట్

సోషల్ మీడియా

సోషల్ నెట్ వర్కింగ్ వెబ్‌సైట్లు ఫేస్‌బుక్, ట్విట్టర్‌లలో సెలబ్రిటీల 'మనసులోని మాట'లు తాజాగా ఇలా...!

అందరికీ నష్టమే!

తీవ్రవాదంతో సమస్య ఏమిటంటే – ఎవరు ఆయుధాలు ఇచ్చారన్నదానితో నిమిత్తం లేదు. ఎవరు మద్దతిచ్చారు అన్నదానితో నిమిత్తం లేదు. ఎవరు హాని కలిగించారు అన్నదానితో నిమిత్తం లేదు. ఎవరు అణిచివేశారు అన్నదానితో నిమిత్తం లేదు. ఎవరు రెచ్చగొట్టారు అన్నదానితో నిమిత్తం లేదు. ఎవరూ దాన్నుంచి బయటపడలేరు!

– అమిత్ షాండీలియా, కాలమిస్ట్

వృత్తి వేదాంతులు

బహుశా మెడిసిన్‌లో చేరడమంటే, మానసిక ప్రొజీరియాకు సిద్ధం కావడం – ఉద్వేగపూరితంగా వయసుకు ముందే ముసలితనం వచ్చేస్తుంది. చాలా చావులు వేదనలు. ఎన్నో ఆశలు నిరాశలు. ప్రేమలు మోసాలు చూశాక అది మిమ్మల్ని లోపలి నుంచి మొద్దుబారుస్తుంది. ఇంక ఏది అత్యంత ముఖ్యమో అది మాత్రమే కనబడుతుంది. (చిన్న పిల్లల్లో ముసలి తనం కనబడే అరుదైన జబ్బు ప్రొజీరియా).

– కార్తీక్ బాలచంద్రన్, వైద్యుడు

దానిమ్మల నగరం

ఇరాన్‌లోని ఫరూఖ్ నగరాన్ని దాని విస్తారమైన దానిమ్మ తోటల కారణంగా 'దానిమ్మ తోటల నగరం' అని పిలుస్తారు. పర్షియన్ సంస్కృతిలో దానిమ్మలు కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. అవి లేకుండా వివాహం, కళ, కవిత్వం ఉండవు. పునర్జన్మకూ, చీకటి మీద వెలుగు విజయానికీ సంకేతంగా భావించే 'యల్దా రాత్రి' (చలికాలంలో వచ్చే సుదీర్ఘ రాత్రి) వేడుకల్లో వాటికి చాలా ప్రాధాన్యం ఉంటుంది.

– నైగోరా ఫజ్లుద్దీన్, ఫిలిమ్ మేకర్

పిచ్చుకల శత్రువులు

పిచ్చుకలు కనబడకపోవడానికి నగరీకరణ, వాతావరణ కాలుష్యం లాంటి ఇతర కారణాలతో పాటు పావురాల సంతతి విపరీతంగా పెరగడం కూడా ఒక కారణం. కొన్ని నగర మూలల్లోనైతే దాదాపుగా పిచ్చుకలు అంతరించిపోవడానికి పరోక్షంగా పావురాలు కారణం.

– జకర్ డాక్టర్, ఫిజీషియన్

మారిపోయారు!

మీలోని పాత వ్యక్తిని క్షమించేయండి. మీకు తెలిసింది మీరు చేశారు. వదిలేయండి. మీరు మారారు. జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ముందుకు సాగడమే జీవిత సారం! ఒక ఏడాది క్రితమో, ఒక నెల క్రితమో, ఆఖరికి ఒక క్షణం క్రితమో ఉన్న మీరు ఇప్పుడు మీరు కాదు. ఈ వాస్తవాన్ని అంగీకరిస్తే, మీరు వికసిస్తారు.

– కరుణ్ పాల్, మైండ్‌సెట్ కోచ్

అమ్మానాన్నే ముందు!

ఎప్పుడు కొత్త ఫోన్ కొన్నా ... మొదటి కాల్ మా నాన్నకు చేయడం నా అలవాటు. అలాగే నా ఫోన్ కెమెరాలోని మొదటి ఫొటోలు కూడా నా తల్లిదండ్రులవే తీస్తాను. ఒకవేళ వాళ్లు అందుబాటులో లేరనుకోండి, కొంత కాలం ఆగుతాను, తొందరేముంది!

– శ్రుతీ చతుర్వేది, ఆంత్రప్రెన్యూర్

ఇన్‌బాక్స్

సామాన్యుల్ని చంపేస్తారా?

తెలంగాణ ముఖ్యమంత్రి సెక్యూరిటీల కండకావరం... దాదాపు చావు నుంచి బయటపడ్డాను. గొంతు తొక్కి, తోసి బయట పారేశారు. నా మిత్రుడి కాలు తొక్కి పడేశారు. ఆదివారం నాడు హైదరాబాద్ నాంపల్లి ఎగ్జిబిషన్ గ్రౌండ్స్ ఆవరణలో జరిగిన అలయ్ బలయ్ కార్యక్రమం మా ప్రాణానికి వచ్చింది. సెక్యూరిటీ అంటే చంపడమా? ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి వస్తూ ఉంటే చుట్టూ ఉన్నవాళ్లు పోలీసులా? లేక ప్రైవేట్ సైన్యమా? సీఎం కోసం అక్కడ ఉన్న ప్రతి వాడినీ చంపేయాలా? అదృష్టవశాత్తూ చావు తప్పి, బయటపడ్డాం.

ఈ పరిస్థితి నాకు (మాడభూషి శ్రీధర్), సీనియర్ జర్నలిస్టు పాశం యాదగిరికీ ఎదురైంది. గవర్నర్ బండారు దత్తాత్రేయ స్వయంగా ఫోన్ చేస్తే వెళ్ళకపోవడం భావ్యం కాదనుకుని 'అలయ్ బలయ్'కి వెళ్ళాం. సీఎం వస్తున్నదశ. నేను, పాశం యాదగిరి దూరం నుంచి వేదిక వద్దకు రాకముందే సెక్యూరిటీ వారి అతి వల్ల ప్రమాదం వచ్చిపడింది. సీఎం చుట్టూ ఎవరు చచ్చిపోయినా ఫరవాలేదన్నట్టుగా రక్షకభటులు వ్యవహరించారు. నా గొంతు నొక్కేయడంతో నొప్పిగా ఉంది. యాదగిరి కాలిపైన నెత్తురు గాయమైంది. మందులు వాడుతున్నాం. ఇలాంటి రక్షణలో ఉండే సీఎం సామాన్యులకు రక్షణ ఏమిస్తారు?

సీఎం చుట్టూ ఉన్నవారు మమ్మల్ని తొక్కిపారేశారు. ఒక దశలో నేను చనిపోతాననే అనిపించింది. అసలే ఆరోగ్యం పూర్తిగా బాగుకాని దశలో ఉన్నవాణ్ణి. నన్ను నేను ఏ విధంగా రక్షించుకోవాలి? నిజానికి సెక్యూరిటీ వారు మమ్మల్ని పక్కకు వెళ్లమని చెప్పి, ముఖ్యమంత్రిని భద్రంగా తీసుకువెళ్ళవచ్చు. ఆ మాత్రం కనీసపు ఇంగితం వాళ్ళకు లేకపోయింది. వీరు రక్షకులా, రజాకార్లా, కిరాయి గూండాలా? మా ప్రాణాలు పోతే ఈ ముఖ్యమంత్రి గారు బాధ్యత తీసుకుంటారా? ఒకవేళ చస్తే ఏం చేస్తారు? సంతాపం చెబుతారు. లేదంటే కుటుంబానికి కొన్ని లక్షలు ఇస్తారు. మనుషుల ప్రాణాల విలువ అంతేగా!

సీఎం గారూ! వేదిక వద్దకు వచ్చే ముందు జనాన్ని చంపేయకండి. మీ అలయ్ బలాయ్ లేకపోతే మానె... సామాన్యుల్ని చంపకండి. బండారు దత్తాత్రేయ గారూ! మీ అలయ్ బలయ్ పేరుతో మీ మిత్రులనుకునే వారిని కూడా చావుకు సిద్ధం కమ్మనడం న్యాయం కాదు. ఈ పని బదులు తిండిలేని వారికి అన్నదానం చేయండి. ఇంకేం వద్దు. ఇదేదో అనుకోకుండా జరిగిన చిన్నతప్పు అని తోసిపారేయకండి. ఇక ముందు ఏ వేదిక దగ్గరా ఏ మనిషినీ తోసి, తొక్కేయకండి. నా వయసు 69. యాదగిరి 73 దాటిన వారు. పదిమంది కండలు పెంచుకున్న వారి దాడులకు మేం తట్టుకోలేం. ఈ రాష్ట్రం తట్టుకోలేదు. గొంతు నొక్కకుండా, కొట్టకుండా వీలు కాకపోతే ఈ అలయ్ బలయ్ లేకపోయినా ఫరవా లేదు. మనుషుల్ని బతికించకపోయినా ఫరవాలేదు కానీ చంపకండి.

– మాడభూషి శ్రీధర్, రచయిత – ప్రొఫెసర్,
పాశం యాదగిరి, సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తగిన గుర్తింపునకు నోచని ప్రజ్ఞాశాలి

అభిప్రాయం

డా॥ దేవరాజు మహారాజు

కొందరు నిజాయతీగా సమాజానికి పనికొచ్చే రచనలు చేస్తారు. అటువంటి అరుదైన, విలువైన రచయిత కొడవటిగంటి రోహిణీ ప్రసాద్. అరవై మూడవ యేట అనూహ్యంగా 2012 సెప్టెంబర్ 8న బొంబాయిలో కన్నుమూసి, తెలుగు జాతికి దిగ్భ్రాంతిని కలుగజేసిన ఆయన కృషి చిరస్మరణీయం.

బాల్యంలో తండ్రి కొడవటిగంటి కుటుంబరావు (కొ.కు.) కల్పించిన వాతావరణం వల్ల రోహిణీ ప్రసాద్ పుస్తకాల వైపు, హేతువాద దృక్పథం వైపు, శాస్త్రీయ అవగాహన వైపు ఆకర్షితులయ్యారు. కానీ, సంగీతం వైపు, నాట్యం వైపు, అనువాదాల వైపు ఆకర్షితులు కావడం ఆశ్చర్యంగా తోస్తుంది. విశాఖలో చదువుకునే రోజుల్లో రోహిణీ ప్రసాద్ కర్ణాటక సంగీత వాయిద్యం వీణ నేర్చుకోవాలి. కానీ, ఆయన హిందుస్తానీ సంగీత వాద్యం – సితార్ నేర్చుకున్నారు. తర్వాత ముంబయిలో ఉన్నప్పుడు ఉస్తాద్ ఇమ్రత్ ఖాన్ శిష్యరికం చేసి సితార్ వాదనంలో ప్రావీణ్యం గడించారు. ముంబయిలో అక్కడి తెలుగువారితో కలిసి కూచిపూడి, భరతనాట్యం, కథక్, ఒడిస్సీ నృత్యాలు కలగలిపి 'కృష్ణ పారిజాతం' బ్యాలేకు రూపకల్పన చేశారు. ఈ అణు భౌతిక శాస్త్రవేత్త ముంబాయిలో సితార్ కచేరీలు చేయడం మామూలై పోయినా, 1990లలో అమెరికాలోని పలు నగరాలలో తన కళా ప్రదర్శనలు కొనసాగించడం, సితార్ వాద్య కళాకారుడిగా గొప్ప పేరు ప్రఖ్యాతులు సాధించుకున్నారని తెలిసినప్పుడు ఆశ్చర్యపోతాం. అంతేకాదు, రాగాల గూర్చి, సంగీత వాద్య పరికరాల గూర్చి ఎన్నో విలువైన వ్యాసాలు రాశారని తెలిసినప్పుడు మనసు ఉప్పొంగిపోయినా, వెంటనే చివుక్కుమంటుంది. అయ్యో! ఈయనకు రావాల్సిన గుర్తింపు రాకపోయెనే అనీ!

తనకు సన్నిహితంగా తెలిసిన హిందుస్తానీ, కర్ణాటక సంగీత సమ్రాట్టుల జీవిత విశేషాలన్నీ 2000–2012 మధ్య కాలంలో 'ఈమాట డాట్ కామ్'లో ఆయన భద్రపరిచారు. ప్రధానంగా జరిగిన లోపమేమంటే ఆయన పుస్తకాలు వెంట వెంట రాకపోవడం.

గ్రంథాలు వెలువడడం, గ్రంథాలయాల్లో లభ్యం కావడం, వచ్చే తరాలకు అందుబాటులో ఉండటం అవసరం. బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి అయి ఉండి కూడా రోహిణీ ప్రసాద్ ఆలోచనలు తెలుగు జాతికి అందాల్సినంతగా అందలేదు. బడే గులాం అలీఖాన్, అల్లా ఉద్దీన్ ఖాన్, అహ్మద్ జాన్ థిరక్వా, ప్రభా ఆత్రే, ఉస్తాద్ అమీర్ ఖాన్, విలాయత్ ఖాన్, ఈమని శంకరశాస్త్రి, నౌషాద్, ఓపీ నయ్యర్, సీఆర్ సుబ్బురామన్, ఘంటసాల, బాల మురళీ కృష్ణ వంటి మహా సంగీత విద్వాంసుల శైలులపై, వారి జీవిత విశేషాలపై రాసిన వ్యాసాలు ఇప్పటికైనా పుస్తక రూపంలో రావాలి. ఆ రకంగా మరణాంతరమైనా రోహిణీ ప్రసాద్ కృషి

కొడవటిగంటి రోహిణీ ప్రసాద్

వెలుగులోకి వస్తుంది.

రోహిణీ ప్రసాద్, తన తండ్రి కొ.కు. లాగా సృజనాత్మక సాహిత్యంలో కృషి చేయలేదు. కానీ వైజ్ఞానిక సారస్వతంలో చేసిన కృషి తక్కువది కాదు. అలాగే తన సోదరి ఆర్. శాంతసుందరి లాగా అనువాదాల వైపు కూడా ఆకర్షితులయ్యారు. 1947 నుండి ఏడేళ్లపాటు చందమామ పత్రికలో అచ్చయిన పిల్లల కథలను ఆయన ఇంగ్లిష్‌లోకి అనువదించారు. బాల సాహిత్యం విలువను, సాహిత్యం విలువను, అనువాదాల విలువను, సంగీత కళారూపాల విలువను గ్రహించడంతో పాటు సమాజంలో వైజ్ఞానిక అవగాహన ఎంతో అవసరం అన్నది గ్రహించారు. అందుకే మరణానంతరం తన శరీరం మట్టిపాలు కాకుండా వైద్య పరిశోధనలకు ఉపయోగపడాలి అను కున్నారు.

మూఢ విశ్వాసాలను బలపరిచే వారిపై వ్యంగ్యాస్త్రాలు సంధిస్తూనే... జరుగుతున్న సంఘటనల వెనుక ఎటువంటి భౌతిక శక్తులు పని చేస్తాయో హేతువాదులు వివరించగలగాలని సూచించారు. పుట్టిన ప్రతి ప్రాణి కలకాలం జీవించడానికి ప్రకృతి సూత్రాలు ఒప్పుకోవని, అయితే పనికొచ్చే పదార్థం జన్యు పదార్థమే గనక, దాన్ని తరువాతి తరం కోసం వాడుకుంటూ ఉండొచ్చని అభిప్రాయపడ్డారు. శాస్త్రవేత్తగా, సంగీతకారుడిగా, సైన్స్ రచయితగా ఒక క్రమపద్ధతిలో నిరంతరం కృషి చేస్తూ వచ్చిన రోహిణీ ప్రసాద్ ఒక విషయాన్ని గట్టిగా నమ్మారు. 'నీ పనికి నువ్వొక రూపమివ్వు. ఆ పనే మళ్ళీ నీకో రూపమిస్తుంది' అని! జీవితాంతం ఆయన ఆచరించిన సూత్రం అదే!

'జీవశాస్త్ర విజ్ఞానం – సమాజం' తన పుస్తకంలో రోహిణీ ప్రసాద్ ఇలా అంటారు... 'మతాలన్నీ ఎప్పుడు ఎలా తలెత్తాయో అర్థం చేసుకుంటే అవి ఈ రోజుల్లో ఎందుకు నిరుపయోగమో అర్థమవుతుంది. మతం అపెండిక్స్ అని ఎవరో అన్నారు. నిజమే మన శరీరంలో పెద్ద పేగుకు చివర ఉన్న అపెండిక్స్ ఒకప్పుడు పని కొచ్చేదట. ఈనాడు దానివల్ల ఉపయోగమేమీ లేకపోగా, అప్పుడప్పుడు అపెండిసైటిస్ వ్యాధి కలిగిస్తూ ఉంటుంది. దాన్ని తొలగించడమే మంచిది. మతమనేది కూడా అంతే.' మతం పట్ల స్పష్టమైన వైఖరి తెలియజేశారాయన. మనకిప్పుడు వైజ్ఞానిక స్పృహ, వివేచన, ఇంగిత జ్ఞానం కలిగించే రచనలు కావాలి. డాక్టర్ రోహిణీ ప్రసాద్ అలాంటి రచనలే చేశారు. మనకు గొప్ప శాస్త్రవేత్తలు, మేధావులూ ఉన్నారు. కానీ సామాన్యుడి కోసం సైన్స్ రాసే రచయితలు ఎక్కువగా లేరు. ఉన్నా... వారు సైన్స్ సమాచారం ఇవ్వగలుగుతున్నారే గానీ, సమాజానికి అన్వయిస్తూ రాయలేక పోతున్నారు. విలువల్ని ప్రతిష్ఠాపించే చేవగల ఈయన మరణం వల్ల, తెలుగు సమాజానికి పెద్ద విఘాతమే. రోహిణీ ప్రసాద్ ఆశించిన సమాజానికి రూపకల్పన చేయాలి.

వ్యాసకర్త సుప్రసిద్ధ సాహితీవేత్త, బయాలజీ ప్రొఫెసర్

ధర్మ చింత!

పద్దెనిమిది రోజులు సాగిన కురుక్షేత్ర సంగ్రామంలో, చివరికి ధర్మం గెలిచి, పాండవులకు విజయం లభించింది. పెంచి పెద్దజేసి, విద్యాబుద్ధులు నేర్పించిన కురువృద్ధులం దరినీ పోగొట్టుకోగా లభించిన రాజ్యాధికారం, అనుభవించడానికి ఎంతవరకు అర్హమైనది? అనే చింతనలో పడ్డాడు ధర్మరాజు. ఆలోచించగా, తనకు సుఖం రాజ్యాధికారంలో లేదని నిర్ణయించుకుని, భీముడికి పట్టంకట్టి, తాను అడవులకు వెళ్ళడానికి సంకల్పించాడు. ఆ సంగతినే వ్యాస మహర్షితో చెప్పగా, పెద్దలను నిర్జించి పాపం మూటగట్టు కున్నాననే భయం అక్కర్లేదనీ, ఒక్క అశ్వమేధయాగం చేయడంతో అన్ని పాపాలు తొలుగుతాయి కాబట్టి, అశ్వమేధయాగం చెయ్యమని సలహా ఇచ్చాడు. అశ్వమేధయాగమంటే మాటలు కాదు, దానికి చాలా ధనం కావాలి. యుద్ధంలో సంపదనంతా పోగొట్టు కున్న తనకు అది సాధ్యమయ్యే పని కాదు అన్నాడు ధర్మరాజు. ఇంకా ఇలా అన్నాడు.

జ్యోతిర్మయం

ఉ॥ కాక నెదిర్చి సంగర ముఖంబున హెచ్చిన రాజవంశమున్
గూకటివేళ్లతో బెఱికి గోత్రవధంబును జేసినట్టియా
వ్రేకపుగీడు గాక ప్రజ వేప దలంచిన గోరుచుట్టుపై
రోకటిపోటు చందముగ రోసి జనుల్ నను జూచి తిట్టరే

'ప్రసిద్ధి వహించిన రాజవంశాన్ని యుద్ధంలో విజయం సాధించడం కోసం సమూలంగా నాశనం చేసి కీడును సొంతం చేసుకున్నాను. ఆ కీడును తొలగించుకునే కోరికతో అశ్వమేధయాగం చేయడానికి సంకల్పించి, కావలసిన ధనం కోసం ప్రజలను వేధించడం మొదలుపెడితే, యుద్ధం కారణంగా అన్నీ పోగొట్టుకుని నిరుపేదలైన ప్రజలకు అది గోరుచుట్టు మీద రోకటిపోటులా పరిణమించి, వాళ్ళు నన్ను ఛీత్కరించుకుని నానా తిట్లూ తిట్టకుండా ఉంటారా?' అని భయాన్ని వ్యక్తం చేశాడు ధర్మరాజు – అని జైమిని భారతం, అశ్వమేధపర్వం, ప్రథమాశ్వాసంలోని పై పద్యం భావం.

ధర్మరాజుకు రాజ్యాధికారం మీద దుర్యోధనుడికి ఉన్న కాంక్ష లేదు. గౌరవంగా బ్రతకడానికి వలసినంత మాత్రమే రాజ్యంలో భాగంగా ఇస్తే చాలునని స్పష్టం చేసినప్పటికీ ఫలితం లేకపోవడంతో వీరధర్మంగా యుద్ధం చేసి సాధించుకోవలసి వచ్చింది.

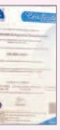
– భట్టు వెంకటరావు

గ్రహం అనుగ్రహం

శ్రీ క్రోధి నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయనం, శరదృతువు, ఆశ్వయుజ మాసం, తిథి: శు.ద్వాదశి రా.12.26 వరకు, తదుపరి త్రయోదశి, నక్షత్రం: శతభిషం రా.10.29 వరకు, తదుపరి పూర్వాభాద్ర, వర్జ్యం: ఉ.6.38 నుండి 8.06 వరకు, తదుపరి తె.4.30 నుండి 5.58 వరకు (తెల్లవారితే మంగళవారం), దుర్ముహూర్తం: ప.12.12 నుండి 1.00 వరకు, తదుపరి ప.2.33 నుండి 3.21 వరకు, అమృతఘడియలు: ప.3.34నుండి 5.05 వరకు; రాహుకాలం: ఉ.7.30 నుండి 9.00 వరకు, యమగండం: ఉ.10.30 నుండి 12.00 వరకు, సూర్యోదయం: 5.56, సూర్యాస్తమయం: 5.37.

క్లుప్తంగా...

బోయకొండ గంగమ్మ ఆలయానికి ఐసీఎల్ సర్టిఫికెట్

చౌడేపల్లి: చిత్తూరు జిల్లా పుంగనూరు నియోజకవర్గం చౌడేపల్లెలోని బోయకొండ గంగమ్మ ఆలయానికి ఆదివారం ఇంటిగ్రల్ సర్టిఫికెషన్ లిమిటెడ్ (ఐసీఎల్) సర్టిఫికెట్‌ను ఆ సంస్థ సీఈవో రామలక్ష్మి, డైరెక్టర్ సాయిశ్రీనివాస్ నుంచి అందుకున్నట్లు ఆలయ ఈవో ఏకాంబరం తెలిపారు. ఆలయంలో నిర్వహించే పుష్ప సేవా టికెట్ల వివరాలను ఐసీఎల్ సేకరించింది. ఇందులో భాగంగా ఆలయంలో రూ.50 టికెట్‌కు భక్తులకు 3 పుష్పాలను ఆలయవర్గాలు అందజేస్తాయి. భక్తులు ఆ పుష్పాలను అమ్మవారికి కుడి, మధ్య, ఎడమ వైపు అలంకరిస్తారు. పుష్పం కుడి వైపున వెంటనే కిందకు పడిపోతే కోరిన కోర్కె వెంటనే తీరుతుందని, మధ్యలో ఉన్న పుష్పం పడిపోతే ఆలస్యం అవుతుందని, ఎడమ వైపున పుష్పం కిందకు పడిపోతే ఆ కోరిక అస్సలు తీరదని భక్తుల విశ్వాసం. వీటిని గుర్తించి ఐసీఎల్, న్యూఢిల్లీ ధృవీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేసిందని ఈవో చెప్పారు.

చంద్రబాబూ.. కులగణన ఎందుకు చేపట్టడం లేదు?

కాంగ్రెస్ నేత మాణిక్కం ఠాగూర్

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: ఏపీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు కులగణన ఎందుకు చేపట్టడంలేదని కాంగ్రెస్ సీనియర్ నేత మాణిక్కం ఠాగూర్ ప్రశ్నించారు. కులగణన విషయంలో ప్రధాని మోదీ ఎందుకు భయపడుతున్నారంటూ ఆదివారం 'ఎక్స్'లో నిలదీశారు. 'తెలంగాణలో కులగణన చేపట్టడం సామాజిక న్యాయం పట్ల కాంగ్రెస్‌కు ఉన్న నిబద్ధతను తెలియజేస్తోంది. ప్రతిపక్ష నేత రాహుల్ గాంధీ కోరుతున్న జాతీయ కులగణన డిమాండ్ దేశవ్యాప్తంగా సమానంగా వనరుల పంపిణీకి ఎంతో అవసరం. దీనిపై కేవలం కేంద్ర ప్రభుత్వం మాత్రమే దేశం కోసం ఒక కీలకమైన నిర్ణయం తీసుకోగలదు. రేవంత్ రెడ్డి చేయగలిగినపుడు మోదీ ఎందుకు భయపడుతున్నారు. చంద్రబాబు ఎందుకు చేపట్టడంలేదు?' అని నిలదీశారు.

ఏపీలో మోటార్ స్పోర్ట్స్ క్లబ్ ఏర్పాటు చేస్తాం

ఫెడరేషన్ ఆఫ్ మోటార్ స్పోర్ట్స్ క్లబ్స్ ఆఫ్ ఇండియా

అరిందం ఘోష్

గన్నవరం: ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మోటార్ స్పోర్ట్స్ క్లబ్ ఏర్పాటు చేసి.. కార్ రేసింగ్ శిక్షణ, పోటీలు నిర్వహించేందుకు కృషి చేస్తున్నట్లు ఫెడరేషన్ ఆఫ్ మోటార్ స్పోర్ట్స్ క్లబ్స్ ఆఫ్ ఇండియా అధ్యక్షుడు అరిందం ఘోష్ తెలిపారు. ఆదివారం ఆయన గన్నవరంలో మీడియాతో మాట్లాడారు. 'దేశంలో 50కి పైగా మోటార్ స్పోర్ట్స్ క్లబ్‌ల ద్వారా కార్ రేసులు నిర్వహిస్తున్నాం. ఏపీలో కూడా క్లబ్ ఏర్పాటు చేసి మోటార్ స్పోర్ట్స్ నిర్వహించేందుకు ప్రణాళికలు రూపొందించాం. సీఎం చంద్రబాబును కలిసి మోటార్ స్పోర్ట్స్ నిర్వహణకు అవసరమైన అనుమతులు కోరుతాం. రేసింగ్ ట్రాక్‌ల నిర్మాణానికి ఎంఆర్ఎఫ్, జేకే టైర్స్ వంటి సంస్థలు ముందుకొస్తున్నాయి. ఈ క్లబ్ ద్వారా 10 ఏళ్ల నుంచి 18 ఏళ్ల యువకులకు కార్ రేసింగ్‌లో శిక్షణ ఇస్తాం. వచ్చే ఏడాదిలో కార్ రేస్‌కు అవసరమైన ట్రాక్‌ల నిర్మాణం పూర్తి చేసి పోటీల నిర్వహణకు సన్నాహాలు చేస్తున్నాం. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మోటార్ స్పోర్ట్స్‌ను అధికారిక క్రీడగా గుర్తించాలి' అని కోరారు.

బియ్యం వ్యాపారి ఆత్మహత్యాయత్నం

వ్యాపారిని రూ.50 వేలు డిమాండ్ చేసిన డీటీ

ఇవ్వలేదని కేసులు పెట్టారంటూ ఆవేదన

విజయవాడ జీజీహెచ్‌లో ఐసీయూలో సుధాకర్

ఏలూరు టౌన్: అధికారుల వేధింపులు తాళలేక ఏలూరులో ఒక బియ్యం వ్యాపారి పురుగు మందు తాగి ఆత్మహత్యకు యత్నించాడు. కుటుంబ సభ్యులు అతన్ని ఏలూరు ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించగా, పరిస్థితి ఆందోళనకరంగా ఉండటంతో విజయవాడకు తరలించారు. తాను బియ్యం వ్యాపారం చేస్తున్నానని, అక్రమాలేవీ లేకపోయినా అధికారులు డబ్బులు డిమాండ్ చేస్తున్నారని, ఇవ్వలేనని చెప్పడంతో అక్రమ కేసులు పెడుతూ వేధింపులకు పాల్పడుతున్నారని బాధితుడు చెప్పాడు. బాధితుడు, అతని కుమారుడి కథనం మేరకు వివరాలు.. జంధ్యావుల సుధాకర్ అలియాస్ నాని గత కొంతకాలంగా ఏలూరు పరిసర ప్రాంతాల్లో బియ్యం వ్యాపారం చేస్తున్నాడు. ఇళ్ల వద్దకు వెళ్లి ఎవరైనా బియ్యం విక్రయిస్తే వాటిని కొనుగోలు చేసి రెండు, మూడు రూపాయలు ఎక్కువకు పెద్ద వ్యాపారులకు అమ్ముతూ ఉంటాడు. ఈ నెల 11న సుధాకర్ పెదవేగి మండలం పినకడిమిలో బియ్యం కొనుగోలుకు వెళ్లాడు. అదే సమయంలో పెదవేగి మండల డిప్యూటీ తహసీల్దార్ ప్రమోద్ అక్కడికి వెళ్లారు. వేరే బియ్యం బస్తాలను సుధాకర్‌కు చెందిన వ్యాన్‌లో వేయించి, బియ్యం అక్రమ వ్యాపారం చేస్తున్నాడంటూ కేసు నమోదు చేస్తానని బెదిరించారు. రూ.50 వేలు ఇస్తేనే కేసు లేకుండా చేస్తానని, లేకుంటే కేసు నమోదు చేస్తానని హెచ్చరించారు. తాను అంత సొమ్ము ఇచ్చుకోలేనని బతిమిలాడాడు. 'నాకు డబ్బులు ఇవ్వాల్సిందే.. లేదంటే నీ చావు నువ్వు చావు.. నాకు సంబంధం లేదు..' అంటూ తేల్చి చెప్పారు. డబ్బులు ఇవ్వకపోవటంతో డీటీ ప్రమోద్ కేసు నమోదు చేసి, పెదవేగి పోలీస్‌స్టేషన్‌కు అప్పగించారు. దీంతో తీవ్ర మనస్తాపానికి గురైన సుధాకర్ ఈ నెల 12న పురుగుల మందు తాగి పెదవేగి పోలీస్‌స్టేషన్‌కు వెళ్లాడు. పోలీసులు స్టేషన్ బెయిల్ ఇస్తామని చెప్పడంతో తన కుమారుడు పృథ్వీని స్టేషన్ వద్దకు రమ్మని చెప్పాడు. అనంతరం తాను విషం తాగిన విషయాన్ని కుమారుడికి చెప్పడంతో వెంటనే ఏలూరు జీజీహెచ్‌కి తీసుకెళ్లాడు. పరిస్థితి విషమంగా ఉండటంతో మెరుగైన చికిత్స కోసం విజయవాడకు తరలించారు. పెదవేగి మండల డిప్యూటీ తహసీల్దార్ ప్రమోద్‌ను దీనిపై వివరణ కోరగా.. సుధాకర్ నుంచి తాము డబ్బులు డిమాండ్ లేదని చెప్పారు. 650 కిలోల పీడీఎస్ బియ్యం ఉన్నట్టు గుర్తించి సీజ్ చేసి కేసు నమోదు చేశామని తెలిపారు.

విజయనగరం ఉత్సవాలు ప్రారంభం

- నేడు పైడితల్లి అమ్మవారి తొలేళ్ల ఉత్సవం
- రేపు సిరిమానోత్సవానికి భారీ ఏర్పాట్లు

సాక్షి ప్రతినిధి, విజయనగరం: ఉత్తరాంధ్ర ప్రజల ఇలవేల్పు శ్రీ పైడితల్లి అమ్మవారి సంబరాల్లో భాగంగా విజయనగరం ఉత్సవాలు ఆదివారం ప్రారంభమయ్యాయి. ముఖ్య అతిథిగా స్పీకర్ అయ్యన్నపాత్రుడు హాజరయ్యారు. అయోధ్య మైదానంలో నిర్వహించిన సభలో ఆయన మాట్లాడుతూ.. విజయనగరం వైభవాన్ని, గత చరిత్రను నేటి తరానికి తెలియజేయాల్సిన అవసరముందన్నారు. కార్యక్రమంలో మంత్రులు గుమ్మడి సంధ్యారాణి, కొండపల్లి శ్రీనివాస్, ఎంపీ కలిశెట్టి అప్పలనాయుడు, కేంద్ర మాజీ మంత్రి అశోక్ గజపతిరాజు తదితరులు పాల్గొన్నారు. సభకు ప్రజలు ఎవరూ రాకపోవడంతో ప్రాంగణమంతా ఖాళీ కుర్చీలతో వెలవెలబోయింది. పైడితల్లి అమ్మవారి ఆలయం నుంచి అయోధ్య మైదానం వరకూ తలపెట్టిన ర్యాలీ సాంస్కృతిక ప్రదర్శనలు, వివిధ కళారూపాలతో సాగింది. తర్వాత మాన్సాస్ గ్రౌండ్‌లో పుష్ప ప్రదర్శనను స్పీకర్ ప్రారంభించారు. పైడితల్లి అమ్మవారి సంబరాల్లో అత్యంత కీలకమైన సిరిమానోత్సవం 15న నిర్వహించనున్నారు. సోమవారం తొలేళ్ల ఉత్సవం జరుగుతుంది.

చక్రస్నానంతో సేద తీరిన స్వామి

ధ్వజావరోహణంతో బ్రహ్మోత్సవాలకు వీడ్కోలు

పుష్కరిణిలో చక్రస్నానాన్ని ఆచరిస్తున్న దృశ్యం

తిరుమల: తిరుమల శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాలు అంగరంగ వైభవంగా ముగిశాయి. 9వ రోజు శనివారం ఉదయం 3 గంటల నుంచే పల్లకీ ఉత్సవం, తిరుచ్చి ఉత్సవంతో స్వామి వారు వరాహస్వామి ఆలయానికి చేరుకున్నారు. 9 రోజుల పాటు వివిధ వాహనాల్లో ఊరేగిన అలసిసొలసిన స్వామి.. స్నపన తిరుమంజనం సేవలో సేద తీరారు. అనంతరం మంగళవాయిద్యాల నడుమ గర్భాలయంలోని మూలమూర్తి అంశమైన సుదర్శన చక్రాత్ అళ్వార్‌కు పుష్కరిణిలో పవిత్ర స్నానం చేయించారు. బ్రహ్మోత్సవాలు శనివారం రాత్రి ధ్వజావరోహణంతో ముగిశాయి. రాత్రి 7 గంటల నుంచి 9 గంటల మధ్యలో ఆగమ శాస్త్రోక్తంగా గరుడపతాకాన్ని కిందకు దించి బ్రహ్మోత్సవాలను ముగించారు. చక్రస్నానంలో ఏపీ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ వెంకట జ్యోతిర్మయి ప్రతాప పాల్గొన్నారు.

వైభవంగా 'భాగ్‌సవారి' ఉత్సవం

తిరుమలలో ఆదివారం సాయంత్రం భాగ్‌సవారి ఉత్సవాన్ని టీటీడీ నిర్వహించింది. స్వామివారి ఉత్సవమూర్తులను తిరుమాడ వీధుల్లో ఊరేగుతూ అనంతాళ్వారు తోటకు వేంచేశారు. బ్రహ్మోత్సవాలు పూర్తయిన మరుసటి రోజు తిరుమలలో 'భాగ్‌సవారి' ఉత్సవం నిర్వహిస్తారు.

బ్రహ్మోత్సవాలు విజయవంతం: ఈవో వెల్లడి

శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాలను విజయవంతంగా నిర్వహించినట్లు టీటీడీ ఈవో జే.శ్యామలరావు తెలిపారు. సామాన్య భక్తులకు ఎలాటి అసౌకర్యం కలగకుండా టీటీడీ సేవలందించిట్లు పేర్కొన్నారు. టీటీడీ సౌకర్యాలపై భక్తులు సంతృప్తి వ్యక్తం చేసినట్లు చెప్పారు. తిరుమల అన్నమయ్య భవనంలో శనివారం ఆయన ఏఈవో సీహెచ్ వెంకయ్య చౌదరితో కలిసి మీడియాతో మాట్లాడారు. బ్రహ్మోత్సవాల్లో 6 లక్షల మంది శ్రీవారిని దర్శించుకున్నారని, గరుడసేవలో 3.5 లక్షల మంది పాల్గొన్నారని తెలిపారు. హుండీ కానుకలు రూ.26 కోట్లు లభించినట్లు చెప్పారు. 68 వేల మందికి పైగా భక్తులకు వైద్యసేవలు అందించినట్లు చెప్పారు. బ్రహ్మోత్సవాల్లో 40 టన్నుల పుష్పాలు, 3.50 లక్షల కట్ ఫ్లవర్స్, 80 వేల సీజనల్ ఫ్లవర్స్ వినియోగించినట్లు వెల్లడించారు. ఆర్టీసీ ద్వారా 9.53 లక్షల మంది తిరుమలకు రాకపోకలు సాగించినట్లు చెప్పారు.

తిరుమల శ్రీవారిని ఆదివారం మధ్యప్రదేశ్ హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ దుప్పల వెంకటరమణ దర్శించుకున్నారు. ఆయనకు ఆలయ అధికారులు ప్రత్యేక దర్శన ఏర్పాట్లు చేశారు. దర్శనానంతరం ఆలయ రంగనాయకుల మండపంలో పండితులు వేదాశీర్వచనాలను, అధికారులు ప్రసాదాలను అందజేశారు. – తిరుమల

శ్రీపద్మావతి అమ్మవారిని హైకోర్టు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ జ్యోతిర్మయి కుటుంబ సభ్యులతో కలసి దర్శించుకున్నారు. ఆలయ అధికారులు ప్రత్యేక దర్శన ఏర్పాట్లు చేశారు. అనంతరం వేద పండితులు ఆశీర్వదించగా, అధికారులు తీర్థ ప్రసాదాలను అందజేశారు. అలాగే జ్ఞానప్రసూనాంబ సమేత శ్రీకాళహస్తీశ్వరస్వామిని కూడా దర్శించుకున్నారు. కాగా ఎమ్మెల్యే బాలకృష్ణ సతీమణి వసుంధర కూడా శ్రీకాళహస్తీశ్వరస్వామిని దర్శించుకున్నారు. – చంద్రగిరి (తిరుచానూరు)/శ్రీకాళహస్తి

'కరెన్సీ' వాసవీ మాత

దసరా శరన్నవరాత్రి ఉత్సవాల సందర్భంగా ప్రకాశం జిల్లా కంభంలో వాసవీ మాత అమ్మవారిని ఆలయ కమిటీ వారు రూ.1.13 కోట్ల కరెన్సీ నోట్లతో ప్రత్యేకంగా అలంకరించారు. అమ్మవారిని భక్తులు సందర్శించి ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించారు. –కంభం

జనసంద్రమైన దుర్గమ్మ సన్నిధి

- భారీగా పోటెత్తిన భక్తులు
- గేట్లు, బారికేడ్లను తోసుకుని కొండపైకి చేరిక
- భక్తులను నిలువరించలేక చేతులెత్తేసిన పోలీసులు

అమ్మవారి దర్శనానికి తోసుకెళ్తున్న భక్తులు

ఇంద్రకీలాద్రి (విజయవాడ పశ్చిమ): విజయవాడలోని ఇంద్రకీలాద్రిపై దసరా ఉత్సవాలలో చివరి రోజైన శనివారం అనూహ్య పరిస్థితులు చోటుచేసుకున్నాయి. భక్తులతో పాటు భవానీలు పెద్దఎత్తున తరలిరాగా.. శనివారం తెల్లవారుజామున ఒంటి గంటకే కెనాల్ రోడ్డులోని క్యూలైన్లు భవానీ మాలధారులతో నిండిపోయాయి. వీఎంసీ కార్యాలయం సమీపంలోని కంపార్టుమెంట్లు నిండి, రాజీవ్‌గాంధీ పార్కు వరకు రోడ్డు కిక్కిరిసింది. కుమ్మరిపాలెం, విద్యాధరపురం, గొల్లపూడితో పాటు వినాయకుడి గుడి, సీతమ్మ వారి పాదాలు, బ్యారేజీ వద్దకు వేలాదిగా భవానీలు తరలివచ్చారు. శనివారం ఉదయం 10 గంటల వరకు భక్తులతో క్యూలైన్లు సాఫీగా సాగగా.. ఆ తరువాత వర్షం కురవడంతో తోపులాట మొదలైంది. క్యూలైన్‌లో చిన్న పిల్లలతో ఉన్న భవానీలు, భక్తులు కేకలు వేశారు. ఇదే సమయంలో ఘాట్ రోడ్డు మీదుగా కొండపైకి వెళ్లేందుకు పెద్దఎత్తున భక్తులు గుంపుగా చేరిపోయారు. ఆ సమయంలో టోల్‌గేట్ వద్ద విధులు నిర్వహిస్తున్న పోలీసు సిబ్బందికి భవానీలను నిలువరించడం సాధ్యం కాలేదు. భవానీలు, భక్తులు టోల్‌గేట్‌ను తోసుకుని ఘాట్‌రోడ్డు మీదుగా నడుచుకుంటూ కొండపైకి చేరుకున్నారు. ఓం టర్నింగ్, ఆలయ ప్రాంగణంలో బారికేడ్స్, రోప్ పార్టీలను ఏర్పాటు చేసినా భవానీలను నిలవరించలేకపోయారు. మరోవైపు క్యూలైన్‌లో ఉన్న భవానీలు, భక్తులకు ఐదు గంటలైనా అమ్మవారి దర్శనం కాకపోవడంతో వారు త్వరగా కొండపైకి చేరుకునేందుకు చెట్లు, కొండలు, గుట్టలు ఎక్కుతూ కనిపించారు. ఒకవైపు జోరుగా వర్షం కురుస్తుండటం, మరో వైపు భవానీలు కొండలు, గుట్టలు ఎక్కుతూ కనిపించడంతో ఏ ప్రమాదం జరుగుతుందోనని పోలీసులు భయాందోళనలు వ్యక్తం చేశారు. ఆదివారం కూడా భవానీలు, భక్తుల రద్దీ కొనసాగింది. దీంతో అంతరాలయ దర్శనం, అన్ని దర్శన టికెట్ల విక్రయాలు రద్దు చేసి, భవానీలకు ఉచిత దర్శనానికి అనుమతించారు. కొండపైకి వాహనాలను పోలీసులు అనుమతించలేదు. సిఫార్సులతో వచ్చే భక్తులు, భవానీలను సైతం క్యూలైన్ల ద్వారానే కొండపైకి అనుమతించారు.

ఇంద్రకీలాద్రిపై ముగిసిన దసరా మహోత్సవాలు

చివరి రోజు శ్రీ రాజరాజేశ్వరీదేవిగా దర్శనం

వన్‌టౌన్ (విజయవాడ పశ్చిమ): ఎన్టీఆర్ జిల్లా విజయవాడలోని ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువైన కనకదుర్గమ్మ దసరా శరన్నవరాత్రి మహోత్సవాలు శనివారంతో ముగిశాయి. ఉత్సవాల్లో చివరి రోజైన విజయదశమి రోజున దుర్గమ్మ శ్రీ రాజరాజేశ్వరీదేవిగా దర్శనమిచ్చారు. శనివారం ఉదయం చండీ హోమం మండపంలో పూర్ణాహుతితో రుత్వికులు ఉత్సవాలకు ముగింపు పలికారు. శనివారం, ఆదివారాలు ఇంద్రకీలాద్రికి భక్తులు పోటెత్తారు. ఆదివారం కూడా అమ్మవారికి అదే అవతారాన్ని కొనసాగించారు. ఉత్తరాంధ్ర నుంచి భారీగా వచ్చిన భవానీలతో విజయవాడ పరిసర ప్రాంతాలు కిక్కిరిసాయి. విజయదశమి సాయంత్రం దుర్గమ్మను కృష్ణానదిలో తెప్పోత్సవం పేరుతో హంసవాహనంపై విహరింపజేస్తారు. ఈ ఏడాది నదిలో 40–50 వేల క్యూసెక్కుల నీటిని సముద్రంలోకి వదులుతుండటంతో తెప్పోత్సవానికి నీటిపారుదల శాఖ నుంచి అనుమతి లభించలేదు. దీంతో దుర్గాఘాట్ లోనే హంసవాహనంపై గంగా సమేత శ్రీ దుర్గామల్లేశ్వరస్వామి వార్లను అధిష్ఠింపజేసి వైదిక కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు.

'బ్లైండ్ మ్యాన్'పై కేసు నమోదు

తిరుమల: బ్రహ్మోత్సవాల సందర్భంగా సోషల్ మీడియాలో అనుచితంగా పోస్ట్ పెట్టిన వ్యక్తిపై పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు. సీఎం చంద్రబాబు పట్టువస్త్రాలను తలపై పెట్టుకుని ఉన్న షార్ట్ వీడియోని 'ఎక్స్'లో అప్‌లోడ్ చేసి 'దేవుడికి ఇష్టం లేదని స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది..మళ్లీ చెప్తున్నా ప్రాణగండం ఉంది' అని పేర్కొంటూ 'బ్లైండ్ మ్యాన్' అకౌంట్ నిర్వాహకుడు చైతన్య పోస్ట్ చేశారు. టీటీడీ ప్రతిష్ఠకు భంగం కలిగించేలా భక్తుల మనోభావాలను దెబ్బతీసేలా, ఒక వర్గం ప్రజలను రెచ్చగొట్టేలా పోస్ట్ పెట్టిన చైతన్యపై టీటీడీ విజిలెన్స్ వింగ్ ఏవీఎస్వో పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. దీంతో చైతన్యపై కేసు నమోదు చేశారు.

నేడు బంగాళాఖాతంలో అల్పపీడనం

16 నుంచి వర్షాలు కురిసే అవకాశం

వాకాడు మండలం తూపిలిపాళెం వద్ద ఉవ్వెత్తున ఎగసిపడుతున్న అలలు

సాక్షి, అమరావతి/వాకాడు/మహారాణిపేట (విశాఖ జిల్లా): బంగాళాఖాతం, హిందూ మహా సముద్రం మీదుగా ఏర్పడిన ఉపరితల ఆవర్తనం ప్రస్తుతం ఆగ్నేయ బంగాళాఖాతం మీద ఉందని సోమవారానికి ఇది అల్పపీడనంగా ఏర్పడే అవకాశముందని వాతావరణ శాఖ తెలిపింది. ఆ తర్వాత 48 గంటల్లో ఇది బలపడి ఉత్తర తమిళనాడు, పుదుచ్చేరి, దక్షిణ కోస్తా తీరాల వైపు కదిలే అవకాశం ఉందని పేర్కొంది. దీని ప్రభావంతో 16–18వ తేదీ వరకు ఏపీలో అక్కడక్కడ భారీ వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉందని తెలిపింది. దీని ప్రభావం రాయలసీమలో ఎక్కువగా..కోస్తాంధ్రలో మోస్తరుగా ఉంటుందని తెలిపింది. ఈ నేపథ్యంలో మత్స్యకారులు సముద్రంలో వేటకు వెళ్లకూడదని రాష్ట్ర విపత్తుల నిర్వహణ సంస్థ సూచించింది.

నేడు వర్షాలు కురిసే జిల్లాలు

సోమవారం బాపట్ల, ప్రకాశం, నెల్లూరు, కర్నూలు, నంద్యాల, నెల్లూరు, వైఎస్సార్, అన్నమయ్య, చిత్తూరు, తిరుపతి జిల్లాల్లోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో మోస్తరు వర్షాలకు ఆస్కారం ఉందని విశాఖ, అనకాపల్లి, కాకినాడ, అంబేడ్కర్ కోనసీమ, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, పల్నాడు జిల్లాల్లో కొన్ని ప్రాంతాల్లో తేలికపాటి వర్షాలు కురిసే అవకాశం ఉన్నట్లు పేర్కొంది. మంగళవారం కాకినాడ, కోనసీమ, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, ఏలూరు, కృష్ణా, బాపట్ల, పల్నాడు, ప్రకాశం, నెల్లూరు, కర్నూలు, నంద్యాల, అనంతపురం, శ్రీ సత్యసాయి, వైఎస్సార్, అన్నమయ్య, చిత్తూరు, తిరుపతి జిల్లాల్లో వర్షాలకు అవకాశమున్నట్లు తెలిపింది. బుధవారం పశ్చిమ గోదావరి, ఏలూరు, కృష్ణా, ఎన్టీఆర్, గుంటూరు, బాపట్ల, పల్నాడు, ప్రకాశం, నెల్లూరు, వైఎస్సార్, అన్నమయ్య, చిత్తూరు, తిరుపతి జిల్లాల్లోని భారీ వర్షాలు, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, పార్వతీపురం మన్యం, అల్లూరి, విశాఖ, అనకాపల్లి, కాకినాడ, కోనసీమ, తూర్పు గోదావరి, కర్నూలు, నంద్యాల, అనంతపురం, సత్యసాయి జిల్లాల్లో మోస్తరు వర్షాలకు అవకాశం ఉందని తెలిపింది. గురువారం అనంతపురం, శ్రీ సత్యసాయి, వైఎస్సార్, అన్నమయ్య, చిత్తూరు, తిరుపతి జిల్లాల్లో భారీ వర్షాలు, విశాఖ, అనకాపల్లి, కాకినాడ, కోనసీమ, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి, ఏలూరు, కృష్ణా, బాపట్ల జిల్లాల్లో వర్షాలకు అవకాశం ఉందని తెలిపింది.

6 మీటర్లు ముందుకు వచ్చిన సముద్రం

తిరుపతి జిల్లా వాకాడు మండలంలో సముద్ర తీరం అల్లకల్లోలంగా మారింది. తూపిలిపాళెం వద్ద సముద్ర అలలు ఉవ్వెత్తున ఎగసి పడుతున్నాయి. సముద్రం 6 మీటర్ల మేర ముందుకు చొచ్చుకువచ్చింది. దీంతో మత్స్యకారులు తమ బోట్లు, వేట సామగ్రిని సురక్షిత ప్రదేశాలకు తరలిస్తున్నారు.

రక్తమోడిన దేవరగట్టు

- కర్రల సమరంలో 95 మందికి గాయాలు
- 20 మంది పరిస్థితి విషమం

కర్రల సమరంలో పాల్గొన్న భక్తులు

హొళగుంద: మాళ మల్లేశ్వరస్వామి దసరా బన్ని ఉత్సవాల్లో ఈ ఏడాది కూడా రక్తం చిమ్మింది. కర్నూలు జిల్లా హొళగుంద మండలం దేవరగట్టులో విజయదశమి సందర్భంగా శనివారం అర్ధరాత్రి తర్వాత మొదలైన బన్ని ఉత్సవంలో సంప్రదాయ ఆచారమే గెలిచింది. స్వామివారి కల్యాణోత్సవం అనంతరం విజయోత్సవంలో భాగంగా ఉత్కంఠ భరితంగా జరిగిన జైత్రయాత్ర (కర్రల సమరం)లో 95 మందికి గాయాలు కాగా.. మరో 10 మందికి తీవ్ర గాయాలయ్యాయి. తలలు పగిలి, దివిటీలు తగిలి, కిందపడి చేతులు విరిగి.. ఇతర గాయాలతో పరిస్థితి విషమంగా ఉన్న వారికి స్థానిక హెల్త్ క్యాంప్‌లో ప్రథమ చికిత్స చేసి మెరుగైన వైద్యం కోసం ఆదోని, ఆలూరు, గుంతకల్లు, కర్నూలు ఆస్పత్రులకు తరలించారు. మిగిలిన వారికి హెల్త్ క్యాంప్‌లో చికిత్స అందించారు. శనివారం అర్ధరాత్రి ప్రారంభమైన మాళ మల్లేశ్వర స్వామి జైత్రయాత్ర ఆదివారం ఉదయం వరకు సాగింది. ఉత్సవాలు నిర్వహించే నెరణికి, నెరణికి తండా, కొత్తపేట భక్తులు డోలు, మేళతాళాలతో ఇనుప తొడుగులు తొడిగిన రింగు కర్రలు, అగ్గి దివిటీలతో అర్ధరాత్రి 12.20 గంటలకు కొండపై ఉన్న స్వామివారి ఆలయానికి చేరుకున్నారు.

కళ్యాణోత్సవం అనంతరం..

ఒంటి గంట వరకు నెరణికి పురోహితులు, ఆలయ పూజారులు మాత మాళమ్మ, మల్లేశ్వరునికి అత్యంత వైభవంగా కల్యాణోత్సవం జరిపించారు. అనంతరం మాళమ్మ, మల్లేశ్వరుని విగ్రహాలతో పాటు పల్లకిని ఊరేగింపుగా కొండ దిగువకు వచ్చి మల్లప్ప గుడిలోని సింహాసన కట్ట మీద అధిష్ఠింపచేశారు. ఆ సమయంలో వారితో పాటు నిట్రవట్టి, బిలేహాల్, విరుపాపురం, ఎల్లార్తి, సుళువాయి, అరికెర, అరికెర తాండా, కురుకుంద, లింగంపల్లి తదితర గ్రామాల భక్తులు మొగలాయిల్లో పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా భక్తుల చేతుల్లో ఉన్న రింగు కర్రలు తగిలి చాలామంది గాయపడ్డారు. తలలు పగిలాయి. మొగలాయి ఆడుతున్న కొందరు కాగడాలతో దారి చేసుకుంటూ ముందుకు సాగారు. కొందరు అగ్గి కాగడాలను భక్తులపై విసిరి భయాందోళనకు గురి చేశారు. అనంతరం అక్కడి నుంచి మొదలైన జైత్రయాత్ర ముళ్లబండ, పదాలగట్టు, రక్షనడి, శమీ వృక్షం, బసవన్న గుడి మీదుగా ఉత్కంఠంగా ముందుకు సాగింది. స్వామి విగ్రహాలు సింహాసన కట్టకు చేర్చి జైత్రయాత్రను విజయవంతం చేసి భక్తులు తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. జిల్లా ఎస్పీ బిందుమాధవ్ ఆధ్వర్యంలో ఆదోని సబ్ కలెక్టర్ మౌర్య భరద్వాజ, పత్తికొండ ఆర్డీఓ భరత్‌నాయక్ పర్యవేక్షణలో భారీ బందోబస్తు నిర్వహించారు. సోమవారం సాయంత్రం మాళ మల్లేశ్వరస్వామి రథోత్సవం ఘనంగా జరగనుంది.

ఉత్సవానికి వస్తూ ముగ్గురు దుర్మరణం

ఆలూరు రూరల్: బన్ని ఉత్సవాలను తిలకించేందుకు బైక్‌పై వస్తుండగా బైక్ అదుపు తప్పడంతో ముగ్గురు యువకులు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. కర్ణాటకలోని బళ్లారి జిల్లా మోకా తాలూకా తగ్గిన బూదేహళ్లి గ్రామానికి చెందిన హరీష్‌రెడ్డి (26), మల్లికార్జున (26), రవి (22) శనివారం బైక్‌పై దేవరగట్టుకు బయలుదేరారు. ఆలూరు మండలం కరిడిగుడ్డం సమీపంలో రాత్రి 10 గంటలకు బైక్ అదుపుతప్పి ముగ్గురూ కింద పడటంతో తీవ్రంగా గాయపడ్డారు. వారిని ఆలూరు ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి తరలించగా.. హరీష్‌రెడ్డి, మల్లికార్జున అప్పటికే మృతి చెందినట్టు వైద్యులు నిర్ధారించారు. ప్రమాదంలో తీవ్రంగా గాయపడిన రవి (22)ని మెరుగైన వైద్యం కోసం బళ్లారికి తీసుకెళ్తుండగా మార్గంమధ్యలో మృతి చెందాడు.

బూస్టర్ క్యాచ్ సక్సెస్

స్టార్‌షిప్ ఐదో బూస్టర్ ప్రయోగపరీక్ష సక్సెస్

బూస్టర్‌ను విజయవంతంగా ఒడిసిపట్టిన లాంఛర్ చేతులు

బోకా చినా(అమెరికా): అగ్రరాజ్యం అమెరికాలో అంతరిక్ష ప్రయోగాల్లో మరో ఇంజనీరింగ్ అద్భుతం చోటుచేసుకుంది. రాకెట్‌ను నింగిలోకి పంపించాక బూస్టర్‌ను మళ్లీ వినియోగించుకునేందుకు సాయపడే కొత్తరకం సాంకేతికతను అంతరిక్ష రంగ సంస్థ స్పేస్‌ఎక్స్ విజయవంతంగా పరీక్షించింది. ప్రయోగవేదిక నుంచి రాకెట్‌తోపాటు నింగిలోకి దూసుకెళ్లిన బూస్టర్ తిరిగి యథాస్థానానికి ఎగిరొచ్చిన ఘటనకు దక్షిణ టెక్సాస్‌లోని స్టార్‌బేస్ ప్రయోగవేదిక సాక్షిగా నిలిచింది. అమెరికా స్థానికకాలమానం ప్రకారం ఆదివారం ఉదయం 8.25 గంటలకు ఈ స్టార్‌షిప్ రాకెట్‌ను ప్రయోగించారు. రాకెట్‌లోని 232 అడుగుల(71 మీటర్ల) ఎత్తయిన బూస్టర్.. లాంఛ్‌పాయ్‌డ్ నుంచి స్పేస్‌క్రాఫ్ట్‌ను నింగిలోకి పంపించిన ఏడు నిమిషాల తర్వాత మళ్లీ లాంఛ్‌ప్యాడ్‌కు వచ్చి చేరింది. నిప్పులు కక్కుతూ తిరిగొచ్చిన బూస్టర్‌ను లాంఛ్‌ప్యాడ్‌లోని మెకానికల్ 'చాప్‌స్టిక్' చేతులు ఒడిసిపట్టిన వీడియోను స్పేస్‌ఎక్స్ వ్యవస్థాపకుడు, సీఈఓ ఎలాన్‌మస్క్ తన 'ఎక్స్' ఖాతాలో పోస్ట్‌చేశారు. ''రాకెట్‌ను లాంచ్‌టవర్ ఒడుపుగా పట్టేసుకుంది. ఇదొక సైన్స్ ఫిక్షన్. అయితే ఇందులో ఎలాంటి ఫిక్షన్ లేదు'' అని మస్క్ ట్వీట్‌చేశారు. ప్రయోగం విజయవంతమవడంతో ప్రయోగకేంద్రంలోని స్పేస్‌ఎక్స్ శాస్త్రవేత్తలు, సంస్థ ఉద్యోగులు ఆనందంతో కేరింతలు కొట్టారు. నాసా అడ్మినిస్టేటర్ సైతం వీళ్లకు ప్రత్యేకంగా అభినందించారు. ఏకంగా 400 అడుగుల(111 మీటర్ల)ఎత్తయిన అత్యంత భారీ రాకెట్‌కు సంబంధించిన బూస్టర్ ఇలా లాంఛ్‌ప్యాడ్ మీదకే తిరిగిచేరడం ఇదే తొలిసారి. బూస్టర్ వల్ల నింగిలోకి వెళ్లిన స్పేస్‌క్రాఫ్ట్‌ను శాస్త్రవేత్తలు హిందూమహాసముద్రంలో నిర్దేశిత సముద్రప్రాంతంలో దించారు. ఇంజనీరింగ్ చరిత్ర పుస్తకాల్లో లిఖించదగ్గ రోజు ఇది అని స్పేస్ ఎక్స్ ప్రధానకార్యాలయంలో ఇంజనీరింగ్ మేనేజర్ కేట్ టైస్ ఆనందం వ్యక్తంచేశారు.

బూస్టర్‌ను లాంచ్‌ప్యాడ్ చేతులు పట్టుకున్న దృశ్యం

నింగిలోకి దూసుకెళ్తున్న స్టార్‌షిప్ రాకెట్

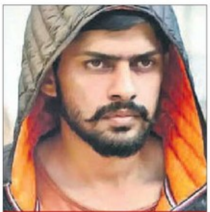

ఫస్ట్-స్టేజీ బూస్టర్ మళ్లీ లాంచ్‌ప్యాడ్‌ను చేరుకుంటున్న దృశ్యాలు

లాంచ్‌ప్యాడ్‌పై తొలిసారిగా..

చిన్నపాటి 'ఫాల్కన్-9' రాకెట్లకు వినియోగించిన ఫస్ట్-స్టేజీ బూస్టర్లను గత తొమ్మిదేళ్లుగా స్పేస్‌ఎక్స్ వినియోగిస్తోంది. అయితే అందులో ఏవీ కూడా మళ్లీ లాంచ్‌ప్యాడ్‌కు చేరుకోలేదు. క్యాప్సూల్, స్పేస్‌క్రాఫ్ట్‌ను నింగిలోకి తీసుకెళ్లాక ఫస్ట్-స్టేజీ బూస్టర్లు సముద్రంలోని నిర్దేశిత తేలియాటే తలాలపై క్షేమంగా ల్యాండ్ అయ్యేవి. లేదంటే లాంచ్‌ప్యాడ్‌కు ఏడు మైళ్ల దూరంలోని కాంక్రీట్ శ్లాబులపై ల్యాండ్ అయ్యేవి. కానీ ఇలా భారీ ఫస్ట్-స్టేజీ బూస్టర్ తిరిగి లాంచ్‌ప్యాడ్‌కు తిరిగిరావడం ఇదే తొలిసారి. జూన్‌లో మినహా గతంలో భారీ ఫస్ట్-స్టేజీ బూస్టర్‌ల పునరాగమనంపై ప్రయోగాలు విఫలమయ్యాయి. ఫాల్కన్ విషయంలో సక్సెస్ అయిన ఫార్ములాను భారీ స్టార్‌షిప్‌కు వాడాలని మస్క్ నిర్దేశించుకుని ఎట్టకేలకు విజయం సాధించారు. ఒక్కోటి 33 మిథేన్ ఇంధన ఇంజన్ల సామర్థ్యముండే బూస్టర్లతో తయారైన స్టార్‌షిప్ ప్రపంచంలోనే అతి ఎత్తయిన పెద్ద రాకెట్‌గా పేరొందింది. ఇలాంటి రెండు స్టార్‌షిప్‌లను సరఫరాచేయాలని స్పేస్‌ఎక్స్‌కు నాసా ఆర్డర్ ఇచ్చింది. ఈ దశాబ్ది చివరికల్లా చంద్రుడి మీదకు వ్యోమగాములను తరలించేందుకు వీటిని వాడనున్నారు.

ఏమిటీ లారెన్స్ బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్?

పంజాబ్‌లోని ఫిరోజ్‌పూర్ జిల్లాలో జన్మించిన లారెన్స్ బిష్ణోయ్(33) అనే గ్యాంగ్‌స్టర్ ఈ ముఠాను ఏర్పాటు చేశాడు. చండీగఢ్‌లో విద్యార్థి రాజకీయాల ద్వారా నేర సామ్రాజ్యంలోకి అడుగుపెట్టాడు. అతడిపై 20కిపైగా కేసులున్నాయి. ముఠాలో దాదాపు 700 మంది షూటర్లు ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. 2022లో పంజాబీ గాయకుడు సిద్ధూ మూసేవాలా హత్యతో బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్ పేరు అందరికీ తెలిసింది. 2023 నవంబర్‌లో మరో పంజాబీ గాయకుడు గిప్పీ గ్రేవాల్ నివాసం వద్ద ఈ ముఠా కాల్పులు జరిపింది. సల్మాన్ ఖాన్‌ను సోదరుడు అని సంబోధించినందుకు గ్రేవాల్‌ను టార్గెట్ చేసినట్లు ప్రకటించింది. గత నెలలో కెనడాలో గాయకుడు ఎ.పి.థిల్లాన్‌ను హత్య చేసేందుకు ప్రయత్నించింది. ప్రస్తుతం దేశ విదేశాల్లో లారెన్స్ బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్ కార్యకలాపాలు కొనసాగిస్తోంది. బిష్ణోయ్ ప్రస్తుతం గుజరాత్‌లో సబర్మతి జైలులో ఉన్నాడు.

బాబాపై బిష్ణోయ్ బుల్లెట్

మహారాష్ట్ర మాజీ మంత్రి బాబా సిద్దిఖీ దారుణ హత్య

ముంబైలో కుమారుడి కార్యాలయం వద్ద ఘటన ● మూడు రౌండ్లు కాల్చిన దుండగులు

ఇద్దరు నిందితుల అరెస్టు.. ● తామే హత్య చేసినట్లు ప్రకటించిన బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్

● దావూద్ ఇబ్రహీం ముఠాతో సంబంధాలున్నా వదిలిపెట్టమని హెచ్చరిక

ముంబై/న్యూఢిల్లీ: బాలీవుడ్ సూపర్‌స్టార్ సల్మాన్ ఖాన్‌తో ఉన్న స్నేహ సంబంధాలు మహారాష్ట్ర మాజీ మంత్రి, నేషనలిస్ట్ కాంగ్రెస్ పార్టీ(అజిత్‌పవార్) సీనియర్ నేత బాబా సిద్దిఖీని బలి తీసుకున్నాయి. రాజస్తాన్‌లో బిష్ణోయ్ తెగ ప్రజలు పరమ పవిత్రంగా భావించే కృష్ణ జింకలను వేటాడినందుకు సల్మాన్‌పై కక్షగట్టిన లారెన్స్ బిష్ణోయ్ ముఠా ఆయన సన్నిహితుడు సిద్దిఖీని దారుణంగా హత్య చేసింది. మహారాష్ట్ర రాజధాని ముంబైలో దసరా పండుగ రోజే జరిగిన ఈ హత్యాకాండ దేశవ్యాప్తంగా సంచలనం సృష్టించింది. ముంబై బాంద్రా ఈస్ట్ ప్రాంతంలోని నిర్మల్ నగర్‌లో బాబా సిద్దిఖీ కుమారుడు, మహారాష్ట్ర ఎమ్మెల్యే జీషాన్ సిద్దిఖీ కార్యాలయం వద్ద ఈ ఘటన జరిగింది. శనివారం రాత్రి 9.30 గంటలకు ముగ్గురు యువకులు ముఖాలకు కర్చీఫ్‌లు ధరించి, కార్యాలయం ప్రాంగణంలోకి దూసుకొచ్చారు. అక్కడే ఉన్న బాబా సిద్దిఖీపై 9.9 ఎంఎం పిస్తోల్ గురిపెట్టారు. మూడు రౌండ్లు కాల్పులు జరిపి, వెంటనే పరారయ్యారు. నగరంలో పండుగ సందర్భంగా టపాసుల మోత వల్ల ఈ కాల్పుల శబ్దం బయటకు వినిపించలేదు. 66 ఏళ్ల సిద్దిఖీ కడుపు, ఛాతీలోకి తూటాలు దూసుకెళ్లడంతో అక్కడికక్కడే కుప్పకూలిపోయారు. తీవ్రంగా రక్తస్రావం జరిగింది. లీలావతి ఆసుపత్రికి తరలించగా, చికిత్స పొందుతూ తుదిశ్వాస విడిచారు. ఆయన మరణించినట్లు రాత్రి 11.27 గంటలకు డాక్టర్లు నిర్ధారించారు.

హత్య చేసింది మేమే..

1998 సెప్టెంబర్‌లో రాజస్తాన్‌లోని జోధ్‌పూర్ సమీపంలో 'హమ్ సాథ్ సాథ్ హై' సినిమా షూటింగ్‌లో పాల్గొన్న సల్మాన్ ఖాన్ ఆటవిడుపుగా కృష్ణ జింకలను వేటాడినట్లు కేసు నమోదైన సంగతి తెలిసిందే. ఈ కేసులో కోర్టు ఆయనకు బెయిల్ ఇచ్చింది. కృష్ణ జింకలను చంపేసినందుకు సల్మాన్ ఖాన్‌పై ప్రతీకారం తీర్చుకోవడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న లారెన్స్ బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్ ఆయన మిత్రులను వేటాడడం మొదలుపెట్టింది. అందులో భాగంగానే బాబా సిద్దిఖీని హత్య చేశామని ప్రకటించింది. శనివారం రాత్రి సిద్దిఖీ హత్య జరగ్గా, ఆదివారం ఫేసుబుక్‌లో లారెన్స్ బిష్ణోయ్ ముఠా సభ్యుడు శిబూ లోంకర్ అలియాస్ శుభం రామేశ్వర్ లోంకర్ పేరిట ఓ పోస్టు ప్రత్యక్షమైంది. సల్మాన్ ఖాన్‌కు మిత్రుడు కావడంతోపాటు దావూద్ ఇబ్రహీం గ్యాంగ్‌తో సంబంధాలు కొనసాగిస్తుండడం వల్లే సిద్దిఖీని హత్య చేశామని లోంకర్ తేల్చిచెప్పారు. సల్మాన్‌కు సహకరిస్తే ఎంతటివారైనా వదిలిపెట్టే ప్రసక్తే లేదని హెచ్చరించారు. సల్మాన్ ఖాన్‌తోపాటు దావూద్ ఇబ్రహీం ముఠాతో సంబంధాలు కొనసాగిస్తే సిద్దిఖీకి పట్టిన గతే పడుతుందని స్పష్టం చేశారు. అలాగే తమ ముఠా సభ్యుడైన అనూజ్ థపన్ మరణానికి కారణమైన వారిని శిక్షించామని పేర్కొన్నారు.

బాబా సిద్దిఖీ

కాంట్రాక్టు హంతకుల పనే

బాబా సిద్దిఖీపై కాల్పులు జరిపినవారిలో ఇద్దరిని గుర్మెయిల్ బల్జీత్ సింగ్(23), ధరమ్‌రాజ్ రాజేశ్ కాశ్యప్(19)గా పోలీసులు గుర్తించారు. ధరమ్‌రాజ్‌ను ఉత్తరప్రదేశ్‌లో, బల్జీత్ సింగ్‌ను హరియాణాలో అరెస్టు చేశారు. లారెన్స్ బిష్ణోయ్ ముఠా సభ్యులమని దర్యాప్తులో వారు అంగీకరించినట్లు పోలీసులు చెప్పారు. గత నెల రోజులుగా సిద్దిఖీ కదలికలపై కన్నేసి, పథకం ప్రకారం హత్య చేసినట్లు నిందితులు వెల్లడించారు. సిద్దిఖీపై మూడు రౌండ్లు కాల్పులు జరపగా, ఒకటి ఆయన ఛాతీలోకి, మరొకటి కడుపులోకి దూసుకెళ్లింది. మరొకటి గురి తప్పడంతో సిద్దిఖీ కారు విండ్‌షీల్డ్ ధ్వంసమైంది. కాల్పులు జరిపినవారిలో మూడో నిందితుడు శివ కుమార్ పరారీలో ఉన్నాడని, అతడి కోసం గాలిస్తున్నామని పోలీసులు ఆదివారం తెలిపారు. ఈ హత్యాకాండతో మరో నిందితుడి ప్రమేయం ఉందని, అతడిని మొహమ్మద్ జీషాన్ అఖ్తర్‌గా గుర్తించినట్లు వెల్లడించారు. వీరంతా కాంట్రాక్టు హంతకులేనని తెలిపారు.సిద్దిఖీని హత్య చేసేందుకు ఒప్పందం కుదుర్చున్న నిందితులు అడ్వాన్స్ తీసుకున్నారని, కొద్దిరోజుల క్రితమే ఆయుధాలు సమకూర్చుకున్నారని వివరించారు. హత్య జరిగిన సమయంలో సిద్దిఖీ సమీపంలో ఒక కానిస్టేబుల్ ఉన్నాడని చెప్పారు. నిందితుల నుంచి రెండు పిస్తోళ్లు, 28 తూటాలు స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు తెలిపారు.

పోలీసు కస్టడీకి నిందితుడు

బాబా సిద్దిఖీ హత్య కేసులో ఇద్దరు నిందితులను పోలీసులు ఆదివారం ముంబై కోర్టులో హాజరుపర్చారు. మహారాష్ట్రలో త్వరలో అసెంబ్లీ ఎన్నికలు జరుగనున్న నేపథ్యంలో రాజకీయ వైరంతో ఈ హత్య జరిగిందా? అనే కోణంలోనూ దర్యాప్తు చేయాలని నిర్ణయించినట్లు పోలీసులు కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. అంతర్జాతీయ స్థాయిలో కుట్ర ఏదైనా జరిగిందా? అనేది తేల్చాల్సి ఉందన్నారు. తదుపరి విచారణ నిమిత్తం నిందితులను తమ కస్టడీకి అప్పగించాలని కోరారు. నిందితుల్లో ఒకడైన హరియాణా వాసి గుర్మెయిల్ బల్జీత్ సింగ్(23)ను ఈ నెల 21 దాకా పోలీసు కస్టడీకి అప్పగిస్తూ న్యాయస్థానం ఆదేశాలు జారీ చేసింది. తాను మైనర్‌నని మరో నిందితుడు వాదించాడు. దాంతో అతడికి వయసు నిర్ధారణ పరీక్షలు నిర్వహించిన అనంతరం తమ ఎదుట హాజరుపర్చాలని పోలీసులను కోర్టు ఆదేశించింది.

నివాళులర్పించిన సల్మాన్ ఖాన్

తన మిత్రుడు బాబా సిద్దిఖీపై జరిగిన హత్యాయత్నం గురించి తెలిసిన వెంటనే సల్మాన్ ఖాన్ లీలావతి హాస్పిటల్‌కు వచ్చారు. సిద్దిఖీ ఆరోగ్య పరిస్థితిపై డాక్టర్లతో మాట్లాడారు. ఆదివారం సాయంత్రం బాంద్రాలోని సిద్దిఖీ అపార్టుమెంట్ వద్దకు సల్మాన్ చేరుకున్నారు. సిద్దిఖీ మృతదేహం వద్ద నివాళులర్పించారు. సల్మాన్ కుటుంబ సభ్యులైన సోహైల్ ఖాన్, షురా ఖాన్, అర్పితాఖాన్ శర్మ, అల్విరా అగ్నిహోత్రి, సల్మాన్ స్నేహితురాలు లులియా వంతూర్‌తోపాటు పలువురు బాలీవుడ్ ప్రముఖులు సైతం నివాళులర్పించారు.

హత్య వెనుక వ్యాపార విభేదాలు?

సల్మాన్‌తో సంబంధాలు ఉన్నందుకు బాబా సిద్దిఖీని తామే హత్య చేసినట్లు బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్ ప్రకటించినప్పటికీ, వ్యాపార విభేదాలు కారణం కావొచ్చని ప్రచారం సాగుతోంది. 2000 నుంచి 2004 దాకా మహారాష్ట్ర హౌసింగ్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీ చైర్మన్‌గా పనిచేశారు. అప్పట్లో మురికివాడ పునరావాస ప్రాజెక్టు చేపట్టారు. ఇందులో రూ.2 వేల కోట్ల దాకా అవకతవకలు జరిగినట్లు ఆరోపణలు వచ్చాయి. 2014లో సిద్దిఖీతోపాటు మరికొందరిపై కేసు నమోదైంది. 2018లో ఎన్‌ఫోర్స్‌మెంట్ డైరెక్టరేట్ సిద్దిఖీకి చెందిన రూ.462 కోట్ల ఆస్తులను అటాచ్ చేసింది. వ్యాపార గొడవల కోణంలోనూ పోలీసులు దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు సమాచారం.

దుండగులను కఠినంగా శిక్షిస్తాం: ఏక్‌నాథ్ షిండే

బాబా సిద్దిఖీ హత్యాకాండపై మహారాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఏక్‌నాథ్ షిండే, ఉప ముఖ్యమంత్రి అజిత్ పవార్ సహా వివిధ పార్టీల నేతలు దిగ్భ్రాంతి వ్యక్తంచేశారు. సిద్దిఖీని పొట్టనపెట్టుకున్న దుండగులను వదిలిపెట్టే ప్రసక్తే లేదని, కఠినంగా శిక్షిస్తామని ఏక్‌నాథ్ షిండే ప్రకటించారు. దర్యాప్తు వేగవంతం చేయాలని పోలీసులను ఆదేశించారు. ఉప ముఖ్యమంత్రి దేవేంద్ర ఫడ్నవీస్ లీలావత్ హాస్పిటల్‌కు చేరుకొని వైద్యులతో మాట్లాడారు. తన విశ్వసనీయ సహచరుడు, సన్నిహిత మిత్రుడైన సిద్దిఖీ హత్యకు గురికావడం బాధాకరమని అజిత్ పవార్ ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఈ ఘటన వెనుక ఉన్న సూత్రధారులను పట్టుకొని కఠినంగా శిక్షిస్తామని అన్నారు. మైనార్టీల సంక్షేమం, మత సామరస్యం కోసం సిద్దిఖీ నిరంతరం పోరాటం సాగించారని అజిత్ పవార్ కొనియాడారు.

సిద్దిఖీ కుమారుడితో అజిత్ పవార్

కార్యకర్త నుంచి మంత్రి స్థాయికి..

బాబా సిద్దిఖీ అలియాస్ జియా ఉద్దీన్ సిద్దిఖీ 1953 సెప్టెంబర్ 13న బిహార్ రాజధాని పాట్నాలో జన్మించారు. బాల్యంలో కుటుంబంతోపాటు ముంబైకి వలస వచ్చి, అక్కడే పెరిగారు. రాజకీయాలపై ఆసక్తితో 1977లో కాంగ్రెస్ పార్టీలో చేరారు. చురుకైన నాయకుడిగా పేరు సంపాదించారు. స్థానిక ప్రజలతో మంచి సంబంధాలు కొనసాగిస్తూ తక్కువ కాలంలోనే పార్టీలో ఉన్నతస్థాయికి చేరుకున్నారు. 1980లో బాంద్రా యూత్ కాంగ్రెస్ ప్రధాన కార్యదర్శిగా బాధ్యతలు చేపట్టారు. రెండేళ్లలో బాంద్రా యూత్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడయ్యారు. 1988లో ముంబై యూత్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నియ్యారు. 1992లో ముంబై మున్సిపల్ కౌన్సిలర్‌గా విజయం సాధించారు. 1999లో తొలిసారిగా బాంద్రా వెస్ట్ నియోజకవర్గం నుంచి ఎమ్మెల్యేగా గెలిచారు. అదే నియోజకవర్గం నుంచి వరుసగా మూడుసార్లు జయకేతనం ఎగురవేశారు. 2014 దాకా ఎమ్మెల్యేగా కొనసాగారు. 2004 నుంచి 2008 దాకా మహారాష్ట్ర ఆహార, పౌర సరఫరాల, కార్మిక శాఖ మంత్రిగా పనిచేశారు. రాజకీయ వర్గాలతోపాటు బాలీవుడ్ ప్రముఖులతో సిద్దిఖీకి చక్కటి సంబంధాలున్నాయి. ఆయన ఇచ్చే భారీ ఇఫ్తార్ విందులకు బాలీవుడ్ హీరోలు, హీరోయిన్లు, నిర్మాతలు, దర్శకులు హాజరయ్యేవారు. సల్మాన్ ఖాన్, షారుక్ ఖాన్, సంజయ్ దత్‌తో సిద్దిఖీ సన్నిహితంగా మెలిగేవారు. సల్మాన్, షారుక్ మధ్య ఐదేళ్లపాటు నెలకొన్న వివాదాన్ని స్వయంగా పరిష్కరించారు. ఆయన ఈ ఏడాది ఫిబ్రవరిలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి రాజీనామా చేసి, ఎన్సీపీలో చేరారు. సిద్దిఖీ కుమారుడు జీషాన్ సిద్దిఖీ ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ ఎమ్మెల్యే. ముంబై ముస్లిం ప్రజల్లో గట్టి పట్టున్న బాబా సిద్దిఖీ రాకతో లోక్‌సభ ఎన్నికల్లో ఎన్సీపీ లబ్ధి పొందింది. ఇదిలా ఉండగా, కరోనా మహమ్మారి ఉధృతి సమయంలో బాబా సిద్దిఖీ అందించిన సేవలు ప్రశంసలందుకున్నాయి. ప్రజలకు ప్రాణాధార ఔషధాలు, పీపీఈ కిట్లు పెద్ద ఎత్తున పంపిణీ చేశారు.

సల్మాన్‌ఖాన్, షారుక్‌ఖాన్‌లతో బాబా సిద్దిఖీ

ఈ యుద్ధం మేము కోరుకోలేదు

''ఓం జైశ్రీరామ్, జైభారత్. జీవితం గురించి నాకు తెలుసు. నా దృష్టిలో ఆస్తులకు, మానవ శరీరానికి పెద్దగా విలువ లేదు. ఏది సరైందో అదే చేశాం. స్నేహం అనే బాధ్యతను గౌరవించాం. నిజానికి ఈ యుద్ధం మేము కోరుకోలేదు. కానీ, సల్మాన్ ఖాన్ వల్ల మా సోదరుడు అనూజ్ థపన్ ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. మాకు ఎవరితోనూ శత్రుత్వం లేదు. కానీ, సల్మాన్ ఖాన్‌కు, దావూద్ ఇబ్రహీంకు ఎవరైనా సహకరిస్తే వారి లెక్కలు సరిచేస్తాం. గతంలో మహారాష్ట్ర వ్యవస్థీకృత నేరాల నియంత్రణ చట్టం కింద దావూద్‌తోపాటు సిద్దిఖీ కూడా నిందితుడే. మా సోదరుడు థపన్ మరణం, సల్మాన్, దావూద్‌తో సంబంధాలు, బాలీవుడ్, రాజకీయాల్లో భాగస్వామ్యం, ఆస్తుల సెటిల్‌మెంట్ల వ్యవహారాలే సిద్దిఖీ హత్యకు కారణం. మా సభ్యుల్లో ఎవరినైనా చంపేస్తే తగిన రీతిలో జవాబిస్తాం. మొదట దాడి మేము చేయం. ప్రత్యర్థులు దాడి చేస్తేనే ప్రతిస్పందిస్తాం. అమరులకు మా వందనాలు'' అని ఫేసుబుక్ పోస్టులో లారెన్స్ బిష్ణోయ్ ముఠా సభ్యుడు శిబూ లోంకర్ తేల్చిచెప్పాడు. ఈ పోస్టు సోషల్ మీడియాలో తీవ్ర చర్చనీయాంశంగా మారింది.

అనూజ్ థపన్ మరణానికి ప్రతీకారం?

సల్మాన్ ఖాన్‌కు లారెన్స్ బిష్ణోయ్ గ్యాంగ్ నుంచి గత కొన్నేళ్లుగా హెచ్చరికలు వస్తున్నాయి. దీంతో ఆయనకు మహారాష్ట్ర పోలీసులు పటిష్టమైన భద్రత కల్పిస్తున్నారు. ఈ ఏడాది ఏప్రిల్‌లో బైక్‌పై వచ్చిన ఇద్దరు వ్యక్తులు ముంబైలో సల్మాన్ ఇంటి ఎదుట తుపాకీతో కాల్పులు జరిపారు. ఈ ఇద్దరిలో అనూజ్ థపన్ ఉన్నాడు. పోలీసులు అతడిని అరెస్టు చేశారు. పోలీసు కస్టడీలో ఉన్న థపన్ అనుమానాస్పద స్థితిలో మరణించాడు. మే 1న ముంబై క్రైమ్ బ్రాంచ్ లాకప్‌లో శవమై కనిపించాడు. ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడని పోలీసులు చెప్పగా, పోలీసులే చిత్రహింసలు పెట్టి చంపేశారని థపన్ కుటుంబ సభ్యులు ఆరోపించారు. థపన్ మరణం పట్ల ప్రతీకారంతో రగిలిపోయిన బిష్ణోయ్ ముఠా బాబా సిద్దిఖీని అంతం చేసినట్లు ప్రచారం సాగుతోంది.

ఒమర్ ప్రమాణస్వీకారం 16న!

శ్రీనగర్: కేంద్రపాలిత ప్రాంతం జమ్మూకశ్మీర్ ముఖ్యమంత్రిగా ఒమర్ అబ్దుల్లా ఈనెల 16న ప్రమాణం స్వీకారం చేసే అవకాశాలున్నాయి. ఆరేళ్లుగా జమ్మూకశ్మీర్‌లో రాష్ట్రపతి పాలన కొనసాగుతోందని, దాన్ని ఎత్తివేయడానికి కేబినెట్ నోట్‌ను సిద్ధం చేయాల్సి ఉంటుందని ఒమర్ శనివారం తెలిపారు. తర్వాత అది రాష్ట్రపతి వద్దకు, కేంద్ర హోంశాఖకు వెళుతుందని వివరించారు. ఈ ప్రక్రియ సోమవారానికి ముగిస్తే.. బుధవారం ప్రమాణ స్వీకారం చేస్తానని ఒమర్ వెల్లడించారు.

కశ్మీర్‌లో రాష్ట్రపతి పాలన ఎత్తివేత

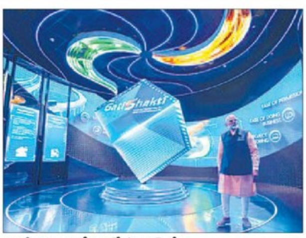
న్యూఢిల్లీ: జమ్మూకశ్మీర్‌లో రాష్ట్రపతి పాలనకు కేంద్రం ముగింపు పలికింది. కేంద్రపాలిత ప్రాంతంలో నూతన ప్రభుత్వం ఏర్పాటుకు వీలు కల్పిస్తూ ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు రాష్ట్రపతి భవన్ ఆదివారం సాయంత్రం తెలిపింది. 'జమ్మూకశ్మీర్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం–2019ని అనుసరించి 2019 అక్టోబర్ 31వ తేదీన జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను ముఖ్యమంత్రి నియామకానికి వీలుగా ముందే రద్దు చేయడమైనది. ఇవి తక్షణమే అమల్లోకి వస్తాయి'అని రాష్ట్రపతి ద్రౌపదీ ముర్ము సంతకంతో జారీ అయిన ఆ నోటిఫికేషన్ పేర్కొంది.

సెంట్రల్ ఇజ్రాయెల్‌పై హెజ్‌బొల్లా డ్రోన్ దాడి

డెయిర్ అల్ బాలాహ్(గాజా స్ట్రిప్): ఇజ్రాయెల్‌లోని బిన్యామియా నగరంపై హెజ్‌బొల్లా సాయుధులు డ్రోన్ దాడి జరిపారు. ఈ ఘటనలో 40 మంది స్థానికులు గాయపడినట్లు ఇజ్రాయెల్ సహాయకసేవల విభాగం ఆదివారం ప్రకటించింది. లెబనాన్ నుంచి రెండు డ్రోన్లు ఇజ్రాయెల్ వైపు దూసుకురాగా ఒకదానిని కూల్చేశారని ఇజ్రాయెల్ సైన్యం తెలిపింది.

మదర్సాలకు నిధులను ఆపేయండి

న్యూఢిల్లీ: దేశవ్యాప్తంగా అన్ని రాష్ట్రాల్లో నడుస్తున్న మదర్సాలు కేంద్ర విద్యాహక్కు చట్టం చట్టం అమలును గాలికొదిలేశాయని జాతీయ చిన్నారుల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్(ఎన్సీపీసీఆర్)వ్యాఖ్యానించింది. బాలబాలికల విద్యలో సమాన అవకాశాలుసహా పలు నిబంధనలను తుంగలో తొక్కిన మదర్సా బోర్డ్‌లను ఇకమీదట కొనసాగించకూడదని, మూసేయాలని కమిషన్ సూచించింది. ఆయా మదర్సాలకు రాష్ట్రాలు, కేంద్రపాలిత ప్రాంత ప్రభుత్వాల నుంచి ఆర్థిక సాయాన్ని నిలిపేయాలని శుక్రవారం సిఫార్సు చేసింది.

గతిశక్తి అనుభూతి కేంద్రంలో ప్రధాని మోదీ

విప్లవాత్మక మార్పే 'గతి శక్తి' లక్ష్యం: ప్రధాని మోదీ

సాక్షి, న్యూఢిల్లీ: దేశంలో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు తీసుకురావడమే 'పీఎం గతిశక్తి నేషనల్ మాస్టర్ ప్లాన్(పీఎంజీఎస్-ఎన్ఎంపీ)'లక్ష్యమని ప్రధాని మోదీ అన్నారు. వికసిత్ భారత్ సంకల్పాన్ని పూర్తి చేయడంలో ఈ పథకం వేగంగా ముందుకు సాగుతోందన్నారు. పీఎంజీఎస్-ఎన్ఎంపీ మూడేళ్లు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా ఆదివారం మోదీ 'ఎక్స్'వేదికగా ప్రశంసించారు. 'దేశ మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో విప్లవాత్మకంగా మార్పు తీసుకురావాలనే లక్ష్యంతో 'పీఎం గతిశక్తి'ఉద్భవించింది. ఇది మల్టీమోడల్ కనెక్టివిటీని గణనీయంగా మెరుగు పరిచింది, వివిధ రంగాలలో వేగవంతమైన, మరింత ప్రభావవంతమైన అభివృద్ధికి దారితీసింది. వివిధ వాటాదారుల ఏకీకరణతో లాజిస్టిక్‌లకు ప్రోత్సాహం లభించింది. జాప్యాలను తగ్గించింది. చాలా మందికి కొత్త అవకాశాలను సృష్టించింది. గతిశక్తి కారణంగా వికసిత్ భారత్ అనే మా స్వప్నం సాకారం చేసే దిశలో దేశం వేగంగా ముందుకుసాగుతోంది. ఇది అభివృద్ధిని,, పారిశ్రామికవేత్తలను, ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహిస్తుంది'అని ప్రధాని మోదీ పేర్కొన్నారు.

విద్రోహచర్య కారణంగానే భాగమతి ఎక్స్‌ప్రెస్ ప్రమాదం !

పట్టాలపై మాయమైన బోల్ట్‌లు, పట్టాలను సుత్తితో మోదిన గుర్తులు

ఘటనాస్థలిలో దర్యాప్తు మొదలెట్టిన రైల్వే అధికారులు

న్యూఢిల్లీ: తమిళనాడులోని తిరువళ్లూరు జిల్లాలో అక్టోబర్ 11న జరిగిన మైసూర్–దర్భంగా భాగమతి ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు ప్రమాదం వెనుక విద్రోహుల కుట్ర దాగి ఉందని ముగ్గురుసభ్యుల రైల్వే సాంకేతిక బృందం అనుమానాలు వ్యక్తంచేసింది. ప్రమాదం జరిగిన చోట పట్టాలకు ఎలాంటి బోల్ట్‌లు లేకపోవడం, పట్టాలను ఎవరో బలవంతంగా అపసవ్య దిశలోకి సుత్తితో కొట్టిన గుర్తులు ఉన్నట్లు తెలుస్తోంది. 15 బోగీలు పట్టాలు తప్పిన ఈ ఘటనలో తొమ్మిది మంది గాయపడిన విషయం తెల్సిందే. సవ్యదిశలో నేరుగా వెళ్లాల్సిన రైలు లూప్‌లైన్‌లోకి హఠాత్తుగా వచ్చి ఆగి ఉన్న గూడ్సు రైలును ఢీకొనడంతో అనుమానాలు ఎక్కువయ్యాయి. దీంతో రైల్వే సిగ్నల్, టెలికం, ఇంజనీరింగ్, ఆపరేషన్స్ బృందం ఆదివారం కవరపేట స్టేషన్‌లోని ఘటనాస్థలిలో దర్యాప్తు మొదలెట్టింది. ''రైల్వేపట్టాల ఇంటర్‌లాకింగ్ వ్యవస్థలోని భాగాలను విడదీశారు. వీటి గురించి బాగా అవగాహన ఉన్న ఆగంతకులే ఈ పని చేశారు. ఇటీవల కవరపేట స్టేషన్ సమీపంలో ఇలాంటి దుశ్చర్యకు ప్రయత్నించి విఫలమయ్యారు. ఇక్కడ మాత్రం సఫలమయ్యారు. ఘటన జరగడానికి నాలుగు నిమిషాల ముందే ఇదే పట్టాల మీదుగా ఒక రైలు వెళ్లింది. అది వెళ్లి మైసూర్–దర్భంగా రైలువచ్చేలోపే బోల్ట్‌లు, విడిభాగాలు విడతీశారు'' అని అధికారులు వెల్లడించారు.

గాజాపై ఇజ్రాయెల్ దాడి.. కుటుంబంలోని 8 మంది మృతి

డెయిర్ అల్-బలాహ్/బీరుట్: సెంట్రల్ గాజాపై ఇజ్రాయెల్ బలగాలు జరిపిన దాడిలో ఒకే కుటుంబంలోని ఎనిమిది మంది చనిపోయారు. నుసెయిరత్ శరణార్థి శిబిరంలోని ఓ ఇంటిపై శనివారం అర్ధరాత్రి చోటుచేసుకున్న ఈ ఘటనలో దంపతులు, వారి ఆరుగురు పిల్లలు మృత్యువాతపడ్డారు. పిల్లల వయస్సు 8 నుంచి 23 ఏళ్ల మధ్యన ఉంటుందని అక్కడికి దగ్గర్లోని అల్ అక్సా మార్టిర్స్ ఆస్పత్రి వర్గాలు తెలిపాయి.

పట్టాల మధ్యనున్న సిలిండర్

రూర్కీలో రైలు పట్టాలపై గ్యాస్ సిలిండర్

హరిద్వార్: ఉత్తరాఖండ్‌లోని రూర్కీ–లుక్సార్ మార్గంలో రైలు పట్టాలపై గుర్తు తెలియని వ్యక్తులు గ్యాస్ సిలిండర్‌ను ఉంచారు. ధంధేరా రైల్వే స్టేషన్ సమీపంలో రెండో లైన్‌పై ఉన్న సిలిండర్‌ను శనివారం ఉదయం 6.45 గంటల సమయంలో గూడ్స్ రైలు గార్డు ఒకరు గమనించి అధికారులకు వెంటనే సమాచారిమిచ్చారు. ఆ సమయంలో ఆ మార్గంలో రైళ్లేవీ ప్రయాణించడం లేదని లుక్సర్ రైల్వే పోలీస్ ఇన్‌చార్జి సంజయ్ శర్మ చెప్పారు. రైలు మార్గం మధ్యలో మూడు కిలోల చిన్న ఖాళీ సిలిండర్ పడి ఉందని తెలిపారు. వెంటనే అక్కడికి చేరుకున్న పోలీసు బృందాలు సిలిండర్‌ను స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు వివరించారు. రూర్కీ సివిల్ లైన్ పోలీస్‌స్టేషన్‌లో గుర్తు తెలియని వ్యక్తులపై రైల్వే చట్టం కింద కేసు నమోదు చేసి, దర్యాప్తు చేపట్టామని వెల్లడించారు.

ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు బోగీకి మంటలు

ఛతర్‌పూర్: మధ్యప్రదేశ్‌లోని ఛతర్‌పూర్‌లో ఆదివారం ఉదయం గీతా జయంతి ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలు బోగీకి మంటలంటుకున్నాయి. ఉదయం 7.30 గంటల సమయంలో చోటుచేసుకున్న ఈ ఘటనలో ఎవరికీ ఎటువంటి ప్రమాదం సంభవించలేదు. ఇషానగర్ స్టేషన్ నుంచి రైలు వెళ్తుండగా డీ5 కోచ్‌లో పొగలు రావడాన్ని గమనించిన వెంటనే సిబ్బంది రైలును నిలిపివేసి, ఆర్పివేశారని ఓ అధికారి తెలిపారు. కోచ్ దిగువ భాగంలోని రబ్బర్ వేడెక్కడం వల్లే మంటలు మొదలైనట్లు తెలుస్తోందన్నారు.

సాక్షి విజయవాడ సిటీ
ఎన్టీఆర్ జిల్లా

సోమవారం, 14, అక్టోబర్, 2024

భక్తజన సందడి

మధురానగర్(విజయవాడసెంట్రల్): మాచవరం దాసాంజనేయస్వామి దేవాలయం శనివారం భక్తులతో కిటకిటలాడింది. భక్తులు ప్రత్యేక పూజలు చేశారు.

పులిచింతల ప్రాజెక్టు నిల్వ

అచ్చంపేట: పులిచింతల ప్రాజెక్టులోకి ఎగువ నుంచి 17,429 క్యూసెక్కులు వస్తుండగా, దిగువకు 30,230 క్యూసెక్కులు వదులుతున్నారు. ప్రస్తుతం 44.98 టీఎంసీల నిల్వ ఉంది.

నేడు ప్రజా ఫిర్యాదుల పరిష్కార వేదిక రద్దు

మధురానగర్(విజయవాడసెంట్రల్): దుర్గగుడిపై భవానీ దీక్షల విరమణలో అన్ని శాఖల అధికారులు విధుల్లో ఉండటంతో సోమవారం కలెక్టరేట్‌లో నిర్వహించే ప్రజా ఫిర్యాదుల పరిష్కార వేదికను తాత్కాలికంగా రద్దు చేసినట్లు కలెక్టర్ సృజన తెలిపారు.

న్యూస్‌రీల్

టెట్‌కు 312 మంది హాజరు

వన్‌టౌన్(విజయవాడపశ్చిమ): టెట్ -2024 ఆన్‌లైన్ పరీక్షలు ఆదివారం ప్రశాంతంగా జరిగాయి. ఎన్టీఆర్ జిల్లా పాఠశాల విద్యాశాఖాధికారి కార్యాలయం ఆధ్వర్యంలో ఎన్టీఆర్ జిల్లాతో పాటు ఖమ్మంలోని తొమ్మిది పరీక్ష కేంద్రాలను అధికారులు ఏర్పాటు చేశారు. ఆదివారం ఎన్టీఆర్ జిల్లాలోని ఒక కేంద్రంలో పరీక్ష జరిగింది. ఈ పరీక్షలో రెండు షిఫ్టులు కలిపి 392 మంది అభ్యర్థులను కేటాయించగా అందులో 312 మంది హాజరయ్యారు. 80 మంది గైర్హాజరయ్యారు. విజయదుర్గా ఐటీ ఇన్ఫో సొల్యూషన్స్ (ఎనికేపాడు విజయవాడ రూరల్) కేంద్రంలో ఉదయం 9.30 నుంచి మధ్యాహ్నం 12 గంటల వరకూ, మధ్యాహ్నం 2.30 నుంచి సాయంత్రం ఐదు గంటల వరకూ పరీక్షలు జరిగాయి. ఉదయం షిఫ్ట్‌కు సంబంధించి 365 మంది అభ్యర్థులను కేటాయించగా 290 మంది హాజరయ్యారు. 75 మంది గైర్హాజరయ్యారు. మధ్యాహ్నం షిఫ్ట్‌కు సంబంధించి 27 మంది అభ్యర్థులను కేటాయించగా 22 మంది హాజరయ్యారు. ఐదుగురు అభ్యర్థులు గైర్హాజరయ్యారు.

నేడు కంకిపాడులో 'పల్లె పండుగ'

హాజరుకానున్న డెప్యూటీ సీఎం పవన్

కంకిపాడు: పల్లె పండుగ-పంచాయతీ వారోత్సవాల కార్యక్రమం ఈ నెల 14వ తేదీ కంకిపాడులో నిర్వహించనున్నారు. కంకిపాడు సామాజిక ఆరోగ్య కేంద్రం సమీపంలోని ఖాళీ ప్రాంతంలో సభావేదిక నిర్మాణ పనులను ఆదివారం చేపట్టారు. కార్యక్రమానికి డెప్యూటీ సీఎం పవన్‌కల్యాణ్ హాజరుకానున్నారు. జిల్లా ఉన్నతాధికారులు ఏర్పాట్లను దగ్గరుండి పర్యవేక్షిస్తున్నారు. దీనిలో భాగంగా కంకిపాడు గ్రామంలో చేపట్టనున్న పలు అభివృద్ధి పనులకు శంకుస్థాపన చేయనున్నారు.

రూ. 2 లక్షలకు లడ్డూ ప్రసాదం వేలం

భవానీపురం(విజయవాడపశ్చిమ): భవానీపురం కోళ్ల ఫారం రోడ్డు దసరా ఉత్సవాల్లో భాగంగా చివరి రోజు శనివారం సాయంత్రం అమ్మవారికి సమర్పించిన లడ్డూ ప్రసాదాన్ని నిర్వాహకులు వేలం వేశారు. అమ్మవారి విగ్రహం ముందు పెట్టిన 18 కిలోల లడ్డూ ప్రసాదాన్ని టూ టౌన్‌లో అద్విక ట్రేడింగ్ కంపెనీ పేరుతో వ్యాపారం చేస్తున్న భాగస్వాముల్లోనికుడు చెరుకుల శ్రీనివాసరెడ్డి రూ.2 లక్షలకు దక్కించుకున్నారు. 9 కిలోల అమ్మవారి లడ్డూ ప్రసాదాన్ని ప్రింట్ జోన్ (గాంధీనగర్ స్వామి స్ట్రీట్)కు చెందిన స్థానికుడు కిక్కిరి కోటిరెడ్డి 13,500కు, 4.5 కేజీల లడ్డూ ప్రసాదాన్ని రూ.7 వేలకు స్థానికుడు మెట్టు వెంకట రెడ్డి దక్కించుకున్నారు. ఈ సందర్భంగా వారు మాట్లాడుతూ అమ్మ దయ ఉంటే అన్నీ ఉన్నట్లేనని, తల్లి అనుగ్రహం తమపై ఉన్నందునే అమ్మ ప్రసాదం దొరికిందని సంతోషం వ్యక్తం చేశారు.

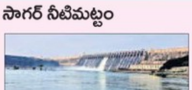
నృసింహస్వామి పారువేట మహోత్సవం

గిరిప్రదక్షిణలో భక్తులకు దర్శనమిచ్చిన శ్రీదేవి, భూదేవి సమేత శ్రీవారు

మంగళగిరి : శ్రీదేవి, భూదేవి సమేత శ్రీ లక్ష్మీ నృసింహస్వామి వారి పారువేట (గిరి ప్రదక్షిణ) మహోత్సవం శనివారం వైభవంగా జరిగింది. ఈ సందర్భంగా మేళ తాళాలతో గ్రామోత్సవాన్ని నిర్వహించగా భక్తులు స్వామి వారికి టెంకాయలు కొట్టి పూజలు నిర్వహించారు. ఉత్సవాన్ని ఆలయ ఈవో ఎ. రామకోటిరెడ్డి పర్యవేక్షించగా భక్తులు పెద్దసంఖ్యలో తరలి వచ్చి స్వామి వారిని దర్శించుకున్నారు.

సాగర్ నీటిమట్టం

విజయపురిసౌత్: నాగార్జున సాగర్ జలాశయ నీటిమట్టం ఆదివారం 588.40 అడుగుల వద్ద ఉంది. సాగర్ జలాశయం నుంచి కుడి కాలువకు 6,041 క్యూసెక్కులు విడుదల చేస్తున్నారు.

కృష్ణానదిలో హంసవాహన సేవ

భజే భవానీ..

- నేత్రపర్వం.. ఆది దంపతుల హంసవాహన సేవ
- పూర్ణాహుతితో ముగిసిన దసరా ఉత్సవాలు
- రికార్డు స్థాయిలో భవానీలు
- శనివారం 1.70 లక్షల మందికి దర్శనం

భజే భవానీ అంటూ అమ్మవారి జయజయధ్వానాల మధ్య శ్రీ దేవి శరన్నరాత్రుల్లో ఆఖరి అంకం ఘనంగా ముగిసింది. ఉత్సవాల్లో విజయదశమి రోజున అమ్మవారు రాజరాజేశ్వరి అలంకారంలో భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. తెలుగు రాష్ట్రాల నుంచి భవానీలు పెద్ద సంఖ్యలో తరలిరావడంతో ఇంద్రకీలాద్రి పరిసరాలు అమ్మ నామస్మరణతో మార్మోగాయి. దుర్గమ్మ సన్నిధిలో పూర్ణాహుతి చేయడంతో ఉత్సవాలు పరిసమాప్తమయ్యాయి. శనివారం సాయంత్రం గంగాపార్వతీ(దుర్గ) సమేత మల్లేశ్వస్వామి వార్లకు హంసవాహన సేవ చేశారు.

ఇంద్రకీలాద్రి(విజయవాడపశ్చిమ): శరన్నవ రాత్రుల ముగింపు పురస్కరించుకుని మంగళ వాయిద్యాల నడుమ.. నేత్రపర్వంగా ఆదిదంపతుల వాహన సేవ శనివారం సాయంత్రం జరిగింది. పవిత్ర కృష్ణానదిలో సాయం సంధ్య వేళ హంసవాహనంపై కొలువుదీరిన ఆది దంపతులకు అర్చకులు పూజా కార్యక్రమాలు చేశారు. ఆలయ ఈవో కె.ఎస్.రామరావు దంపతులు, కలెక్టర్ సృజన, సీపీ రాజశేఖర్‌బాబు, ఇతర పోలీసు, రెవెన్యూ అధికారులు పాల్గొన్నారు. హంసవాహన సేవపై వేద పండితులు చక్కటి వ్యాఖ్యానం చేశారు. నది మధ్యలోని ఐల్యాండ్ వద్ద బాణ సంచా వెలుగుల్లో హంస వాహన సేవ తిలకించిన భక్తులకు మధురానుభూతులను మిగిల్చింది. కృష్ణా నదిలో నీటి ప్రవాహం ఎక్కువగా ఉండటంతో హంసవాహన విహారాన్ని రద్దు చేశారు. దుర్గా ఘాట్‌లోనే ముల్లోకాలకు గుర్తుగా నదిలో హంస వాహనాన్ని మూడు సార్లు ముందుకు నడిపించారు. అంతకు ముందు ఇంద్రకీలాద్రిపై మల్లేశ్వర స్వామి ఆలయం సమీపంలోని యాగశాల నుంచి ఆది దంపతుల నగరోత్సవం వైభవంగా ప్రారంభమైంది. ఈవో రామరావు పూజలు చేసి ఊరేగింపును ప్రారంభించగా, బేతాళ నృత్యాలు, తీన్మార్ డప్పులు, కోలాట నృత్యాలు, భక్తజనుల జయజయధ్వానాల మధ్య ఊరేగింపు దుర్గాఘాట్‌కు చేరుకుంది.

తెప్పోత్సవానికి ఉత్సవమూర్తులను తీసుకొస్తున్న దృశ్యం

రూ.10 లక్షల బంగారుహారం

ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువై ఉన్న దుర్గమ్మకు నెల్లూరుకు చెందిన వ్యాపారవేత్త పంకజ్‌రెడ్డి, సరిత దంపతులు రూ. 10 లక్షల విలువైన బంగారు హారాన్ని బహూకరించారు. దాతలకు ఆలయ మర్యాదలతో అమ్మవారి దర్శనం కల్పించారు. వారికి ఈవో కె.ఎస్.రామరావు అమ్మవారి చిత్రపటాన్ని, ప్రసాదాలను అందజేశారు

రికార్డు స్థాయిలో భవానీలు, భక్తులు

దసరా ఉత్సవాల్లో చివరి రోజు శనివారం అమ్మవారు శ్రీరాజరాజేశ్వరిదేవిగా భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. తెల్లవారుజామున అమ్మవారికి అలంకరణ, పూజల అనంతరం భక్తులను దర్శనానికి అనుమతించారు. శనివారం తెల్లవారుజామునుకే నగరానికి పెద్ద ఎత్తున భవానీలు చేరుకోవడంతో వీఎంసీ కార్యాలయం సమీపంలోని కంపార్టుమెంట్లు పూర్తిగా నిండి రోడ్డుపైకి బారులు తీరి కనిపించారు. భవానీలు, సాధారణ భక్తులు ఒకే క్యూలైన్‌లో కొండపైకి చేరుకుంటుండటంతో దర్శనానికి నాలుగు నుంచి 5 గంటల సమయం పట్టింది. శనివారం ఒక్క రోజే 1.70 లక్షల మంది భవానీలు, భక్తులు అమ్మవారిని దర్శించుకోగా, ఆరు లక్షలకు పైగా లడ్డూలను విక్రయించారు. శనివారం అర్ధరాత్రి ఒంటి గంట వరకు దర్శనానికి భవానీలను అనుమతించారు. అరగంట తర్వాత తిరిగి ఆలయ ద్వారాలను తెరిచి అమ్మవారికి పూజలు చేసి దర్శనాలు ప్రారంభించారు. ఆదివారం అమ్మవారి దర్శనం చేసుకున్న భవానీలకు మనిషికి నాలుగు లడ్డూలను మాత్రమే దేవస్థానం అందించింది. భవానీలు, భక్తులకు లడ్డూలు అందాలనే భావనతో కౌంటర్లను కలెక్టర్ సృజన పర్యవేక్షిస్తూ సిబ్బందికి పలు సూచనలు చేశారు. భవానీలు అమ్మవారి దర్శనం అనంతరం ఇరుముడులను సమర్పించి దీక్షలను విరమించారు. వారికి రాజగోపురం ఎదుట భోజన వసతి కల్పించారు. ఆదివారం కూడా రికార్డు స్థాయిలో భవానీలు విచ్చేయగా, దేవస్థానం వీఐపీ దర్శనాలతో పాటు కొండపైకి అన్ని వాహనాల రాకపోకలను నిలిపివేసింది. శని, ఆదివారాలు దేవస్థానం అన్ని దర్శన టికెట్ల విక్రయాలను నిలిపివేసి, సర్వ దర్శనంతో పాటు రూ. 100, రూ.300, రూ.500 టికెట్ల విక్రయాలను రద్దు చేసింది. భవానీలకు, భక్తులకు ఎటువంటి ఇబ్బంది కలగకుండా ఈవో కె.ఎస్.రామరావు పలుసార్లు క్యూలైన్లను పర్యవేక్షించారు. శనివారం దేవస్థానానికి రూ.88.60 లక్షల ఆదాయం లభించినట్లు ఆలయ ఈవో పేర్కొన్నారు.

దుర్గమ్మ సన్నిధిలో పూర్ణాహుతి

ఇంద్రకీలాద్రిపై దుర్గమ్మ సన్నిధిలో నిర్వహిస్తున్న దసరా ఉత్సవాలు శనివారం నిర్వహించిన పూర్ణాహుతితో ముగిశాయి. అమ్మవారి ఆలయ ప్రాంగణంలోని యాగశాలలో వైదిక కమిటీ పూర్ణాహుతి చేయగా ఈవో కెఎస్.రామరావు, స్పెషల్ ఆఫీసర్ రామచంద్రమోహన్ పూజలు నిర్వహించారు. అనంతరం వేద ఆశీర్వచనం అందజేశారు. కార్యక్రమంలో ఆలయ స్థానాచార్య శివప్రసాద్ శర్మ, వైదిక కమిటీ సభ్యులు రంగావజ్జుల శ్రీనివాసరావు శర్మ, ఇతర వేద పండితులు పాల్గొన్నారు.

పూర్ణాహుతిలో దుర్గగుడి ఈఓ రామరావు, అర్చకులు

దుర్గమ్మ ప్రతిమతో విరమణకు వస్తున్న భవానీ

వీఎంసీ కార్యాలయం సమీపంలో అమ్మవారి దర్శనానికి భారీ సంఖ్యలో వేచిఉన్న భవానీలు

దీక్ష విరమణ చేస్తున్న భవానీలు

మద్యం 'కిక్'కు ఎత్తులు!

అధికార టెం'డర్'

- మద్యం షాపుల కోసం కూటమి నేతల కసరత్తు
- కృష్ణా జిల్లాలో 123 దుకాణాలకు 2,942 దరఖాస్తులు
- ఖజానాకు రూ.58.84 కోట్ల దరఖాస్తు సొమ్ము జమ
- అత్యధిక దరఖాస్తులు సమర్పించిన అధికార పార్టీ నాయకులు
- అన్ని షాపులు దక్కించుకునేందుకు సిండికేట్.. కొత్త వారిని రానీయకుండా అడ్డంకులు
- నేడు హిందూ కాలేజీలో లాటరీ

సాక్షి, మచిలీపట్నం: ప్రైవేట్ మద్యం షాపులను దక్కించుకునేందుకు రాష్ట్రంలో అధికారంలో ఉన్న కూటమి నేతలు ఎత్తులు వేస్తున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృష్ణాలో 123 ప్రైవేట్ మద్యం షాపులకు నోటిఫికేషన్ ఇచ్చినప్పటి నుంచి కూటమి నాయకులు వీటిపై పూర్తి దృష్టి పెట్టారు. దరఖాస్తుల మొదటి రోజు నుంచి ఆఖరి రోజు వరకు తమ అనుచరులు, సిండికేట్ సభ్యులు కాకుండా వేరే వారిని దరి రానివ్వలేదని తెలుస్తోంది. కొందరు ఎక్సైజ్ శాఖ కార్యాలయ పరిసరాల్లో అనుచరులతో నిఘా పెట్టించారు. ఏ షాపునకు ఎవరు దరఖాస్తు వేసేందుకు వచ్చారు.. తమ అనుచరులు అన్ని పత్రాలతో వేశారా లేదా అని చూశారు. లాటరీ విధానం కావడంతో ఒక్కొక్కరితో ఐదు నుంచి పది వరకు అప్లికేషన్లు వేయించారు. లాటరీలో దుకాణం దక్కకపోతే తమను కాదని షాపు దక్కించుకోబోయే వ్యక్తికి గుడ్‌విల్ ఆశ చూపి లేకపోతే ఆర్థిక ఇబ్బందులకు గురి చేసి, రెండు, మూడో నంబర్ల స్థానాల్లో అయినా షాపు దక్కించుకోవడానికి యత్నిస్తున్నట్లు చర్చ జరుగుతోంది.

మచిలీపట్నంలో హిందూ కళాశాల వద్ద మద్యం షాపుల లాటరీ ప్రక్రియ నిర్వహించే ప్రాంతం

కూటమి నేతల నుంచి ఆగని ఇబ్బందులు

షాపు కోసం దరఖాస్తు చేసుకునే కొత్త వారికి సిండికేట్, అధికార కూటమి నాయకుల నుంచి ఇబ్బందులు ఆగడం లేదు. 'మా ప్రభుత్వం.. మా ఏరియాలో మమ్మల్ని కాదని నువ్వెలా దరఖాస్తు చేస్తావు. టెండర్‌లో పాల్గొనక ముందే రూ.30లక్షల గుడ్ విల్ లేదా 25శాతం వాటా ఇవ్వు. లేకపోతే గౌరవంగా తప్పుకో. కాదని షాపు దక్కించుకుంటే కేసులు పెట్టి, లైసెన్స్‌లు రద్దు చేయిస్తామని' బెదిరిస్తున్నట్లు సమాచారం.

తాడిగడప టాప్.. పామర్రు ఆఖరున..

మద్యం షాపులకు భారీ స్పందన వచ్చింది. ఒక్కొక్కరు ఐదు నుంచి పది దరఖాస్తుల వరకు వేసినట్లు సమాచారం. 123 షాపులకు 2,942 దరఖాస్తులు రాగా అత్యధికంగా పెనమలూరు నియోజకవర్గం తాడిగడప మునిసిపాలిటీ షాపునకు 57, పామర్రుకు తక్కువగా 10 దరఖాస్తులు వచ్చాయి.

ఖజానాకు ఆదాయం

దరఖాస్తుదారుల నుంచి ప్రభుత్వ ఖజానాకు రూ.58.84 కోట్ల సొమ్ము జమైంది. ఒక్కో దరఖాస్తుకు రూ. 2 లక్షల నాన్ రిఫండబుల్ సొమ్ము చెల్లించాలి. 2,942 దరఖాస్తుల నుంచి రూ.కోట్లలో ఆదాయం వచ్చింది.

లాటరీలో దక్కించుకునేందుకు యత్నం

మద్యం షాపులను వీలైనన్ని దక్కించుకునేందుకు ప్రజాప్రతినిధులు, సిండికేట్ సభ్యులు యత్నిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఇప్పటికే తమ వారు కాని కొత్త వారిని కట్టడి చేశారు. ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకున్న వారు, అనుకున్నంత గుడ్‌విల్ లేదా వాటా ఇవ్వని వారికి షాపు వరిస్తే.. ఎలాగైనా వారి నుంచి దక్కించుకోవడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నట్లు సమాచారం. లాటరీ నిబంధన ప్రకారం.. ఒక షాపునకు మూడు పేర్లు డిప్ తీస్తారు. అందులో మొదటి వారికే షాపు ప్రకటిస్తారు. ఆయన అదే రోజు లైసెన్స్ ఫీజులో 6వ వంతు చెల్లించాలి. మొదటి పేరు వ్యక్తి డబ్బు చెల్లించలేకపోతే రెండు వారికి, అతను కాదంటే మూడో వ్యక్తికి షాపు ఖరారు చేస్తారు. తమ అనుచరులు కాదని షాపు దక్కించుకున్న మొదటి వ్యక్తులకు గుడ్‌విల్ లేదా వాటా ఇచ్చి తప్పించే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారని తెలుస్తోంది. అలాగే జిల్లాలో 123 షాపులకు 2,942 దరఖాస్తులు వచ్చాయి.

ఎక్సైజ్ స్టేషన్ల వారీగా వచ్చిన దరఖాస్తులు

ఎక్సైజ్ స్టేషన్ పేరు	షాపుల సంఖ్య	వచ్చిన దరఖాస్తులు
మచిలీపట్నం	16	495
బంటుమిల్లి	7	183
అవనిగడ్డ	11	360
మొవ్వ	11	276
గుడివాడ	19	298
నందివాడ	6	101
ఉయ్యూరు	30	757
గన్నవరం	23	472
మొత్తం	123	2,942

నేడు మద్యం షాపులకు లాటరీ ప్రక్రియ

చిలకలపూడి(మచిలీపట్నం): జిల్లాలో మద్యం షాపుల కేటాయింపునకు సోమవారం లాటరీ ప్రక్రియ నిర్వహిస్తున్నట్లు ప్రొహిబిషన్, ఎక్సైజ్ సూపరింటెండెంట్ జి.గంగాధరరావు ఆదివారం తెలిపారు. మచిలీపట్నంలోని హిందూ కళాశాలలో ఉన్న పీజీ సెంటర్, ఎంబీఏ బ్లాక్ వద్ద ఉదయం 8 గంటలకు కలెక్టర్ డీకే బాలాజీ సమక్షంలో లాటరీ ప్రక్రియ ప్రారంభమవుతుందని పేర్కొన్నారు. వీటి కోసం ప్రత్యేక అధికారులను కేటాయించారని తెలిపారు. వివిధ షాపులకు దరఖాస్తులు చేసుకున్న వారు తప్పనిసరిగా సమయానికి హాజరు కావాలని ఆయన సూచించారు. లాటరీలో షాపు దక్కించుకుంటే అదే రోజు లైసెన్స్ ఫీజులో 1/6వ వంతు చెల్లించాల్సి ఉంది.

దరఖాస్తుదారులు వేచి ఉండేందుకు ఏర్పాటు చేసిన గ్యాలరీ

బస్సులు, రైళ్లు కిటకిట

వరుసగా మూడు రోజులు పండుగ సెలవులు రావడంతో ఇతర ప్రాంతాల్లో చదువుకుంటున్నవారు, ఉద్యోగస్తులు సొంతూళ్లకు వచ్చారు. దసరా సెలవులు ముగియడం.. సోమవారం విద్యాసంస్థలు, కార్యాలయాలకు వెళ్లాల్సి ఉండటంతో సొంతూరికి వచ్చిన వారు ఆదివారం తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. కొందరు తమ సొంత వాహనాల్లో పయనమయ్యారు. మరికొందరు బస్సులు, రైళ్లలో వెళ్లడానికి బస్టాండ్, రైల్వే స్టేషన్లకు చేరుకున్నారు.. దీంతో ఆ ప్రాంగణాలు ప్రయాణికులతో రద్దీగా మారాయి. టికెట్ కౌంటర్ల వద్ద ప్రయాణికులు బారులు తీరి కనిపించారు.

- సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, విజయవాడ

క్లుప్తంగా

ముగిసిన శక్తి విజయోత్సవాలు

భవానీపురం(విజయవాడపశ్చిమ): దసరా మహోత్సవాల్లో భాగంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్యాటక అభివృద్ధి సంస్థ (ఏపీటీడీసీ) ఆధ్వర్యంలో కృష్ణానదీ తీరాన భవానీపురం కరకట్ట సౌత్ రోడ్‌లోని బబ్బూరి గ్రౌండ్స్‌లో మూడు రోజులపాటు నిర్వహించిన 'శక్తి విజయోత్సవం' ఆదివారంతో ముగిసింది. ఈ వేడుకల్లో భాగంగా వివిధ జిల్లాలకు చెందిన కళాకారులు ప్రదర్శించిన కళారూపాలు భారతీయ సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను ప్రతిబింబించాయి. గిరిజనుల్లో ప్రత్యేకించి కోయ జాతికి చెందిన వారు 'కొమ్ము నృత్యం'లో స్త్రీలు, పురుషులు కలిసి వాయించే వాయిద్య సంగీతానికి లయబద్ధంగా చేసిన నాట్యం చూపరులను ఆశ్చర్యచకితులను చేసింది. అదే విధంగా శివసత్తుల పూనకాలు, పోతురాజుల విన్యాసాలు ప్రత్యేక ఆకర్షణగా నిలిచాయి. కళారూపాల్లో ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్న జానపద డప్పు నృత్యంలో కళాకారులు ఒకరిపైకి ఒకరు ఎక్కి పిరమిడ్ ఆకారంలో నిలబడుతూ చేసే విన్యాసాలు ఆకట్టుకున్నాయి. అలాగే ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందిన కూచిపూడి, భరత నాట్యం చేసిన కళాకారిణులు చక్కని ఆంగికాభినయాలను ప్రదర్శించి ఆయా నృత్యాల ఖ్యాతిని చాటారు.

కారును ఢీకొట్టిన టిప్పర్.. వ్యక్తి మృతి

కోగంటి విష్ణువర్ధన్(ఫైల్)

నందిగామ టౌన్: మండలంలోని ఐతవరం గ్రామ శివారు 65వ నంబరు జాతీయ రహదారిపై సోమవారం జరిగిన రోడ్డు ప్రమాదంలో కంచికచర్ల మండలం చెవిటికల్లు గ్రామానికి చెందిన టీడీపీ నాయకుడు, గ్రామ సొసైటీ మాజీ చైర్మన్ కోగంటి విష్ణువర్ధన్ (60) మృతి చెందాడు. సేకరించిన సమాచారం మేరకు విజయవాడ వైపు నుంచి హైదరాబాద్ వైపు వస్తున్న కారును రాంగ్ రూట్‌లో ఎదురుగా వస్తున్న టిప్పర్ వేగంగా ఢీకొట్టింది. ఈ ఘటనలో కారు నుజ్జునుజ్జవటంతో కారులో ఉన్న కోగంటిని స్థానికులు బయటకు తీసి అంబులెన్స్‌లో నందిగామ ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించగా అప్పటికే మృతి చెందినట్లు వైద్యులు తెలిపారు. విషయం తెలుసుకున్న సీఐ వైవీఎల్ నాయుడు సంఘటనా స్థలానికి చేరుకుని వివరాలు సేకరించారు. అనంతరం మృతదేహానికి పోస్టుమార్టం నిర్వహించి కుటుంబ సభ్యులకు అప్పగించారు. దీనిపై కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు పోలీసులు తెలిపారు. మృతునికి భార్య, కుమార్తె ఉన్నారు. కోగంటి మృతి బాధాకరమని మాజీ మంత్రులు దేవినేని ఉమామహేశ్వరరావు, వసంత నాగేశ్వరరావు, ఎమ్మెల్యే తంగిరాల సౌమ్య పేర్కొన్నారు. మార్చురీలోని మృతదేహాన్ని వారు సందర్శించి నివాళులర్పించారు. కోగంటి కుటుంబ సభ్యులను ఓదార్చారు.

అవగాహనతో అడ్డుకుందాం!

రొమ్ము క్యాన్సర్‌ను తొలిదశలో గుర్తిస్తే నయం చేయొచ్చు

- ఏటా ఉమ్మడి కృష్ణాలో రెండు వేలకు పైగా కేసులు
- యుక్తవయసు వారిలోనూ లక్షణాలు
- అవగాహన కోసం ఈ నెలలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): ఇప్పుడు బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్‌కు అత్యాధునిక వైద్యం అందుబాటులోకి వచ్చింది. లక్షణాలపై అవగాహనతో తొలిదశలో గుర్తిస్తే పూర్తిగా నయం చేయవచ్చని వైద్యులు అంటున్నారు. బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ లక్షణాలను మహిళలు స్వయంగా చెక్ చేసుకుని గుర్తించవచ్చంటున్నారు. ఒకప్పుడు పట్టణ ప్రాంత ప్రజల్లో సోకే బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ ఇప్పుడు గ్రామీణుల్లో సైతం కనిపిస్తోందని చెబుతున్నారు. అంతేకాక ఒకప్పుడు 45 ఏళ్లు నిండిన వారిలో వచ్చే ఈ మహమ్మారి, ఇప్పుడు యుక్త వయస్సు వారిలో కూడా తరచూ కనిపించడం ఆందోళన కలిగిస్తోందని.. పైగా మన ప్రాంతంలో నమోదవుతున్న కేసుల్లో అత్యధికంగా రెండు, మూడు దశల్లోనే చికిత్స కోసం వస్తున్నారని వివరిస్తున్నారు. రొమ్ము క్యాన్సర్‌పై విస్తృతంగా అవగాహన కలిగించే లక్ష్యంతో ఏటా అక్టోబరు నెలలో ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నారు.

అవగాహన పెరగాలి..

వైద్యులు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు నిర్వహిస్తున్న అవగాహన కార్యక్రమాలు కొంత వరకూ సత్ఫలితాలు ఇస్తున్నా, ఇంకా అవగాహన పెరగాల్సిన అవసరం ఉందని వైద్యులు చెబుతున్నారు. పాశ్చాత్య దేశాల్లో 50 ఏళ్లు దాటిన వారికి బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ సోకుతుండగా, మన దేశంలో 40 ఏళ్లు నిండిన వారికి బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ కేసులు ఎక్కువగా నమోదవుతున్నాయి. చాలా అరుదుగా 30 ఏళ్ల వయస్సులోనూ, పురుషుల్లో కూడా బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ రావచ్చని వైద్యులు అంటున్నారు. బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్‌పై ప్రతి ఒక్కరూ పూర్తి అవగాహన కలిగి ఉండటం ద్వారానే తొలిదశలో గుర్తించగలుగుతారంటున్నారు. అందులో భాగంగానే బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ లక్షణాలు, గుర్తించడంపై మహిళలకు విస్తృత అవగాహన కలిగిస్తున్నారు.

వీరికి రొమ్ము క్యాన్సర్ రావచ్చు..

- లేటు వయస్సులో పిల్లలు పుట్టిన వారికి,
- బిడ్డకు పాలివ్వని తల్లులకు
- వంశపారంపర్యంగా, జీవనశైలి, పన్నెండేళ్లలోపు రజస్వల అయినవారికి
- రెడ్‌మీట్ తినేవారిలో
- ఎక్కువసేపు కూర్చొని పనిచేసే వారిలో
- ఊబకాయంతో ఉన్న మహిళలు
- మోనోపాజ్ చేరే సమయంలో వచ్చే దుష్ఫలితాలకు వాడే మందులు కారణంగా
- పెళ్లిచేసుకోని మహిళలకు, పిల్లలు లేని మహిళలకు
- దూమపానం, ఆల్కాహాల్ సేవించే మహిళల్లో రొమ్ము క్యాన్సర్ వచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువ.

సెల్ఫ్ చెక్ ఇలా..

- పీరియడ్స్ వచ్చి, ఆగిన ఐదు రోజుల తర్వాత సెల్ఫ్ చెక్ చేసుకోవాలి.
- రొమ్ముపై గింజంత సైజులో కణుతులు ఏమైనా వచ్చాయా, రొమ్ముపై చర్మం రంగు మారిందేమో చూడాలి.
- చంకల్లో గడ్డలు లాంటివి వచ్చాయా అనే విషయాలను మహిళలు చెక్ చేసుకోవాలి.
- రొమ్ముపై ఏమైనా కాయలు ఉన్నాయా, రొమ్ము టైట్ అవుతుందా, అల్సర్స్ వచ్చాయా, చనుమొనల నుంచి రక్తం కారుతుందా వంటి అంశాలను సెల్ఫ్‌చెక్ చేసుకోవాలి.
- నొప్పిలేని కణితులను క్యాన్సర్‌గా భావించి నిర్ధారణ పరీక్షలు చేయించుకుని చికిత్స పొందాలి.

లక్షణాలపై అవగాహన ఉండాలి..

రొమ్ము క్యాన్సర్ లక్షణాలపై ప్రతి మహిళా అవగాహన పెంచుకోవడం ద్వారా తొలిదశలో గుర్తించవచ్చు. మన దేశంలో 40 ఏళ్లు దాటిన వారిలో బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ సోకుతుంది. మహిళలకు సోకే క్యాన్సర్‌లలో 70 శాతం మందిలో బ్రెస్ట్, సర్వైకల్ క్యాన్సర్‌లు ఉంటున్నాయి. ప్రతి మహిళ సెల్ఫ్ చెక్ చేసుకోవాలి. రొమ్ముపై నొప్పిలేని కణితి వచ్చినా, చంకలో గడ్డలు ఏర్పడినా వైద్యుడిని సంప్రదించాలి.

– డాక్టర్ ఎన్. సుబ్బారావు, క్యాన్సర్ వైద్య నిపుణుడు

రొమ్ము క్యాన్సర్ కేసులు పెరిగాయి

గతంలో పోల్చితే రొమ్ము క్యాన్సర్ కేసులు పెరిగాయి. ప్రస్తుతం అవగాహన పెరగడంతో పరిస్థితి కాస్త మెరుగైంది. 40 ఏళ్లు వచ్చిన మహిళలు రొమ్ము క్యాన్సర్ స్క్రీనింగ్ పరీక్షలు చేయించుకుంటే మేలు. అంతేకాక ఫ్యామిలీ హిస్టరీ ఉన్న వారు 35 ఏళ్లకే స్క్రీనింగ్ చేయించుకోవాలి. ఇప్పుడు అత్యుత్తమ రొమ్ము క్యాన్సర్ నిర్ధారణ పరికరాలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. సూక్ష్మ దశలో కూడా గుర్తించగలుగుతున్నాం.

– డాక్టర్ సుజాత, రేడియాలజిస్ట్

ఘనంగా దసరా వేడుకలు

- కృష్ణా జిల్లా పోలీసు కార్యాలయంలో ఆయుధపూజ
- పాల్గొన్న ఎస్పీ గంగాధరరావు దంపతులు

ఆయుధ పూజలో పాల్గొన్న ఎస్పీ గంగాధరరావు దంపతులు

కోనేరుసెంటర్: కృష్ణా జిల్లా పోలీసు కార్యాలయంలో దసరా వేడుకలను శనివారం ఘనంగా నిర్వహించారు. ఎస్పీ ఆర్. గంగాధరరావు, ఆయన సతీమణి సంప్రదాయ దుస్తుల్లో పాల్గొని పూజా కార్యక్రమాలు జరిపించారు. అలాగే పోలీసులు నిర్వహించిన ఆయుధ పూజలో పాల్గొన్న ఎస్పీ పోలీసు ఆయుధాలకు పూజ జరిపించారు. పోలీసు వాహనాలకు హారతి పట్టి దిష్టి తీశారు. ఈ సందర్భంగా ఎస్పీ జిల్లాలోని పోలీసులకు దసరా శుభాకాంక్షలు తెలుపుతూ దసరా విశిష్టతను సిబ్బందికి వివరించారు. తెలుగు పండుగల పేరిట సంస్కృతీ సంప్రదాయాలలో ప్రత్యేకమైన సందేశాలు ఉంటాయన్నారు. మనిషి తన జీవనానికి అవసరమైన పనిముట్లను దైవంగా భావిస్తూ పూజాది కార్యక్రమాలు నిర్వహించటం కృతజ్ఞతాభావాన్ని తెలియజేస్తుందన్నారు. విజయాలను చేకూర్చే విజయదశమి పోలీసులతో పాటు ప్రజలందరికీ కుటుంబాలకు విజయాలను అందజేయాలని దుర్గామాతను కోరుకుంటున్న ట్లు తెలిపారు. జిల్లా ఇన్‌చార్జ్ అడిషనల్ ఎస్పీ ఎస్‌వీడీ ప్రసాద్, బందరు డీఎస్పీ సుభాన్, స్పెషల్‌బ్రాంచ్ సీఐలు రంగనాథ్, రమేష్, ఆర్ఐ సతీష్ పాల్గొన్నారు.

కృష్ణానదిలో స్నానానికి దిగి విద్యార్థి గల్లంతు

ఎస్‌డీఆర్‌ఎఫ్ గాలించిన లభించని విద్యార్థి ఆచూకీ

గల్లంతైన రేపల్లె రాజు(ఫైల్)

కృష్ణలంక(విజయవాడతూర్పు): సరదాగా స్నానానికి వెళ్లి కృష్ణానదిలో ఓ విద్యార్థి గల్లంతైన ఘటన కృష్ణలంక పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలో ఆదివారం జరిగింది. పోలీసులు తెలిపిన వివరాల మేరకు కృష్ణాజిల్లా అవనిగడ్డ మండలం కొత్తపల్లె గ్రామానికి చెందిన రేపల్లె రాజు(20), ప్రకాశం జిల్లా మేదరమెట్లకు చెందిన పోతినేని కేశవ నారాయణ, నెల్లూరుకు చెందిన వెక్కల విష్ణువర్ధన్ స్నేహితులు. వీరు ముగ్గురూ కలిసి లబ్బీపేట, పైడయ్యవీధిలోని అన్నపూర్ణ బాయ్స్ హాస్టల్‌లో ఉంటూ సీఏ చదువుతున్నారు. ముగ్గురు సరదాగా కృష్ణానదిలో స్నానానికి వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ క్రమంలో ఆదివారం సాయంత్రం 5గంటల సమయంలో కృష్ణలంకలోని స్వర్గపురి ఘాట్ వద్దకు చేరుకుని కృష్ణానదిలో నీటి ప్రవాహం ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతానికి వెళ్లారు. ముగ్గురు కలిసి సరదాగా ఫొటోలు తీసుకున్నారు. తర్వాత కేశవ నారాయణ ఫోన్ మాట్లాడుతుండగా రాజు, విష్ణువర్ధన్ ఇద్దరూ స్నానం చేసేందుకు నదిలోకి దిగారు. రాజుకు ఈత రాకపోవడంతో నీటిలో మునిగిపోయి విష్ణువర్ధన్‌కు కనిపించలేదు. వెంటనే విష్ణువర్ధన్ సహాయం కోసం కేకలు వేశాడు. అతని అరుపులు విని సమీపంలోని జాలర్లు వెంటనే ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని విష్ణువర్ధన్‌ను నదిలో నుంచి బయటకు తీశారు. రాజు కోసం ఘటనా స్థలంలో గాలించిన కనిపించలేదు. సమాచారం అందుకున్న పోలీసులు, ఎస్‌డీఆర్‌ఎఫ్ సిబ్బంది ఘటనా స్థలానికి చేరుకుని నదిలో గల్లంతైన రాజు ఆచూకీ కోసం గాలింపు చర్యలు చేపట్టారు. ఎంత వెతికినా ఆచూకీ లభించలేదు. నదిలో నీటి ప్రవాహం ఎక్కువగా ఉండడం, చీకటి పడడంతో ఎస్‌డీఆర్‌ఎఫ్ సిబ్బంది గాలింపు చర్యలు నిలిపివేశారు. కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు పోలీసులు తెలిపారు.

భార్యతో మనస్పర్థలు.. భర్త ఆత్మహత్య

పెనమలూరు: ప్రేమించి పెళ్లి చేసుకున్న భార్యతో భర్తకు మనస్పర్థలు రావటంతో భర్త ఆత్మహత్య చేసుకున్న ఘటనపై పోలీసులు ఆదివారం కేసు నమోదు చేశారు. పెనమలూరు సీఐ వెంకటరమణ తెలిపిన వివరాల ప్రకారం.. పెనమలూరు పీర్ల పంజా ప్రాంతానికి చెందిన షేక్ బుజ్జీ కుటుంబ సభ్యులతో ఉంటున్నాడు. అతను తాపీ పనులు చేస్తాడు. బుజ్జీకి ఇద్దరు కుమారులు ఉన్నారు. పెద్ద కుమారుడు షేక్ బషీర్(25) ఫర్నీచర్ షాపులో పని చేస్తాడు. అతను పెనమలూరు గ్రామానికి చెందిన జి.కావ్య పరస్పరం ప్రేమించుకొని గత ఏడాది నవంబర్ నెలలో వివాహం చేసుకున్నారు. పెళ్లి జరిగిన 5 రోజులకు కావ్య బంధువులు వచ్చి కావ్య ఛాతిలో గడ్డ ఉందని, చికిత్స చేయించాలని పుట్టింటికి తీసుకు వెళ్లారు. కావ్య తిరిగి రాకపోవటంతో భర్త బషీర్‌తో కావ్యకు విభేదాలు వచ్చాయి. దీంతో గత కొద్ది రోజుల క్రితం బషీర్ కావ్య ఇంటికి వెళ్లి గొడవపడ్డాడు. దీంతో పెనమలూరు పోలీసులు బషీర్‌పై కేసు నమోదు చేశారు. భార్య కాపురానికి రాలేదని బషీర్ తీవ్ర మనస్తాపం చెంది ఈ నెల 7వ తేదీ రాత్రి పురుగుల మందు తాగాడు. ఈ విషయం కుటుంబ సభ్యులకు తెలిపి తాను ఇంజినీరింగ్ కాలేజీ ఫ్లై ఓవర్ వద్ద ఉన్నానని సమాచారం ఇచ్చాడు. కుటుంబ సభ్యులు వచ్చి బషీర్‌ను విజయవాడ ప్రభుత్వాస్పత్రిలో చేర్చారు. ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతున్న బషీర్ సోమవారం మృతి చెందాడు. మృతుడి తండ్రి బాబ్జి ఫిర్యాదు మేరకు పోలీసులు కేసు నమోదు చేశారు.

రోడ్డు ప్రమాదంలో వ్యక్తి మృతి

చిట్యాల(వత్సవాయి): రోడ్డు ప్రమాదంలో వ్యక్తి మృతి చెందిన సంఘటన మండలంలోని చిట్యాల గ్రామంలో ఆర్‌సీఎం చర్చి సమీపంలో శనివారం చోటు చేసుకుంది. సేకరించిన వివరాల ప్రకారం.. వత్సవాయి గ్రామానికి చెందిన వనం వెంకటేశ్వరరావు(32) మక్కపేట నుంచి బైక్‌పై వస్తుండగా ఎదురుగా వస్తున్న మరో బైక్ ఢీకొట్టింది. ఘటనలో వెంకటేశ్వరరావుకు తీవ్ర గాయాలవ్వగా 108 అంబులెన్స్‌లో జగ్గయ్యపేట ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించగా చికిత్స పొందుతూ మృతి చెందాడు. ఎస్ఐ ఉమామహేశ్వరరావు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

గుర్తుతెలియని వ్యక్తి మృతి

హనుమాన్‌జంక్షన్ రూరల్: బాపులపాడు మండలం కానుమోలులో గుర్తు తెలియని వ్యక్తి మృతి చెందినట్లుగా హనుమాన్‌జంక్షన్ ఎస్ఐ ఏడీఎల్ జనార్దన్ ఆదివారం తెలిపారు. గ్రామంలోని కమ్యూనిటీ హాలు వద్ద ఈ నెల 11వ తేది రాత్రి గుర్తు తెలియని వ్యక్తి మృతదేహాన్ని గుర్తించిన స్థానికులు హనుమాన్‌జంక్షన్ పోలీసులకు సమాచారం అందించారు. దీనితో ఘటనాస్థలికి చేరుకున్న ఎస్ఐ జనార్దన్ మృతదేహాన్ని పరిశీలించి, స్థానికుల నుంచి వివరాలు సేకరించారు. కాగా, మృతుడు గుర్తు తెలియని వ్యక్తిగా పోలీసులు పేర్కొన్నారు. మృతుడు బిస్కెట్ రంగు టీ షర్టు, నీలం రంగు గళ్ల లుంగీ ధరించి ఉన్నాడని, వయస్సు సుమారుగా 60 సంవత్సరాలు ఉండవచ్చని పోలీసులు తెలిపారు. ఈ ఘటనపై కేసు నమోదు చేసి మృతదేహాన్ని గన్నవరం ప్రభుత్వాస్పత్రికి తరలించారు. మృతుని వివరాలు తెలిపిన వాళ్లు హనుమాన్‌జంక్షన్ పోలీస్ స్టేషన్‌ను సంప్రదించాలని ఎస్ఐ కోరారు.

సొంత పార్టీ వారైనా వదలం

- టీడీపీ బీసీ నేత కిడ్నాప్‌నకు ఎమ్మెల్యే యార్లగడ్డ వర్గీయుల యత్నం
- వద్దని చెప్పినా మద్యం దుకాణానికి దరఖాస్తు చేశాడని అక్కసు

గన్నవరం: మద్యం దుకాణాల లైసెన్స్‌లను ఏకపక్షంగా దక్కించుకునేందుకు కృష్ణా జిల్లా గన్నవరం ఎమ్మెల్యే యార్లగడ్డ వెంకట్రావు వర్గీయులు ప్రయత్నాలను ముమ్మరం చేశారు. తొలుత మద్యం షాపులకు దరఖాస్తులు వేయకుండా ఇతరులతో పాటు సొంత పార్టీ నేతలనే అడ్డుకోవడంతో పాటు దాడులకు సైతం దిగిన సంగతి తెలిసిందే. అయినప్పటికీ వీరి బెదిరింపులకు తలొగ్గకుండా గన్నవరం ఎక్సైజ్ స్టేషన్ పరిధిలో 453 మంది దరఖాస్తులు సమర్పించారు. సదరు దరఖాస్తుదారులు సోమవారం మచిలీపట్నంలో జరిగే లాటరీకి హాజరుకాకుండా చివరి ప్రయత్నంగా కిడ్నాప్‌లకు యార్లగడ్డ వర్గీయులు తెరతీశారు. మండలంలోని కేసరపల్లిలో టీడీపీకి చెందిన ఓ బీసీ నాయకుడి ఇంటి వద్ద అర్ధరాత్రి తెలుగు యువత నేతలు హల్‌చల్ చేశారు. వైన్ షాపుల లైసెన్స్‌లు కోసం పదుల సంఖ్యలో దరఖాస్తులు సమర్పించిన అతడిని తొలుత ప్రలోభ పెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. అయిన వినకపోవడంతో బెదిరింపులకు సైతం దిగారు. చివరికి ప్రసాదంపాడుకు చెందిన తెలుగు యువత నేత ఆదేశాల మేరకు అర్ధరాత్రి రెండు గంటల సమయంలో కొంత మంది అతని ఇంటి వద్దకు చేరుకుని కిడ్నాప్‌నకు ప్రయత్నించారు. అయితే ఈ తరహా బెదిరింపులు ఉంటాయని ముందుగానే గ్రహించిన సదరు బీసీ నేత తన వర్గానికి చెందిన వ్యక్తులను రక్షణగా పెట్టుకున్నారు. సుమారు అరగంట పాటు అతని ఇంటి వద్ద కర్రలతో హడావుడి చేసిన తెలుగు యువత నేతలు పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేకపోవడంతో వెనుదిరిగారు. మద్యం షాపుల కోసం యార్లగడ్డ వర్గీయులు సొంత పార్టీ నేతలనే టార్గెట్ చేయడం కలకలం రేపుతోంది. కొంత మంది పార్టీ సీనియర్ నేతలు అయితే బెదిరింపులు, దాడులకు తెగపడుతున్న వారికి మద్దతు ఇస్తున్న యార్లగడ్డ వైఖరిని తప్పుబడుతూ బహిరంగంగా విమర్శలు చేస్తున్నారు.

అమరావతిలో శమీపూజ

పూజలో పాల్గొన్న ఆలయ అధికారులు, భక్తులు

అమరావతి: విజయదశమి నాడు అమరావతిలోని శ్రీ బాలచాముండికా సమేత అమరేశ్వరస్వామి వారికి ఉదయం ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించిన అనంతరం సాయంత్రం 7 గంటలకు పారువేట ఉత్సవం నిర్వహించారు. అనంతరం ఆలయంలోని రెండో ప్రాకారంలోని జమ్మిచెట్టు వద్ద శమీ పూజను ఆలయ స్థానాచార్యుడు కౌశిక చంద్రశేఖరశర్మ సంప్రదాయబద్ధంగా నిర్వహించారు. కార్యక్రమంలో ఆలయ కార్యనిర్వహణాధికారి వేమూరి గోపీనాథశర్మతో పాటు భక్తులు పెద్ద సంఖ్యలో పాల్గొన్నారు.

టీడీపీ సీనియర్లకు ఇసుక సెగ

ఎమ్మెల్యే వర్ల ధోరణితో సొంత పార్టీ నేతలకు షాక్

- పామర్రు టీడీపీలో రచ్చకెక్కిన ఇసుక టెండర్ల వివాదం
- టెండర్లు వేయటంపై మొవ్వ టీడీపీ నేతలకు ఫోన్‌లో బెదిరింపులు
- ఎమ్మెల్యే ధోరణిపై సీనియర్ల గుర్రు
- ఏజెంట్‌తో కమీషన్లు వసూళ్లపై క్యాడర్‌లో అసంతృప్తి

పామర్రు ఎమ్మెల్యేతో కాకర్ల బెనర్జీ ఫోన్ స్పీకర్ ఆన్ చేసిన మాట్లాడుతుండగా తీసిన వీడియోలోని క్లిప్పింగ్ ఇది

హనుమాన్‌జంక్షన్ రూరల్: ఇసుక టెండర్ల వ్యవహారం పామర్రు టీడీపీలో చిచ్చుపెట్టింది. కాసులకు కక్కుర్తిపడి ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజా ఇసుక టెండర్లు కేటాయించటంపై ఆ పార్టీ నేతలు గుర్రుగా ఉన్నారు. తాను సూచించిన వ్యక్తులే ఇసుక రీచ్‌లకు టెండర్లు వేయాలని, ఇతరులు టెండర్లు వేయొద్దంటూ ఆయన హుకుం జారీ చేయటంపై పార్టీ నేతలు విస్మయం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. పాతికేళ్లుగా పార్టీకి విధేయులుగా ఉన్న టీడీపీ సీనియర్లను పక్కకు పెట్టి ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజా ఒంటెద్దు పోకడలతో వ్యవహరిస్తున్నారనే చర్చ అంతర్గతంగా మొదలైంది.

అంతా ఆయన కనుసన్నల్లోనే..

ఉచిత ఇసుక విధానాన్ని అమలు చేస్తామని గత సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో హామీ ఇచ్చిన టీడీపీ కూటమి ఇప్పుడు గుట్టుచప్పుడు కాకుండా ఇసుక రీచ్‌లకు టెండర్ నోటిఫికేషన్లు జారీ చేసింది. పామర్రు నియోజకవర్గంలోని తోట్లవల్లూరులో మూడు, రొయ్యూరులో మరో రెండు ఇసుక రీచ్‌లకు టెండర్లు పిలిచింది. పారదర్శకంగా జరగాల్సిన ఇసుక టెండర్ల ప్రక్రియ ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజా జోక్యంతో ఏకపక్షంగా సాగింది. మద్యం దుకాణాల టెండర్ల తరహాలోనే ఎమ్మెల్యే కనుసన్నల్లో ఇసుక రీచ్‌లకు టెండర్లు ఖరారు చేశారు. తాను సూచించిన వ్యక్తులే ఇసుక రీచ్‌లకు టెండర్లు దాఖలు చేయాలంటూ ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజా హుకుం జారీ చేశారు. దీంతో పార్టీలో క్రియాశీలకంగా పని చేసిన ఎందరో సీనియర్లు విస్మయానికి గురయ్యారు. కమీషన్లకు కక్కుర్తి పడి ఇసుక రీచ్‌ల కేటాయింపు చేశారనే బలమైన ఆరోపణలు ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజాపై పామర్రు టీడీపీలో జోరుగా సాగుతున్నాయి. లంకపల్లికి చెందిన ఓ వ్యక్తిని తన ఏజెంట్‌గా పెట్టుకుని కాంట్రాక్టర్లతో పాటు తన వద్దకు వివిధ పనుల కోసం వచ్చే వాళ్ల నుంచి కమీషన్లు వసూలు చేస్తున్నారనే ప్రచారం ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజాపై సాగుతోంది.

టీడీపీ సీనియర్లలో అంతర్మథనం..

ఇసుక రీచ్‌ల కేటాయింపు వ్యవహారంలో ఎమ్మెల్యే వర్ల కుమార్ రాజా తీరుతో ఆ పార్టీ సీనియర్లలో అంతర్మథనం మొదలైంది. పాతికేళ్లుగా టీడీపీలో క్రియాశీలకంగా పని చేస్తున్న సీనియర్లపైనే ఆయన బెదిరింపు ధోరణిలో మాట్లాడటం విస్మయానికి గురిచేస్తోందని వారు వాపోతున్నారు. 'నాతో మీకు పనిలేదా' అంటూ సీనియర్లను హెచ్చరించటం ఆ పార్టీలో తీవ్ర చర్చనీయాంశంగా మారింది. ప్రతి పనికి నిర్ణీత కమీషన్లు పెట్టి లంకపల్లికి చెందిన ఏజెంట్‌గా వసూళ్లు చేయటం సిగ్గుచేటుగా ఉందని టీడీపీ క్యాడర్ గుసగుసలాడుతోంది. పార్టీలో సీనియర్లకు కనీసం విలువ ఇవ్వకుండా, ఒంటెద్దు పోకడలతో ఏకపక్షంగా వ్యవహరించటంపైనా తీవ్ర వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతోంది.

సోషల్ మీడియాలో వైరల్..

ఈ నెల 11వ తేదీన తోటవల్లూరు ఇసుక రీచ్ కోసం టెండర్ దాఖలు చేయటానికి మొవ్వ టీడీపీ నేతలు వెళ్లారు. ఈ విషయం తెలుసుకున్న ఎమ్మెల్యే వర్ల తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. తనకు చెప్పకుండా టెండర్లు దాఖలు చేయటానికి ఎందుకు వెళ్లారంటూ టీడీపీ సీనియర్లపై ఫైర్ అయ్యారు. ఈ వీడియో ఇప్పుడు సామాజిక మాధ్యమాల్లో వైరల్‌గా మారింది. తోటవల్లూరు ఇసుక రీచ్‌కు వేసిన టెండర్ ఉపసంహరించుకోవాలని, స్వయంగా ఫోన్ చేసి మొవ్వ టీడీపీ నేత కాకర్ల బెనర్జీతో మాట్లాడుతున్న వీడియో ఆ పార్టీ నేతలే రహస్యంగా చిత్రీకరించి సామాజిక మాధ్యమాల్లో పెట్టారు. టీడీపీ నేత కాకర్ల బెనర్జీ నచ్చజెప్పేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నప్పటికీ ఆయన మాత్రం బెదిరింపు ధోరణిలోనే హెచ్చరికలు జారీ చేస్తున్నట్లుగా వీడియోలో స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. దాదాపు పాతికేళ్లు రాజకీయాల్లో ఉన్నామని, ఎందరో ఎమ్మెల్యేలతో సన్నిహితంగా ఉన్నానని, ఈ తరహా ధోరణి ఎక్కడ చూడలేదని టీడీపీ నేత కాకర్ల బెనర్జీ ఫోన్‌లో చెబుతున్నా ఆయన పట్టించుకోలేదు. ఈ వ్యవహారంతో స్వయంగా కలిసి మాట్లాడేందుకు మొవ్వ మాజీ సర్పంచ్ తాతినేని చిన్ని, టీడీపీ నాయకులు కాకర్ల బెనర్జీ, పూర్ణచంద్రరావు, గుమ్మడి ప్రసాద్‌లతో కలిసి పామర్రు వచ్చినప్పటికీ ఎమ్మెల్యే వర్ల అందుబాటులోకి రాలేదు.

డబ్బు కోసమే లోకో పైలెట్ దారుణ హత్య

వివరాలు వెల్లడించిన రైల్వే డీఎస్పీ రత్నరాజు

రైల్వేస్టేషన్(విజయవాడపశ్చిమ): విజయవాడలో సంచలనం కలిగించిన లోకో పైలెట్ హత్య కేసును జీఆర్‌పీ పోలీసులు ఛేదించారు. నిందితుడిని శనివారం అరెస్ట్ చేసి రిమాండ్‌కు తరలించారు. రైల్వే డీఎస్పీ రత్నరాజు నిందితుడిని మీడియా ఎదుట హాజరుపరిచి వివరాలు వెల్లడించారు. ఆ వివరాలు..

హత్య చేసి.. రూ.750 తీసుకుని..

బిహార్ రాష్ట్రంలోని ముజాఫర్‌పూర్ జిల్లాకు చెందిన దేవ్‌కుమార్ అలియాస్ దేవ్ రాజా పది రోజుల కిందట పనుల కోసం విజయవాడ వచ్చాడు. ఇక్కడ పని దొరక్కపోవడంతో చెడు వ్యసనాలకు డబ్బుల్లేక రైల్వే స్టేషన్ పరిసర ప్రాంతాల్లో రాత్రిళ్లు తిరుగుతూ ఒంటరిగా ఉన్నవారిపై దాడులు చేసి డబ్బులు దోచుకుంటున్నాడు. ఈ క్రమంలోనే ఈ నెల 10న తెల్లవారుజామున రైల్వే స్టేషన్ ఎఫ్ క్యాబిన్ వద్ద లోకో పైలెట్ ఎబినేజర్ విధులకు వెళ్తుండగా అతని వద్దకు వెళ్లి డబ్బులు డిమాండ్ చేశాడు. లోకోపైలెట్ డబ్బులిచ్చేందుకు నిరాకరించడంతో పక్కనే ఉన్న ఇనుప కమ్మెను తీసుకుని తలమీద బలంగా పలు మార్లు మోదటంతో తీవ్ర రక్తస్రావంతో లోకో పైలెట్ ట్రాక్‌పై అపస్మారక స్థితిలో పడిపోయాడు. దీంతో అతని జేబులోంచి రూ.750 తీసుకుని అక్కడ నుంచి పరారయ్యాడు. దీన్ని దూరం నుంచి గమనించిన ట్రాక్‌మేన్.. రైల్వే సిబ్బందికి సమాచారం ఇవ్వడంతో వారొచ్చి రైల్వే హాస్పిటల్‌కు, అక్కడ నుంచి మెరుగైన చికిత్స కోసం ఓ ప్రైవేటు హాస్పిటల్‌కు తరలించారు. చికిత్స పొందుతూ లోకో పైలెట్ ప్రాణాలు విడిచాడు.

సీసీ ఫుటేజీ ఆధారంగా..

కేసు నమోదు చేసిన జీఆర్‌పీ పోలీసులు ఐదు బృందాలుగా ఏర్పడి నిందితుడి కోసం గాలింపు చేపట్టారు. సీసీ ఫుటేజీల విస్తృతంగా గాలించారు. గుడివాడ సమీపంలోని దోసపాడు స్టేషన్ వద్ద నిందితుడు సంచరిస్తున్నట్లు సమాచారం అందటంతో దాడి చేసి దేవ్ కుమార్‌ను అదుపులోకి తీసుకున్నారు. విచారణలో నేరం చేసినట్లు ఒప్పుకోవడంతో అరెస్ట్ చేశారు.

క్లుప్తంగా

సబ్సిడీపై టమోటా, ఉల్లిపాయలు విక్రయాలు

కృష్ణలంక(విజయవాడతూర్పు):కృష్ణలంక రైతు బజార్‌లో మార్కెటింగ్ శాఖ ఆధ్వర్యంలో సబ్సిడీపై టమోటా, ఉల్లిపాయాలు విక్రయిస్తున్నట్లు రైతుబజార్ ఎస్టేట్ ఆఫీసర్ జాన్‌విక్టర్ పాల్ తెలిపారు. టమోటా, ఉల్లిపాయలకు సబ్సిడీ ప్రత్యేక కౌంటర్లు ఏర్పాటు చేసి టమోటా రూ.48, కర్నూలు ఉల్లిపాయలు రూ.33కు అందుబాటులో ఉంచామన్నారు. ప్రతి రోజు ఉదయం 8 నుంచి మధ్యాహ్నం 1 గంట వరకు, సాయంత్రం 4 నుంచి రాత్రి 8.30గంటల వరకు ప్రత్యేక కౌంటర్ల ద్వారా విక్రయిస్తున్నామన్నారు. మార్కెట్‌లో ధరలు తగ్గే వరకు సబ్సిడీ ధరకు అందజేస్తామని తెలిపారు. వినియోగదారులు సద్వినియోగం చేసుకోవాలని కోరారు.

సైకిళ్లు, కుట్టుమిషన్లు పంపిణీ

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు):వైఎన్నార్ చారిటీస్ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహిస్తున్న సామాజిక సేవా కార్యక్రమాల్లో భాగంగా ఆదివారం 20 మంది విద్యార్థులకు సైకిళ్లు, స్వయం ఉపాధి నిమిత్తం పది మంది మహిళలకు కుట్టు మిషన్లు అందచేశారు. వీటిని వైఎస్సార్ సీపీ ఎన్టీఆర్‌జిల్లా అధ్యక్షుడు దేవినేని అవినాష్ చేతుల మీదగా అందజేశారు. ఈ సందర్భంగా అవినాష్ మాట్లాడుతూ వైఎన్నార్ చారిటీ సామాజిక సేవా కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం అభినందనీయం అన్నారు. ఎన్టీఆర్, కృష్ణా జిల్లాల్లోని ఏ ప్రాంతానికి చెందిన వారైనా సహాయం కోరి వచ్చిన వారికి తమ వంతు సహకారం అందిస్తున్నట్లు తెలిపారు. రానున్న రోజుల్లో మరింత మందికి సేవ చేయాలని ఆకాంక్షించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఆ చారిటీస్ చైర్మన్ యలమంచిలి జయప్రకాష్, ఎంపీటీసీలు గంగుల శ్రీనివాస్, శేఖర్, మాదు బోస్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నేటి ప్రజా ఫిర్యాదుల పరిష్కార వేదిక రద్దు

పటమట(విజయవాడతూర్పు):విజయవాడ నగర పాలక సంస్థ ప్రధాన కార్యాలయం, నగరంలోని మూడు సర్కిల్ కార్యాలయాల్లో ప్రతి సోమవారం నిర్వహించే ప్రజా ఫిర్యాదుల పరిష్కార వేదిక రద్దయిందని కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర ఆదివారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఇంద్రకీలాద్రిపై వేంచేసి ఉన్న దుర్గామల్లేశ్వర దేవస్థానంలో అమ్మవారి దర్శనానికి వచ్చే భక్తజన సందోహం ఎక్కువగా ఉన్నందున కార్యక్రమం రద్దు చేస్తున్నట్లు పేర్కొన్నారు. విజయవాడ నగరవాసులు ఈ విషయాన్ని గమనించాలని కోరారు.

ఐఎంఏ నగరశాఖ నూతన కమిటీ ఎన్నిక

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు):ఇండియన్ మెడికల్ అసోసియేషన్(ఐఎంఏ) విజయవాడశాఖ నూతన కార్యవర్గాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారు. గవర్నర్‌పేటలోని అసోసియేషన్ హాల్లో ఆదివారం జరిగిన సర్వసభ్య సమావేశంలో 2024–25 సంవత్సరానికి గాను నూతన కమిటీని ఎన్నుకున్నారు. నూతన కమిటీ అధ్యక్షుడిగా డాక్టర్ బోడేపూడి హనుమయ్య, కార్యదర్శిగా డాక్టర్ వుమ్మినేని సురేష్ కుమార్‌లు ఏకగ్రీవంగా ఎన్నిక కాగా, కోశాధికారికి జరిగిన ఎన్నికలో డాక్టర్ ఎంవీ సుబ్బారావు గెలుపొందారు. వీరితో పాటు ఉపాధ్యక్షులుగా డాక్టర్ వీఎస్ వరప్రసాద్, డాక్టర్ వి.పద్మజ, జాయింట్ సెక్రటరీలుగా డాక్టర్ పి.సుశీల, డాక్టర్ ఉప్పలేటి తారకప్రసాద్, స్టేట్ కౌన్సిల్ సభ్యులుగా డాక్టర్ పి.అనిల్‌కుమార్, డాక్టర్ పి.జయకర్‌బాబు, ఎగ్జిక్యూటివ్ సభ్యులుగా డాక్టర్ పీఈ సోనిలాల్, డాక్టర్ కదీర్ షరీఫ్, డాక్టర్ జి.శరత్‌చంద్రలు ఎన్నికయ్యారు.

ఘనంగా ముగిసిన దసరా ఉత్సవాలు

రామలింగేశ్వరనగర్‌లో దసరా ఉత్సవాల్లో ప్రత్యేక పూజలు చేస్తున్న వైఎస్సార్ సీపీ ఎన్టీఆర్ జిల్లా అధ్యక్షులు దేవినేని అవినాష్

పటమట(విజయవాడతూర్పు):తూర్పు నియోజకవర్గ పరిధిలోని 9వ డివిజన్ పటమటలంక, 15వ డివిజన్ రామలింగేశ్వరనగర్ ప్రాంతాల్లో వైఎస్సార్ సీపీ నాయకులు నిర్వహించిన దసరా ఉత్సవాల్లో పార్టీ ఎన్టీఆర్ జిల్లా అధ్యక్షులు, తూర్పు నియోజకవర్గ ఇన్‌చార్జ్ దేవినేని అవినాష్ పాల్గొని అమ్మవారికి ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా అవినాష్ మాట్లాడుతూ ప్రజలందరికీ అమ్మవారి ఆశీస్సులు ఉండాలని కోరారు. తొమ్మిది రోజులుగా ఎంతో పవిత్రంగా అమ్మవారిని పూజించుకొన్న భక్తులు శాంతిసౌఖ్యాలతో పండుగ జరుపుకోవాలని ఆకాంక్షించారు. జిల్లా ఉపాధ్యక్షులు ఈశ్వర ప్రసాద్, మాజీ డెప్యూటీ మేయర్ ఆళ్ల చెల్లారావు, మాజీ కార్పొరేటర్ సుబ్బరాజు, క్లస్టర్ ఇన్‌చార్జ్ గద్దె కళ్యాణ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. దత్తపీఠంలో మరకత రాజ రాజేశ్వరి అమ్మవారు దశమిరోజు శ్రీపూర్ణ కళా రాజ రాజేశ్వరి దేవి అవతారంలో భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. ఉత్సవాల నిర్వాహకులు రాజ రాజేశ్వరి అమ్మవారికి దద్దోజన్నం నైవేద్యంగా నివేదించారు. శాంతి హోమంతో మహా పూర్ణహుతి చేసి దసరా ఉత్సవాలకు ముగింపు పలికారు. సాయంత్రం అమ్మవారిని పల్లకీలో ఊరేగింపు అనంతరం అమ్మవారికి పూర్ణకలశాలతో (కొబ్బరికాయలు) విశేషమైన అర్చన చేసి భక్తులకు ప్రసాదంగా వితరణ చేసారు. దర్శిపేటలో జరిగిన దసరా ఉత్సవాల ముగింపు రోజు రాజరాజేశ్వరి లలితాపరమేశ్వరి అమ్మవారు రాజరాజేశ్వరిదేవిగా భక్తులు దర్శనం ఇచ్చారు. ఉభయ దాతలు అత్తోట సుధాకర్ లలిత కుమారి, మల్లికార్జునరావు, కృష్ణ ప్రసన్న ఆధ్వర్యంలో సుమారు 600 మంది మహిళలతో కుంకుమపూజ చేయించారు. అనంతరం ఆలయ ప్రాంగణంలో 30 మంది దంపతులతో చండీ యాగం చేశారు. సాయంత్రం ఆలయ ప్రాంగణంలో శమి పూజలో భాగంగా భక్తులు జమ్మి చెట్టుకు పూజ నిర్వహించారు. ఉపాధ్యక్షులు తాండవ రంగలక్ష్మి, ఆలయ కమిటీ ప్రధాన కార్యదర్శి పోతంశెట్టి నాగేశ్వరరావు, కోశాధికారి యమా శివన్నారాయణ, సుజాత, తాండవ విజయ, కొఠారి భాస్కర్, కాలవ ప్రసాద్ సుజాత విజయ పాల్గొన్నారు.

దత్తపీఠంలో అమ్మవారు

దర్శిపేటలో రాజరాజేశ్వరి అమ్మవారు

ఎంజీరోడ్డులో అనంత్ డైమండ్స్ ఆధ్వర్యంలో ప్రసాదాలు పంపిణీ

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు):నగరంలో పది రోజుల పాటు నిర్వహించిన దసరా మహోత్సవాలు ఘనంగా ముగిశాయి. శ్రీ దేవి శరన్నవరాత్రి మహోత్సవ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో సిద్ధార్థ హోటల్ మేనేజ్‌మెంట్ ఇనిస్టిట్యూట్ ప్రాంగణంలో నిర్వహించిన ఉత్సవాల్లో శనివారం అమ్మవారు శ్రీ రాజరాజేశ్వరిదేవి అలంకారంలో భక్తులకు దర్శనం ఇచ్చారు. వేలాది మంది భక్తులు అమ్మవారిని దర్శించి తరించారు. చండీ హోమం, సామూహిక కుంకుమపూజ, శాంతి కళ్యాణంలో పాల్గొన్నారు. అనంత్ డైమండ్స్ ఆధ్వర్యంలో దేవి శరన్నవరాత్రి ఉత్సవాలు ఘనంగా జరిగాయి. అమ్మవారికి ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించి వేలాది మందికి ప్రసాదాలు పంపిణీ చేశారు. ప్రత్యేక శిబిరం ద్వారా శనివారం దసరా పండుగ నాడు 6 వేల మందికి ప్రసాదాలు అందచేసినట్లు షోరూమ్ అధినేతలు జాస్తి వెంకట భాను ప్రకాష్, విష్ణుప్రియ తెలిపారు.

భక్తులకు సౌకర్యాలు కల్పించండి

కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర

శనివారం రాత్రి ఘాట్లలో శానిటేషన్ పరిశీలిస్తున్న కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర

పటమట(విజయవాడతూర్పు): దసరా తర్వాత కూడా భక్తుల తాకిడి అధికంగా ఉంటుందని, ఉత్సవాలు ముగిసిన తర్వాత సైతం వీఎంసీ సిబ్బంది పకడ్బందీగా పారిశుద్ధ్య నిర్వహణ చేపట్టాలని కమిషనర్ ధ్యానచంద్ర ఆదేశించారు. సీతమ్మ వారి పాదాలు, హోల్డింగ్ ఏరియా, పరిసర ప్రాంతాల్లో శనివారం రాత్రి ఆయన పర్యటించారు. భక్తులు అధిక శాతంలో వస్తున్నారని, క్షేత్రస్థాయిలో విధులు నిర్వహించే అధికారులు అప్రమత్తంగా ఉండాలని సూచించారు. పారిశుద్ధ్య నిర్వాహణలో ఉన్న శానిటరీ ఇన్‌స్పెక్టర్లు అందరూ వారికి కేటాయించిన ప్రదేశాల్లో కార్మికులను అప్రమత్తంగా ఉంచాలని పేర్కొన్నారు. తాగునీటి సరఫరాలో కూడా ఎలాంటి లోపం తలెత్తకూడదని చెప్పారు. వీఎంసీ ఏర్పాటు చేసిన స్టాక్ పాయింట్లలో ఎప్పటికప్పుడు స్టాక్‌ను పరిశీలించి అందరికీ తాగునీరు అందించాల్సిన బాధ్యత అధికారులపై ఉందని వెల్లడించారు. భక్తుల సౌకర్యార్థం కల్పించిన తాత్కాలిక మరుగుదొడ్లను ఎప్పటికప్పుడు పరిశుభ్రపరుస్తూ, నీటి సరఫరా, వసతులను అధికారుల పర్యవేక్షణ చేయాలని ఆదేశించారు.

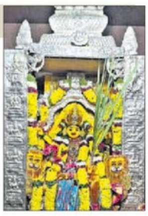
దుర్గగుడి అభివృద్ధికి తొలి ప్రాధాన్యం

- దసరా ఉత్సవాల నిర్వహణలో కొన్ని లోటుపాట్లు గుర్తించా
- ఎమ్మెల్యే సుజనా చౌదరి

మొగల్రాజపురం(విజయవాడ తూర్పు): తన నియోజకవర్గ పరిధిలో ఉన్న కనక దుర్గమ్మ గుడి అభివృద్ధికి తొలి ప్రాధాన్యం ఇస్తానని పశ్చిమ నియోజకవర్గ ఎమ్మెల్యే సుజనా చౌదరి చెప్పారు. పిన్నమనేని పాలిక్లీనిక్ రోడ్డులోని ఓ హోటల్లో ఆదివారం విలేకర్ల సమావేశం నిర్వహించారు. సుజనా చౌదరి మాట్లాడుతూ కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత జరిగిన మొదటి దసరా ఉత్సవాలు ఇవేనని తెలిపారు. ఈ ఉత్సవాల్లో చిన్న పాటి లోటు పాట్లను గుర్తించామని, వచ్చే ఏడాది దసరా ఉత్సవాల్లో అవి పునరావృతం కాకుండా చూస్తామన్నారు. ప్రతి ఏడాది దసరా సందర్భంగా భక్తులకు అవసరమైన సౌకర్యాలు తాత్కలికంగా ఏర్పాటు చేస్తున్నారని వచ్చే ఏడాది అలా కాకుండా శాశ్వతంగా ఉండేలా చేస్తామని చెప్పారు. భక్తులు కొండపైకి రావడానికి ఒకటి మార్గం, అమ్మ వారి దర్శనం అనంతరం భక్తులు కొండ దిగడానికి మరో మార్గం ఏర్పాటుకు ఆలోచనలు చేస్తున్నామని చెప్పారు. క్యూలైన్లను తాత్కలికంగా ఏర్పాటు చేసి మళ్ళీ తొలగిస్తున్నారని అలా కాకుండా పర్మినెంట్ క్యూలైన్లతో పాటుగా భక్తులకు అవసరమైన కొన్ని సౌకర్యాలను గుడి దగ్గర శాశ్వతంగా ఉండేలా ఏర్పాటు చేసేలా ప్రణాళికలు రూపొందించామని చెప్పారు. దుర్గగుడి అభివృద్ధికి ఆ ప్రాంత ఎమ్మెల్యేగా తన వంతు కృషి చేస్తానని చెప్పారు.

రాజరాజేశ్వరీ దేవి అలంకారంలో కాళీమాత

కృష్ణలంక(విజయవాడతూర్పు):బస్టాండ్ సమీపంలోని శ్రీకాళీమాత అమ్మవారి దేవస్థానం (త్రిశక్తిపీఠం)లో దసరా మహోత్సవాలు వైభవంగా ముగిశాయి. చివరిరోజు పదోరోజు శనివారం కాళీమాత అమ్మవారు రాజరాజేశ్వరీ దేవి అలంకారంలో భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. ఆలయ అర్చకులు అమ్మవారికి ప్రత్యేక పూజలు, అభిషేకాలు, హారతులు, కుంకుమార్చనలు, చండీ హోమం నిర్వహించారు. ఆలయ ఆలవరణంలో నిర్వహించిన అన్నసంతర్పణలో భక్తులు అధిక సంఖ్యలో పాల్గొని అన్న ప్రసాదాలు స్వీకరించారు. సాయంత్రం నిర్వహించిన కూచిపూడి, భరతనాట్యం నృత్యాలు విశేషంగా ఆకట్టుకున్నాయి. భక్తులు అమ్మవారిని దర్శించుకుని తీర్థప్రసాదాలు స్వీకరించారు. పూజలను ఆలయ కమిటీ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు జి.పుల్లయ్య కె.జగదీష్‌కుమార్, ఆధ్యాత్మిక సలహాదారుడు బీహెచ్ విజయకిరణ్, సూపరింటెండెంట్ మధుసూదనరావు, కమిటీ సభ్యులు తదితరులు పర్యవేక్షించారు.

రాజరాజేశ్వరీ దేవి అలంకారంలో దుర్గాదేవి

ధనకొండపై అమ్మవారు

మొగల్రాజపురం(విజయవాడ తూర్పు):స్థానిక విశాలాంధ్రరోడ్డు చలసాని చౌక్‌లో కనకదుర్గ అమ్మ వారి దేవి శరన్నవరాత్రుల ప్రభ మహోత్సవ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో దసరా ఉత్సవాల్లో భాగంగా శనివారం రోజున దుర్గాదేవి రాజరాజేశ్వరీదేవిగా అలంకరించి పూజలు నిర్వహించారు. స్థానిక దుర్గాభవాని అమ్మ వారి ఆలయం (ధనకొండ)పై దసరా ఉత్సవాల్లో భాగంగా దుర్గాదేవిని శనివారం రోజున రాజరాజశ్వరీ దేవిగా అలంకరించి పూజలు చేశారు. శనివారం సాయంత్రం దుర్గామల్లేశ్వర స్వామి వార్ల ఊరేగింపు మహోత్సవం వైభవంగా జరిగింది. జమ్మిచెట్టు సెంటర్‌లో ఉన్న జమ్మి చెట్టుకు భక్తులు శనివారం పూజలు చేశారు.

చలసాని చౌక్‌లో రాజరాజేశ్వరీ దేవిగా దుర్గాదేవి

స్క్యూబ్రిడ్జి అండర్‌పాస్‌కు గ్రహణం

- పనులు మధ్యలో నిలిచిన వైనం
- పటమటలంక-ఫకీరుగూడెంను కలిపేలా అండర్‌పాస్ ఏర్పాటుకు చర్యలు
- ఈ ఏడాది జనవరిలో పనులు ప్రారంభం
- ఎన్నికల అనంతరం నిలిచిన పనులు
- తక్షణమే పూర్తి చేయాలంటున్న ఆ ప్రాంత ప్రజలు

లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): వేలాది మంది ప్రజల ఇబ్బందులు తొలగించేందుకు గత ప్రభుత్వంలో చేపట్టిన మంచి పనులకు సైతం గ్రహణం పట్టింది. ఎన్నికల అనంతరం వచ్చిన కూటమి ప్రభుత్వం ఆ పనులను నిలిపివేయడంతో ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ప్రజల సమస్యలు పరిష్కరించడంలో రాజకీయాలు ఏమిటనీ ప్రజలు ప్రశ్నిస్తున్నారు. పటమటలంక, రామలింగేశ్వరనగర్ ప్రాంత ప్రజల ట్రాఫిక్ కష్టాలు తొలగించేందుకు ఫకీరుగూడెం స్క్యూబ్రిడ్జి కింద అండర్‌పాస్ నిర్మాణ పనులు తక్షణమే పూర్తి చేయాలని ఆ ప్రాంత ప్రజలు డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

ఆ ప్రాంత ప్రజల వినతులు....

పటమటలంక, రామలింగేశ్వరనగర్ ప్రాంత ప్రజలు నగరంలోకి వచ్చేందుకు తీవ్ర ఇబ్బందులు పడుతున్నామని వైఎస్సార్ సీపీ తూర్పు ఇన్‌చార్జి దేవినేని అవినాష్ దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. బెంజిసర్కిల్ వద్ద ట్రాఫిక్ జఠిలం కావడంతో, పనుల మీద నగరంలోకి వెళ్లాలంటే అవస్థలు పడుతున్నామని తెలిపారు. గతంలో జ్యోతి మహల్ వద్ద క్రాసింగ్ ఉండేదని ఇప్పుడు దానిని మూసి వేయడంతో ఇబ్బంది పడుతున్నట్లు పేర్కొన్నారు. దీంతో దేవినేని అవినాష్ గత ప్రభుత్వ హయాంలో మున్సిపల్ కమిషనర్, ఆర్‌అండ్‌బీ, ఇరిగేషన్ అధికారులతో చర్చించి స్క్యూ బ్రిడ్జి కింద అండర్ పాస్ ఏర్పాటుకు చర్యలు తీసుకున్నారు. ఈ ఏడాది జనవరిలో పనులను సైతం ప్రారంభించారు.

ఒకవైపునే పనులు పూర్తి.....

కాగా పటమట లంక వైపు నుంచి బ్రిడ్జి కింద వరకూ సీసీ రోడ్డు నిర్మాణ పనులు పూర్తయ్యాయి. అయితే ఫకీరుగూడెం వైపు కూడా సీసీ రోడ్డు వేయాల్సి ఉండగా మధ్యలో నిలిచిపోయాయి. వంతెన కింద వరకూ రోడ్డు వేయడంతో కొందరు ద్విచక్రవాహన దారులు రాకపోకలు సాగిస్తున్నారు. అయితే ఫకీరుగూడెం వైపు రోడ్డు గుంతల మయంగా ఉండటం,గ్రావెల్ రోడ్డు కావడంతో రాకపోకలకు తీవ్ర ఇబ్బంది కలుగుతున్నట్లు వాహనదారులు చెపుతున్నారు. వర్షం వస్తే వెళ్లడం కుదరడం లేదంటున్నారు. రోడ్డు వేస్తే ఆటోలు, కార్లు కూడా వెళ్లే అవకాశం ఉంటుందంటున్నారు.

70 వేల మందికి ప్రయోజనం....

స్క్యూబ్రిడ్జి అండర్‌పాస్ పూర్తి అయితే పటమటలంక, రామలింగేశ్వరనగర్ ప్రాంతాల వాళ్లు నగరంలోకి ఎలాంటి ట్రాఫిక్ ఇబ్బందులు లేకుండా రావచ్చు. అంతేకాదు ఫకీరుగూడెం నుంచి పటమటలంక పనులపై వెళ్లేవారు, మార్కెట్‌కు వెళ్లే వారు అండర్ పాస్ నుంచి వెళ్లవచ్చు. ఇలా రెండు ప్రాంతాల్లో సుమారు 70 వేల మంది ప్రజలకు ఉపయోగకరంగా ఉండే అండర్‌పాస్ నిర్మాణం పూర్తి చేసేలా ప్రస్తుత ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రజలు కోరుతున్నారు.

పటమటలంక వైపు సీసీ రోడ్డు నిర్మాణం పూర్తి అయిన దృశ్యం

ఫకీరుగూడెం వైపు అసంపూర్తిగా.. గుంతలమయంగా ఉన్న గ్రావెల్ రోడ్డు

రోడ్డు పూర్తి చేయాలి

మా ప్రాంత ప్రజల వినతుల మేరకు అండర్‌పాస్ ఏర్పాటు పనులు చేపట్టారు. ప్రస్తుతం పటమట లంక వైపు రోడ్డు నిర్మాణం పూర్తికాగా, ఫకీరుగూడెం వైపు వేయాల్సి ఉంది. ప్రస్తుతం ఉన్న రోడ్డు గుంతలుగా ఉంది. ప్రభుత్వం, తూర్పు ఎమ్మెల్యే స్పందించి వెంటనే అండర్‌పాస్ పనులు పూర్తి చేయాలి. పటమటలంక వాసుల ట్రాఫిక్ ఇబ్బందులను తొలగించాలి.

– గొట్టిపాటి హరీష్, పటమటలంక

మిస్టర్ బచ్చన్ ఫేమ్ భాగ్యశ్రీ సందడి

మొగల్రాజపురం(విజయవాడ తూర్పు):మిస్టర్ బచ్చన్ సినిమా ఫేమ్ భాగ్యశ్రీ బోర్సే పిన్నమనేని పాలిక్లినిక్ రోడ్డులో శనివారం సందడి చేసింది. ఈ రోడ్డులో నూతనంగా ఏర్పాటు చేసిన పవిత్ర యునిక్ సిల్వర్ జ్యువెలరీ షోరూమ్‌ను భాగ్యశ్రీ బోర్సే శనివారం ప్రారంభించారు. షోరూమ్‌లో ఉన్న వివిధ రకాల సిల్వర్ ఆభరణాలను పరిశీలించి వాటిని ఎలా తయారు చేస్తారని అంశాలను షోరూమ్ నిర్వాహకులను అడిగి తెలుసుకున్నారు. వెండి ఆభరణాలను ధరించి ఫోటోలకు ఫోజులిచ్చారు. షోరూమ్ అధినేత కొల్లిపర రాజేష్ మాట్లాడుతూ విజయవాడ నగర ప్రజల అభిరుచులకు అనుగుణంగా తమ షోరూమ్‌లో సిల్వర్ ఆభరణాలను ఏర్పాటు చేశామన్నారు. షోరూమ్ నిర్వాహకులు సాయి మెహర్, కిషోర్, రఘురామ్ పాల్గొన్నారు. భాగ్యశ్రీ బోర్సేతో సెల్ఫీలు దిగడానికి యువతీ యువకులు ఆసక్తి చూపారు.

షోరూమ్‌లోని ఆభరణాలు చూపుతున్న భాగ్యశ్రీ బోర్సే

వడ్డెర్ల సమస్యలు పరిష్కరించాలి

మాట్లాడుతున్న వేముల బేబీరాణి

ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్డెర/వడియరాజుల సంక్షేమ సంఘం అధ్యక్షురాలు వేముల బేబీరాణి

పటమట(విజయవాడతూర్పు): వడ్డీ/వడ్డీ రాజులు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను ప్రభుత్వం పరిష్కరించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ వడ్డెర/వడియరాజుల సంక్షేమ సంఘం అధ్యక్షురాలు వేముల బేబీరాణి కోరారు. పటమట ఫన్‌టైం క్లబ్ వద్ద శనివారం సంఘం సర్వసభ్య సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడుతూ వడ్డెర/వడ్డీరాజుల పిల్లలకు విద్యాసంస్థల్లో కేజీ నుంచి పీజీ వరకు ఉచిత విద్యను అందించాలని కోరారు. రాజకీయాల్లో స్థానిక సంస్థల నుంచి పార్లమెంట్ వరకు జనాభా ప్రాతిపదికన అవకాశం కల్పించాలని తెలిపారు. మైనింగ్‌లో, క్వారీల్లో అవకాశాలు కల్పించాలని, ప్రతి మండలానికి ఓ కమ్యునిటీ హాలు నిర్మించాలని డిమాండ్ చేశారు. భవన నిర్మాణానికి వాడే యంత్రాల్లో, పనిముట్లను సబ్సిడీలపై ప్రభుత్వం రుణాలు ఇవ్వాలని తెలిపారు. క్వారీ పనిచేస్తున్న, వివిధ రంగాల్లో పనిచేస్తున్న 50 ఏళ్ల పైబడిన కార్మికులకు ప్రభుత్వం పెన్షన్ అందించాలని పేర్కొన్నారు. వడ్డెర సామాజిక వర్గాన్ని ఎస్టీ జాబితాలో చేర్చాలని, ప్రతి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో వడ్డె ఓబన్న విగ్రహాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని విన్నవించారు. సమావేశంలో వడ్డెర కార్పొరేషన్ మాజీ డైరెక్టర్ దేరంగుల వెంకటరమణారావు, సంఘం ఎన్టీఆర్ జిల్లా అధ్యక్షులు బత్తుల నాగేశ్వరరావు, అడ్వకేట్ ఉప్పు ప్రసాద్, చల్లా రంగారావు, ఉప్పు చిన్న ఏడుకొండలు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

దీక్ష విరమణ చేస్తున్న భవానీలు

పూజలో దుర్గగుడి ఈఓ రామారావు

పూజలో కలెక్టర్ సృజన, సీపీ రాజశేఖర్ బాబు

జల్లు స్నానాలు చేస్తున్న భవానీలు

కిటకిటలాడుతున్న క్యూలైను

ఎరుపెక్కిన ఇంద్రకీలాద్రి..

ఇంద్రకీలాద్రిపై కొలువుదీరిన దుర్గమ్మ సన్నిధిలో శ్రీదేవీ శరన్నవరాత్రి మహోత్సవాలు శనివారంతో ముగిసినా ఆదివారం కూడా భక్తుల రద్దీ కొనసాగింది. వేలాది మంది భవానీలు అమ్మవారిని దర్శించుకునేందుకు తరలిరావడంతో ఇంద్రకీలాద్రి ఎరుపెక్కింది. కొందరు భవానీలు తమ దీక్షలు విరమించారు. లోకమాతా.. కరుణించమ్మా అంటూ భవానీలు అమ్మవారిని వేడుకున్నారు.

– సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, విజయవాడ

కేశఖండన శాల వద్ద తలనీలాలు సమర్పిస్తున్న భవానీలు

ప్రేమ భావనే హరనాథుని అభీష్టం

వన్‌టౌన్:ప్రేమ భావనే హరనాథులు అభిలాషించే వారని ప్రముఖ ఆధ్యాత్మికవేత్త వేముల హజరత్తయ్యగుప్తా అన్నారు. పాతబస్తీలోని కుసుమహరనాథుల ఆలయంలో దసరా ఉత్సవాలు వైభవంగా జరుగుతున్నాయి.

అత్త, కోడలిపై గ్యాంగ్ రేప్

కుటుంబ సభ్యులను కట్టేసి అఘాయిత్యం

బతుకుదెరువు కోసం వచ్చిన వారిపై పాశవిక దాడి

దసరా నాడు హిందూపురం నియోజకవర్గంలో దారుణం

ఘటనాస్థలాన్ని పరిశీలిస్తున్న పోలీసులు

సాక్షి, పుట్టపర్తి/చిలమత్తూరు (శ్రీసత్యసాయి జిల్లా): పండుగపూట కుటుంబ సభ్యులతో సంతోషంగా ఉండాల్సిన ఆ ఇంట్లో దారుణం చోటుచేసుకుంది. పేపరు మిల్లులో పనిచేసే అత్త, కోడలిపై దుండగులు సామూహిక అత్యాచారం చేశారు. కుటుంబ యజమానులను తాళ్లతో కట్టేసి మరీ దారుణానికి ఒడిగట్టారు. సినీనటుడు నందమూరి బాలకృష్ణ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న హిందూపురం నియోజకవర్గంలో ఈ ఘోరం జరిగింది. పోలీసుల కథనం మేరకు.. చిలమత్తూరు మండలం నల్లబొమ్మనపల్లి సమీపంలో నిర్మాణంలో ఉన్న ఆర్ఎస్ పేపర్ మిల్లులో సెక్యూరిటీగా కర్ణాటకలోని బళ్లారికి చెందిన ఓ కుటుంబం కొంతకాలంగా ఉంటోంది. కుటుంబ పెద్దతోపాటు భార్య, కుమారుడు, కోడలు, మనవడు మొత్తం ఐదుగురు ఉంటున్నారు. శనివారం తెల్లవారుజామున మూడు గంటలకు ఆరుగురు వ్యక్తులు రోడ్డుపై ఉండటాన్ని సెక్యూరిటీగా ఉన్న సదరు కుటుంబ పెద్ద గమనించాడు. టార్చ్‌లైట్ వేసి చూసి ఎవరని అడిగాడు. వారు ఒక్కసారిగా అతనిపై దాడిచేసి ఇంట్లోకి చొరబడ్డారు. అతనితోపాటు కుమారుడిని తాళ్లతో కట్టేసి చిన్నారిని బెదిరించారు. కుటుంబ పెద్ద భార్య, కోడలిపై నలుగురు వ్యక్తులు సామూహిక అత్యాచారం చేశారు. ఇంట్లోకి చొరబడడానికి ముందే అక్కడున్న సీసీ కెమెరాలను ధ్వంసం చేశారు. నిందితులు చేతులకు గ్లౌజులు ధరించారు. కండోమ్‌లను కూడా వెంట తెచ్చుకోవడంతో ముందస్తు వ్యూహం ప్రకారమే ఈ దారుణానికి తెగబడినట్లు ఘటనాస్థలిని బట్టి తెలుస్తోంది. గ్యాంగ్ రేప్ అనంతరం దుండగులు అక్కడి నుంచి రెండు బైక్‌లపై పరారయ్యారు. సమాచారం తెలుసుకుని జిల్లా ఎస్పీ రత్న శనివారం ఉదయమే ఘటనాస్థలానికి చేరుకున్నారు. క్లూస్ టీంతో ఆధారాల కోసం అన్వేషించారు. వైద్య పరీక్షల నిమిత్తం బాధిత మహిళలను హిందూపురం ప్రభుత్వాసుపత్రికి తరలించారు. నిందితులను పట్టుకునేందుకు ప్రత్యేక బృందాలను రంగంలోకి దింపారు. నలుగురిని అదుపులోకి తీసుకుని, మరో ఇద్దరి కోసం గాలిస్తున్నట్లు తెలిసింది. పట్టుబడిన నలుగురిలో ముగ్గురు మైనర్లు ఉన్నట్లు సమాచారం. మరోవైపు నల్లబొమ్మనపల్లి వద్ద నిర్మాణంలో ఉన్న పేపర్ మిల్లు యాజమాన్యం నిర్లక్ష్యం కూడా ఈ ఘటనకు పరోక్ష కారణంగా తెలుస్తోంది. అటవీ ప్రాంతంలో మిల్లు నిర్మిస్తూ సరైన సెక్యూరిటీ ఏర్పాటు చేసుకోలేదని విమర్శలు వినిపిస్తున్నాయి.

ఆధారం: కేంద్ర ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ

అవయవదాతల్లో మహిళలే ఎక్కువ

అవయవ దానంతో చిరంజీవులుగా నిలిచిపోయి, మరో నలుగురి జీవితాల్లో వెలుగులు నింపే దాతలు ప్రతి ఏటా పెరుగుతున్నారు. దేశంలో 2019లో 12,666 అవయవ దానాలు జరగ్గా, 2023లో ఈ సంఖ్య 18,378కి పెరిగింది.

2023లో మొత్తం అవయవదానం చేసినవారి సంఖ్య 16,542 కాగా, జరిగిన మొత్తం అవయవదానాల సంఖ్య 18,378

బతికి ఉండి అవయవదానం చేసిన వారిలో మహిళలే ఎక్కువ కావడం విశేషం. వారి సంఖ్య 9,784 కాగా, మగవారి సంఖ్య 5,651

మరణించాక అవయవదానం చేసినవారు 1,099 మంది

2023లో అత్యధికంగా 13,426 కిడ్నీ ట్రాన్స్‌ప్లాంటేషన్లు, 4,491 కాలేయ ట్రాన్స్‌ప్లాంటేషన్లు జరిగాయి.

గుండె మార్పిడి 221 మందికి జరగ్గా, ఊపిరితిత్తుల మార్పిడి 197 మందికి జరిగాయి.

రాష్ట్రాలవారీగా చూస్తే.. తాము మరణిస్తూ మరో నలుగురికి జీవితాన్నిచ్చిన వారు తెలంగాణలో ఎక్కువ. అక్కడ 252 మంది అవయవదానం చేశారు. ఆ తరవాతి స్థానాల్లో 178 మందితో తమిళనాడు, కర్ణాటక, 148 మందితో మహారాష్ట్ర, 146 మందితో గుజరాత్, 66 మందితో ఢిల్లీ, 41 మందితో ఆంధ్రప్రదేశ్ నిలిచాయి.

నడివీధిలో ఎస్సై చొక్కా పట్టుకుని..

లాగేసి.. చింపేసి.. దౌర్జన్యం

వివాదంలో సర్దిచెప్పారని ఆగ్రహం

నీ అంతు చూస్తామని బెదిరింపు

అధికార టీడీపీ నేతల బరితెగింపు

సాక్షి టాస్క్‌ఫోర్స్: అధికారం అండ చూసుకుని టీడీపీ నేతల ఆగడాలు రోజు రోజుకూ మితిమీరిపోతున్నాయి. ప్రతిపక్ష నేతలు, ప్రజలపై దాడులు చేయడమే కాకుండా ఇంకో అడుగు ముందుకేసి పోలీసులపై కూడా దౌర్జన్యాలు, దాడులకు తెగబడుతున్నారు. నీ అంతు చూస్తామంటూ.. నడివీధిలో ఏకంగా ఒక ఎస్సైని చొక్కా పట్టుకుని లాగడం సర్వత్రా చర్చనీయాంశమైంది. ఈ ఘటనలో పోలీస్ అధికారి యూనిఫాం బటన్స్ తెగిపోవడంతోపాటు చొక్కా చిరిగిపోయింది. పల్నాడు జిల్లా బెల్లంకొండ మండలం చంద్రాజుపాలెంలో శనివారం రాత్రి ఈ ఘటన చోటు చేసుకుంది. స్థానికుల కథనం మేరకు.. గ్రామంలో ఒక సామాజిక వర్గానికి చెందిన టీడీపీ నాయకులు బతుకమ్మ ఊరేగింపు చేస్తున్నారు. కొంత సేపటి తర్వాత ఊరేగింపులో ఏర్పాటు చేసిన డీజే వద్ద వివాదం తలెత్తింది. బందోబస్తులో ఉన్న ఎస్సై రాజా జోక్యం చేసుకుంటూ సర్ది చెప్పారు. గొడవ చేస్తే ఊరుకోబోమని హెచ్చరించారు. అయినా వినిపించుకోక పోవడంతో గొడవకు కారణమని భావించిన ఒక యువకుడి వీపుపై తడుతూ వెళ్లిపొమ్మని చెప్పారు. దీంతో ఆగ్రహించిన ఆ యువకుడి బంధువులు, టీడీపీ నాయకులు 'మావాడిపై చేయి చేసుకుంటావా.. కొట్టడానికి నువ్వు ఎవరు.. నీ సంగతి చూస్తాం..' అంటూ మూకుమ్మడిగా ఎస్సైపైకి దూసుకువెళ్లారు. చొక్కా పట్టుకుని గట్టిగా లాగేశారు. దీంతో బటన్స్ ఊడిపోయి, చొక్కా చిరిగిపోయింది. ఒక్కసారిగా పెద్ద సంఖ్యలో తన పైకి దాడికి రావడంతో దిక్కుతోచని ఎస్సై వెనక్కు తగ్గాడు. గొడవ పడొద్దని చెప్పడమే పాపమైందని స్థానికులు తెలిపారు. ఈ ఘటనపై పెదకూరపాడు సీఐ సురేష్‌ను 'సాక్షి' వివరణ కోరగా.. అటువంటి ఘటన ఏమీ జరగలేదని, ఎటువంటి వివాదం లేకుండా ఊరేగింపు జరిగిందని చెప్పారు.

క్లుప్తంగా...

టీడీపీ కాలకేయుల నుంచి మహిళలను రక్షించాలి

- మాజీ మంత్రి ఉషా శ్రీ చరణ్

సాక్షి, అమరావతి/హిందూపురం: రాష్ట్రంలోని మహిళలకు టీడీపీ కాలకేయుల నుంచి రక్షణ కల్పించాలని మాజీ మంత్రి, శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా వైఎస్సార్‌సీపీ అధ్యక్షురాలు ఉషా శ్రీ చరణ్ డిమాండ్ చేశారు. ఇద్దరు మహిళలపై గ్యాంగ్ రేప్ అత్యంత దుర్మార్గమని, విజయదశమి రోజు స్త్రీని పరాశక్తిగా కొలిచే ఈ దేశంలో ఇలాంటి ఘటన జరగడం బాధాకరమన్నారు. ఆదివారం హిందూపురం డీఎస్పీ మహేష్‌ను ఆయన కార్యాలయంలో కలసి బాధితుల పరామర్శకు అనుమతించాలని కోరారు. ఇందుకు ఆయన ససేమిరా అన్నారు. అనంతరం ఆమె మీడియాతో మాట్లాడుతూ టీడీపీ ఇప్పుడు 'తెలుగు దండుపాళ్యం పార్టీ'గా తయారైందన్న ఆమె.. రాష్ట్రంలో మహిళలు, బాలికలకు రక్షణ లేకుండా పోయిందని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. అమానుషం జరిగి రెండు రోజులైనా స్థానిక ఎమ్మెల్యే బాలకృష్ణ కనీసం బాధితులకు బాసటగా నిలవలేక పోయారని, నియోజకవర్గాన్ని గాలికి వదిలి సినిమాలకు పరిమితం కావడం బాధాకరమని నియోజకవర్గ వైఎస్సార్‌సీపీ సమన్వయకర్త టీఎన్ దీపిక అన్నారు.

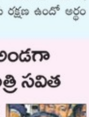
కూటమి ప్రభుత్వంలో మహిళలకు రక్షణ లేదు

- వైఎస్సార్‌సీపీ రాష్ట్ర మహిళా అధ్యక్షురాలు వరుదు కళ్యాణి

సాక్షి, విశాఖపట్నం: హిందూపురంలో అత్తా కోడళ్లపై అత్యాచారం జరిగినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చీమ కుట్టినట్టు కూడా లేకపోవడం సిగ్గుచేటని ఎమ్మెల్సీ, వైఎస్సార్‌సీపీ రాష్ట్ర మహిళా విభాగం అధ్యక్షురాలు వరుదు కళ్యాణి ధ్వజమెత్తారు. విశాఖలో ఆదివారం ఆమె మాట్లాడుతూ ఈ దారుణ ఘటన జరిగినా సరే సీఎం చంద్రబాబు, హోమ్ మంత్రి అనిత, స్థానిక ఎమ్మెల్యేగా ఉన్న సినీ నటుడు నందమూరి బాలకృష్ణ కనీసం స్పందించకపోవడం దారుణమని ఆగ్రహం వ్యక్తంచేశారు. ఇళ్లకు వెళ్లి దౌర్జన్యంగా గ్యాంగ్ రేప్ చేశారంటే కూటమి ప్రభుత్వంలో మహిళల మాన, ప్రాణాలకు ఎంత వరకు రక్షణ ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చన్నారు.

బాధితులకు అండగా ఉంటాం: మంత్రి సవిత

హిందూపురం టౌన్: చిలమత్తూరు మండలం నల్లబొమ్మనపల్లి వద్ద గ్యాంగ్ రేప్‌నకు గురైన బాధితులకు ప్రభుత్వం తరఫున అండగా ఉంటామని రాష్ట్ర మంత్రి సవిత అన్నారు. హిందూపురం ప్రభుత్వాస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతున్న బాధిత మహిళలను ఆదివారం మంత్రి పరామర్శించారు. అనంతరం మాట్లాడుతూ దోషులు ఎంతటి వారైనా కఠిన శిక్షలు తప్పవని హెచ్చరించారు.

వక్ఫ్ చట్ట సవరణను తిరస్కరించండి: సీపీఎం

సాక్షి, అమరావతి: కేంద్ర ప్రభుత్వం వక్ఫ్ చట్టానికి ప్రతిపాదించిన సవరణలను తిరస్కరించాలని, రాష్ట్రంలో వక్ఫ్ ఆస్తులను రక్షించాలని సీఎం చంద్రబాబును సీపీఎం రాష్ట్ర కార్యదర్శి వి.శ్రీనివాసరావు కోరారు. ఈ మేరకు సీఎంకు ఆదివారం లేఖ రాశారు. సీపీఎం ఆధ్వర్యాన నవంబర్ 1 నుంచి 7 వరకు 'ప్రజా హోరు' కార్యక్రమం నిర్వహిస్తామన్నారు.

టీడీపీ వేధింపులతో వైఎస్సార్‌సీపీ కార్యకర్త ఆత్మహత్య

జగ్గయ్యపేటలో ఉరి వేసుకున్న గుగ్గిళ్ల శ్రీను

గుగ్గిళ్ల శ్రీను (ఫైల్)

జగ్గయ్యపేట/జగ్గయ్యపేట అర్బన్: టీడీపీ నాయకుల బెదిరింపులను తాళలేక మనస్తాపానికి గురైన వైఎస్సార్‌సీపీ కార్యకర్త ఆత్మహత్యకు పాల్పడిన ఘటన ఎన్టీఆర్ జిల్లా జగ్గయ్యపేటలో చోటుచేసుకుంది. జగ్గయ్యపేటలోని నాగమయ్య బజారుకు చెందిన వైఎస్సార్‌సీపీ కార్యకర్త గుగ్గిళ్ల శ్రీను (31) సమీపంలోని స్టీల్ ప్లాంట్‌లోని మినరల్ వాటర్ ప్లాంట్‌లో రోజువారీ కూలీగా పని చేస్తున్నాడు. అతనికి భార్య, ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్నారు. పది రోజుల క్రితం టీడీపీ నేత వీర్ల వెంకన్న ఇంటివద్ద విద్యుత్ స్తంభం అడ్డుగా ఉండటంతో దానిని తొలగించి.. శ్రీను ఇంటి ఎదుట అధికారులకు తెలియకుండా రాత్రికి రాత్రే కొత్త విద్యుత్ స్తంభాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. తన ఇంటిముందు స్తంభం ఎందుకు పెట్టారని, ఇంట్లో చిన్న పిల్లలు ఉన్నారని, విద్యుత్ తీగలు కిటికీలకు తగిలితే ప్రమాదం జరుగుతుందని శ్రీను ప్రశ్నించాడు. దీంతో శ్రీను, అతడి కుటుంబ సభ్యులను టీడీపీ నాయకులు దుర్భాషలాడుతూ దౌర్జన్యానికి పాల్పడ్డారు. దీంతో శ్రీను ఆ సమస్యను విద్యుత్‌శాఖ అధికారుల దృష్టికి తీసుకెళ్లాడు. అధికారుల నుంచి సమాధానం రాకపోగా.. వెంకన్నతోపాటు టీడీపీ నాయకులు షేక్ చాంద్‌సాహెబ్, మద్దం నరసింహారావు, నాగబాబు, సరస్వతి, రహంతుల్లా శ్రీను ఇంటికి వచ్చి మరోసారి బెదిరించి వెళ్లారు. దీంతో తీవ్ర మనస్తాపానికి గురైన శ్రీను ఈ నెల 11న ఇంట్లోంచి వెళ్లిపోయాడు. రాత్రయినా ఇంటికి రాకపోవడం, ఫోన్ చేసినా స్పందించకపోవడంతో కుటుంబ సభ్యులు అతడు పని చేసే ప్లాంట్ వద్దకు వెళ్లి చూడగా ఉరి వేసుకుని మృతిచెంది ఉన్నాడు. ఎస్ఐ వెంకటేశ్వరరావు ఘటనాస్థలాన్ని పరిశీలించారు. మృతుడి భార్య గోవిందమ్మ ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేశారు. శనివారం జగ్గయ్యపేట నియోజకవర్గ వైఎస్సార్‌సీపీ సమన్వయకర్త తన్నీరు నాగేశ్వరరావు, రాష్ట్ర పార్టీ కార్యదర్శి ఇంటూరి రాజగోపాల్ (చిన్నా) తదితరులు శ్రీను మృతదేహాన్ని సందర్శించి నివాళులర్పించారు. టీడీపీ కౌన్సిలర్లు కావేటి కృష్ణ, గొట్టె నాగరాజు ప్రోద్బలంతోనే వీర్ల వెంకన్న, షేక్ చాంద్, మద్దం నరసింహారావు, నాగబాబు, షేక్ బబీబీ, బషీర్, రహీంతుల్లా, వీర్ల సరస్వతి కలిసి తన భర్తను మానసికంగా వేధించడంతోనే ఆత్మహత్య చేసుకున్నారని శ్రీను భార్య గోవిందమ్మ మీడియా ఎదుట కన్నీటి పర్యంతమైంది. ఇద్దరు పిల్లలు ఉన్నారని, నాకు దిక్కెవరంటూ ఆవేదన వ్యక్తం చేసింది. గుగ్గిళ్ల శ్రీను కుటుంబ సభ్యులను ఆదివారం వైఎస్సార్‌సీపీ ఎన్టీఆర్ జిల్లా అధ్యక్షుడు దేవినేని అవినాష్ పరామర్శించారు.

హత్యా.. ప్రమాదమా?

అనుమానాస్పద స్థితిలో వైఎస్సార్‌సీపీ నేత మృతి

నిర్మాణంలో ఉన్న రోడ్డు కల్వర్టులో మృతదేహం

తల, శరీరంపై రెండు బలమైన గాయాలు

శ్రీనివాసరావు మృతదేహం

చీరాల టౌన్: బాపట్ల జిల్లా వేటపాలెం మండలంలోని తీరప్రాంత గ్రామాల్లో మంచి పట్టున్న వైఎస్సార్‌సీపీ నేత పులి శ్రీనివాసరావు(45) అనుమానాస్పద స్థితిలో మృతిచెందాడు. రూరల్ సీఐ పి.శేషగిరిరావు తెలిపిన వివరాలు.. చీరాల మండలంలోని కీర్తివారిపాలెం గ్రామ పరిధిలోని నగర వనం ఎదురుగా నిర్మిస్తున్న 167ఏ వాడరేవు-పిడుగురాళ్ల నేషనల్ హైవేలోని కల్వర్టు వద్ద ఆదివారం ఉదయం వేటపాలెం మండలంలోని పాపాయిపాలేనికి చెందిన పులి శ్రీనివాసరావు అలియాస్ బాతుల శ్రీను మృతదేహం కనిపించింది. నిత్యం రద్దీగా ఉండే వాడరేవు రోడ్డులో పులి శ్రీనివాసరావు మృతదేహం పడి ఉందనే సమాచారంతో పాపాయిపాలెం, కీర్తివారిపాలెం, వాకావారిపాలెం, బుర్లవారిపాలెం, వాడరేవు, కొత్తపేట, తదితర ప్రాంతాలకు చెందిన వైఎస్సార్‌సీపీ శ్రేణులు, అధిక సంఖ్యలో సంఘటనా స్థలికి చేరుకున్నారు.

ఫోన్ రావడంతో బయటకు వెళ్లి..

శ్రీనివాసరావుకు శనివారం రాత్రి 10.30 గంటల సమయంలో ఫోన్ రావడంతో ఇంటి నుంచి బయటకు వెళ్లారు. అప్పటి నుంచి తిరిగి ఇంటికి రాలేదు. ఆదివారం ఉదయానికి అతని మృతదేహం కల్వర్టులో పడి ఉండటం, అతని శరీరంపై, తలపై రెండు బలమైన గాయాలుండటం పలు అనుమానాలకు తావిస్తోంది. గిట్టనివారు ఎవరైనా అతనిని హత్య చేసి బైక్‌తో సహా కల్వర్టులో పడేశారా..? లేక రాత్రి సమయంలో రోడ్డుపై గుంతలు కనపడక ప్రమాదవశాత్తు పడిపోయారా..? అనేది తేలాల్సి ఉంది. మృతదేహాన్ని పోస్టుమార్టం నిమిత్తం చీరాల ఏరియా వైద్యశాలకు తరలించారు. అనుమానాస్పద మృతిగా కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు రూరల్ సీఐ శేషగిరిరావు తెలిపారు. మాజీ ఎమ్మెల్యే, వైఎస్సార్‌సీపీ నేత కరణం బలరాం ఆదివారం సాయంత్రం చీరాల ఏరియా వైద్యశాలకు వచ్చి పులి శ్రీనివాసరావు మృతదేహాన్ని పరిశీలించి కుటుంబ సభ్యులను పరామర్శించారు.

గుంటూరు టీడీపీలో మైనింగ్ రగడ

- పోలీస్ స్టేషన్‌కు చేరిన పంచాయితీ
- టీడీపీ కీలకనేత తవ్వుకోమన్నారన్న ఓ వర్గం.. జిల్లా నేత తమకే చెప్పారన్న మరో వర్గం

నడింపాలెంలో మైనింగ్ చేస్తున్న భూమి ఇదే

ప్రత్తిపాడు: గుంటూరు టీడీపీలో మైనింగ్ రగడ రచ్చకెక్కింది. నియోజకవర్గ టీడీపీ నేత తమను మట్టి తవ్వకాలు చేసుకోమన్నారని గుంటూరు జిల్లా ప్రత్తిపాడు మండలానికి చెందిన ఓ వర్గం... టీడీపీ జిల్లా నేత తమనే తవ్వుకోమన్నారంటూ మరో వర్గం తన్నులాడుకుంటున్నాయి. చివరకు ఈ పంచాయితీ ప్రత్తిపాడు పోలీస్ స్టేషన్‌కు చేరింది. ఇరువర్గాల మధ్య సయోధ్య కుదిర్చేందుకు పోలీసులు చేసిన ప్రయత్నాలు ఫలించకపోవడంతో రెండు వర్గాలు బలప్రదర్శనకు సిద్ధమయ్యాయి. వివరాల్లోకి వెళితే.. ప్రత్తిపాడు మండలం నడింపాలెం జాతీయ రహదారి సమీపంలోని సర్వే నంబర్ 149లో ఉన్న సుమారు 4 ఎకరాలను ఎస్.రత్తయ్య అనే వ్యక్తి ప్రత్తిపాడుకు చెందిన ఓ వ్యాపారి బంధువులకు విక్రయించాడు. అతడు నియోజకవర్గ కీలక నేతకు చెందిన ప్రత్తిపాడు మండల నాయకులకు మైనింగ్‌కు లీజుకిచ్చాడు. అదే భూమిని ఆయన కుమారుడు సునీల్ గుంటూరు జిల్లాకు చెందిన మరో కీలక నేత వర్గీయులు అయిన గుంటూరు రూరల్ మండలం నాయకులకు లీజుకిచ్చాడు. దీంతో ఇరువర్గాలు ఆ భూమిలో మైనింగ్ పనులు మొదలుపెట్టి పగలు, రాత్రి తేడా లేకుండా మట్టి తవ్వకాలు చేస్తున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఇరువర్గాలకు మధ్య వార్ నడుస్తోంది. ఒక వర్గంపై మరో వర్గం ఆధిపత్యం కోసం పరస్పరం ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి. మా మండలం వచ్చి మట్టి తోలడానికి మీరెవరంటూ ఒక వర్గం... మీ మండలం అయితే రాకూడదా.. తవ్వకూడదా.. అంటూ మరో వర్గం భీష్మించాయి. దీంతో భూముల యజమానులు అధికారులకు ప్రజా సమస్యల పరిష్కార వేదికలో ఫిర్యాదులు చేస్తున్నారు.

పోలీస్ స్టేషన్‌లోనూ తెగని పంచాయితీ

గుంటూరు రూరల్ మండలానికి చెందిన వర్గం పోలీస్ స్టేషన్‌కు వెళ్లి ఎస్సైతో మాట్లాడింది. తమ స్థలంలో అక్రమంగా మైనింగ్ చేస్తున్నారని, కేసు నమోదు చేయాలని కోరింది. ఎస్సై స్పందించకపోవడంతో ఆ వర్గం సీఐ వద్దకు వెళ్లగా.. ఫిర్యాదు ఇవ్వాలని సూచించారు. ఆ వర్గం తిరిగి ఎస్సై వద్దకు వచ్చింది. 'ఫిర్యాదు ఇస్తారా.. మీరేం ఇస్తారో ఇవ్వండి. నేనూ చూస్తా' అని ఎస్సై అనడంతో ఏం చేయాలో అర్థంకాక ఫిర్యాదు చేసేందుకు వచ్చిన వాళ్లు వెనుకడుగువేశారు. అనంతరం శనివారం రాత్రి ఇరువర్గాలకు చెందిన సుమారు యాభై మంది స్టేషన్‌కు వెళ్లగా.. ఆ వర్గాల మధ్య సయోధ్య కుదిర్చేందుకు పోలీసులు నానాపాట్లు పడ్డారు. ఇరువర్గాలు తగ్గకపోవడంతో పోలీసులు 'ఏం చేయాలో మీరే తేల్చుకోండి. అప్పటివరకూ మైనింగ్ ఆపేయండి' అని సలహా ఇవ్వడంతో ఇరువర్గాల మధ్య మాటల యుద్ధం జరిగింది. చివరకు ఇది శాంతిభద్రతల సమస్యగా మారే అవకాశాలు కనిపిస్తున్నాయి.

ప్రొఫెసర్ సాయిబాబా కన్నుమూత

అనారోగ్యంతో హైదరాబాద్ నిమ్స్‌లో చికిత్స పొందుతూ మృతి

- విద్యావేత్త, హక్కుల ఉద్యమకారుడిగా సాయిబాబాకు గుర్తింపు
- మావోలతో సంబంధాల ఆరోపణలతో పదేళ్లు జైలు జీవితం
- ఇటీవలే విడుదలైనా వెంటాడిన అనారోగ్య సమస్యలు
- నేడు ఆయన భౌతికకాయం గాంధీ ఆస్పత్రికి అప్పగింత

సాక్షి, హైదరాబాద్: విద్యావేత్త, మానవ హక్కుల కార్యకర్త, కవి, రచయితగా గుర్తింపు పొందిన ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ మాజీ ప్రొఫెసర్ జీఎన్ సాయిబాబా (54) శనివారం రాత్రి కన్నుమూశారు. ఆయన గత కొంతకాలంగా అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నారు. జీర్ణకోశ సంబంధిత సమస్యతో గత నెల 19న నిమ్స్‌లో చేరారు. నిమ్స్ డైరెక్టర్, గ్యాస్ట్రోఎంట్రాలజీ విభాగం అధిపతి డాక్టర్ బీరప్ప పర్యవేక్షణలో మెట్టు రంగారెడ్డి స్పెషల్ వార్డులో చికిత్స పొందుతున్న ఆయన ఇన్ఫెక్షన్‌కు గురయ్యారు. చికిత్సతో ఆరోగ్యం మెరుగుపడుతోందని అనుకుంటుండగా ఇతర సమస్యలు తలెత్తడంతో పరిస్థితి విషమించింది. శనివారం రాత్రి 8.36 గంటలకు ఆయన తుదిశ్వాస విడిచినట్లు వైద్యులు ప్రకటించారు. ఆయనకు భార్య వసంత, కుమార్తె మంజీరా ఉన్నారు. సోమవారం ఉదయం 8 గంటల ప్రాంతంలో ఆస్పత్రి నుంచి మౌలాలి జవహర్‌నగర్‌లో ఉన్న శ్రీనివాస హైట్స్‌లోని స్వగృహానికి సాయిబాబా పార్థివదేహాన్ని తరలించనున్నారు. అంతకుముందు గన్‌పార్క్ వద్ద ఆయన భౌతికకాయాన్ని కొద్ది సమయం ఉంచుతామని కుటుంబ సభ్యులు చెప్పారు. బంధువులు, స్నేహితులు, శ్రేయోభిలాషులు నివాళులర్పించిన తర్వాత మధ్యాహ్నం 2.30 గంటలకు ప్రారంభమయ్యే అంతిమయాత్ర 4 గంటలకు గాంధీ మెడికల్ కాలేజీకి చేరుతుందని, సాయిబాబా కోరిక మేరకు ఆయన పార్థివ దేహాన్ని గాంధీ ఆస్పత్రికి దానం చేయనున్నామని తెలిపారు. ఇప్పటికే ఆయన తన నేత్రాలను ఎల్వీ ప్రసాద్ కంటి ఆస్పత్రికి దానం చేశారు.

అమలాపురం నుంచి హస్తిన దాకా..

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని డాక్టర్ బీఆర్ అంబేడ్కర్ కోనసీమ జిల్లా అమలాపురంలో ఓ పేద రైతు కుటుంబంలో జన్మించిన

నాగ సాయిబాబాకు ఐదేళ్ల వయస్సులోనే పోలియోతో రెండుకాళ్లు పూర్తిగా దెబ్బ తిన్నాయి. అప్పటినుంచి ఆయన వీల్‌చైర్‌కే పరిమితం అయ్యారు. అయినప్పటికీ స్థానికంగానే గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తి చేశారు. హైదరాబాద్ యూనివర్సిటీ నుంచి పీజీ పట్టా పొందారు. 2013లో పీహెచ్‌డీ పూర్తి చేశారు. ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ అనుబంధ కాలేజీ రామ్‌లాల్ ఆనంద్ కళాశాలలో ఇంగ్లిష్ ప్రొఫెసర్‌గా పనిచేశారు. అయితే మావోయిస్టులతో సంబంధాలున్నాయన్న ఆరోపణలపై 2014లో సాయిబాబాను మహారాష్ట్ర పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. ఈ క్రమంలో 2021 ఫిబ్రవరిలో ఆయనను పదవి నుంచి తొలగించారు.

పదేళ్లు అండా సెల్‌లో జైలు శిక్ష

సాయిబాబా అరెస్టు అనంతరం కేసును విచారించిన గడ్చిరోలి జిల్లా సెషన్స్ కోర్టు 2017లో సాయిబాబాకు జీవిత ఖైదు విధించింది. ఈ తీర్పుపై సాయిబాబా బాంబే హైకోర్టులో అప్పీల్ దాఖలు చేశారు. బాంబే హైకోర్టు 2022లో ఆయనపై కేసును కొట్టివేసింది. కానీ మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ తీర్పును సుప్రీంకోర్టులో సవాల్ చేసింది. దీంతో సుప్రీంకోర్టు సాయిబాబా విడుదలపై స్టే విధించింది. ఈ కేసును తిరిగి విచారించాలని బాంబే హైకోర్టును ఆదేశించింది. బాంబే హైకోర్టు సాయిబాబా నిర్దోషి అని మళ్లీ తీర్పు ఇవ్వడంతో ఈ ఏడాది మార్చిలో ఆయన జైలు నుంచి విడుదలయ్యారు. దీనికి ముందు నాగ్‌పూర్ సెంట్రల్ జైల్లోని అండా సెల్‌లో పదేళ్ల పాటు జైలు శిక్ష అనుభవించారు. జైల్లో ఉండగానే సాయిబాబా తీవ్ర అనారోగ్యానికి గురయ్యారు. ఎట్టకేలకు జైలు నుంచి విడుదలైనా అనారోగ్య సమస్యలు కొనసాగడంతో కోలుకోలేకపోయారు. సాయిబాబా మరణవార్త తెలుసుకున్న పలువురు ప్రముఖులు, ప్రజా సంఘాల నేతలు సంతాపం ప్రకటించారు. నిమ్స్ మార్చురీలో ఉన్న ఆయన భౌతిక కాయాన్ని ఆదివారం పలువురు సందర్శించి నివాళులర్పించారు.

జైల్లో మగ్గిపోవడమే కారణం

అక్రమ కేసులతో అన్యాయంగా జైలుకు వెళ్లి అక్కడే మగ్గిపోయారు. ఎట్టకేలకు ప్రభుత్వ నిర్బంధాన్ని ఛేదించుకొని బయటకు వచ్చారు. మళ్లీ ప్రజల కోసమే పనిచేయాలనుకున్నారు. కానీ జైల్లో చుట్టుముట్టిన అనారోగ్యం నుంచి కోలుకోలేక పోయారు. చిన్న ఆపరేషన్ చేసినా శరీరం తట్టుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. నిమ్స్‌లో చికిత్స విజయవంతం అయినా తర్వాత తలెత్తిన ఇబ్బందులతో కన్నుమూశారు.

– సాయిబాబా భార్య వసంత, కుమార్తె మంజీరా

ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలి: హరగోపాల్

ప్రొఫెసర్ సాయిబాబాకు నిర్బంధ వ్యతిరేక వేదిక కన్వీనర్ ప్రొఫెసర్ జి.హరగోపాల్, కో-కన్వీనర్లు ప్రొఫెసర్ జి.లక్ష్మణ్, రాఘవాచారి, కె.రవిచందర్‌లు జోహార్లు అర్పించారు. సాయిబాబా రాజ్యం కక్షపూరిత చర్యలకు బలైపోయారని, ఆయన మృతికి ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలని ఆదివారం ఒక ప్రకటనలో డిమాండ్ చేశారు.

'హింసల కొలిమిలో పదేళ్లు'

తప్పుడు కేసుల కారణంగా పదేళ్లు నాగ్‌పూర్ సెంట్రల్ జైల్లో చిత్ర హింసల కొలిమిలో మగ్గిపోయానని ప్రొఫెసర్ సాయిబాబా ఈ ఏడాది ఆగస్టు 23న హైదరాబాద్ బషీర్‌బాగ్ ప్రెస్‌క్లబ్‌లో నిర్వహించిన మీట్ ద ప్రెస్ కార్యక్రమంలో వాపోయారు. తన నిర్బంధం, అందుకు కారణాలు, తొమ్మిదేళ్ల జైలు జీవితంలో పడిన కష్టాలు, జైళ్లలో అంతర్గత రాజకీయాలు ఇలా అనేక అంశాలపై ఆయన సుదీర్ఘంగా మాట్లాడారు. 'జైలు జీవితం అంతా చీకటి రోజులు. పదేళ్ల తర్వాత తెలంగాణలో స్వేచ్ఛగా మాట్లాడుతున్నా. రాజ్యహింస నుంచి ఆదివాసీయులను కాపాడేందుకు ప్రయత్నించడం, ఆపరేషన్ గ్రీన్ హంట్‌కు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయడమే నా అరెస్టుకు ప్రధాన కారణం. జైల్లో నాకు సరైన వైద్యం అందించలేదు. పదేళ్లలో కొన్నిసార్లు మాత్రమే ఆసుపత్రికి తీసుకెళ్లారు. సరైన వైద్యం లేక నా ఎడమ చేయి కూడా పడిపోయింది. పోలియో తప్ప ఏ ఇతర వ్యాధి లేని నేను 21 రకాల జబ్బుల బారినపడ్డా..' అని చెబుతూ సాయిబాబా భావోద్వేగానికి లోనయ్యారు.

బాల్యమంతా అమలాపురంలోనే..

డిగ్రీ వరకూ ఇక్కడే చదివిన సాయిబాబా

అమలాపురం టౌన్: మానవ హక్కుల కార్యకర్త, విద్యావేత్త, కవి, రచయిత ప్రొఫెసర్ గోకరకొండ నాగ సాయిబాబా బాల్యం, డిగ్రీ వరకు విద్యాభ్యాసమంతా అమలాపురంతో పాటు పరిసర గ్రామాల్లోనే సాగింది. సాయిబాబా కుటుంబం దాదాపు 40 ఏళ్ల కిందట అమలాపురాన్ని విడిచి హైదరాబాద్‌కు వెళ్లగా.. అమలాపురం, నల్లమిల్లి, సన్నవిల్లి తదితర గ్రామాల్లో ఆయనకుఎంతో మంది స్నేహితులు, బంధువులు ఉన్నారు. ప్రొఫెసర్ సాయిబాబా మరణవార్త తెలియగానే వారంతా కన్నీరుమున్నీరయ్యారు.

నల్లమిల్లి నుంచి ఢిల్లీకి..

సాయిబాబా స్వగ్రామం అమలాపురం రూరల్ మండలంలోని నల్లమిల్లి. ఆయన తండ్రి సత్యనారాయణమూర్తి ఒక సన్నకారు రైతు. తల్లి సూర్యావతి గృహిణి. వారికి ఇద్దరు సంతానం. పెద్ద కుమారుడు సాయిబాబా, రెండో కుమారుడు రామదేవ్. సాయిబాబాకు ఐదేళ్ల వయసులో పోలియో సోకి రెండు కాళ్లూ చచ్చుబడిపోయాయి. వీల్‌చైర్‌కే పరిమితమైనా తల్లిదండ్రుల ప్రోత్సాహంతో పట్టువీడకుండా నల్లమిల్లిలో ప్రాథమిక విద్యనభ్యసించారు. తొలుత తమ అమ్మమ్మ ఊరు ఉప్పలగుప్తం మండలం సన్నవిల్లిలో వారి కుటుంబం ఉండేది. ఆ తర్వాత అమలాపురంలోని అద్దె ఇంట్లోకి మారారు. అక్కడే సాయిబాబా.. ఉన్నత పాఠశాల విద్య పూర్తి చేశారు. అనంతరం వారి కుటుంబం అమలాపురంలోని గాంధీనగర్‌లో ఇల్లు నిర్మించుకుంది. సాయిబాబా ఇంటర్మీడియెట్, డిగ్రీ చదువు అమలాపురం ఎస్‌కేబీఆర్ కాలేజీలోనే సాగింది. డిగ్రీ చదువుతున్న సమయంలోనే సాయిబాబా వామపక్ష రాజకీయాల వైపు ఆకర్షితులయ్యారు. తల్లిదండ్రుల మృతితో సాయిబాబా, ఆయన సోదరుడు రామదేవ్ హైదరాబాద్ వెళ్లి స్థిరపడ్డారు.

అన్యాయాన్ని సహించడు..

చిన్నతనం నుంచే సాయిబాబా ప్రశ్నించేతత్వంతో ఉండేవాడు. అన్యాయాన్ని సహించేవాడు కాదు. నాకు కజిన్ అయిన సాయిబాబా మరణించాడని తెలిసి ఎంతో బాధపడ్డా.

– గోకరకొండ గంగాజలం, విశ్రాంత బ్యాంక్ ఉద్యోగి, ఉప్పలగుప్తం

నిరాధార ఆరోపణలతో హింసించారు

మానవ హక్కుల వేదిక నాయకుడిగా, కవిగా, ప్రొఫెసర్‌గా సాయిబాబు ప్రజలు, విద్యార్థుల ఉన్నతి కోసం ఎంతో కృషి చేశారు. దివ్యాంగుడైన వ్యక్తి.. ప్రభుత్వానికి ఎలా హాని తలపెడతారనే ఆలోచన లేకుండా కేంద్రం తొమ్మిదేళ్ల పాటు జైల్లో హింసించింది. లేకపోతే ఆయన మరిన్ని సంవత్సరాలు జీవించేవారు. పరోక్షంగా ఆయన మరణానికి ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత.

– నామాడి శ్రీధర్, మానవ హక్కుల వేదిక రాష్ట్ర నాయకుడు, అంబాజీపేట

సీపీఎం, సీపీఐ సంతాపం

సాక్షి, అమరావతి: ప్రముఖ విద్యావేత్త, పౌర హక్కులనేత ప్రొఫెసర్ జి.ఎన్. సాయిబాబా మృతిపట్ల సీపీఎం, సీపీఐ రాష్ట్ర కమిటీ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేశాయి. ఈ మేరకు ఆ పార్టీల రాష్ట్ర కార్యదర్శులు వి.శ్రీనివాసరావు, కె.రామకృష్ణ ఆదివారం వేర్వేరు ప్రకటనలు విడుదల చేశారు. సాయిబాబా కుటుంబ సభ్యులకు ప్రగాఢ సానుభూతి తెలిపారు.

మంచిమాట

జీవన్ భద్రాణి పశ్యంతు

మన పూర్వులు పిల్లలకి జీవితం మీద ఆశని కలిగించి ఎటువంటి అఘాయిత్యాలకి పాల్పడకుండా సానుకూల దృక్పథం పెంపొందే విధంగా మనసులని మలచే వారు. అందుకే ఒకప్పుడు ఆత్మహత్యల వంటివి అంతగా కనపడేవి కావు. ఎక్కడో ఒకటి జరిగితే అదేదో వింత అన్నట్టు అందరూ కంగారు పడేవారు. ఇప్పుడు అవి అతి సామాన్యమై పోయాయి. అది చాలా మామూలు విషయంగా పరిగణించి పెద్దగా పట్టించుకో వటం కూడా లేదు. ప్రతిస్పందించే సున్నితత్వాన్ని కూడా కోల్పోయాం. ''బ్రతికి యుండిన సుఖములు బడయ వచ్చు'' అన్నది భారతీయుల విశ్వాసం. ఇటు వంటి భావాలని అతి సామాన్యమైన మాట లలో అందరి మనస్సులలో నాటుకు నేట్టు చేశారు. బ్రతుకుని అంతం చేసుకోవాలనే ఆలోచనే రాకుండా వాతావరణాన్ని ఉంచేవారు. జీవితంలో ప్రతి చిన్న విషయాన్ని చావో రేవో అన్నంత తీవ్రంగా తీసుకునే వారు కాదు. ''కష్టాలు మనుషులకి కాక మాకులకి వస్తాయా?'' అని తేలిక చేసేవారు, మనం అందరం మను షులం అని గుర్తు చేస్తూ. ఈనాడు జీవితంలో అత్యున్నత స్థాయిలో ఉన్న ఎంతో మంది చిన్న తనంలో కడుపునిండా తిండి కూడా లేని వారు అని వారి జీవితచరిత్రలు చూస్తే అర్థమవు తుంది. ''బతికుంటే బలుసాకు తినవచ్చు'' అని చెప్పి సాంత్వన కలిగించే వారు.పైగా, ఆ రోజుల్లో అనుకు న్నది సాధించక పోవటం, పరాజయాల పాలు కావటం జరిగి, తాత్కాలికంగా నిరాశ కలిగినా వెంటనే తేరుకుని రెట్టించిన ఉత్సాహంతో లేదా కసితో అనుకున్న దానిని సాధించటానికి ప్రయత్నం చేసేవారు. తాము విఫలం కావటానికి కారణం ఏమిటి? అని విశ్లేషించుకునేవారు.

ఇది కార్యసాధకుల లక్షణం. ఎవరి జీవితం వడ్డించిన విస్తరి కాదు, పూల పానుపూ కాదు.

ఈ ఆలోచనా విధానం నేటి యువతరంలోను, మధ్యవయస్కులలోనూ మృగ్యం అయింది. తక్షణం అనుకున్న ఫలితం రావాలి, తన ప్రయత్నంతో సంబంధం లేకుండా. అపజయాన్ని, ఓటమిని అసలు ఎదుర్కో లేరు. కొంచెం కూడా ఆగలేరు. నిర్ధారణ చేసు కునే ఓపిక కూడా ఉండదు. కొన్ని సందర్భాలలో పొర పాటు పడే అవకాశం కూడా ఉంది. మనం చూస్తూనే ఉంటాం. మొదటి వంద స్థానాల్లో ఉండవలసిన అభ్యర్థి ఉత్తీర్ణుడు కాలేదని ప్రకటన రాగానే తట్టుకో లేక ఆత్మ హత్య చేసుకున్న మరునాడు ఆ ప్రకటన తప్పు అని సరి చేసుకోటం తెలుసు కదా! మనసుని ఆ మాత్రం అదుపులో ఉంచలేక పోవటం వల్ల వచ్చిన ప్రమాదం అది.

ప్రాణాలు అర్పించి సాధించారు, బలిదానం చేశారు అంటూ పొగిడితే వారికి ఒరిగేది ఏముంది? మిగిలిన వారు అనుభవించ వచ్చు. ఎప్పటికైనా న్యాయం, ధర్మం గెలు స్తాయి. సమయం పట్టవచ్చు. మనస్తత్వశాస్త్రవేత్తలు చెప్పే మాట ఏమంటే, ప్రాణత్యాగం చేయద ల్చుకున్న వారిని ఒక్క క్షణం ఆపగలిగితే చాలు నట. క్షణికావేశం చల్లారుతుంది అంటారు. ఆ పనిని ఎవరు చేయగలరు? అసలు ఎవరికైనా తెలియాలి కదా! అందుకే ఎవరికి వారే తమను తాము సముదాయించు కుని, పరిస్థితులతో పోరాడి గెలవాలి. కలిగిన మేలు అనుభవించటానికి బ్రతికి ఉండాలి కదా!

ఈ బతుకుని అంతం చేసుకోవాలనే భావన ఎవరికీ రాదా? సీతమ్మకి, హనుమకి, రామచంద్రమూర్తికి, దుర్యోధనుడి వంటి వారికే వచ్చింది. కాని విచక్షణ వారిని ఆపని చేయకుండా కాపాడింది. సీతమ్మ కనపడలేదని హనుమ ఏ విధంగా శరీరం వదలాలి అని ఆలోచిస్తూ సీతారామలక్ష్మణులకి, సుగ్రీవాదులకి నమస్కారం చేయగానే అశోకవనం కనపడింది. దైవాన్ని, పెద్దలని స్మరిస్తే మార్గం కనపడుతుంది. సీత కూడా జుట్టుతో చెట్టు కొమ్మకి ఉరి వేసుకునే ప్రయత్నంలో ఉండగా త్రిజట మాటలు, హనుమ దర్శనం కలిగాయి. తొందర పడితే? రాముడు కూడా సీత లేకుండా ఉండలేనని అనుకుని, అరణ్యవాసం చేయలేదనే చెడ్డపేరు వస్తుందని ఆగాడు. ఆవేశ పడకుండా కొద్దిగా ఆలోచిస్తే మంచి జరిగి తీరుతుంది.

– డా. ఎన్. అనంతలక్ష్మి

గృహస్థాశ్రమ వైశిష్ట్యం

మాతృవందనమ్

గృహస్థాశ్రమంలో నిత్యం జరిగే పంచ మహా యజ్ఞాలలో మొదటిది అధ్యాపనం కాగా రెండవది– పితయజ్ఞస్య తర్పణం. మనకు ముందుపుట్టి మనకు జన్మనిచ్చిన వాళ్లున్నారు... తల్లిదండ్రులు. లోకంలో ఎవరి రుణం అయినా తీర్చుకోగలమేమో కానీ తల్లిదండ్రుల రుణం తీర్చుకోలేం అంటారు రామచంద్రమూర్తి రామాయ ణంలో. . సౌత్రామణి అని ఒక యాగం. అది చేస్తే పితరుణం తీరుతుంది. కానీ మాతరుణం ? ఎవ్వరికీ సాధ్యం కాదు.

రుణం తీరడం లేదా తీర్చుకోవడమంటే ??? నీ జన్మ చరితార్థం కావాలంటే... గహస్థా శ్రమంలో తల్లిదండ్రులకు నమస్కరించి సేవచే యడమే. శంకరో తీతి శంకరః..శంకరుడు ప్రతి ఇంటా ఉన్నాడు... తండ్రి రూపంలో.. అంటే కన్న తండ్రి సాక్షాత్ పరమ శివుడే. తండ్రికి ప్రదక్షిణం చేసి నమస్కరిస్తే పరమ శివుడికి ప్రదక్షిణం చేసి నమస్కరించినట్లే. తల్లికయినా అంతే...''భూప్రదక్షిణ షష్ట్కేన కాశీయాత్రాయుతేనచ /సేతు స్నాన శతైర్యశ్చ తత్ఫలం మాతవంద నే'' అంటూ గహస్థాశ్రమంలో ఉన్నవాడికి ఇంత వెసులుబాటు కల్పించింది శాస్త్రం. అమ్మకు నమస్కరిస్తే... ఆరుసార్లు భూమండలాన్ని ప్రద క్షిణం చేసినట్లు, 10 వేల సార్లు కాశీ యాత్ర చేసినట్లు, నూరు పర్యా యాలు సేతు స్నానం చేసినంత ఫలం దక్కుతుందన్నది. అందువల్ల కంటి ముందు కనిపించే దేవతలయిన అమ్మానాన్నల విష యంలో గహస్థు తన కర్తవ్యాన్ని తాను నిర్వహిస్తే ఈశ్వ రుడు ప్రీతి పొందుతాడు. ఎవరు ఏది చేయాలో అది నిజాయితీగా చేయాలి.

తల్లిదండ్రులు ఉన్నప్పుడో లేన ప్పుడో నీ వాటా ఆస్తులు లేదా వారి కోసం నీవు పెట్టే ఖర్చులు లెక్కలు వేసుకోవడం కాదు... వారు నీకిచ్చిందే మిటన్నది ద్రవ్య రూపంలో లెక్కలేసు కోకు. సంతోషంగా నువ్వు నూరేళ్ళు పిల్లా పాపలతో హాయిగా ఉండాలని తప్ప వారు నీనుంచి ఆశిందేముంటుంది ? నాకు తెలిసిన ఒక మిత్రుడి తల్లి చనిపోతే ... ఆస్తుల వాటా ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడు నీవాటాకేం వచ్చిం దంటే... రాలేదు.. నేనే తీసుకున్నా..అన్నాడు. ఏమిటవి అని అడిగితే.. అమ్మ వాడిన చెప్పులు, కళ్ళద్దాలు.. అన్నాడు... అమ్మ వాడిన అద్దాలు నా గుండెమీద పెట్టుకుంటే అమ్మ నన్ను చూస్తూ ఉన్నట్టే ఉంటుంది.. అమ్మ వాడిన అరిగిపోయిన చెప్పులు... నాకోసం ఆమె అరగదీసుకున్న, కరగదీసుకున్న జీవితాన్ని గుర్తుకు తెస్తుంటుంది... అన్నాడు... ఇవి చాలవూ నాకు... అమ్మ పోయినా ఆమెను రోజూ చూసుకోవడానికి.. అన్నాడు. అదీ కతజ్ఞత. అందుకే వారు చనిపోయిన రోజున పరమ భక్తితో, గౌరవంతో తోడబుట్టినవా రందరూ కలిసి తల్లిదండ్రులను స్మరించుకోవడానికే శ్రాద్ధం, తద్దినం ఆచారంగా మారింది. అది శ్రద్ధతో చేయాల్సిన పని కాబట్టి శ్రాద్ధం అయింది. అంతే గానీ దానికి ఫలానా వస్తువులే ఉండితీరాలన్న నియ మాలేమీ లేవు...

రామాయణంలో...రాముడు గారపిండి ముద్దలు తీసుకెళ్ళి తండ్రి దశరథుడిని స్మరించి పిత దేవతలకు పిండం పెట్టాడు. కౌసల్యాదేవి అటుగా వెడుతూ చూసి భోరున ఏడ్చింది. అంటే యజ మాని ఏది తింటే పితదేవతలకు అదే పెట్టాలంది శాస్త్రం. రాముడు ఆ సమయంలో అదే తింటున్నాడు కాబట్టి అదే పెట్టాడు. కావల సింది శ్రద్ధ. అందువల్ల గహస్థు తన విహిత కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించాలి. అది తర్పణం. అది మహా యజ్ఞం. గృహస్థు చేయాల్సిన పంచమహా యజ్ఞాలలో ఇది ఒకటి.

బ్రహ్మశ్రీ చాగంటి కోటేశ్వరరావు

తాత్త్వికథ

అశోకుని శోకం

శాస్త్రిగారు ప్రవ చనం చెపుతు న్నారు. ప్రహ్లాదుడు, శ్రవణకుమారుల గుణగ ణాలను చెప్పారు. ''పెద్దల పనులను కూడా సరిదిద్దగల పిల్లలు నేటికీ ఉన్నారు. ఈ యుగంలో ఈ కాలంలోనే నాకు తెలి సిన ఒక పిల్లాడి గురించి చెబుతాను'' అని ఇలా చెప్పసాగారు:

అశోక్ తాతగారు చనిపోయారు. ఇంట్లో వాళ్ళందరూ విచారంగా ఉన్నారు. అనేకమంది పలకరించడానికి వస్తున్నారు. ఓదారుస్తు న్నారు. కానీ అశోక్ కళ్ళ నుండి ఒక్క చుక్క కూడా కన్నీరు కారటం లేదు. చనిపోయిన తాత గారి భౌతిక కాయాన్ని చూస్తూ ఉండిపోయాడు అశోక్. అతని తండ్రి, బాబాయిలు, మేనత్తలు అందరూ ''అ దేమిటిరా తాతగారికి నువ్వంటే ఎంతో ప్రేమ కదా. నీకు ఎన్నో కథలు చెప్పే వారు. మిఠాయిలు తెచ్చి ఇచ్చేవారు. నీకు కూడా ఆయన అంటే ఎంతో ఇష్టం. ఆయన శవాన్ని చూస్తుంటే నీకు ఏడుపు రావటం లేదా?'' అని అడి గారు. అశోక్ నుంచి ఏ సమాధానం లేదు. తాతగారి శవాన్ని చూస్తూ అలా ఉండిపోయాడు అశోక్.

అశోక్ తాతగారు చనిపోయిన పద కొండవ రోజున కార్యక్రమం చేశారు. బంధువులు, మిత్రులు, చుట్టుప క్కల వాళ్ళు చాలామంది వచ్చారు. అందరూ ''దినం బాగా చేశారు. భోజనాలు బాగా పెట్టారు'' అనుకున్నారు.

ఆరోజు సాయంత్రానికి బంధు మిత్రు లందరూ వెళ్లిపోయారు. అశోక్ తండ్రి, బాబాయిలు, మేనత్తలు, ఇంకా అశోక్ తాత గారి స్నేహితులు ఒకరిద్దరు మాత్రం మిగి లారు. అందరూ ఆ పెద్దాయన గురించి మాట్లాడుకుంటున్నారు.

ఇంతలో అశోక్ ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారిగా లేచి, తాతగారి ఫోటోను గుండెలకు హత్తు కుని పెద్దగా ఏడవటం మొదలెట్టాడు. అందరూ అశోక్ దగ్గరకు వచ్చారు. అతన్ని ఓదా ర్చటానికి ప్రయత్నించారు. అయినా ఏడుస్తూనే ఉన్నాడు అశోక్. అరగంట తర్వాత తన తండ్రి వద్దకు వచ్చాడు అశోక్. ''నాన్నగారు, మీరు ఈ రోజు తాతగారి దినానికి చేసిన ఖర్చులో సగమైనా ఖర్చుపెట్టి తాతగారికి వైద్యం చేయించి ఉన్నట్టయితే తాతగారు మరికొన్ని రోజులు బతికేవారు కదా'' అన్నాడు ఏడుస్తూ.

అది వినగానే ఎవరి నోటివెంటా మాట రాలేదు. అశోక్ తల్లి ''పెద్దవాళ్ల విషయాలు నీకెందుకు? నోరు మూసుకో!'' అని అశోక్‌ను గదమాయించింది. వెంటనే అశోక్ తాతగారి మిత్రుడు ఒకాయన ''లేదమ్మా, చిన్నపిల్లోడు అయినా పెద్దలకు బుద్ధి చెప్పే మంచి మాట చెప్పాడు'' అంటూ కన్నీళ్లు పెట్టుకు న్నాడు.

శాస్త్రిగారు చెప్పటం పూర్తి చేశారు. ప్రేక్షకుల కరతాళ ధ్వనులు మిన్ను ముట్టాయి.

– కళ్ళేపల్లి తిరుమలరావు

సినిమా

గేమ్ చేంజ్

రామ్‌చరణ్

గేమ్ డేట్ చేంజ్ అయింది. ఎందుకంటే ఆడే ఆటని అందరూ చూడాలంటే సరైన తేదీ ఉండాలి కదా. అందుకే ఆటని సంక్రాంతికి మార్చారు. రామ్‌చరణ్ హీరోగా శంకర్ దర్శకత్వంలో రూపొందు తున్న 'గేమ్ చేంజర్' గురించే ఇదంతా. అనిత సమర్పణలో శ్రీ వెంకటేశ్వర క్రియేషన్స్, జీ స్టూడియోస్, దిల్ రాజు ప్రొడక్షన్స్ బ్యానర్స్‌పై దిల్ రాజు, శిరీష్ నిర్మిస్తోన్న చిత్రం ఇది. ఇందులో కియారా అద్వాని హీరోయిన్. క్రిస్మస్ సందర్భంగా ఈ సిని మాను తెలుగు, తమిళ, హిందీ భాషల్లో రిలీజ్ చేయాలనుకు న్నారు. అయితే వచ్చే ఏడాది సంక్రాంతి సందర్భంగా జనవరి 10న విడుదల చేయనున్నట్లు యూనిట్ ప్రకటిం చింది. ఈ సందర్భంగా 'దిల్' రాజు మాట్లాడుతూ – ''ప్రపంచవ్యాప్తంగా విడుదల చేస్తున్నప్పుడు క్రిస్మస్ కన్నా సంక్రాంతి అయితే బాగుంటుందని నాతో పాటు బాలీవుడ్, కోలీవుడ్, కర్ణాటక ఓవర్‌సీస్ లోని డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ అందరూ భావించాం. అయితే సంక్రాంతికి చిరంజీవిగారి 'విశ్వంభర' కూడా ఉంది. 'విశ్వంభర' భారీ బడ్జెట్ చిత్రమే. అయితే 'గేమ్ చేంజర్' మూడేళ్లుగా నిర్మాణంలో ఉందని, సంక్రాంతి డేట్ కావాలని చిరంజీవిగారిని, యూవీ సంస్థని కోరడంతో 'విశ్వంభర' దాదాపు పూర్తి కావచ్చినప్పటికీ సానుకూలంగా స్పందించారు. మా సినిమా కోసం వాళ్ల సినిమాను వాయిదా వేసుకోవడానికి ఒప్పు కున్నందుకు చిరంజీవిగారికి, యూవీ క్రియేషన్స్ వంశీ, ప్రమోద్, విక్కీకి ధన్యవాదాలు'' అన్నారు.

ఫుల్ కామెడీ

రామ్

రామ్ పోతినేని హీరోగా కొత్త సినిమా ప్రకటన వచ్చింది. రామ్ కెరీర్‌లో ఇది 22వ సినిమా. 'మిస్ శెట్టి మిస్టర్ పొలిశెట్టి' ఫేమ్ మహేశ్‌బాబు పచ్చిగొల్ల దర్శకత్వంలో మైత్రీ మూవీ మేకర్స్‌పై నవీన్ ఎర్నేని, వై. రవిశంకర్ నిర్మించనున్నారు ''పూర్తి స్థాయి వినోదం నేపథ్యంలో ఈ చిత్రం రూపొందనుంది. ఇటీవల వరుసగా యాక్షన్ ఓరియంటెడ్ పాత్రలతో అలరించిన రామ్ ఈ మూవీలో ఓ యునిక్ క్యారెక్టర్‌లో కనిపిస్తారు. ఆయన కెరీర్‌లోని ల్యాండ్‌మార్క్ చిత్రాల్లో ఒకటిగా నిలుస్తుంది. మహేశ్‌బాబు ఈ చిత్రాన్ని కంప్లీట్ ఎంటర్‌టైనర్‌ని తెరకెక్కించనున్నారు. త్వరలో షూటింగ్ ప్రారంభిస్తాం. ఈ సినిమాకి సంబంధించిన ఇతర నటీనటులు, సాంకేతిక నిపుణుల వివరాలు త్వరలో తెలియజేస్తాం'' అన్నారు మేకర్స్.

దసరా కాంబినేషన్ షురూ

నాని, శ్రీకాంత్ ఓదెల

'దసరా' (2023) వంటి బ్లాక్‌బస్టర్ సినిమా తర్వాత హీరో నాని, డైరెక్టర్ శ్రీకాంత్ ఓదెల, నిర్మాత సుధాకర్ చెరుకూరి కాంబినేషన్‌లో 'నాని ఓదెల 2' (వర్కింగ్ టైటిల్) చిత్రం ఆరంభమైంది. ''మునుపెన్నడూ చూడని మాస్ క్యారెక్టర్‌లో నానిని చూపించే గ్రిప్పింగ్ స్క్రీన్‌ప్లే, ఆకట్టుకునే కథని తయారు చేశారు శ్రీకాంత్ ఓదెల. భారీ బడ్జెట్‌తో ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించనున్నాం. 'దసరా' సినిమా వంద కోట్లకు పైగా వసూళ్లు సాధించడం, పలు అవార్డులు అందుకోవడంతో పాన్ ఇండియా చిత్రం 'నాని ఓదెల 2' పై భారీ అంచనాలున్నాయి. ఆ అంచనాలను చేరుకునేలా ఈ చిత్రాన్ని రూపొందిస్తాం. మరిన్ని వివరాలు త్వరలో తెలియజేస్తాం'' అని మేకర్స్ పేర్కొన్నారు.

కోహినూర్ కోసం...

సిద్ధు జొన్నలగడ్డ

'డీజే టిల్లు, టిల్లు స్క్వేర్' వంటి సూపర్ హిట్ చిత్రాల తర్వాత హీరో సిద్ధు జొన్నలగడ్డ, సితార ఎంటర్‌టైన్‌మెంట్స్ కాంబినేషన్‌లో మరో చిత్రం రూపొందనుంది. 'కోహినూర్' టైటిల్‌తో హ్యాట్రిక్ టార్గెట్‌గా ఈ చిత్రాన్ని ప్లాన్ చేస్తున్నట్లుగా యూనిట్ పేర్కొంది. ఈ చిత్రానికి రవికాంత్ పేరెపు దర్శకుడు. కాగా సిద్ధు జొన్నల గడ్డతో 'కృష్ణ అండ్ హిజ్ లీల' వంటి రొమాంటిక్ ఎంటర్‌టైనర్‌ను తెరకెక్కించిన రవికాంత్ ఈసారి ఈ హీరోతో సోషియో ఫ్యాంటసీ డ్రామాని ప్లాన్ చేశారు. ''భద్రకాళి మాత మహిమగా నిలిచిన ఐకానిక్ కోహినూర్ వజ్రం కొందరి చేతికి చిక్కుతుంది. ఆ వజ్రాన్ని తిరిగి తీసుకురావడానికి ఓ యువకుడు సాగించే చారిత్రాత్మక ప్రయాణంగా ఈ చిత్రం రూపొందనుంది'' అని యూనిట్ పేర్కొంది. సూర్యదేవర నాగవంశీ, సాయి సౌజన్య నిర్మించనున్న ఈ చిత్రం 2026లో విడుదల కానుంది.

నా ఛాతీలో దమ్ముంది

'నా కలర్ నలుపు... కానీ, నా క్యారెక్టర్ ఎరుపు' అంటూ నటుడు అశోక్ కుమార్ చెప్పే డైలాగ్‌తో 'ఈశ్వర్' సినిమా ట్రైలర్ ఆరంభమైంది. ప్రభాస్ హీరోగా పరిచయమైన చిత్రం 'ఈశ్వర్'. జయంత్ సి. పరాన్జీ దర్శకత్వం వహించిన ఈ సినిమాలో శ్రీదేవి విజయ్ కుమార్ హీరోయిన్‌గా నటించారు. బ్రహ్మానందం, శివ కృష్ణ, రేవతి ఇతర పాత్రలు పోషించారు. కొల్ల అశోక్ కుమార్ నిర్మించిన ఈ సినిమా 2002 నవంబరు 11న రిలీజై హిట్‌గా నిలి చింది. కాగా ఈ నెల 23న ప్రభాస్ పుట్టినరోజు సందర్భంగా 'ఈశ్వర్' సినిమాని అదే రోజు 4కే క్వాలిటీలో రీ రిలీజ్ చేస్తోంది లక్ష్మీ నరసింహా మూవీస్. ఈ నేపథ్యంలో ఈ మూవీ రీ రిలీజ్ ట్రైలర్‌ని విడుదల చేశారు. రీ ఇంట్రడ్యూసింగ్ ప్రభాస్ అంటూ రిలీజ్ చేసిన ట్రైలర్ చూస్తే... 'నీ చేతిలో డబ్బుంటే... నా ఛాతీలో దమ్ముంది రా, ఈ రోజు ఆ పోరి సంగతి అటో ఇటో తేల్చే స్తాను, ప్రేమించింది మర్చిపోవడానికి కాదు' అంటూ ప్రభాస్ చెప్పే డైలాగులు ఉన్నాయి. ఈ చిత్రానికి సంగీతం: ఆర్పీ పట్నాయక్.

ప్రభాస్

విశాఖపట్నంలో కాక్రోచ్

సునీల్‌కుమార్ రెడ్డి

వాస్తవ ఘటనల స్ఫూర్తితో తనదైన శైలిలో సినిమాలు తెరకెక్కిస్తుంటారు డైరెక్టర్ పి. సునీల్‌కుమార్ రెడ్డి. తాజాగా ఆయన దర్శకత్వం వహించిన చిత్రానికి 'కాక్రోచ్' అనే టైటిల్‌ని ఖరారు చేసి, లుక్‌ని రిలీజ్ చేశారు. శ్రీ లక్ష్మీ పిక్చర్స్, ఆదిత్య సినిమాస్‌పై బి. బాపిరాజు, ముతుకి నాగ సత్యనారాయణ నిర్మించారు. ''విశాఖపట్నం నేపథ్యంలో సాగే యాక్షన్ ప్రేమకథ 'కాక్రోచ్'. పాత, కొత్త నటీనటులు నటించారు. ప్రస్తుతం పోస్ట్ ప్రొడక్షన్ పనులు జరుగుతున్నాయి. త్వరలోనే ఈ చిత్రాన్ని రిలీజ్ చేసేందుకు సన్నాహాలు చేస్తున్నాం'' అని చిత్రబృందం పేర్కొంది. ఈ చిత్రానికి సంగీతం: ప్రదీప్ చంద్ర, కెమెరా: సంతోష్ శక్తి.

సారంగపాణి ఫిక్స్

ప్రియదర్శి

'జెంటిల్‌మన్, సమ్మోహనం' వంటి హిట్ చిత్రాల తర్వాత డైరెక్టర్ మోహనకృష్ణ ఇంద్రగంటి, నిర్మాత శివలెంక కృష్ణప్రసాద్ కలయికలో రూపొందిన సినిమా 'సారంగపాణి జాతకం'. ప్రియదర్శి, రూపా కొడువాయూర్ జంటగా నటించారు. ఈ సినిమాని డిసెంబర్ 20న విడుదల చేయనున్నట్లు ప్రకటించారు. ''మనిషి భవిష్యత్తు అతని చేతి రేఖల్లో ఉంటుందా? లేదా అతను చేసే చేతల్లో ఉంటుందా? అనే ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చే ఓ పరిపూర్ణ హాస్యరస చిత్రం 'సారంగపాణి జాతకం'' అని చెప్పారు శివలెంక కృష్ణప్రసాద్.

ఛోటా కె. నాయుడు, వశిష్ఠ, విక్రమ్ రెడ్డి

మహా యుద్ధాన్ని తీసుకొస్తుంది

'విశ్వాన్ని అలుముకున్న ఈ చీకటి విస్తరిస్తున్నంత మాత్రాన వెలుగు రాదని కాదు, ప్రశ్నలు పుట్టించిన కాలమే సమాధానాన్ని కూడా సృష్టిస్తుంది, విర్రవీగుతున్న ఈ అరాచకానికి ముగింపు పలికే మహా యుద్ధాన్ని తీసుకొస్తుంది' వంటి పవర్‌ఫుల్ డైలాగ్స్‌తో 'విశ్వంభర' చిత్రం టీజర్ విడుదలైంది. చిరంజీవి హీరోగా వశిష్ఠ దర్శకత్వం వహిస్తున్న చిత్రం 'విశ్వంభర'. ఈ సినిమాలో త్రిష, ఆషికా రంగనాథ్ హీరోయిన్లు. విక్రమ్ రెడ్డి సమర్పణలో వంశీకృష్ణా రెడ్డి, ప్రమోద్ ఉప్పలపాటి నిర్మించారు. పైన చెప్పిన డైలాగ్స్ టీజర్‌లో వాయిస్ ఓవర్‌గా వినిపిస్తుండగా, ఎగిరే గుర్రాన్ని స్వారీ చేస్తూ చిరంజీవి ఎంట్రీ ఉంటుంది. ఇక 'మిత్రా.. యుద్ధం వస్తది అన్నావుగా.. ఎలా ఉంటుంది ఆ యుద్ధం' అంటూ ఓ పాప చెప్పే డైలాగ్ కూడా టీజర్‌లో ఉంది. ఈ సినిమా టీజర్ లాంచ్ ఈవెంట్‌లో డైరెక్టర్ వశిష్ఠ మాట్లా డుతూ– ''విశ్వంభర' ఓ పాట మినహా పూర్తయింది. బిగ్ స్కేల్ ఉన్న సినిమా ఇది'' అన్నారు. ''రామ్ చరణ్ నటించిన 'గేమ్ చేంజర్' కోసం 'దిల్' రాజుగారు అడగడంతో 'విశ్వంభర' సినిమా విడుదల వాయిదా వేశాం. మా సినిమా ఎప్పుడు వస్తే అప్పుడే పండగ'' అన్నారు విక్రమ్ రెడ్డి. కెమెరామేన్ ఛోటా కె. నాయుడు, ఆర్ట్ డైరెక్టర్ ఏఎస్ ప్రకాశ్, మైత్రీ మూవీస్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ శశిధర్ రెడ్డి మాట్లాడారు. ఈ చిత్రానికి సంగీతం: ఎంఎం కీరవాణి.

శ్రీకృష్ణుడి పై నమ్మకంతో...

అక్షయ్, మమిత బైజు

అక్షయ్ హీరోగా పరిచయం అవుతున్న చిత్రం 'డియర్ కృష్ణ'. 'ప్రేమలు' ఫేమ్ మమిత బైజు ఓ హీరోయిన్‌గా ఐశ్వర్య మరో హీరోయిన్‌గా నటిస్తున్నారు. దినేష్ బాబు దర్శకత్వం వహించారు. ఈ చిత్రాన్ని నిర్మించడంతో పాటు రచయితగానూ వ్యవహరించారు పీఎస్ బలరామ్. ఈ చిత్రం ఫస్ట్ లుక్‌ని విడుదల చేసిన సందర్భంగా పీఎస్ బలరామ్ మాట్లాడుతూ – ''శ్రీకృష్ణుణ్ణే నమ్మే ఒక భక్తుడు తన అనారోగ్యం తాలూకు భారాన్ని ఆ దేవుడిపైనే వేస్తాడు. డాక్టర్లే ఏం చేయలేమన్న పరిస్థితుల్లో ఒక అద్భుతం జరుగుతుంది. ఆ శ్రీకృష్ణుడి దయతోనే ఈ సినిమా నిర్మించాం'' అన్నారు.

కల నెరవేరింది

అరుణ్ మహాశివ, తన్మయి, రామ్ త్రివిక్రమ్

ప్రముఖ దర్శకుడు వి. సముద్ర తనయులు అరుణ్ మహాశివ, రామ్ త్రివిక్రమ్ హీరోలుగా 'దో కమీనే' అనే సినిమా షురూ అయింది. సముద్ర దర్శకత్వం వహిస్తున్న ఈ చిత్రంలో తన్మయి, శ్రీ రాధ హీరోయిన్లుగా నటిస్తున్నారు. హారిక సమర్పణలో చంద్ర పులుగుజ్జు నిర్మిస్తున్నారు. ముహూర్తపు సన్నివేశానికి నందమూరి మోహనకృష్ణ కెమెరా స్విచ్చాన్ చేయగా, సుమన్ క్లాప్ ఇచ్చారు. బి. గోపాల్ దర్శకత్వం వహిం చగా, శ్రీకాంత్ స్క్రిప్ట్‌ని యూనిట్‌కి అందించారు. వి. సముద్ర మాట్లాడుతూ– ''పాన్ ఇండియా ప్రాజెక్ట్‌గా 'దో కమీనే'ను రూపొందిస్తున్నాం'' అన్నారు. ''మా బ్యానర్‌లో తొలి సినిమా ఇది'' అని చంద్ర పులుగుజ్జు చెప్పారు. ''నాన్నగారి దర్శకత్వంలో నటించాలనే కల త్వరగా నెరవేరుతున్నందుకు, అవకాశం ఇచ్చిన నిర్మాతకి, మా నాన్నకి ధన్యవాదాలు'' అని రామ్ త్రివిక్రమ్, అరుణ్ మహాశివ అన్నారు. మ్యూజిక్ డైరెక్టర్ వినోద్ మాట్లాడారు. ఈ చిత్రానికి కెమెరా: శ్రీ వెంకట్.

దసరా ధమాకా

సామ్సన్

- చివరి టి20లో భారత్ ఘన విజయం
- 297 పరుగుల రికార్డు స్కోరు
- 133 పరుగులతో చిత్తయిన బంగ్లాదేశ్
- సంజు సామ్సన్ సూపర్ సెంచరీ

హైదరాబాద్‌లో విజయదశమి రోజున సాయంత్రం...పండగ సంబరాలను కాస్త పక్కన పెట్టి క్రికెట్ వైపు వచ్చిన అభిమానులు అదృష్టవంతులు! అటు స్టేడియంలో గానీ ఇటు ఇంట్లో గానీ మ్యాచ్ చూసినవారు ఫుల్ దావత్ చేసుకున్నట్లే! అసాధారణ బ్యాటింగ్ ప్రదర్శనను కనబర్చి భారత క్రికెటర్లు పారించిన పరుగుల ప్రవాహంతో పండగ ఆనందం రెట్టింపు అయిందంటే అతిశయోక్తి కాదు.

25 ఫోర్లు, 23 సిక్స్‌లు...ఈ 47 బౌండరీలతోనే ఏకంగా 232 పరుగులు...రెండు ఓవర్లు మినహా మిగతా 18 ఓవర్లూ పదికి పైగా పరుగులు వచ్చిన పవర్‌ప్లే ఓవర్లే! 43 బంతులకే 100, 84 బంతులకే 200 వచ్చేశాయి...అలా వెళ్లిన స్కోరు 300కు కాస్త ముందు ఆగింది. ఈ క్రమంలోనే ఎన్నో రికార్డులు బద్దలు...సరికొత్త రికార్డులు నమోదు.

అంతర్జాతీయ టి20ల్లో 28 ఇన్నింగ్స్‌ల తర్వాత కూడా 2 అర్ధసెంచరీలు, ఇరవై లోపు లోపు 20 స్కోర్లతో తన సెలక్షన్‌పై సందేహాలు రేకెత్తిస్తూ వచ్చిన సంజు సామ్సన్ ఎట్టకేలకు అద్భుతం చేశాడు. ఒకే ఓవర్లో ఐదు సిక్సర్లు సహా అతని మెరుపు సెంచరీ హైలైట్‌గా నిలిచింది. అతి భారీ లక్ష్యం ముందుండగా ముందు చేతులెత్తేసిన బంగ్లాదేశ్ 20 ఓవర్లు ఆడి లాంఛనం ముగించింది.

సాక్షి, హైదరాబాద్: సొంతగడ్డపై బంగ్లాదేశ్‌తో సమరాన్ని భారత జట్టు సంపూర్ణ ఆధిపత్యంతో ముగించింది. టెస్టు సిరీస్‌ను 2–0తో గెలుచుకున్న టీమిండియా ఇప్పుడు టి20 సిరీస్‌ను కూడా 3–0తో సొంతం చేసుకుంది. గత మ్యాచ్‌లోనే 86 పరుగుల ఓటమి తర్వాత సిరీస్ కోల్పోయి కునారిల్లిన బంగ్లాకు చివరి పోరులో అంతకంటే పెద్ద దెబ్బ పడింది. శనివారం ఉప్పల్ స్టేడియంలో జరిగిన చివరి టి20లో భారత్ 133 పరుగుల తేడాతో బంగ్లాపై ఘన విజయం సాధించింది. టాస్ గెలిచి బ్యాటింగ్ ఎంచుకున్న భారత్ ముందుగా 20 ఓవర్లలో 6 వికెట్ల నష్టానికి 297 పరుగులు చేసింది. 'ప్లేయర్ ఆఫ్ ద మ్యాచ్' సంజు సామ్సన్ (47 బంతుల్లో 111; 11 ఫోర్లు, 8 సిక్స్‌లు) కెరీర్‌లో తొలి సెంచరీ సాధించగా, కెప్టెన్ సూర్యకుమార్ యాదవ్ (35 బంతుల్లో 75; 8 ఫోర్లు, 5 సిక్స్‌లు) ఎప్పటిలాగే చెలరేగాడు. సామ్సన్, సూర్య రెండో వికెట్‌కు 70 బంతుల్లోనే 173 పరుగులు జోడించడం విశేషం. వీరిద్దరికి తోడు హార్దిక్ పాండ్యా (18 బంతుల్లో 47; 4 ఫోర్లు, 4 సిక్స్‌లు) రియాన్ పరాగ్ (13 బంతుల్లో 34; 1 ఫోర్, 4 సిక్స్‌లు) కూడా దూకుడు కనబర్చడంతో భారత్ భారీ స్కోరు సాధించింది. అనంతరం బంగ్లాదేశ్ 20 ఓవర్లలో 7 వికెట్లకు 164 పరుగులే చేయగలిగింది. తౌహీద్ హృదయ్ (42 బంతుల్లో 63 నాటౌట్; 5 ఫోర్లు, 3 సిక్స్‌లు), లిటన్ దాస్ (25 బంతుల్లో 42; 8 ఫోర్లు) మినహా అంతా విఫలమయ్యారు. హార్దిక్ పాండ్యాకు 'ప్లేయర్ ఆఫ్ ద సిరీస్' అవార్డు దక్కింది.

6, 6, 6, 6, 6...

అభిషేక్ (4)ను తొందరగా అవుట్ చేయడం ఒక్కటే బంగ్లాకు దక్కిన ఆనందం. ఆ తర్వాత 69 బంతుల పాటు వారికి సామ్సన్, సూర్య చుక్కలు చూపించారు. తస్కీన్ ఓవర్లో సామ్సన్ వరుసగా 4 ఫోర్లు కొట్టగా, తన్‌జీమ్ ఓవర్లో సూర్య వరుసగా 3 ఫోర్లు, సిక్స్ బాదాడు. పవర్‌ప్లేలోనే జట్టు 82 పరుగులు చేసింది. 22 బంతుల్లో సామ్సన్ అర్ధసెంచరీని చేరుకున్నాడు. ఆ తర్వాత బంగ్లా స్పిన్నర్ రిషాద్ బాధితుడయ్యాడు. రిషాద్ తొలి ఓవర్లో వరుసగా 2 ఫోర్లు, సిక్స్ కొట్టిన సామ్సన్...అతని తర్వాతి ఓవర్లో విధ్వంసం సృష్టించాడు. తొలి బంతికి పరుగు తీయని సామ్సన్ తర్వాతి ఐదు బంతుల్లో 6, 6, 6, 6, 6తో చెలరేగాడు. మరో వైపు 23 బంతుల్లో సూర్య హాఫ్ సెంచరీ పూర్తయింది. మహేదీ వేసిన ఇన్నింగ్స్ 13వ ఓవర్ తొలి బంతికి నేరుగా ఫోర్ కొట్టడంతో సామ్సన్ 40 బంతుల్లోనే సెంచరీ మార్క్‌ను అందుకున్నాడు. ఎట్టకేలకు సెంచరీ తర్వాత సామ్సన్‌ను ముస్తఫిజుర్ వెనక్కి పంపడంతో బంగ్లా ఊపిరి పీల్చుకుంది. తర్వాతి ఓవర్లోనే సూర్య అవుటయ్యాడు. ఆ తర్వాతా భారత్‌ను నిలువరించడం బంగ్లా వల్ల కాలేదు. పాండ్యా తన జోరును చూపిస్తూ తన్‌జీమ్ ఓవర్లో వరుసగా 4, 6, 6, 4 కొట్టగా...మహేదీ ఓవర్లో పరాగ్ వరుసగా 6, 4, 6 బాదాడు. వీరిద్దరు 26 బంతుల్లోనే 70 పరుగులు జత చేశారు. మూడు బంతులు మాత్రమే మిగిలి ఉన్న సమయంలో క్రీజ్‌లోకి వచ్చిన నితీశ్ కుమార్ రెడ్డి (0) తొలి బంతికే వెనుదిరగ్గా...300కు 3 పరుగుల ముందు భారత్ ఇన్నింగ్స్ ముగిసింది. బంగ్లా ఇన్నింగ్స్‌లో తౌహీద్, దాస్ నాలుగో వికెట్‌కు 38 బంతుల్లో 53 పరుగులు జోడించి కాస్త పోరాడటం మినహా చెప్పుకునేందుకు ఏమీ లేకపోయింది.

1 టి20ల్లో భారత్‌కు ఇదే అత్యధిక స్కోరు. ఓవరాల్‌గా నేపాల్ (314 – మంగోలియాపై) తర్వాత రెండో స్థానం.

2 భారత్ తరఫున టి20ల్లో సామ్సన్ రెండో వేగవంతమైన సెంచరీ (40 బంతుల్లో) సాధించాడు. రోహిత్ (35) ముందున్నాడు.

22 టి20 మ్యాచ్‌లో అత్యధిక సిక్స్‌లు (22) కొట్టిన జట్టుగా తమ గత రికార్డు (21)ను భారత్ సవరించింది.

స్కోరు వివరాలు:

భారత్ ఇన్నింగ్స్: సామ్సన్ (సి) మహేదీ (బి) ముస్తఫిజుర్ 111; అభిషేక్ (సి) మహేదీ (బి) తన్‌జీమ్ 4; సూర్యకుమార్ (సి) రిషాద్ (బి) మహ్ముదుల్లా 75; పరాగ్ (సి) దాస్ (బి) తస్కీన్ 34; పాండ్యా (సి) రిషాద్ (బి) తన్‌జీమ్ 47; రింకూ (నాటౌట్) 8; నితీశ్ (సి) మహేదీ (బి) తన్‌జీమ్ 0; సుందర్ (నాటౌట్) 1; ఎక్స్‌ట్రాలు 17; **మొత్తం (20 ఓవర్లలో 6 వికెట్లకు) 297. వికెట్ల పతనం:** 1–23, 2–196, 3–206, 4–276, 5–289, 6–289. **బౌలింగ్:** మహేదీ 4–0–45–0, తస్కీన్ 4–0–51–1, తన్‌జీమ్ 4–0–66–3, ముస్తఫిజుర్ 4–0–52–1, రిషాద్ 2–0–46–0, మహ్ముదుల్లా 2–0–26–1.

బంగ్లాదేశ్ ఇన్నింగ్స్: పర్వేజ్ (సి) పరాగ్ (బి) మయాంక్ 0; తన్‌జీద్ (సి) వరుణ్ (బి) సుందర్ 15; నజ్ముల్ (సి) సామ్సన్ (బి) బిష్ణోయ్ 14; లిటన్‌దాస్ (సి) (సబ్) తిలక్ (బి) బిష్ణోయ్ 42; తౌహీద్ (నాటౌట్) 63; మహ్ముదుల్లా (సి) పరాగ్ (బి) మయాంక్ 8; మహేదీ (సి) పరాగ్ (బి) నితీశ్ 3; రిషాద్ (సి) అభిషేక్ (బి) బిష్ణోయ్ 0; తన్‌జీమ్ (నాటౌట్) 8; **ఎక్స్‌ట్రాలు 11; మొత్తం (20 ఓవర్లలో 7 వికెట్లకు) 164. వికెట్ల పతనం:** 1–0, 2–35, 3–59, 4–112, 5–130, 6–138, 7–139. **బౌలింగ్:** మయాంక్ 4–0–32–2, పాండ్యా 3–0–32–0, సుందర్ 1–0–4–1, నితీశ్ 3–0–31–1, రవి 4–1–30–3, వరుణ్ 4–0–23–0, అభిషేక్ 1–0–8–0.

భారత్ సెమీస్ ఆశలకు దెబ్బ!

హర్మన్‌ప్రీత్

- కీలక పోరులో 9 పరుగులతో ఆసీస్ చేతిలో ఓటమి
- మహిళల టి20 ప్రపంచకప్

షార్జా: భారత మహిళల ముందున్న లక్ష్యం 152...అసాధ్యమేమీ కాదు కానీ 47 పరుగులకే టాపార్డర్ అవుట్! ఈ దశలో కెప్టెన్ హర్మన్‌ప్రీత్ (47 బంతుల్లో 54 నాటౌట్; 6 ఫోర్లు), దీప్తిశర్మ (25 బంతుల్లో 29; 3 ఫోర్లు) భాగస్వామ్యం ఆశలు రేపింది. 25 బంతుల్లో 42 పరుగులు చేయాల్సిన దశలో దీప్తి అవుటవడం మ్యాచ్‌ను మలుపుతిప్పింది. గ్రూప్ 'ఎ'లో ఆదివారం భారత మహిళల జట్టు 9 పరుగుల తేడాతో ఓడింది. మొదట ఆస్ట్రేలియా 20 ఓవర్లలో 8 వికెట్ల నష్టానికి 151 పరుగులు చేసింది. గ్రేస్ హారిస్ (41 బంతుల్లో 40; 5 ఫోర్లు), కెప్టెన్ తాహ్లియా మెక్‌గ్రాత్ (26 బంతుల్లో 32; 4 ఫోర్లు), ఎలైస్ పెరీ (23 బంతుల్లో 32; 2 ఫోర్లు, 1 సిక్స్) రాణించారు. అనంతరం భారత అమ్మాయిల జట్టు 20 ఓవర్లలో 9 వికెట్లకు 142 పరుగులు చేసి ఓడింది.

రాణించిన గ్రేస్ హారిస్

భారత సీమర్ రేణుక ఆరంభ ఓవర్లను కట్టుదిట్టంగా బౌలింగ్ చేయడంతో ఆసీస్ 17 పరుగుల వద్దే వరుస బంతుల్లో బెత్ మూని (2), జార్జియా (0) వికెట్లను కోల్పోయింది. ఈ దశలో ఓపెనర్ గ్రేస్ హారిస్, కెప్టెన్ తాహ్లియా కుదురుగా ఆడటంతో 10 ఓవర్లలో జట్టు 65/2 స్కోరు చేసింది. ఆష్లే గార్డ్‌నర్ (6) విఫలం కాగా, ఎలైస్ పెరీ ధాటిగా ఆడింది.

హర్మన్ పోరాడినా...

షఫాలీ వర్మ (13 బంతుల్లో 20; 2 ఫోర్లు, 1 సిక్స్), స్మృతి మంధాన (6), జెమీమా రోడ్రిగ్స్ (16) విఫలం అయ్యారు. ఆ తర్వాత కెప్టెన్ హర్మన్‌ప్రీత్ కౌర్, దీప్తిశర్మ నడిపించారు. జట్టు స్కోరును 15.1 ఓవర్లలో వందకు చేర్చారు. అయితే భారీ షాట్‌కు యత్నించిన దీప్తిశర్మ బౌండరీ దగ్గర క్యాచ్ ఇచ్చి వెనుదిరిగింది. దీంతో నాలుగో వికెట్‌కు 63 పరుగుల భాగస్వామ్యానికి తెరపడింది. చివరి ఓవర్లో విజయానికి 14 పరుగులు అవసరం కాగా...4 పరుగుల చేసిన భారత్ 4 వికెట్లు చేజార్చుకుంది.

పాక్ గెలిస్తేనే...

'ఎ' గ్రూప్ నుంచి ఆసీస్ సెమీస్ చేరగా...భారత్, కివీస్ మధ్య రెండో స్థానం కోసం పోటీ ఉంది. నేడు పాకిస్తాన్‌తో జరిగే మ్యాచ్‌లో న్యూజిలాండ్ గెలిస్తే ఎలాంటి సమీకరణంతో పని లేకుండా మూడు విజయాలతో ఆ జట్టుకు ముందుకు వెళ్లి భారత్ నిష్క్రమిస్తుంది. ఈ మ్యాచ్ ఫలితం తర్వాత కూడా భారత్ రన్‌రేట్ కివీస్‌కంటే మెరుగ్గా ఉండే అవకాశం ఉంది. కాబట్టి పాక్ చేతిలో ఆ జట్టు ఓడిపోతే చాలు. అయితే బలహీనమైన పాక్‌పై కివీస్‌కు ఎక్కువ విజయావకాశాలు ఉన్నాయి.

స్కోరు వివరాలు

ఆస్ట్రేలియా మహిళల ఇన్నింగ్స్: హారిస్ (సి) స్మృతి (బి) దీప్తిశర్మ 40; బెత్ మూని (సి) రాధ (బి) రేణుక 2; జార్జియా (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) రేణుక 0; తాహ్లియా (స్టంప్డ్) రిచా (బి) రాధ 32; పెర్రీ (సి) సబ్–సజన (బి) దీప్తిశర్మ 32; ఆష్లే గార్డ్‌నెర్ (సి) రాధ (బి) పూజ 6; లిచ్‌ఫీల్డ్ నాటౌట్ 15; అనాబెల్ (బి) శ్రేయాంక 10; సోఫీ రనౌట్ 0; మేగన్ షట్ నాటౌట్ 0; **ఎక్స్‌ట్రాలు 14; మొత్తం (20 ఓవర్లలో 8 వికెట్లకు) 151. వికెట్ల పతనం:** 1–17, 2–17, 3–79, 4–92, 5–101, 6–134, 7–145, 8–145. **బౌలింగ్:** రేణుకా సింగ్ 4–0–24–2, శ్రేయాంక 4–0–32–1, పూజ వస్త్రకర్ 3–0–22–1, అరుంధతీ రెడ్డి 3–0–24–0, దీప్తిశర్మ 4–0–28–2, రాధా యాదవ్ 2–0–14–1.

భారత మహిళల ఇన్నింగ్స్: షఫాలీ (సి) అనాబెల్ (బి) ఆష్లే గార్డ్‌నర్ 20; స్మృతి మంధాన (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) సోఫీ 6; జెమీమా (సి) గార్డ్‌నర్ (బి) మేగన్ షటల్ 16; హర్మన్‌ప్రీత్ నాటౌట్ 54; దీప్తి శర్మ (సి) జార్జియా (బి) సోఫీ 29; రిచా ఘోష్ రనౌట్ 1; పూజ (బి) అనాబెల్ 9; అరుంధతి రనౌట్ 0; శ్రేయాంక రనౌట్ 0; రాధ (ఎల్బీడబ్ల్యూ) (బి) అనాబెల్ 0; రేణుక నాటౌట్ 1; ఎక్స్‌ట్రాలు 6; **మొత్తం (20 ఓవర్లలో 9 వికెట్లకు) 142. వికెట్ల పతనం:** 1–26, 2–39, 3–47, 4–110, 5–111, 6–139, 7–139, 8–141, 9–141. **బౌలింగ్:** మేగన్ షట్ 4–0–25–1, ఆష్లే గార్డ్‌నర్ 4–0–32–1, అనాబెల్ 4–0–22–2, సోఫీ మోలినెక్స్ 4–0–32–2, జార్జియా 3–0–22–0, డార్సీబ్రౌన్ 1–0–8–0.

మరిన్ని క్రీడా వార్తలు సాక్షి స్పోర్ట్స్ ఈ-పేపర్‌లో

భవిత

కెరీర్ కౌన్సెలింగ్
మీ సందేహాలు, సలహాలు పంపించాల్సిన
ఈ- మెయిల్ sakshieducation@gmail.com

విద్య, ఉద్యోగ సమాచారం

కొంకణ్ రైల్వేలో 190 గ్రాడ్యుయేట్/డిప్లొమా అప్రెంటిస్‌లు

కొంకణ్ రైల్వే కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్(కొంకణ్ రైల్వే).. మహారాష్ట్ర, గోవా, కర్ణాటక రాష్ట్రాల్లో గ్రాడ్యుయేట్/డిప్లొమా అప్రెంటిస్‌ల ఖాళీల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

- **మొత్తం ఖాళీల సంఖ్య:** 190. శిక్షణ కాలం: ఒక సంవత్సరం.
- **ఖాళీల వివరాలు:** గ్రాడ్యుయేట్ అప్రెంటిస్–80, డిప్లొమా అప్రెంటిస్ (టెక్నీషియన్)–80, జనరల్ స్ట్రీమ్ గ్రాడ్యుయేట్స్–30.
- **విభాగాలు:** మెకానికల్, ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రానిక్స్, సివిల్.
- **అర్హత:** విభాగాన్ని అనుసరించి డిప్లొమా, డిగ్రీ, బీఈ/బీటెక్ ఉత్తీర్ణులై ఉండాలి.
- **వయసు:** 01.09.2024 నాటికి 18 నుంచి 25 ఏళ్ల మధ్య ఉండాలి. ఓబీసీలకు మూడేళ్లు, ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ఐదేళ్లు, పీడబ్ల్యూబీడీలకు పదేళ్ల సడలింపు ఉంటుంది.
- **స్టైపెండ్:** నెలకు గ్రాడ్యుయేట్ అప్రెంటిస్‌కు రూ.4500, డిప్లొమా అప్రెంటిస్‌కు రూ.4000.
- **ఎంపిక విధానం:** విద్యార్హతల్లో సాధించిన మార్కులు, సర్టిఫికెట్ల పరిశీలన, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఎంపికచేస్తారు.

ముఖ్య సమాచారం

- **దరఖాస్తు విధానం:** ఆన్‌లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- **దరఖాస్తులకు చివరితేది:** 02.11.2024.
- **వెబ్‌సైట్:** https://konkanrailway.com

హుగ్లీ కొచ్చిన్ షిప్‌యార్డ్ లిమిటెడ్‌లో ఎగ్జిక్యూటివ్ పోస్టులు

హౌరా(పశ్చిమ బెంగాల్)లోని హుగ్లీ కొచ్చిన్ షిప్‌యార్డ్ లిమిటెడ్(హెచ్‌సీఎస్‌ఎల్).. ఒప్పంద ప్రాతిపదికన ఎగ్జిక్యూటివ్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

- **మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య:** 06.
- **పోస్టుల వివరాలు:** డిప్యూటీ జనరల్ మేనేజర్–01, అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్–01, మేనేజర్–01, డిప్యూటీ మేనేజర్–03.
- **విభాగాలు:** ప్రాజెక్ట్–ఆపరేషన్స్, షిప్ బిల్డింగ్ అండ్ షిప్ రిపేర్, మెకానికల్, ఎస్టేట్ అండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్, ఫైనాన్స్, సేఫ్టీ, హ్యూమన్ రిసోర్స్.
- **అర్హత:** పోస్టును అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో కనీసం 60 శాతం మార్కులతో డిప్లొమా, డిగ్రీ, పీజీ ఉత్తీర్ణతతో పాటు పని అనుభవం ఉండాలి.
- **వేతనం:** నెలకు డిప్యూటీ జనరల్ మేనేజర్ పోస్టులకు రూ.1,86,120, అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్ పోస్టులకు రూ.1,65,440, మేనేజర్ పోస్టులకు రూ.1,24,000, డిప్యూటీ మేనేజర్ పోస్టులకు రూ.1,03,000.
- **వయసు:**35 ఏళ్ల నుంచి 52 ఏళ్ల మధ్య ఉండాలి.
- **ఎంపిక విధానం:** పవర్ పాయింట్ ప్రజంటేషన్, గ్రూప్ డిస్కషన్, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఎంపికచేస్తారు.

ముఖ్య సమాచారం

- **దరఖాస్తు విధానం:** ఆన్‌లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- **ఆన్‌లైన్ దరఖాస్తులకు చివరితేది:** 24.10.2024
- **వెబ్‌సైట్:** http://hooghlycsl.com

ఎస్ఈసీఐఎల్, న్యూఢిల్లీలో యంగ్ ప్రొఫెషనల్ పోస్టులు

న్యూఢిల్లీలోని సోలార్ ఎనర్జీ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్(ఎస్ఈసీఐఎల్).. ఒప్పంద ప్రాతిపదికన యంగ్ ప్రొఫెషనల్ పోస్టుల భర్తీకి దరఖాస్తులు కోరుతోంది.

- **మొత్తం పోస్టుల సంఖ్య:** 08.
- **విభాగాలు:** ఫైనాన్స్, ఇన్ఫర్మేషన్ టెక్నాలజీ, హ్యూమన్ రిసోర్స్, కార్పొరేట్ ప్లానింగ్ తదితరాలు.
- **అర్హత:** పోస్టును అనుసరించి సంబంధిత విభాగంలో కనీసం 60శాతం మార్కులతో డిప్లొమా, సీఏ/సీఎంఏ, డిగ్రీ, బీఈ/బీటెక్, ఎంబీఏ ఉత్తీర్ణతతో పాటు పని అనుభవం కలిగి ఉండాలి. వయసు: 30 ఏళ్లు మించకూడదు.
- **వేతనం:** నెలకు మొదటి ఏడాది రూ.70,000, రెండో ఏడాది రూ.75,000, మూడో ఏడాది రూ.80,000.
- **ఎంపిక విధానం:** రాతపరీక్ష, గ్రూప్ డిస్కషన్, సర్టిఫికేట్‌ల పరిశీలన, ఇంటర్వ్యూ ఆధారంగా ఎంపికచేస్తారు.స

ముఖ్య సమాచారం

- **దరఖాస్తు విధానం:** ఆన్‌లైన్ ద్వారా దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- **ఆన్‌లైన్ దరఖాస్తులకు చివరితేది:** 02.11.2024
- **వెబ్‌సైట్:** https://www.seci.co.in

ఆయుష్ బోధనకు మార్గం.. ఎన్‌టీఈటీ

ఆయుష్ వైద్య కోర్సుల్లో పీజీ పూర్తి చేసి..అధ్యాపక వృత్తిలో ప్రవేశించాలని కోరుకునే వారికి చక్కటి మార్గం.. నేషనల్ టీచర్స్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్(ఎన్‌టీఈటీ)! ఈ టెస్ట్‌లో స్కోర్ సాధిస్తే.. దేశ వ్యాప్తంగా ఉన్న ఆయుష్ మెడికల్ కళాశాలల్లో.. అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ హోదాలో అడుగు పెట్టొచ్చు! వైద్య రంగంలో అధ్యాపక వృత్తి లక్ష్యాన్ని చేరుకోవచ్చు!! తాజాగా.. ఎన్‌టీఈటీ-2024కు సంబంధించి నేషనల్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ (ఎన్‌టీఏ) నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసింది. ఈ నేపథ్యంలో.. ఎన్‌టీఈటీ-2024 వివరాలు, ప్రాధాన్యం, పరీక్ష విధానం తదితర వివరాలు..

- » ఆయుష్ అధ్యాపక వృత్తికి ప్రామాణికంగా ఎన్‌టీఈటీ
- » ఎన్‌టీఈటీ స్కోర్‌తో ఆయుష్ అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్స్
- » ఎన్‌టీఏ ఆధ్వర్యంలో ఎన్‌టీఈటీ పరీక్ష నిర్వహణ
- » ఎన్‌టీఈటీ-2024 నోటిఫికేషన్ విడుదల

దేశంలోని ఆయుష్ మెడికల్ కళాశాలల్లో నాణ్యమైన బోధన కోసం ప్రతిభావంతులను నియమించేందుకు అమల్లోకి తెచ్చిన పరీక్ష.. నేషనల్ టీచర్స్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్. ప్రభుత్వ నిబంధనల ప్రకారం–ఆయుష్ కళాశాలల్లో అధ్యాపక వృత్తిలో అడుగు పెట్టాలంటే.. ఎన్‌టీఈటీలో ఉత్తీర్ణత తప్పనిసరి.

ఆ రెండు కమిషన్ల సిఫార్సు

ఆయుష్ కోర్సుల్లో అధ్యాపక వృత్తికి ఎన్‌టీఈటీ పరీక్ష నిర్వహించాలనే నిర్ణయానికి ప్రధాన కారణం .. నేషనల్ కమిషన్ ఫర్ ఇండియన్ సిస్టమ్ ఆఫ్ మెడిసిన్, నేషనల్ కమిషన్ ఆఫ్ హోమియోపతిల సిఫార్సులే. 2020లో ఆయుష్ కోర్సుల పర్యవేక్షణ, బోధన తదితర అంశాల నిర్వహణ కోసం ఈ సంస్థలను ఏర్పాటు చేశారు. అప్పటి నుంచి ఇవి ఆయుష్ కోర్సుల బోధన పరంగా నాణ్యత కోసం కృషి చేస్తున్నాయి. అధ్యాపక వృత్తిలో ప్రతిభావంతులైన అధ్యాపకులను నియమించేందుకు నేషనల్ టీచర్స్ ఎలిజిబిలిటీ టెస్ట్ (ఎన్‌టీఈటీ)ని ప్రతిపాదించాయి. దీంతో.. ఆయుష్ కోర్సుల్లో అధ్యాపక వృత్తిలో ప్రవేశించాలంటే.. పీజీ కోర్సుతోపాటు ఎన్‌టీఈటీ స్కోర్ తప్పనిసరి అనే నిబంధనలు అమల్లోకి తెచ్చారు.

అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్

ఎన్‌టీఈటీ స్కోర్ ఆధారంగా ఆయుష్ పీజీ ఉత్తీర్ణులకు అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ పోస్ట్‌లకు దరఖాస్తు చేసుకునేందుకు అర్హత లభిస్తుంది. ఈ స్కోర్ పొందిన నాటి నుంచి పదేళ్ల పాటు అధ్యాపక వృత్తిలో విధులు నిర్వర్తించొచ్చు. ఒకవేళ ఇప్పటికే అధ్యాపక వృత్తిలో పని చేసి విరామం తీసుకుని.. మళ్లీ అడుగు పెట్టాలనుకున్న వారు సైతం తప్పనిసరిగా ఎన్‌టీఈటీకి హాజరై ఉత్తీర్ణత సాధించాలని నిబంధనలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

అర్హతలు

- దరఖాస్తు చేసుకునే విభాగాన్ని అనుసరించి ఎండీ/ఎంఎస్‌తో పాటు నిర్దేశిత విభాగాల్లో ఎమ్మెస్సీ ఉత్తీర్ణత ఉండాలి.
- 2024–25 విద్యా సంవత్సరానికి సంబంధించి ఎండీ/ఎంఎస్‌లో 30నెలలు పూర్తి చేసుకున్న వారు కూడా దరఖాస్తు చేసుకునే అవకాశం ఉంది.
- ఆయుర్వేద విభాగానికి ఎండీ/ఎంఎస్(ఆయుర్వేద), ఎమ్మెస్సీ(అనాటమీ); ఎమ్మెస్సీ(ఫిజియాలజీ)/మాస్టర్ ఇన్ పబ్లిక్ హెల్త్/ఎమ్మెస్సీ (ఆయు బయాలజీ) పూర్తి చేసుకోవాలి.
- సిద్ధ విభాగానికి ఎండీ(సిద్ధ), ఎంఏ(తమిళ/ఇంగ్లిష్),ఎమ్మెస్సీ(అనాటమీ/ఫిజియాలజీ/బయోకెమిస్ట్రీ/మైక్రో బయాలజీ, ఎమ్మెస్సీ(బోటనీ)/మెడికల్ బోటనీ/ఫార్మకోగ్నసీ, ఎమ్మెస్సీ–బోటనీ, మాస్టర్ ఇన్ పబ్లిక్ హెల్త్, ఎమ్మెస్సీ (ఫార్మకాలజీ/మెడిసినల్ ఫార్మకాలజీ ఉత్తీర్ణులవ్వాలి.
- యునానికి సంబంధించి ఎండీ/ఎంఎస్(యునానీ), ఎంఏ(ఉర్దూ/అరబిక్), ఎమ్మెస్సీ అనాటమీ/ఫిజియాలజీ, బయో కెమిస్ట్రీ, మైక్రో బయాలజీ, ఫార్మకాలజీ/ మెడికల్ ఫార్మకోగ్నసీ, మాస్టర్ ఇన్ పబ్లిక్ హెల్త్‌లను పూర్తి చేసుకోవాలి.
- హోమియోపతి విభాగంలో ఎండీ– హోమియోపతి, ఎమ్మెస్సీ (అనాటమీ), ఎమ్మెస్సీ (ఫిజియాలజీ), ఎమ్మెస్సీ (బయో కెమిస్ట్రీ), ఎమ్మెస్సీ (ఫోరెన్సిక్ మెడిసిన్ అండ్ టాక్సికాలజీ), మాస్టర్ ఇన్ పబ్లిక్ హెల్త్, అదే విధంగా హోమియోపతిలో పీహెచ్‌డీ చేసిన వారు కూడా అర్హులే.
- అన్ని విభాగాలకు సంబంధించి అభ్యర్థులు తప్పనిసరిగా బ్యాచిలర్ స్థాయిలో సంబంధిత కోర్సులు (బీఏఎంఎస్, బీయూఎంఎస్, బీఎస్ఎంఎస్, బీహెచ్‌ఎంఎస్) ఉత్తీర్ణులై ఉండాలి.

వంద మార్కులకు పరీక్ష

- ఎన్‌టీఈటీ పరీక్ష ఆబ్జెక్టివ్ విధానంలో మొత్తం 100 ప్రశ్నలు–100 మార్కులకు ఉంటుంది. ప్రతి ప్రశ్నకు ఒక మార్కు కేటాయిస్తారు.
- మొత్తం 100 ప్రశ్నల్లో 40 ప్రశ్నలు సులభంగా, మరో 40 ప్రశ్నలు మోస్తరు క్లిష్టతతో, 20 ప్రశ్నలు క్లిష్టతతో ఉంటాయని నోటిఫికేషన్‌లో పేర్కొన్నారు. పరీక్షకు లభించే సమయం రెండు గంటలు.

కనీస మార్కుల నిబంధన

ఎన్‌టీఈటీ స్కోర్ ఆధారంగా.. ఆయుష్ విభాగంలో అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ పోస్ట్‌లను భర్తీ చేస్తారు. ఈ నేపథ్యంలో ఎన్‌టీఈటీలో కనీస అర్హత మార్కుల నిబంధన అమలు చేస్తున్నారు. కనీసం 50 శాతం మార్కులు పొందితేనే ఎన్‌టీఈటీ పరీక్ష ఉత్తీర్ణులైనట్లుగా పరిగణిస్తారు.

ఈ నైపుణ్యాలు పరిశీలించేలా

ఎన్‌టీఈటీ పరీక్ష ద్వారా అభ్యర్థుల్లోని టీచింగ్ ఆప్టిట్యూడ్, కమ్యూనికేషన్ స్కిల్స్, తరగతి గది నిర్వహణ, బోధన, ట్రైనింగ్ అండ్ అసెస్‌మెంట్ టెక్నాలజీ, స్టూడెంట్ సైకాలజీ వంటి వాటిపై అవగాహనను పరిశీలించే విధంగా ప్రశ్నలు అడుగుతారు.

ముఖ్య సమాచారం

- **దరఖాస్తు విధానం:** ఆన్‌లైన్‌లో దరఖాస్తు చేసుకోవాలి.
- **ఆన్‌లైన్ దరఖాస్తు చివరి తేదీ:** 2024, అక్టోబర్ 14
- **ఫీజు చెల్లింపు చివరి తేదీ:** 2024, అక్టోబర్ 15
- **దరఖాస్తు సవరణ అవకాశం:** 2024, అక్టోబర్ 16, 17 తేదీలు.
- **ఎన్‌టీఈటీ పరీక్ష తేదీ:** డిసెంబర్‌లో నిర్వహించే అవకాశం.
- **తెలుగు రాష్ట్రాల్లో పరీక్ష కేంద్రాలు:** తిరుపతి హైదరాబాద్.
- **వెబ్‌సైట్:** https://exams.ntaonline.in/NTET

పరీక్షలో రాణించేలా

టీచింగ్ అండ్ ట్రైనింగ్

టీచింగ్ కాన్సెప్ట్స్, మెథడ్స్, టీచింగ్ స్కిల్స్, లెర్నర్స్ దృక్పథం, క్లినికల్ టీచింగ్ మెథడ్స్, విజువల్, ఆడిటరీ, రీడింగ్/రైటింగ్, కినెస్థటిక్ స్టైల్స్‌ను పరిశీలిస్తారు.

కమ్యూనికేషన్

కమ్యూనికేషన్ నిర్వచనం,రకాలు,గ్రూప్ కమ్యూనికేషన్స్, క్లాస్ రూమ్ కమ్యూనికేషన్స్, మాస్ మీడియా అండ్ సొసైటీ, డాక్టర్–పేషెంట్ కమ్యూనికేషన్ వంటి అంశాలపై ప్రశ్నలు అడుగుతారు.

క్లాస్‌రూమ్ మేనేజ్‌మెంట్

- ప్రాక్టికల్ క్లాస్ రూమ్ మేనేజ్‌మెంట్, సైకాలజీ అండ్ క్లాస్ రూమ్ మేనేజ్‌మెంట్, టెక్నాలజీ ఇన్ క్లాస్ రూమ్, మేనేజ్‌మెంట్ స్ట్రాటజీస్, క్లినికల్ ఓపీడీ, ప్రాక్టికల్ ల్యాబ్స్, స్కిల్ ల్యాబ్స్, కమ్యూనిటీ ఔట్‌రీచ్ పై అవగాహన ఉండాలి.
- వీటితోపాటు అసెస్‌మెంట్ మెథడ్స్, ఎడ్యుకేషనల్ టెక్నాలజీస్, ఎడ్యుకేషనల్ సైకాలజీ, అండ్రగాజీ ఇన్ ఎడ్యుకేషన్, లెర్నింగ్ అండ్ పెడగాజీలపై దృష్టి పెట్టాలి.
- అన్ని అంశాలకు సంబంధించి.. వైద్య కోర్సులకు అన్వయిస్తూ అభ్యసించాలి.
- బ్యాచిలర్ స్థాయిలోని బీయూఎంఎస్, బీఎస్ఎంఎస్, బీఏఎంఎస్, బీహెచ్‌ఎంఎస్ పుస్తకాలను పూర్తిగా చదవాలి.
- అదే విధంగా తమ కళాశాల స్థాయిలో అధ్యాపకులు బోధించిన విధానాలను, బోధన పద్ధతులను పునరావలోకనం చేసుకోవాలి.
- ఇంటర్న్‌షిప్ సమయంలో పేషెంట్లతో వ్యవహరించాల్సిన తీరు, దానికి సంబంధించిన మార్గదర్శకాలను అవలోకనం చేసుకోవాలి.

స్టాక్ మార్కెట్లు (శుక్రవారం ముగింపు)

దేశీ సూచీలు		
సెన్సెక్స్ ▽	230	81,381
నిఫ్టీ ▽	34	24,964

విదేశీ సూచీలు			
నాస్‌డాక్	18,343	△	61
డోజోన్స్	42,864	△	410
ఎఫ్‌టీఎస్‌ఈ 100	8,254	△	16
డాక్స్	19,374	▽	163
షాంఘై	3,218	▽	84
నికాయ్	36,606	△	225

•అమెరికా •బ్రిటన్ •జర్మనీ •చైనా •జపాన్

ఫారెక్స్ రేట్లు రూ. లలో

			కొనుగోలు	అమ్మకం
$	యూఎస్ డాలర్	ఎస్‌బీఐ	85.58	84.62
£	బ్రిటన్ పౌండ్	ఎస్‌బీఐ	108.72	111.44
€	యూరో	ఎస్‌బీఐ	91.34	93.58
¥	జపాన్ ఎన్ (100)	ఎస్‌బీఐ	56.21	57.52
AU$	ఆస్ట్రేలియా డాలర్	ఎస్‌బీఐ	55.65	57.68
S$	సింగపూర్ డాలర్	ఎస్‌బీఐ	62.09	66.79
SAR	సౌదీ రియాల్	థామస్‌కుక్	21.53	23.02
UAE D	యూఏఈ దిర్హామ్	థామస్‌కుక్	21.82	23.79
¥	చైనా యువాన్	థామస్‌కుక్	11.05	12.89

సంసారం.. ఆర్థిక చదరంగం!

వైవాహిక బంధం.. ఆర్థికంగా పటిష్టం

- కాబోయే భాగస్వాములకు 'మనీ'పై అవగాహన ఉండాలి
- పొదుపు, మదుపు, వ్యయాలపై చర్చించుకోవాలి
- భవిష్యత్ లక్ష్యాలపై ఉమ్మడి నిర్ణయాలు
- ఆధిపత్య ధోరణితో కలతలు, సమస్యలు
- సమష్టి తత్వంతోనే విజయం

హైదరాబాద్‌కు చెందిన మనీషా (30) పెళ్లయి ఏడాది కూడా కాలేదు. అప్పుడే భర్తతో ఆమెకు వాదోపవాదాలు నిత్య కృత్యంగా మారాయి. అది కూడా ఆర్థిక అంశాలపైనే. పెళ్లికి రెండేళ్ల ముందు నుంచే మనీషా దంపతులు ఒకరికొకరు పరిచయస్థులు. ఎన్నో అంశాలపై గంటల తరబడి మాట్లాడుకున్న వారే. ''అతడి గురించి నాకు అంతా తెలుసనుకున్నా. కానీ, ఆర్థిక అంశాల నిర్వహణ గురించి ఎప్పుడూ మాట్లాడుకున్నది లేదు. అక్కడే మేము తప్పటడుగు వేశామని అనిపిస్తోంది'' అన్నది మనీషా అంతరంగం. వైవాహిక బంధం చిరకాలం వర్ధిల్లాలంటే దంపతుల మధ్య చక్కని అవగాహన, పరస్పర గౌరవం, అభిమానం ఉంటే సరిపోతుందని అనుకుంటాం. కానీ, ఆర్థిక అవగాహన కూడా ఉండాలన్నది నిపుణుల సూచన. తమకు ఏ ఆహారం అంటే ఇష్టం, తమకు నచ్చే సినిమాలు, మెచ్చే పర్యాటక ప్రాంతాలు.. ఇలా మూడు ముళ్లకు ముందే ముచ్చట్లు ఎన్నో చెప్పుకోవడం, పరస్పర ఇష్టాలు పంచుకోవడం చేస్తుంటారు. కానీ, ఆర్థిక అంశాలు, భవిష్యత్ ఆర్థిక లక్ష్యాల గురించి చర్చించుకునే వారు బహుశా చాలా తక్కువగా ఉంటారు. ఇలా చేయకపోవడం వల్ల ఎలాంటి ప్రతికూలతలు ఎదురవుతాయో మనీషా ఉదంతం చెబుతోంది. అందుకే వైవాహిక బంధంలోకి అడుగు పెట్టడానికి ముందే భవిష్యత్ ఆర్థిక పథంపై మనసు విప్పి చర్చించుకోవడం ఎంతో అవసరం. దీని ప్రాధాన్యతను తెలియజెప్పే కథనమే ఇది...

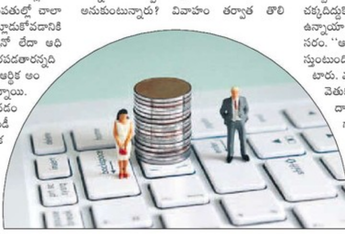
– సాక్షి, బిజినెస్‌డెస్క్

మారుతున్న పరిస్థితులు..

ఆర్థిక విభేదాలు వైవాహిక బంధంలో చిచ్చు పెట్టే ప్రమాదం లేకపోలేదు. ఆర్థికంగా అప్పుల పాలై, బయట పడే మార్గం తోచక సామూహిక ఆత్మహత్య చేసుకున్న కుటుంబాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. అమెరికాకు చెందిన 'జిమెనెజ్ లా ఫర్మ్' చేసిన అధ్యయనంలో.. ఆ దేశంలో 29% విడాకులకు ఆర్థిక విభేదాలే కారణం అవుతున్నట్టు తెలిసింది. అమెరికా స్థాయిలో ప్రస్తుతం మన దేశంలో బంధాల విచ్ఛిన్నానికి ఆర్థిక అంశాలు కారణం కాకపోవచ్చు. కానీ, ఇటీవలి కాలంలో మనదేశంలోనూ మహిళల ఆర్థిక సాధికారత మెరుగుపడుతూ వస్తోంది. పెళ్లయిన తర్వాత వృత్తి, ఉద్యోగ, వ్యాపారాల్లో కొనసాగేందుకు యువతరం మహిళలు ఆసక్తి చూపిస్తున్నారు. ఆర్థిక అంశాల్లో వారు పురుషులకు ఏ మాత్రం తక్కువ కాదు. కనుక ఆర్థిక అంశాలపైనా దంపతుల మధ్య ఏకాభిప్రాయం, పరస్పర అంగీకారాలు ముఖ్యమే.

చర్చించుకోవడమే మెరుగైన మార్గం

వివాహం తర్వాత ఆర్థిక విభేదాలు పొడచూపకూడదని అనుకుంటే, అందుకు ఎలాంటి జంకు లేకుండా 'మనీ' గురించి సౌకర్యంగా మాట్లాడుకోవడమే మంచి పరిష్కారం. ''దంపతుల్లో చాలా మంది ఆర్థిక అంశాల గురించి మాట్లాడుకోవడానికి సంకోచిస్తుంటారు. డబ్బు మనిషనో లేదా ఆధిపత్యం చెలాయిస్తున్నారనో పొరపడతారన్నది వారి ఆందోళన. కానీ విడాకులకు ఆర్థిక అంశాలు ప్రధాన కారణంగా ఉంటున్నాయి. కనుక ఈ అంశాలపై చర్చించుకోవడం ఎంతో ముఖ్యం'' అని ఫిన్‌సేఫ్ ఎండీ మృణ్ అగర్వాల్ పేర్కొన్నారు. ఒక వ్యక్తి ఆర్థిక నిర్ణయాలను అప్పటి వరకు కలిగి ఉన్న ఆర్థిక అవగాహనే నిర్ణయిస్తుంది. తమ నిర్ణయాలను గౌరవించే, ఏకీభవించే భాగస్వామిని గుర్తించడం వైవాహిక బంధం విజయవంతానికి కీలకమని నిపుణుల సూచన. విల్లా, కారు తదితర ఆకాంక్షలు ఏవైనా ఉన్నాయా? ఎప్పటిలోపు వాటిని సాధించాలని అనుకుంటున్నారు? వివాహం తర్వాత తొలి ప్రాధాన్యం ఏ లక్ష్యానికి? వినోదం, విహారానికి ఎక్కువ ఖర్చు చేయాలని అనుకుంటున్నారా? డబ్బు విషయంలో బాధ్యతగా ఆలోచిస్తున్నారా? చక్కదిద్దుకోవాల్సిన ఆర్థిక ప్రతికూలతలు ఏవైనా ఉన్నాయా? ఇలాంటి అంశాలన్నింటిపై స్పష్టత అవసరం. ''ఆర్థిక అలవాట్లలో ఎంతో వ్యత్యాసం కనిపిస్తుంటుంది. ఒకరు ఎంతో పొదుపరి అయి ఉంటారు. మరొకరు ఖర్చు చేయడంలో ఆనందాన్ని వెతుక్కుంటూ ఉంటారు. ఇది వివాదానికి దారితీస్తుంది. కొన్ని విభేదాలను సులభంగానే పరిష్కరించుకోవచ్చు. కానీ, కొన్ని ఓ పట్టాన పరిష్కారం కావు. అందుకని ఒకరినొకరు ఆర్థిక అంశాలపై చర్చించుకొని, నిర్ణయాలను ఉమ్మడిగా తీసుకోవాలి'' అని ఆనంద్ రాఠి వెల్త్ డిప్యూటీ సీఈవో ఫెరోజ్ అజీజ్ సూచించారు.

ప్రణాళిక ప్రకారం

దంపతుల మధ్య వచ్చే కలతలకు ఎవరో ఒకరు అధికంగా ఖర్చు చేయడం ప్రధాన కారణం. ఒకరు ఎంతో పొదుపుగా రూపాయి, రూపాయి కూడబెడుతుంటే, మరొకరు ఖర్చు చేయడాన్ని ఆనందిస్తుంటే వారి మధ్య ప్రశాంతత కష్టం. విభేదాలు రాక మానవు. ఖర్చు చేసే అలవాట్లు అన్నవి ఒకరి మానసిక తీరుపైనే ఆధారపడి ఉంటాయి. కొందరు షాపింగ్‌లో ఆనందాన్ని వెతుక్కుంటారు. సంపదతో గౌరవం వస్తుందని భావిస్తుంటారు. బ్యాంక్ ఖాతాలో సరిపడా నిధులు లేకపోయినా గొప్ప కోసం ఖరీదైన ఉత్పత్తులు కొనుగోలుకు మొగ్గు చూపిస్తుంటారు. ఒక భాగస్వామి పొదుపు, మదుపు (పెట్టుబడి)కు ప్రాధాన్యం ఇస్తుండొచ్చు. ఆర్థిక వెసులుబాటు పరిమితంగా ఉండడం ఇందుకు నేపథ్యం కావొచ్చు. అందుకే ఆర్థిక భద్రత దృష్ట్యా పొదుపు చేస్తుండొచ్చు. దీనికి విరుద్ధమైన ధోరణి కలిగిన భాగస్వామి తోడైనప్పుడు అది స్పర్థకు దారితీస్తుంది. ''భాగస్వాములు ఇద్దరూ స్వేచ్ఛను గౌరవించుకోవాలి. అదే సమయంలో చర్చించుకుని, పరస్పర అంగీకారానికి వచ్చే పరిణతి కూడా అవసరం'' అనేది జీవైఆర్ ఫైనాన్షియల్ ప్లానర్స్ సీఈవో రోహిత్ షా సూచన. ఏ తరహా ఆర్థిక వ్యక్తిత్వాన్ని మీరు నచ్చుతారన్న స్పష్టత ఉండాలి. అప్పుడు కాబోయే జీవిత భాగస్వామితో ఈ అంశాలపై విస్తృతంగా చర్చించుకోవాలి. ఆర్థిక అంశాల నిర్వహణపై మాట్లాడుకోవాలి. బడ్జెట్ ఏర్పాటు, ఆర్థిక లక్ష్యాలను ఏర్పాటు చేసుకుని, వాటికి కట్టుబడి ఉండేలా అంగీకారానికి రావాలి. కేవలం పొదుపు అనే కాదు, జీవనశైలి అలవాట్లు, ఆనందాల కోసం భాగస్వాములు ఇద్దరూ ఆదాయంలో 10% బడ్జెట్ కేటాయించుకోవడంలో తప్పు లేదన్నది నిపుణుల సూచన. కేటాయింపులు అన్నీ పోను మిగులు ఉంటే, ఆ మొత్తాన్ని తమ అభిరుచుల కోసం ఖర్చు చేసుకోవచ్చు.

ఆధిపత్యం పనికిరాదు..

మనీ విషయాల్లో ఆధిపత్య ధోరణి పనికిరాదు. డబ్బుకు సంబంధించి నిర్ణయాలు అన్నింటినీ తానే తీసుకోవాలన్న ధోరణి సరికాదు. ఈ విషయాల్లో జీవిత భాగస్వామి అభిప్రాయాలకు విలువ ఇవ్వాలి. ''ఆర్థిక అంశాల నిర్వహణ గురించి తనకు ఎంత మాత్రం తెలియదన్నది నా భర్త సమాధానం. కానీ, ఖర్చుల గురించి నేను ఎప్పుడు చెప్పాలనుకున్నా.. ఆయన కొట్టిపారేస్తుంటారు'' అని ఢిల్లీకి చెందిన మార్కెటింగ్ నిపుణురాలు అంజలి వర్మ వాపోయారు. కేవలం పురుషులే ఆర్జనా పరులుగా ఉన్న కుటుంబాల్లో ఈ తరహా ధోరణి మరింత ఎక్కువగా కనిపిస్తుంది. భార్య విద్యావంతురాలై, గృహిణిగా కొనసాగుతున్నా, ఆమెకు ఆర్థిక అంశాలపై అవగాహన ఉన్నా కానీ, కుటుంబ నిర్ణయాల్లో సమాన భాగస్వామ్యం కల్పించే తీరు అన్ని చోట్లా కనిపించదు. రాణించే మహిళలు ఉన్న చోట పురుషులు అభద్రతా భావానికి లోనవుతుంటారని, అది కలహాలకు కారణమవుతుందని నిపుణులు చెబుతున్నారు. కనుక ఆర్థిక అంశాల్లో తమ భాగస్వామ్యం ఏ మేరకు అన్న దానిపై పెళ్లికి ముందే యువతీ, యువకులు తప్పకుండా ప్రశ్నించుకోవాలని సూచిస్తున్నారు. ఆర్థిక బాధ్యతలను ఎలా పంచుకుంటారని కూడా ప్రశ్నించుకోవాలి. ఇరువురి మధ్య సరైన అవగాహన కుదిరినప్పుడే ఏడడుగులు వేయడం సరైన నిర్ణయం అవుతుంది.

పెట్టుబడుల ఎంపికలు

పెట్టుబడుల విషయంలోనూ దంపతుల మధ్య అవగాహన, పరస్పర అంగీకారం అవసరమే. ఒకరు అధికంగా రిస్క్ తీసుకుంటే, మరొకరు పరిమిత రిస్క్ ఉన్న పెట్టుబడులకే పరిమితం కావొచ్చు. ఇందులో ఎలాంటి తప్పులేదు. ఇద్దరూ భిన్న మార్గాలను అనుసరించడం మంచి ప్రయోజనాన్ని ఇస్తుంది. దీనివల్ల మెరుగైన రాబడులకు, రక్షణ తోడవుతుంది. ఒక విధంగా ఇది ఈక్విటీ, డెట్ కలయికగా భావించొచ్చు. అయితే ఆయా అంశాలపై కాబోయే దంపతులు ఇద్దరూ చర్చించుకోవాలి. ఏఏ సాధనాలు ఎలా పనిచేస్తాయి, అందులో ఉండే రిస్క్‌లు, వచ్చే రాబడుల గురించి పూర్తి అవగాహన తెచ్చుకోవాలి. అప్పుడు సమష్టి నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి. సరైన నిర్ణయాలు తీసుకోకపోతే దీర్ఘకాల ఆర్థిక లక్ష్యాలకు అవరోధాలు ఏర్పడొచ్చు. అవసరం అనుకుంటే ఈ విషయంలో ఆర్థిక సలహాదారుల సాయం తీసుకోవాలి.

ధన సాయం

తమ బంధువులు, స్నేహితులు, సహచర ఉద్యోగుల్లో ఎవరికైనా ఆర్థిక సాయం చేసే ముందు, తమ ఆర్థిక అవసరాలకే మొదట ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ఇతరులకు సాయం చేయడానికి ముందు తమ ఆర్థిక భవిష్యత్‌కు భరోసా కల్పించుకోవడం అవసరమని జీవైఆర్ ఫైనాన్షియల్ ప్లానర్స్ సీఈవో రోహిత్ షా పేర్కొన్నారు. డబ్బు సాయం తీసుకున్న వారు తిరిగి చెల్లించడంలో విఫలమైతే? పరిస్థితి ఏంటన్నది ప్రశ్నించుకోవాలి. మరీ ముఖ్యంగా భాగస్వామికి తెలియకుండా ఇలాంటి ధన సాయాలు చేస్తే, అవి కాపురంలో కలహాలకు దారితీసే ప్రమాదం కచ్చితంగా ఉంటుంది.

గోప్యత ప్రమాదకరం

రుణాలు తీసుకోవడం, అప్పులతో కొనుగోళ్లు చేసే విషయాలను జీవిత భాగస్వామికి తెలియకుండా కొన్ని సందర్భాల్లో దాచి పెడుతుంటారు. ఇది విశ్వాసలేమికి దారితీస్తుంది. ఇదే మాదిరి ఎన్నో విషయాలు తనకు తెలియకుండా చేస్తుండొచ్చని భాగస్వామి సందేహించడానికి అవకాశం కల్పిస్తుంది. అందుకే ఇలాంటివి భాగస్వామికి చెప్పి చేయాలి.

రుణ భారం

తమకు కావాల్సిన ప్రతిదీ ఈఎంఐపై సమకూర్చుకోవడం కొందరికి అలవాటు. ఇందుకోసం క్రెడిట్‌కార్డు రుణాలనూ వాడేస్తుంటారు. అధిక వడ్డీలతో కూడిన రుణాలు ఊబిలోకి నెట్టేస్తాయి. ఆర్థిక సమస్యలు ఆరోగ్యాన్ని కూడా దెబ్బతీస్తాయి. ఈ తరహా అలవాట్ల గురించి పెళ్లికి ముందే కాబోయే భాగస్వామికి చెప్పడం ఎంతో అవసరం. ఆదాయం, వ్యయాలు, పెట్టుబడుల ప్రణాళికలు, ఖర్చు చేసే అలవాట్లు, రుణాలు తదితర అంశాల గురించి సమగ్రంగా చర్చించుకోవడం, ఆర్థిక సలహాదారుల సాయం తీసుకోవడం, పరస్పర అంగీకారం, గౌరవం, పారదర్శకత ఇవన్నీ.. వైవాహిక బంధంలో ఆర్థిక సంక్షోభాలు రాకుండా నివారిస్తాయి.

డీమార్ట్ లాభం ప్లస్

క్యూ2లో రూ. 660 కోట్లు

న్యూఢిల్లీ: డీమార్ట్ బ్రాండ్ రిటైల్ స్టోర్ల దిగ్గజం ఎవెన్యూ సూపర్ మార్ట్స్ నికర లాభం ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం(2024–25) రెండో త్రైమాసికంలో కన్సాలిడేటెడ్ ప్రాతిపదికన 6% వృద్ధితో రూ. 660 కోట్లకు చేరింది. గతేడాది(2023–24) ఇదే కాలంలో రూ. 624 కోట్లు ఆర్జించింది. మొత్తం ఆదాయం మరింత అధికంగా 14% ఎగసి రూ. 14,445 కోట్లను తాకింది. గత క్యూ2లో రూ. 12,624 కోట్ల టర్నోవర్ మాత్రమే అందుకుంది. అయితే మొత్తం వ్యయాలు సైతం 15% పెరిగి రూ. 13,575 కోట్లకు చేరాయి. గత క్యూ2లో ఇవి 11,809 కోట్లుగా నమోదయ్యాయి. ఆన్‌లైన్ ప్లాట్‌ఫామ్ డీమార్ట్‌రెడీ ఆదాయం తొలి అర్ధభాగంలో 22 శాతం పెరిగింది.

ఫలితాల ముందురోజు వారాంతాన బీఎస్‌ఈలో డీమార్ట్ షేరు 0.7 శాతం నీరసించి రూ. 4,572 వద్ద ముగిసింది.

విప్రో నుంచి బోనస్ షేర్లు

16-17న బోర్డు సమావేశంలో నిర్ణయం

న్యూఢిల్లీ: సాఫ్ట్‌వేర్ సేవల దేశీ దిగ్గజం విప్రో లిమిటెడ్ వాటాదారులకు తాజాగా బోనస్ షేర్లను జారీ చేయనుంది. ఈ నెల 16–17న నిర్వహించనున్న సమావేశంలో కంపెనీ బోర్డు బోనస్ షేర్ల ప్రతిపాదనను పరిశీలించనున్నట్లు స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజీలకు తెలియజేసింది. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరం(2024–25) రెండో త్రైమాసిక ఫలితాలను 17న విడుదల చేయనుంది. ఈ ఏడాది తొలి త్రైమాసికం(ఏప్రిల్–జూన్)లో కంపెనీ నికర లాభం 5 శాతం పుంజుకుని రూ. 3,003 కోట్లను అధిగమించింది. మొత్తం ఆదాయం మాత్రం 4 శాతం క్షీణించి రూ. 21,964 కోట్లకు పరిమితమైంది.

వారాంతాన బీఎస్‌ఈలో విప్రో షేరు 0.8 శాతం బలపడి రూ. 529 వద్ద ముగిసింది.

'సాక్షి ప్లస్' ఈ-పేపర్‌లో ..

మార్కెట్.. భౌగోళిక అంశాలే దిక్సూచి	రిఫండ్ ఆప్షన్లు ఇవ్వండి: ఓలాకు సీసీపీఏ ఆదేశాలు

కోడిగుడ్లు (హోల్‌సేల్-నెక్ / 100కు రూ.లలో)

14-10-2024	
విశాఖ	525-00
చిత్తూరు	538-00
ఈస్ట్, వెస్ట్ గోదావరి	525-00
విజయవాడ	525-00
రిటైల్ ధర (డజను)	78.00
హైదరాబాద్	510-00
వరంగల్	512-00
రిటైల్ ధర	5.70

అసెట్ అలోకేషన్ ఎప్పుడు మొదలు పెట్టాలి?

నేను విదేశాల్లో నివసిస్తున్న భారతీయుడిని. రెండేళ్ల నుంచి భారత్‌లో గ్రోత్ మ్యూచువల్ ఫండ్స్‌లో ఇన్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. నా పోర్ట్‌ఫోలియో విలువ ప్రస్తుతం రూ.కోటికి చేరింది. మరో ఎనిమిదేళ్లపాటు ఇదే మాదిరిగా నా పెట్టుబడులు కొనసాగించాలని అనుకుంటున్నాను. 45 ఏళ్లకే రిటైర్మెంట్ తీసుకోవాలన్నది నా యోచన. నేను అసెట్ అలోకేషన్‌ను ఇప్పుడు ప్రారంభించాలా? ఎన్‌ఆర్‌ఈ ఖాతాలోని ఫిక్స్‌డ్ డిపాజిట్లను డెట్ కేటాయింపుల కిందకు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలా? – వంశీ శేఖర్

మీరు ఐదేళ్ల పొదుపు మొత్తంతో చెప్పుకోదగిన నిధిని ఏర్పాటు చేసుకున్న తర్వాత అసెట్ అలోకేషన్ ప్రారంభించొచ్చు. ఆ లోపు ప్రారంభించకపోయినా పెద్దగా నష్టపోయేది ఉండదు. కనుక ముందు మీ సంపద వృద్ధిపై దృష్టి సారించండి. చెప్పుకోదగిన నిధిని సమకూర్చుకున్న తర్వాత అప్పుడు అసెట్ అలోకేషన్ గురించి ఆలోచించండి. పెట్టుబడుల విధానాన్ని చక్కదిద్ది, వాటిపై మీకు నియంత్రణకు అసెట్ అలోకేషన్ వీలు కల్పిస్తుంది. మార్కెట్లు పడిపోయాయంటే అప్పటికే మొత్తం ఇన్వెస్ట్ చేసేశామని విచారించకుండా మరింత మొత్తాన్ని పెట్టుబడిగా పెట్టాలి. మీ పెట్టుబడులకు తగినంత వ్యవధి ఉన్నప్పుడు 100 శాతం ఈక్విటీ పోర్ట్‌ఫోలియోను కొనసాగించొచ్చు. రిటైర్మెంట్ లక్ష్యాన్ని సమీపిస్తున్నప్పుడు క్రమంగా ఈక్విటీ పెట్టుబడులను తగ్గించుకుంటూ, డెట్‌లోకి మళ్లించుకోవాలి. దీనివల్ల రిస్క్ తగ్గుతుంది. మీ ఎన్‌ఆర్‌ఈ ఖాతాలోని డిపాజిట్లను డెట్ కేటాయింపుల కింద పరిగణించవచ్చు.

Q & A

ధీరేంద్ర కుమార్
సీఈవో, వ్యాల్యూ రిసెర్చ్

నేను ఏదైనా మ్యూచువల్ ఫండ్ పథకంలో ఒకే విడత (లమ్సమ్) ఇన్వెస్ట్ చేశానని అనుకోండి. అప్పుడు ఎక్స్‌పెన్స్ రేషియోని ఒక్కసారే వసూలు చేస్తారా? లేదంటే ఏటా వసూలు చేస్తారా? – నీరజ్ శర్మ

ఎక్స్‌పెన్స్ రేషియో అన్నది ఇన్వెస్టర్ల నుంచి మ్యూచువల్ ఫండ్స్ సంస్థలు వసూలు చేసే ఫీజు. పెట్టుబడుల నిర్వహణ, పరిపాలన తదితర నిర్వహణ వ్యయాలను ఈ రూపంలో తీసుకుంటాయి. ఒక మ్యూచువల్ ఫండ్ పథకంలో ఎక్స్‌పెన్స్ రేషియో 1 శాతం ఉంటే, మీ పెట్టుబడుల విలువ నుంచి ఏటా ఒక శాతం మ్యూచువల్ ఫండ్ సంస్థకు వెళుతున్నట్టు అర్థం చేసుకోవాలి. ఈ ఎక్స్‌పెన్స్ రేషియోని రోజువారీగా ఫండ్ నెట్ అసెట్ వ్యాల్యూ (ఎన్‌ఏవీ) నుంచి మినహాయించుకుంటాయి. ఉదాహరణకు 1.5 శాతం ఎక్స్‌పెన్స్ రేషియో ఉంటే, అప్పుడు రోజువారీ తీసుకునే మొత్తం 0.0041 శాతం (1.5 శాతం 365 రోజులకు) అవుతుంది. రూ.10 ఎన్‌ఏవీ ఉన్న ఫండ్‌లో రూ.1,20,000 ఇన్వెస్ట్ చేశారని అనుకుందాం. అప్పుడు 12,000 యూనిట్లు వస్తాయి. రోజువారీ ఎక్స్‌పెన్స్ రేషియో (12,000 ఇంటూ 0.0041 శాతం) రూ.4.9 అవుతుంది. రోజు వారీ మినహాయించుకునే చార్జీ.. ఫండ్ యూనిట్ ఎన్‌ఏవీకి అనుగుణంగా రోజువారీగా మారుతుంటుంది. ప్రతీ ఇన్వెస్టర్ తన పెట్టుబడిని పూర్తి ఏడాది పాటు కొనసాగిస్తారని చెప్పలేం. ఇన్వెస్ట్ చేసిన మరుసటి రోజు నుంచి ఎప్పుడైనా వెనక్కి తీసుకోవచ్చు. అందుకే రోజువారీ వసూలు విధానాన్ని ఫండ్స్ అనుసరిస్తుంటాయి. అదే సిస్టమ్యాటిక్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ప్లాన్ (సిప్) రూపంలో ఇన్వెస్ట్ చేస్తున్నట్టు అయితే, ప్రతీ సిప్ వాయిదాతో పెట్టుబడి వృద్ధి చెందుతూ వెళుతుంది. దీంతో యూనిట్ల సంఖ్య పెరుగుతూ పోతుంది. దీంతో ఫండ్స్ సంస్థకు వెళ్లే వ్యయాలు కూడా కాలక్రమేణా పెరుగుతాయి.

కమిన్స్ ఇండియా | బ్రోకరేజ్: మోతీలాల్ ఓస్వాల్ | కొనొచ్చు

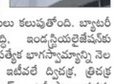

ప్రస్తుత ధర: రూ. 3,604 **టార్గెట్:** రూ. 4,300

ఎందుకంటే: డీజిల్ ఇంజిన్ల తయారీ గ్లోబల్ దిగ్గజం కమిన్స్ ఇండియా యాజమాన్యంతో ఇటీవలే సమావేశమయ్యాం. కంపెనీ ప్రధాన విభాగమైన డీజిల్ జెన్‌సెట్స్ విషయంలో గత కొద్దికాలంగా చోటుచేసుకుంటున్న పర్యావరణ నిబంధనల మార్పులు కంపెనీకి లబ్ధిని చేకూర్చే అవకాశముంది. డీజిల్ జెన్‌సెట్స్‌కు సంబంధించిన కేంద్ర కాలుష్య నియంత్రణ బోర్డు (సీపీసీబీ)4+ నిబంధనలు జూలై 1 నుంచి అమల్లోకి వచ్చాయి. దీంతో ఆధునిక జెన్‌సెట్స్ ధరలు పెరిగినప్పటికీ అంచనాలకు విరుద్ధంగా వీటికి డిమాండ్ ఊపందుకుంది. విభిన్న జెన్‌సెట్స్ ధరలు 15–35 శాతం మధ్య ఎగసినప్పటికీ అమ్మకాలు పుంజుకున్నాయి. సీపీసీబీ 4+ జెన్‌సెట్స్‌తో నిల్వలు, పంపిణీని పెంచిన నేపథ్యంలో డిమాండ్ కొనసాగుతోంది. వెరసి కమిన్స్ ఇండియా గత కొద్ది త్రైమాసికాలలో సాధించిన విధంగానే అత్యధిక మార్జిన్లను కొనసాగించగలదని భావిస్తున్నాం. ఇందుకు వ్యయాల క్రమబద్ధీకరణ, వివిధ ప్రొడక్టుల విడుదల దోహదం చేయనున్నాయి. జోరులో ఉన్న నిర్మాణ రంగ సైకిల్ కారణంగా ఇండస్ట్రియల్ విభాగం లబ్ధి పొందనుంది. రానున్న త్రైమాసికాలలో బలపడనున్నాయి. అయితే కీలక విభాగాలలో డిమాండ్ అంచనాలను అందుకోలేకపోవడం, కమోడిటీల ధరల పెరుగుదల, పోటీ తీవ్రతరం కావడం, ఎగుమతులు ఆశించిన స్థాయిలో పుంజుకోకపోవడం వంటి ప్రతికూలతలను కీలక రిస్కులుగా పరిగణించవచ్చు.

సాక్షి స్టాక్స్

టాటా టెక్నాలజీస్ | బ్రోకరేజ్: ఐసీఐసీఐ సెక్యూరిటీస్ | కొనొచ్చు

ప్రస్తుత ధర: రూ. 1,055 **టార్గెట్:** రూ. 1,290

ఎందుకంటే: ఐటీ సేవల టాటా గ్రూప్ కంపెనీ టాటా టెక్నాలజీస్ ఇటీవలే విశ్లేషకుల సమావేశాన్ని నిర్వహించింది. తద్వారా విభిన్న విభాగాలలో కంపెనీకున్న పటిష్ట అంశాలను ప్రస్తావించింది. ఈ జాబితాలో సంప్రదాయ ఇంటర్నల్ కంబ్యూషన్ ఇంజిన్(ఐసీఈ) నుంచి ఎలక్ట్రిక్ వాహనాలకు మార్పిడి, సాఫ్ట్‌వేర్ ఆధారిత వాహనాలు(ఎస్‌డీవీ), స్మార్ట్ మాన్యుఫాక్చరింగ్, ప్లాంట్ ఇంజినీరింగ్, రోబోటిక్స్, ఏఐ అమలు, బ్యాటరీ సొల్యూషన్లు తదితరాలున్నాయి. ఆటోమొబైల్ రంగంలోని ప్రధాన తయారీదారుల (ఓఈఎం ఎకోసిస్టమ్) ప్రమోటర్లతో లోతైన భాగస్వామ్యాలను ఏర్పాటు చేసుకోవడంపై కంపెనీ ప్రత్యేక దృష్టిని సారించింది. తద్వారా ఆటో రంగ పోర్ట్‌ఫోలియో.. ఎస్‌డీవీ తదితరాలవైపు మారే ప్రక్రియను వేగవంతం చేసేందుకు మద్దతిస్తోంది. వెరసి ఈవీ, సెమీకండక్టర్, తయారీ విభాగాలలో విన్‌ఫాస్ట్ సంస్థ నుంచి తగ్గనున్న బిజినెస్‌ను న్యూట్రల్ చేసుకునే బాటలో సుప్రసిద్ధ ఆటో దిగ్గజాలతో చేతులు కలుపుతోంది. బ్యాటరీ సొల్యూషన్ల అభివృద్ధి, ఇండస్ట్రియలైజేషన్‌కు వీలుగా అగ్రటాస్‌తో ప్రత్యేక భాగస్వామ్యాన్ని నెలకొల్పుకుంది. కంపెనీ ఇటీవలే ద్విచక్ర, త్రిచక్ర వాహనాలకు ఇంజినీరింగ్ బ్యాటరీ సొల్యూషన్లను ప్రారంభించింది. బ్యాటరీ సామర్థ్యాలు కీలక ఇంజినీరింగ్ వ్యయాల పోటీలో కంపెనీకి దన్నుగా నిలవనున్నాయి. కంపెనీకి ప్రధానమైన ఎలక్ట్రిఫికేషన్ విభాగంలో బ్యాటరీ వ్యయాలే 50 శాతం ఆక్రమించే సంగతి తెలిసిందే. అయితే యూరప్ కార్యకలాపాలు కుంటుపడటం పనితీరును దెబ్బతీయవచ్చు.

గమనిక: ఈ కాలమ్‌లో షేర్లపై ఇచ్చిన సలహాలు వివిధ బ్రోకరేజ్ సంస్థలు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలు మాత్రమే

క్లుప్తంగా...

నేటి నుంచి ఏపీ రీసెట్ అడ్మిషన్లు ప్రారంభం

తిరుపతి సిటీ: రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న అన్ని యూనివర్సిటీల్లో పీహెచ్‌డీ ప్రవేశాల కోసం నిర్వహించిన ఏపీరీసెట్ 2023–24 అడ్మిషన్ల ప్రక్రియ సోమవారం నుంచి ప్రారంభమవుతుందని కన్వీనర్ ప్రొఫెసర్ పి.సి.వెంకటేశ్వర్లు ఆదివారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఆయా సబ్జెక్టుల్లో సీట్లు పొందిన విద్యార్థులు సంబంధిత వర్సిటీల్లోని అడ్మిషన్ల కార్యాలయాల్లో సోమవారం నుంచి ఈనెల 19లోపు రిపోర్టు చేయాలని సూచించారు.

ఏపీపీఎస్సీ చైర్మన్‌ను నియమించాలి

డీవైఎఫ్‌ఐ డిమాండ్

సాక్షి, అమరావతి: ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (ఏపీపీఎస్సీ) చైర్మన్‌ను వెంటనే నియమించాలని, పెండింగ్‌లో ఉన్న నియామకాలను తక్షణమే చేపట్టి నిరుద్యోగులకు న్యాయం చేయాలని భారత ప్రజాతంత్ర యువజన సమాఖ్య (డీవైఎఫ్‌ఐ) రాష్ట్ర కమిటీ ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేసింది. ఈ మేరకు డీవైఎఫ్‌ఐ రాష్ట్ర అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు వై.రాము, జి.రామన్న ఆదివారం ఒక ప్రకటన విడుదల చేశారు.

ఇంటర్ విద్యను నీరుగార్చడమే 'నారాయణ' లక్ష్యం

వైఎస్సార్‌సీపీ విద్యార్థి విభాగం రాష్ట్ర వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ రవిచంద్ర

సాక్షి, అమరావతి: నీట్, ఐఐటీ శిక్షణ పేరుతో నారాయణ కళాశాలల అధ్యాపకుల ద్వారా ప్రభుత్వ జూనియర్ కాలేజీల్లో బోధన సాగించాలనే ఇంటర్మీడియట్ బోర్డు నిర్ణయాన్ని తక్షణమే విరమించుకోవాలని వైఎస్సార్‌సీపీ విద్యార్థి విభాగం రాష్ట్ర వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ ఎ.రవిచంద్ర ఒక ప్రకటనలో డిమాండ్ చేశారు. ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలలను నీరుగార్చే లక్ష్యంతోనే కూటమి ప్రభుత్వం వ్యవహరిస్తోందని విమర్శించారు. నారాయణ కళాశాలల్లో పనిచేసే అధ్యాపకులతో ప్రభుత్వ జూనియర్ కళాశాలల విద్యార్థులకు ఐఐటీ, నీట్ శిక్షణ ఇవ్వడం అంటేనే ప్రభుత్వ ఇంటర్ విద్యను కార్పొరేట్‌కు అప్పగించడమన్నారు. ఏ అర్హత ఉందని మంత్రి నారాయణ కార్పొరేట్ అధ్యాపకులతో బోధన సాగిస్తారని దుయ్యబట్టారు.

చంద్రబాబు ఆరోపణల వెనుక

కుట్ర కోణం

ప్రముఖ న్యాయవాది, మాజీ ఎంపీ డాక్టర్ సుబ్రమణ్యస్వామి

- శ్రీవారి ప్రసాదం కల్తీ అయిందని ఏ ఆధారంతో చెబుతారు?
- జూలైలో నివేదిక వస్తే సెప్టెంబర్ దాకా ఏం చేశారు?
- దర్యాప్తు చేయకుండా కల్తీ జరిగిందని ముఖ్యమంత్రి స్థాయి వ్యక్తి ఎలా ప్రకటిస్తారు?
- సుప్రీంకోర్టును సైతం కలవరపెట్టే ఎన్నో ప్రశ్నలు తలెత్తాయి
- ఏపీ సిట్‌తో వాస్తవాలు బయటపడవనే సుప్రీంకోర్టు జోక్యం కోరాను

సాక్షి, అమరావతి: తిరుమల శ్రీవారి లడ్డూ ప్రసాదం తయారీకి ఉపయోగించిన నెయ్యిలో జంతువుల కొవ్వు కలిసిందని ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబునాయుడు పదే పదే ప్రకటించడం వెనుక కుట్ర కోణం ఉందని ప్రముఖ న్యాయవాది, మాజీ ఎంపీ సుబ్రమణ్యస్వామి పేర్కొన్నారు. ఎలాంటి ఆధారం లేకుండా లడ్డూ ప్రసాదం కల్తీ జరిగిందని ఆరోపించడం ప్రపంచాన్ని కలవర పెట్టిందని అన్నారు. ప్రజల మనోభావాలను ప్రభావితం చేసే ఇలాంటి అంశాలను బహిరంగంగా ప్రకటించే ముందు దర్యాప్తు చేయాలన్నారు. జాతీయ మీడియాకు ఇచ్చిన ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూలో ఆయన తిరుమల లడ్డూపై వచ్చిన ఆరోపణలపై పలు ప్రశ్నలు లేవనెత్తారు. 2019లో వైఎస్ జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి ప్రభుత్వం ఏర్పడినప్పటి నుంచి క్రైస్తవ ముద్ర వేసేందుకు చేసిన సందర్భాలను సైతం ఆయన ఇక్కడ గుర్తు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మీడియా సంస్థల బాధ్యతారాహిత్యాన్ని ఎత్తిచూపారు. ఏపీ ప్రభుత్వం నియమించిన సిట్‌తో వాస్తవాలు తేలవని, అందుకే సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించినట్టు చెప్పారు. ఆ ఇంటర్వ్యూలో ఆయన ఇంకా ఏమన్నారంటే..

> నెయ్యి శాంపిల్స్ పరీక్షలు చేసి, టీటీడీ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా లేకపోవడంతో వెనక్కు పంపించామని టీటీడీ ఈవో రిపోర్టులో స్పష్టంగా ఉన్నప్పటికీ, కల్తీ జరిగిందని సాక్షాత్తు ముఖ్యమంత్రి నారా చంద్రబాబునాయుడు పదే పదే బహిరంగంగా ప్రకటించడం దేనికి నిదర్శనం? ఇలా ఆరోపణలు చేశాక దర్యాప్తుకు ఆదేశిస్తారా? నిజానిజాలు నిర్ధారించుకోకుండా భక్తుల్లో అలజడి సృష్టించడానికి యత్నించడం కుట్ర కోణంగా భావించక తప్పదు.
>
> – ప్రముఖ న్యాయవాది, మాజీ ఎంపీ డాక్టర్ సుబ్రమణ్యస్వామి

- తిరుమల బాలాజీ లడ్డూ ప్రసాదం తయారీలో వాడే నెయ్యిలో జంతువుల కొవ్వు కలిసిందని స్వయంగా ముఖ్యమంత్రే గత నెల 18న బహిరంగంగా ఆరోపించారు. ఆ తర్వాత ప్రసాదం కల్తీపై దర్యాప్తు చేసేందుకు సిట్‌ను నియమిస్తున్నట్టు సెప్టెంబర్ 26న ప్రకటించారు. ఇలాంటి తీవ్రమైన ఆరోపణ చేసేటప్పుడు సీఎం స్థాయిలో ఉన్న వారు వాస్తవమా.. కాదా అని తొలుత దర్యాప్తు చేసి నిర్ధారించుకోవాలి.
- కానీ ఇక్కడ అలా జరగలేదు. ముందు ఆరోపణ చేసి తర్వాత సిట్ దర్యాప్తు అన్నారు. పైగా కల్తీపై దర్యాప్తు కోసం అదే ప్రభుత్వం సిట్‌ను నియమించడం ద్వారా వాస్తవాలు వెలుగులోకి వస్తాయని అనుకోవడం లేదు. జూలైలో కల్తీ జరిగిందని చెప్పి.. ఇంత కాలం తర్వాత ఇప్పుడు ఎందుకు సిట్‌ని నియమించారు? పైగా గత ప్రభుత్వంపై, నాటి సీఎం జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి, ఆయన మంత్రులపై చాలా పెద్ద ఆరోపణలు చేశారు.
- జగన్ సీఎం అయినప్పటి నుంచి తిరుపతిలో క్రైస్తవ మత ప్రచారం చేస్తున్నారని ఓ ప్రణాళిక ప్రకారం ఆరోపణలు చేస్తూ వచ్చారు. తద్వారా నాటి సీఎం వైఎస్ జగన్‌పై మత ముద్ర వేసేందుకు చాలా ప్రయత్నం చేశారు. 2019లో సుబ్బారెడ్డి టీటీడీ చైర్మన్‌గా బాధ్యతలు స్వీకరించినప్పుడు కూడా ఇదే రకమైన ఆరోపణలు చేశారు. ఒక క్రైస్తవుడిని టీటీడీ చైర్మన్‌గా ఎలా నియమిస్తారని హిందూవాదులు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు.

జగన్ సీఎం అయినప్పటి నుంచి ఇదే వైఖరి

- వాస్తవమేంటంటే సుబ్బారెడ్డి గురించి తెలిసిన వారిని ఎవరిని అడిగినా ఆయన హిందువనే చెబుతారు. ఆయన 32 సార్లు మాల వేసుకుని శబరిమలకు వెళ్లివచ్చారు. ఇంట్లో గోశాల నిర్వహిస్తూ గోవులకు పూజ చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు లడ్డూ ప్రసాదం కల్తీ జరిగిపోయిందని చంద్రబాబు నాయుడు పత్రికల్లో పతాక స్థాయిలో స్టేట్‌మెంట్లు ఇచ్చారు. ఇలాంటివి చాలానే ఉన్నాయి. ఇందులో సుప్రీంకోర్టును సైతం కలవరపెట్టే అంశాలు చాలా ఉన్నాయి. అందుకే సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించాను. ప్రస్తుతం ఈ అంశంలో సుప్రీంకోర్టు జోక్యం చేసుకుని ప్రత్యేక సిట్‌ను నియమించింది.
- జూలైలో నెయ్యి శాంపిల్ తీసుకుని టెస్ట్ చేశారని టీటీడీ రిపోర్టులో ఉంది. ఆ రిపోర్టులో కల్తీ జరిగిందని గానీ, ఫిష్ ఆయిల్, కొవ్వు కలిసిందని గానీ ఎక్కడా లేదు. నెయ్యి నాణ్యత టీటీడీ ప్రమాణాలకు తగ్గట్టుగా లేనందున తిప్పి పంపించామని ఉందే తప్ప ప్రసాదం తయారీకి పంపించామని ఎక్కడా చెప్పలేదు. కాబట్టి ఒక అబద్ధాన్ని సృష్టించి.. విస్తృతంగా ప్రచారం చేశారన్నది వాస్తవం. ఇలాంటప్పుడు కల్తీ జరిగిందని ఎలా చెబుతారు? ప్రసాదంపై చేసిన ఆరోపణ కోట్లాది మంది ప్రజలను ప్రభావితం చేసేది. ఆరోపణలు చేయడం సులువే, కానీ వాటిని నిరూపించాలిగా!

తప్పుడు వార్తలపై ప్రజలు అప్రమత్తంగా ఉండాలి

- వార్తాపత్రికలు కూడా జవాబుదారీగా ఉండాలి. రాజకీయ నాయకులు లడ్డూ ప్రసాదం, ఆలయ అంశాలను సమస్యగా మార్చి తమ గ్రాఫ్ పెంచుకునే ప్రయత్నం చేయవద్దని సుప్రీంకోర్టు గట్టిగానే చెప్పింది. ఈ హెచ్చరికను ప్రజలు ప్రశంసించారు. ఒకరి గుర్తింపును, ఎదుగుదలను రాజకీయంగా నాశనం చేసేందుకు తప్పుడు వార్తలను ప్రచారం చేసే ఏజెన్సీలు సైతం ఉన్నాయి. ప్రజలు అప్రమత్తంగా ఉండాలి.

బతికున్న వ్యక్తిని 'చంపేశారు'!

జాతీయ రహదారిపై రోడ్డు ప్రమాదంలో గాయపడిన వ్యక్తి

- చనిపోయి మార్చురీలో ఉన్నట్టు కుటుంబ సభ్యులకు పోలీసుల సమాచారం
- అంత్యక్రియలకు ఏర్పాట్లు చేస్తుండగా బతికున్నాడంటూ ఆస్పత్రి నుంచి ఫోన్

నెల్లూరు (అర్బన్): రోడ్డు ప్రమాదానికి గురైన వ్యక్తి బతికున్నప్పటికీ మరణించినట్లు కుటుంబ సభ్యులకు సమాచారం ఇచ్చారు. రెండు రోజుల తర్వాత బతికున్నాడని చెప్పి ఆశ్చర్యపరిచారు. వైద్యులు, పోలీసుల నిర్లక్ష్యం కారణంగా ఆ కుటుంబం రెండు రోజుల పాటు నరక యాతన అనుభవించింది. ఈ ఘటన నెల్లూరు ప్రభుత్వ సర్వజన ఆస్పత్రిలో శనివారం వెలుగు చూసింది. చేజర్ల మండలం మాముడూరుకి చెందిన షేక్ రఫీ(44)కి భార్యతో పాటు ఇద్దరు ఆడపిల్లలున్నారు. కుటుంబ పోషణకు భార్య, బిడ్డలను సొంతూరులోనే వదలి కొడవలూరు మండలం రాజుపాళెంలో డాబా హోటల్లో పనిచేస్తున్నాడు. ఈ క్రమంలో ఈ నెల 10వ తేదీ డాబా సమీపంలో ఆయన రోడ్డు దాటుతుండగా గుర్తుతెలియని కారు ఢీకొట్టింది. దీంతో ఆయన రోడ్డుపై పడిపోయాడు. స్థానికుల సమాచారం మేరకు 108 ద్వారా నెల్లూరులోని ప్రభుత్వ సర్వజనాస్పత్రికి తరలించారు. బాధితుడి జేబులో ఉన్న ఫోన్ నంబర్ల ఆధారంగా అదే రోజు రఫీ మృతి చెందాడని డాక్టర్లు చెప్పినట్టు పోలీసులు.. రఫీ భార్యకు సమాచారం ఇచ్చారు. మృతదేహాన్ని మార్చురీకి తరలించారని కొడవలూరు పోలీసులు ఆయన ఫొటోను సైతం వాట్సాప్ ద్వారా పంపించారు. దీంతో కన్నీరు మున్నీరైన రఫీ భార్య తన తమ్ముడు ఇమ్రాన్‌బాషాకు ఫోన్ చేసి సమాచారం తెలిపింది. దూర ప్రాంతంలో జేసీబీ డ్రైవర్‌గా పనిచేస్తున్న ఇమ్రాన్‌బాషా శుక్రవారం మధ్యాహ్నం కొడవలూరు పోలీస్‌స్టేషన్‌కు వెళ్లాడు. మృతదేహం మార్చురీలో ఉందని.. శనివారం ఉదయం వెళ్లి మృతదేహాన్ని తీసుకోవచ్చని తెలిపారు.

పెద్దాస్పత్రి వార్డులో ఉన్న క్షతగాత్రుడు రఫీ

అంత్యక్రియలకు ఏర్పాట్లు.. బతికున్నాడంటూ ఫోన్

శనివారం ఉదయం మామూడూరులో అంత్యక్రియలకు ఏర్పాట్లు చేయసాగారు. షామియానాలు వేసేసమయంలో రఫీ బతికి ఉన్నాడని.. కళ్లు తెరిచాడని పెద్దాస్పత్రి నుంచి ఫోన్ వచ్చింది. దీంతో రఫీ కుటుంబసభ్యులు ఆస్పత్రికి చేరుకున్నారు. రఫీ అక్కడ చక్కగా మాట్లాడుతున్నాడు. మార్చురీకి తరలించనే లేదు. అయినా డాక్టర్, పోలీసుల నిర్లక్ష్యం వల్ల మృతి చెందినట్టు, మార్చురీకి తరలించినట్టు కుటుంబ సభ్యులకు సమాచారం వచ్చింది. కాగా, ఎక్కడ లోపం జరిగిందో తెలుసుకుంటామని ఆస్పత్రి సూపరింటెండెంట్ డాక్టర్ సిద్ధానాయక్ చెప్పారు.

దళిత విద్యార్థి కిడ్నాప్

- కులం పేరుతో దూషిస్తూ చిత్రహింసలు
- తాడేపల్లి పోలీస్‌స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు
- వివరాలు వెల్లడించేందుకు నిరాకరించిన పోలీసులు
- ప్రేమ వ్యవహారమే కారణమని సమాచారం

తాడేపల్లి రూరల్: దళిత విద్యార్థిని కిడ్నాప్ చేసి.. కులం పేరుతో దూషించి చిత్రహింసలు పెట్టిన ఉదంతం ఆలస్యంగా వెలుగులోకి వచ్చింది. ఈ ఘటన గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లి రూరల్ పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలో జరగ్గా.. రాజకీయ ఒత్తిళ్లతో పోలీసులు కేసు వివరాలను గోప్యంగా ఉంచారు. వివరాలు.. కొండపల్లిలో నివసిస్తున్న ఒక దళిత యువకుడు తాడేపల్లి పోలీస్‌స్టేషన్ పరిధిలోని యూనివర్సిటీలో చదివేవాడు. కొన్ని సబ్జెక్టులు మిగలడంతో ఇక్కడే ఉంటూ పరీక్షలకు సిద్ధమవుతున్నాడు. యూనివర్సిటీలో చదువుతున్న సమయంలో కాకినాడకు చెందిన ఓ విద్యార్థినికి, ఇతనికి మధ్య ప్రేమ వ్యవహారంతో పాటు ఆర్థిక లావాదేవీలు జరిగినట్లు సమాచారం. సదరు విద్యార్థినికి క్యాంపస్ సెలక్షన్స్‌లో ఉద్యోగం రావడంతో.. హైదరాబాద్ వెళ్లిపోయి అక్కడే ఉంటోంది. ఈ క్రమంలో ఆమె వేరే యువకుడికి దగ్గరైనట్లు దళిత విద్యార్థికి తెలిసింది. దీంతో తాను ఇచ్చిన వస్తువులు, డబ్బులు తిరిగిచ్చేయాలని ఆమెను కోరాడు. ఆ విషయాన్ని ఆమె సహోద్యోగికి చెప్పగా.. అతను ఈనెల 8న దళిత యువకుడిని కిడ్నాప్ చేసి.. తెనాలి తీసుకువెళ్లి కులం పేరుతో దూషించి చిత్రహింసలు పెట్టాడు. అనంతరం తాడేపల్లిలో వదిలివేసి పరారయ్యాడు. ఈ ఘటనపై దళిత విద్యార్థి ఈనెల 10న తాడేపల్లి పోలీస్‌స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేశాడు. తొలుత ఈ కేసుపై ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోని పోలీసులు.. చివరకు శనివారం అర్ధరాత్రి నిందితులపై ఎస్సీ, ఎస్టీ అట్రాసిటీ కేసు నమోదు చేసినట్లు తెలిసింది.

మరణించి.. నలుగురిలో సజీవంగా...

'మణిపాల్'లో వ్యక్తి అవయవదానం

తాడేపల్లిరూరల్/లబ్బీపేట(విజయవాడతూర్పు): గుంటూరు జిల్లా తాడేపల్లి బైపాస్‌రోడ్‌లో ఉన్న మణిపాల్ హాస్పిటల్లో బ్రెయిన్ డెడ్ అయిన వ్యక్తి అవయవాలను ఆదివారం దానం చేసి నలుగురికి కొత్త జీవితాలు ప్రసాదించారు. మణిపాల్ హాస్పిటల్ నిర్వాహకులు మాట్లాడుతూ బాపట్ల జిల్లా నిజాంపట్నానికి చెందిన చెన్ను శ్రీనివాసరావు(45) బైక్‌పై ప్రయాణిస్తూ రోడ్డు ప్రమాదంలో తీవ్ర గాయాల పాలయ్యాడు. కుటుంబ సభ్యులు మణిపాల్ హాస్పిటల్‌లో చేర్పించగా.. బ్రెయిన్ డెడ్ అయినట్టు వైద్యులు గుర్తించారు. శ్రీనివాసరావు కుటుంబ సభ్యుల సూచనల మేరకు శ్రీనివాసరావు అవయవాలను దానం చేశారు. కాలేయం, రెండు కిడ్నీలను మణిపాల్ హాస్పిటల్లో అవసరమైన వారికి ట్రాన్స్‌ప్లాంటేషన్ నిర్వహించారు. కళ్లను ఎల్‌వీ ప్రసాద్ ఐ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు తరలించారు.

శ్రీనివాసరావు (ఫైల్)

ముందుకు రావాలి

శ్రీనివాసరావు కుటుంబం ఎంతో విషాదంలో కూడా వేరొకరి జీవితాల్లో వెలుగులు నింపేందుకు అవయవ దానానికి ముందుకు రావడం అభినందనీయం. శ్రీనివాసరావు కుటుంబ సభ్యులను ప్రతి ఒక్కరు ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. రాష్ట్రంలో అవయవాల కోసం వేల సంఖ్యలో రోగులు ఎదురుచూస్తున్నారు. వారి జీవితాల్లో వెలుగులు నింపేందుకు బ్రెయిన్ డెడ్ అయిన వ్యక్తి కుటుంబ సభ్యులు ముందుకు రావాలి.

–డాక్టర్ కె.రాంబాబు, రాష్ట్ర కోఆర్డినేటర్, జీవన్ దాన్

హాట్ ఎయిర్ బెలూన్ ట్రయల్ రన్ విజయవంతం

అరకులోయ రూరల్ (అల్లూరి సీతారామరాజు జిల్లా): ప్రముఖ పర్యాటక ప్రాంతమైన అరకులోయ పద్మాపురం గార్డెన్‌లో హాట్ ఎయిర్ బెలూన్, పారామోటార్ రైడింగ్ ట్రయల్ రన్‌లను పాడేరు ఐటీడీఏ పీవో అభిషేక్ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ అరకులోయ పరిసరాల అందాలను సుమారు 300 మీటర్ల ఎత్తులో నుంచి వీక్షించేందుకు సందర్శకుల సౌకర్యార్థం హాట్ ఎయిర్ బెలూన్‌ను ప్రారంభించేందుకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నామని తెలిపారు. దీనికి సంబంధించి ట్రయల్ రన్ విజయవంతమైందని చెప్పారు. చెట్లు, టవర్లు లేని పద్మాపురం గార్డెన్ ప్రాంతాన్ని ఇందుకు ఎంపిక చేశామని, త్వరలో కొత్తవలస గార్డెన్‌లో కూడా వీటి ఏర్పాటుకు స్థల పరిశీలన చేస్తున్నామని వివరించారు.

విహరిస్తున్న పీవో అభిషేక్

Published and Printed by V. Murali on behalf of Jagati Publications Limited, Published at Survey no 481 phase-2, Jawahar Auto Nagar, Vijayawada, NTR District - 520 007 (AP) and Printed at Jagati Publications Limited, Survey no 481 phase-2, Jawahar Auto Nagar, Vijaywada, NTR District - 520 007 (AP)., Editor: V. Murali, (Responsible for selection of News under the PRB Act) Phone No. 0866-2547436 Fax: No. 0866-2547433. RNI Reg No. APTEL/2008/23794. Reproduction in whole or in part without written permission of the publisher is prohibited.

విజయనగరంలోని ట్యాంక్‌బండ్ రోడ్డులో జిల్లా అధికారులు ఆదివారం ఫల పుష్ప ప్రదర్శన ఏర్పాటు చేశారు. వివిధ ప్రాంతాల నుంచి తీసుకువచ్చిన పూలు, పండ్లను విభిన్న ఆకృతుల్లో కత్తిరించి సుందరంగా అలంకరించారు. ఈ ప్రదర్శన సందర్శకులను ఆకట్టుకుంది.
- సాక్షి, ఫొటోగ్రాఫర్ విజయనగరం

దసరా ఉత్సవాల్లో చివరిదైన రావణ వధ ఘట్టాన్ని తమ సెల్ ఫోన్లలో చిత్రించి..స్నేహితులు, బంధువులతో జరుపుకున్న ఈ ఉత్సవాలను మళ్లీ దసరావరకు ఓ తీపి జ్ఞాపకంగా గుర్తుంచుకునేందుకు యువత పోటీపడ్డారు. విశాఖ సాగర్‌నగర్‌లోని ఇస్కాన్ టెంపుల్ వద్ద శనివారం సాయంత్రం ఈ దృశ్యాన్ని సాక్షి కెమెరా క్లిక్ మనిపించింది
- సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, విశాఖపట్నం

బొప్పాయి తోటను పక్షులు, జంతువుల బారినుంచి రక్షించుకునేందుకు ఇలా చీరలను చుట్టూ కంచెలా కట్టాడు ఓ రైతు. అన్నమయ్య జిల్లా కోడూరు, మామండూరు మధ్య పూతకు వచ్చినబొప్పాయి తోటను రక్షించుకునేందుకు ఓ రైతు ఇలా రంగురంగుల చీరలతో కంచె ఏర్పాటుచేసుకున్నారు. వీటిని చూసి కోతులు, అడవి పందులు వంటివి తోటలోకి రావని చెబుతున్నాడు. - సాక్షి ఫొటోగ్రాఫర్, కడప

ఉద్యోగులకు రూ.22వేల కోట్ల బకాయిలు చెల్లించాలి

యూటీఎఫ్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కె.ఎస్.ఎస్.ప్రసాద్

కడప ఎడ్యుకేషన్: ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయుల బకాయిలు రూ.22వేల కోట్లు వెంటనే చెల్లించాలని యూటీఎఫ్ రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కెఎస్ఎస్.ప్రసాద్ డిమాండ్ చేశారు. కడప యూటీఎఫ్ భవన్‌లో ఆదివారం జరిగిన ముఖ్య నాయకుల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ కూటమి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వస్తే బకాయిలు చెల్లిస్తామని ఇచ్చిన హామీ నెరవేర్చడంలో జాప్యం తగదన్నారు. పీఎఫ్, ఏపీజీఎల్ఐ రుణాలు, అంతిమ చెల్లింపులు, సరెండర్ లీవ్, డీఏ, గత పీఆర్సీ బకాయిలు చెల్లించాల్సి ఉందన్నారు. నూతన పీఆర్సీ కమిషన్ వేయాలని, అది అమలయ్యే వరకు 30 శాతం మధ్యంతర భృతి ప్రకటించాలని డిమాండ్ చేశారు. ప్రాథమిక పాఠశాలలో పనిచేస్తున్న ఎస్‌జీటీలకు ఫౌండేషన్ లిటరసీ, న్యూమరసీ వృత్త్యంతర శిక్షణ ఏ జిల్లా వారికి అక్కడే నిర్వహించాలని కోరారు. ఆరోగ్య సమస్యలున్న వారిని, 55 ఏళ్లు దాటిన వారికి శిక్షణ నుంచి మినహాయించాలని ఆయన కోరారు. ఈ సమావేశంలో యూటీఎఫ్ రాష్ట్ర కార్యదర్శి బి.లక్ష్మిరాజా, కడప జిల్లా అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు మాదన విజయ కుమార్, పాలెం మహేష్‌బాబు, జిల్లా సహాధ్యక్షుడు రవికుమార్, జిల్లా కార్యదర్శులు శ్రీనివాసులు, క్రిష్టారెడ్డి, అన్నమయ్య జిల్లా అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు హరి ప్రసాద్, షేక్ జాబీర్, జిల్లా కార్యదర్శి పి.వెంకటసుబ్బయ్య తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పెండింగ్ వేతనాలను చెల్లించాలి

కడప వైఎస్‌ఆర్ సర్కిల్: ఈ విద్యా సంవత్సరం ప్రారంభం నుంచి పెండింగ్‌లో ఉన్న వేతనాలు రాకపోవడంతో దసరా పండగ రోజున పాఠశాలల పారిశుద్ధ్య కార్మికులు పస్తులుండాల్సిన పరిస్థితి ఉందని ఏఐటీయూసీ వైఎస్సార్ జిల్లా డిప్యూటీ జనరల్ సెక్రెటరీ కేసీ.బాదుల్లా పేర్కొన్నారు. నగరంలోని హొచిమున్ భవన్‌లో విలేకరులతో ఆయన మాట్లాడుతూ ప్రభుత్వ పాఠశాలల పారిశుద్ధ్య కార్మికుల సమస్యలు పరిష్కరించడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైందన్నారు. స్కావెంజర్స్‌ను కార్మికులుగా గుర్తించాలని కోరారు. సుప్రీంకోర్టు నిబంధనల మేరకు ప్రకారం పనికి సమాన వేతనం ఇవ్వాలన్నారు.

20న డాక్టర్ జానమద్ది సాహిత్య సేవా పురస్కార ప్రదానం

కడప కల్చరల్ : సీపీ బ్రౌన్ స్మారక గ్రంథాలయ నిర్మాత డాక్టర్ జానమద్ది హనుమచ్ఛాస్త్రి పేరిట ఈనెల 20న ఆదివారం ఉదయం 10 గంటలకు బ్రౌన్ గ్రంథాలయంలో గ్రంథాలయ, సాహిత్య సేవా పురస్కారాల ప్రదానోత్సవం నిర్వహించనున్నట్లు జానమద్ది సాహితీ పీఠం మేనేజింగ్ ట్రస్టీ జానమద్ది విజయభాస్కర్ తెలిపారు. ఇందులో భాగంగా పద్మశ్రీ డాక్టర్ కూర్లెళ్ల విఠలాచార్య, శతావధాని గండ్లూరి దత్తాత్రేయశర్మలకు ఈ పురస్కారాలు అందజేస్తారన్నారు. పూర్వ ఉప సభాపతి మండలి బుద్ధ ప్రసాద్, న్యాయమూర్తి జస్టిస్ బొప్పూడి కృష్ణమోహన్, జిల్లా కలెక్టర్ శివశంకర్ లోతేటి, పైనేని తులసీనాథం నాయుడు హాజరవుతారన్నారు.

జంక్ ఫుడ్‌పై ఫ్యాట్ ట్యాక్స్!

ఆరోగ్యకర ఆహారంవైపు మళ్లించేందుకు ప్రయత్నం

- డెన్మార్క్, మెక్సికో, ఫ్రాన్స్, యూకే, హంగేరీ, కొలంబియాలో అమలు
- మన దేశంలో కేరళలో అమలు...గుజరాత్‌లో అమలుకు యత్నం
- జీఎస్టీ అమల్లోకి రావడంతో ఆగిపోయిన వైనం
- అదనపు పన్ను బాదుడుతో ఇతర ఆహారపదార్థాల వైపు మొగ్గు

సాక్షి ప్రతినిధి, విశాఖపట్నం: ఆరోగ్యకరమైన జీవనానికి ఆహారమే ప్రధానం. అయితే, అటువంటి ఆహారమే అనారోగ్యాల బారిన పడేలా చేస్తుంటే.. అదనపు బరువుకు కారణమవుతుంటే...అటువంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కొనేందుకు వచ్చిన ఆలోచనే ఫ్యాట్ ట్యాక్స్. నోరూరించేలా... మంచి రుచి, రంగుతో ఉండి ఆరోగ్యాన్ని దెబ్బతీసే జంక్ ఫుడ్‌పై ఫ్యాట్ ట్యాక్స్ పేరుతో ప్రపంచంలోని పలు దేశాలు అదనపు పన్ను విధిస్తున్నాయి. కొన్ని దేశాల్లో ఫ్యాట్ ట్యాక్స్... మరికొన్ని దేశాల్లో షుగర్ ట్యాక్స్ ఇలా వేర్వేరు పేర్లతో దీన్ని అమలు చేస్తున్నాయి. అదనపు పన్ను విధించడం వల్ల జంక్ ఫుడ్ ధర పెరిగి... వాటిని తినడం తగ్గుతుందనేది ఆయా ప్రభుత్వాల ఆలోచన. డెన్మార్క్, హంగేరి, మెక్సికో, కొలంబియా, బ్రిటన్, ఫ్రాన్స్‌తో పాటు స్విట్జర్లాండ్ వంటి దేశాలు దీన్ని అమలు చేస్తున్నాయి. ఈ నిర్ణయం కొన్ని దేశాల్లో మంచి ఫలితాలు ఇవ్వగా... మరికొన్ని దేశాల్లో పెద్దగా ప్రభావం చూపించడంలేదు. ఇక మన దేశంలో ఫ్యాట్ ట్యాక్స్‌ను మొదటి సారిగా కేరళ ప్రభుత్వం అమలు చేసింది. అయితే, వస్తు, సేవల పన్ను (జీఎస్టీ) విధానం 2017 నుంచి అమల్లోకి రావడంతో నిలిచిపోయింది. కేరళ స్ఫూర్తితో గుజరాత్ ప్రభుత్వం కూడా అమలు చేయాలని ప్రాథమికంగా నిర్ణయించినప్పటికీ... జీఎస్టీ విధానం రాకతో అమలు కాకుండా ఆగిపోయింది.

డెన్మార్క్‌తో షురూ...!

ప్రజారోగ్యాన్ని కాపాడేందుకు, జంక్ ఫుడ్ వినియోగం తగ్గించేందుకు ప్రపంచంలోని పలు దేశాలు అదనపు పన్ను విధించడం ప్రారంభించాయి. ముందుగా డెన్మార్క్ దీనికి పునాది వేసింది.శ్యాచురేటెడ్ ఫ్యాట్ (అనారోగ్య కొవ్వు) 2.3 శాతం కంటే ఎక్కువ ఉన్న జంక్ ఫుడ్‌పై 2011 నుంచి అదనపు పన్ను విధిస్తూ డెన్మార్క్ నిర్ణయం తీసుకుంది. దీనివల్ల అదనపు కొవ్వు ఉన్న పిజ్జాలు, బర్గర్లు వంటి ఆహార పదార్థాల వినియోగం తగ్గించి పండ్లు, పాలు వంటి ఆహారపదార్థాల వైపునకు మళ్లించాలనేది ఆ ప్రభుత్వ ఆలోచన. అయితే, ఈ విధానం అక్కడ సంతృప్తికర ఫలితాలేవీ ఇవ్వలేదన్నది ఆ తర్వాత కాలంలో తేలింది. ఇక హంగేరిలో అధిక మోతాదులో చక్కెర, ఉప్పు ఉన్న ఆహార పదార్థాలపై అదనపు పన్ను విధించారు. నాలుగేళ్ల తర్వాత ఈ పన్ను విధానం ఫలితాలపై సర్వే కూడా చేసింది. సుమారు 73 శాతం మంది వినియోగదారులు జంక్ ఫుడ్ నుంచి ఇతర ఆరోగ్య ఆహారం... పండ్లు వగైరాలవైపు మళ్లినట్టు తేల్చింది. ''బార్బడోస్ దేశంలో 2016 అక్టోబర్‌లో జంక్ ఫుడ్, శీతల పానీయాలపై అదనంగా 10 శాతం పన్నునువిధించారు. ఏడాది తర్వాత పరిశీలిస్తే... షుగర్ అధికంగా ఉండే శీతల పానీయాల వినియోగం 4.3 శాతం తగ్గగా... ఇతర ఫ్రూట్ జ్యూస్‌ల వినియోగం 5.2 శాతం పెరిగింది'అని పరిశోధన చేసిన రెడ్‌పాపజ్ అనే ఎన్‌జీవో ఎగ్జిక్యూటివ్ డైరెక్టర్ కరోలినా పైనరోస్ ఓస్పియానా తెలిపారు. అదేవిధంగా అమెరికాలోని బెర్కెలీ నగరంలో కూడా ఈ అదనపు పన్ను విధింపుతో 9.6 శాతం మేర షుగర్ అధికంగా ఉండే పానీయాల కొనుగోలు తగ్గిందని ఆయన పేర్కొంటున్నారు. 'కొలంబియాలో 56.4 శాతం మంది జనాభా అదనపు బరువుతో బాధపడుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ఇక్కడ జంక్ ఫుడ్ ట్యాక్స్‌ను తప్పకుండా విధించాలనే డిమాండ్ బలంగా ముందుకొచ్చింది. ఇందుకు అనుగుణంగా 2022 డిసెంబర్‌లో కొలంబియా చట్టం తెచ్చి అమలు ప్రారంభించింది. ఈ పన్ను 10 శాతంతో ప్రారంభించి... 2025 నాటికి 20 శాతానికి పెంచాలని నిర్ణయించింది. అయితే, దీనిని ఎన్‌జీవో సంస్థలు స్వాగతించగా... పలు వ్యాపార సంస్థలు కోర్టుకెక్కాయి. వ్యాపార సంస్థల పిటిషన్లను 2023 అక్టోబర్‌లో కోర్టు కొట్టేసింది. ఫ్రాన్స్‌లోనూ మొత్తం జనాభాలో 15 శాతం మంది అధిక బరువు కలిగి ఉన్నట్లు తేలింది. ఈ నేపథ్యంలో ఆ దేశం కూడా 20 శాతం అదనపు పన్ను వసూలు చేస్తోంది. స్విట్జర్లాండ్‌లో షుగర్ ట్యాక్స్ పేరుతో షుగర్ ఎక్కువగా ఉండే శీతల పానీయాలపై అదనపు పన్ను విధించారు. అంతేకాకుండా నార్వే, చిలీ, ఆస్ట్రేలియా వంటి దేశాలు కూడా ఈ అదనపు పన్ను విధానాన్ని అమలు చేస్తున్నాయి.

జీఎస్టీ రాకతో....!

వాస్తవానికి భారతదేశంలో కూడా జంక్ ఫుడ్ వినియోగాన్ని తగ్గించేందుకు పలు రాష్ట్రాలు ప్రయత్నించాయి. ప్రధానంగా కేరళ ప్రభుత్వం దేశంలోనే మొదటిసారిగా 2016 ఆగస్టులో జంక్‌ఫుడ్‌పై 14.5 శాతం అదనపు పన్ను విధించింది. ప్రధానంగా పిజ్జాలు, బర్గర్లపై ఈ అదనపు పన్ను వసూలును ప్రారంభించింది. కేరళలో ఈ విధానం అమలును పరిశీలించిన తర్వాత గుజరాత్ ప్రభుత్వం కూడా 2017 నుంచి దీన్ని అమలు చేయాలని ప్రాథమికంగా నిర్ణయించింది. అయితే, వస్తు సేవల పన్ను (జీఎస్టీ) విధానం 2017లో అమల్లోకి రావడంతో భారతదేశంలో ఫ్యాట్ ట్యాక్స్ అమలు కాస్తా కేరళలో నిలిచిపోయింది. ఆగస్టు 2016 నుంచి జూన్ 2017 వరకూ అంటే మొత్తం 11 నెలల పాటు ఈ అదనపు ఫ్యాట్ ట్యాక్స్ విధానం కేరళలో అమలుకాగా... 2017 నుంచి అమలు చేయాలని నిర్ణయించిన గుజరాత్ కాస్తా జీఎస్టీ రాకతో అమలు చేయకుండానే వెనుదిరగాల్సి వచ్చింది. భారతదేశంలో తాజాగా 3 కోట్ల మంది యువత అధిక బరువు, స్థూలకాయంతో బాధపడుతున్నారని లాన్‌సెట్ సర్వే తెలియజేస్తోంది. మొత్తానికి ప్రపంచ జనాభాలో అధిక బరువు (స్థూలకాయం) ఉన్న వారి శాతం పెరిగిపోతున్న నేపథ్యంలో అన్ని దేశాల్లో ఈ విధానం అమల్లోకి రావాల్సిన అవసరం ఉందన్న అభిప్రాయం వ్యక్తమవుతోంది.

రాష్ట్రంలో సామాజిక అన్యాయం

మంత్రివర్గంలో చర్చించాలని సీఎం చంద్రబాబుకు ఎస్‌జేఎఫ్ లేఖ

సాక్షి, అమరావతి: ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జరుగుతున్న సామాజిక అన్యాయంపై మంత్రివర్గ సమావేశంలో చర్చించి సమన్యాయం అందించే చర్యలు చేపట్టాలని సామాజిక న్యాయపోరాట వేదిక (ఎస్‌జేఎఫ్) డిమాండ్ చేసింది. ఈ మేరకు ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబుకు రాసిన లేఖను ఎస్‌జేఎఫ్ రాష్ట్ర చైర్మన్ యత్రాకుల తులసీరామ్ ఆదివారం మీడియాకు విడుదల చేశారు.

ఏపీబీవోడీఏ అధ్యక్షుడిగా డాక్టర్ రమణ యశస్వి

నియామక పత్రాన్ని అందజేస్తున్న సీతామహాలక్ష్మి

గుంటూరు మెడికల్: ఆంధ్రప్రదేశ్ శరీర, అవయవ దాతల సంఘం (ఏపీబీవోడీఏ) రాష్ట్ర అధ్యక్షుడిగా గుంటూరు జీజీహెచ్ ఆర్థోపెడిక్ విభాగాధిపతి డాక్టర్ రమణ యశస్వి బాధ్యతలు స్వీకరించారు. గుంటూరులో జరిగిన ఒక కార్యక్రమంలో ఆయనకు అఖిల భారత శరీర అవయవ దాతల సంఘం వ్యవస్థాపకురాలు, సావిత్రి బాయి పూలే ఎడ్యుకేషనల్ చారిటబుల్ ట్రస్ట్ (స్వెట్) చైర్‌పర్సన్ గూడూరు సీతామహాలక్ష్మి నియామక ఉత్తర్వులు అందజేశారు. అనంతరం శాలువాతో ఘనంగా సత్కరించారు.

రూ.25వేల కోట్ల బకాయిలు సత్వరమే చెల్లించాలి

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఫోర్టో విజ్ఞప్తి

సాక్షి, అమరావతి: ఉపాధ్యాయులకు రావాల్సిన రూ.25వేల కోట్ల బకాయిలతోపాటు డీఏ ఎరియర్లు, సరెండర్ లీవుల తక్షణ చెల్లింపులకు చర్యలు తీసుకోవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఫోరమ్ ఆఫ్ రిజిస్టర్ టీచర్స్ ఆర్గనైజేషన్ (ఫోర్టో) విజ్ఞప్తి చేసింది. పీఎఫ్, ఏపీజీఎల్ఐ లోన్లు వెంటనే క్లియర్ చేయాలని కోరింది. రాష్ట్ర ఫోర్టో నూతన చైర్మన్‌గా కరణం హరికృష్ణ, ప్రధాన కార్యదర్శిగా అంకాల కొండయ్యతోపాటు నూతన కార్యవర్గాన్ని ఆదివారం జరిగిన రాష్ట్ర కార్యవర్గ సమావేశంలో ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్నారు.

బాలికపై అత్యాచార యత్నం

- యువకుడ్ని పట్టుకుని దేహశుద్ధి చేసిన స్థానికులు
- తిరుపతి జిల్లా శ్రీకాళహస్తిలో ఘటన

శ్రీకాళహస్తి : తిరుపతి జిల్లా శ్రీకాళహస్తి పట్టణంలోని సంత మైదానం వద్ద శనివారం ఐదేళ్ల బాలికపై అత్యాచార యత్నానికి ఒడిగట్టిన గుర్తుతెలియని యువకుడిని స్థానికులు పట్టుకుని దేహశుద్ధి చేశారు. స్థానికుల కథనం మేరకు.. సంతమైదానం సమీప ప్రాంతానికి చెందిన ఐదేళ్ల బాలికను గుర్తుతెలియని యువకుడు స్కూటర్ పై తీసుకొచ్చి నిర్మాణంలో ఉన్న ఇంటి మిద్దెపైకి బలవంతంగా ఎత్తుకెళ్లాడు. అటుగా వెళ్తున్న సుబ్బలక్ష్మి అనే యువతి అతని వాలకంపై అనుమానంతో గమనించింది. ఆపై విషయాన్ని స్థానికులకు చెప్పింది. దీంతో స్థానికులు మిద్దెపైకి వెళ్లి బాలికపై అఘాయిత్యం చేయబోతున్న యువకుడిని పట్టుకుని కరెంట్ స్తంభానికి కట్టేసి చితకబాదారు. అనంతరం ఒకటో పట్టణ పోలీసులకు అప్పగించారు. పోలీసులు యువకుడిపై పోక్సో చట్టం కింద కేసు నమోదుచేశారు.

సూపర్ సిక్స్ వెంటనే అమలు చేయాలి

మాజీ డిప్యూటీ సీఎం నారాయణస్వామి డిమాండ్

పార్టీ నేతలతో మాజీ డిప్యూటీ సీఎం నారాయణస్వామి

పాలసముద్రం: ఎన్నికలకు ముందు చంద్రబాబు 'బాబు ష్యూరిటీ భవిష్యత్తుకు గ్యారెంటీ' అంటూ సూపర్ సిక్స్ పథకాల పేరిట ఊరూవాడా ఊదరగొట్టారని, అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే బాబు ష్యూరిటీ.. మోసం గ్యారెంటీ అనే విధంగా వ్యవహరిస్తున్నారని మాజీ డిప్యూటీ సీఎం కె. నారాయణస్వామి ధ్వజమెత్తారు. ఆదివారం చిత్తూరు జిల్లా, జీడీనెల్లూరు నియోజకవర్గం, పాలసముద్రంలో ఆయన మాట్లాడుతూ టీడీపీ నాణ్యమైన మద్యం ఇస్తామని చెబుతోందని, ఈ మద్యం తాగితే అనారోగ్య సమస్యలు రావా..?అని ప్రశ్నించారు. రాష్ట్రంలో మద్యం టెండర్ల ద్వారా టీడీపీ అరాచకపాలన బట్టబయలయ్యిందన్నారు. మద్యం టెండర్ల విషయంలో ప్రతి టీడీపీ నాయకుడూ వీధి రౌడీలా మారి, తాము చెప్పిన వారే టెండర్లు వేయాలని.. ఒక వేళ వేరేవారు వేసినా షాపు నిర్వహించకుండా అడ్డుకుంటామని బెదిరిస్తున్నారన్నారు.

ఉద్యోగుల వేతన సవరణకు కమిటీ ప్రకటించాలి

ఆర్‌జేయూపీపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు గునిశెట్టి శ్రీనివాసులు

కడప ఎడ్యుకేషన్: ఉద్యోగుల నూతన వేతన సవరణకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెంటనే కమిటీని ప్రకటించాలని, రాష్ట్ర జాతీయ ఉపాధ్యాయ పరిషత్(ఆర్‌జేయూపీ) రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు గునిశెట్టి శ్రీనివాసులు డిమాండ్ చేశారు. కడప భుజంగరావు టీచర్స్ హోంలో జరిగిన ఏపీ జాతీయ ఉపాధ్యాయ పరిషత్ ముఖ్య నాయకుల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడుతూ ఉద్యోగులకు నూతన పీఆర్సీ అమలు చేసే వరకు మధ్యంతర భృతి(ఐ.ఆర్) ఇవ్వాలన్నారు. సంఘం అధికార ప్రతినిధి ముత్తోజు వీరబ్రహ్మం మాట్లాడుతూ ఉపాధ్యాయులకు పెండింగ్ బకాయిలు వెంటనే విడుదల చేయాలన్నారు. రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు ఓబుళరెడ్డి మాట్లాడుతూ జీవో–117 ను రద్దు పరచి, ప్రాథమిక తరగతులను వేరుగా కొనసాగగించాలని కోరారు. సీనియర్ నాయకులు విజయభాస్కర్‌రెడ్డి మాట్లాడుతూ ఉపాధ్యాయుల డైట్, జేఎల్ తదితర పదోన్నతులకు మార్గం సుగమం చేయాలన్నారు. ఉపాధ్యాయ శిక్షణ సంస్థలు డైట్, బీఎడ్ కళాశాలలను బలోపేతం చేయాలన్నారు.

ఆధ్యాత్మిక సమాచారం

శ్రీవారి దర్శనానికి 24 గంటలు

తిరుమల: శ్రీవారి ఆలయంలో భక్తుల రద్దీ అధికంగా ఉంది. క్యూకాంప్లెక్స్‌లో 24 కంపార్ట్‌మెంట్లు నిండాయి. శనివారం అర్ధరాత్రి వరకు 73,684 మంది స్వామివారిని దర్శించుకోగా 36,482 మంది భక్తులు తలనీలాలు సమర్పించారు. స్వామివారికి కానుకల రూపంలో హుండీలో రూ.2.72 కోట్లు సమర్పించారు. టైంస్లాట్ టికెట్లు కలిగిన భక్తులకు సకాలంలోనే దర్శనమవుతోంది. దర్శన టికెట్లు లేని భక్తులకు 24 గంటల్లో దర్శనం లభిస్తోంది.

గజవాహనంపై సిరులతల్లి

చంద్రగిరి(తిరుచానూరు): విజయదశమి సందర్భంగా తిరుచానూరు శ్రీపద్మావతీ అమ్మవారు శనివారం గజవాహనంపై భక్తులను అనుగ్రహించారు. తెల్లవారుజామున అమ్మవారిని సుప్రభాత సేవతో మేల్కొలిపి, నిత్యకైంకర్యాలు నిర్వహించారు. అనంతరం అభిషేక సేవ చేసి, శోభాయమానంగా అలంకరించారు. సాయంత్రం ఆలయ ఆవరణలో విద్యుత్ దీప కాంతుల నడుమ అమ్మవారికి ఊంజల్‌సేవ కనుల పండువగా నిర్వహించారు. అనంతరం అమ్మవారికి అత్యంత ప్రీతిపాత్రమైన గజవాహనంపై కొలువుదీర్చి మాడవీధుల్లో ఊరేగించారు.

శ్రీవారికి సంగీత, నృత్య నీరాజనం

తిరుపతి కల్చరల్: శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాల్లో భాగంగా చివరోజైన శనివారం రాత్రి ఎస్వీ సంగీత, నృత్య కళాశాల అధ్యాపకులు భక్తి సంకీర్తనలాపన, నృత్య ప్రదర్శనలతో స్వామివారికి ఘన నీరాజనాలు సమర్పించారు. ఈ సందర్భంగా డాక్టర్ కొల్లూరు వందన బృందం భక్తి సంకీర్తనలను సుమధురంగా గానం చేసి, సభికులను మైమరిపించారు. కళాశాల ప్రిన్సిపల్ డాక్టర్ ఎం.ఉమ ముద్దుబాల మాట్లాడుతూ శ్రీవారి బ్రహ్మోత్సవాల్లో తిరుమల మాడ వీధుల్లో కళాశాలకు చెందిన 1200 మంది కళాకారులు 41 బృందాలు, తిరుపతి వేదికగా 250 మంది కళాకారులు పాల్గొని స్వామివారికి సంగీత, నృత్య సేవ చేశారని తెలిపారు.

ప్రపంచ శాంతికి మత పెద్దల ప్రార్థనలు

నాయుడుపేటటౌన్: ప్రపంచ శాంతి కోరుతూ నాయుడుపేటలోని జామీయా మసీదు ఈద్గా మైదానంలో తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు చెందిన పలువురు ముస్లిం మతపెద్దలు ఆదివారం ప్రత్యేక ప్రార్థనలు చేశారు. మత పెద్దల సారథ్యంలో శని,ఆదివారాల్లో ఇస్తిమా నిర్వహించి మత పెద్దలు ప్రబోధనలు చేశారు. ప్రతి ఒక్కరు మంచిగా నడుచుకోవాలని, తల్లిదండ్రులతోపాటు పెద్దలను గౌరవించాలని సూచించారు. ముఖ్యంగా ప్రతిరోజూ ఐదు పూటల నమాజు చేయాలన్నారు. సంపాదించిన నగదులో కొంత పేదలకు పంచిపెట్టి ఇతరులకు సహాయం చేయాలని, చెడు వ్యసనాల జోలికి వెళ్లకూడదని సూచించారు.

స్వర్ణకవచధారిణిగా కనకమహాలక్ష్మి

డాబాగార్డెన్స్: విశాఖ నగరంలోని బురుజుపేటలో గల కనకమహాలక్ష్మి దేవస్థానంలో పది రోజులుగా నిర్వహిస్తున్న శరన్నవరాత్రి ఉత్సవాలు శనివారంతో ముగిశాయి. ఉత్సవాల్లో భాగంగా విజయదశమి రోజున కనకమహాలక్ష్మి అమ్మవారు స్వర్ణ కవచ ధారిణిగా భక్తులకు దర్శనమిచ్చారు. 108 బంగారు పుష్పాలతో పూజ చేసి, పలు రకాల ఫలాలు సమర్పించారు.

వైభవంగా అప్పన్న జమ్మివేట ఉత్సవం

సింహాచలం (విశాఖ): విజయదశమిని పురస్కరించుకుని ఆదివారం సింహాచల శ్రీ వరాహ లక్ష్మీనసింహ స్వామి జమ్మివేట ఉత్సవం వైభవంగా జరిగింది. స్వామివారి ఉత్సవమూర్తి గోవిందరాజస్వామికి రామాలంకారం చేసి సాయంత్రం సింహగిరి నుంచి మెట్లమార్గం ద్వారా కొండదిగువకి తీసుకొచ్చారు. అనంతరం అక్కడ నుంచి స్వామిని పూలతోటలోకి తీసుకెళ్లారు. పూలతోటలో ఉన్న ప్రధాన మండపంలో వేంజేపచేశారు. పూలతోటలోనే ఉన్న శమీ వక్షం చెంతన విశేష పూజలు నిర్వహించారు.

ఆర్‌సెట్ అడ్మిషన్లు నేటి నుంచి ప్రారంభం

తిరుపతి సిటీ: ఉమ్మడి చిత్తూరు జిల్లాలోని శ్రీ పద్మావతి మహిళా వర్సిటీ, కుప్పం ద్రావిడ వర్సిటీ, ఎస్వీయూలో సోమవారం నుంచి ఏపీ ఆర్‌సెట్ 2023-24 అడ్మిషన్లు ప్రారంభమవుతాయని కన్వీనర్ ప్రొఫెసర్ పీసీ వెంకటేశ్వర్లు ఆదివారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఆయా వర్సిటీలలో సీట్లు పొందిన విద్యార్థులు సంబంధిత వర్సిటీ అడ్మిషన్ల కార్యాలయాల్లో సోమవారం నుంచి ఈనెల 19వ తేదీలోపు రిపోర్టు చేయాల్సి ఉంటుందన్నారు.

విద్యా సమాచారం

నేటి నుంచి పీజీ కోర్సులకు స్పాట్ అడ్మిషన్లు

తిరుపతి సిటీ: ఎస్వీయూలో ఎంఏ, ఎంకామ్, ఎమ్మెస్సీ పీజీ కోర్సుల్లో ఖాళీగా ఉన్న సీట్లకు స్పాట్ అడ్మిషన్లు నిర్వహించనున్నట్లు రిజిస్ట్రార్ భూపతి నాయుడు ఆదివారం ఒక ప్రకటన తెలిపారు. సోమ, మంగళవారాల్లో స్పాట్ అడ్మిషన్ల ప్రక్రియ కొనసాగనుందని పేర్కొన్నారు. పీజీసెట్-2024లో అర్హత పొంది, ఆసక్తి గల విద్యార్థులు తమ ఒరిజినల్ సర్టిఫికెట్లతో ఎస్వీయూలోని డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ అడ్మిషన్స్ కార్యాలయంలో హాజరై అడ్మిషన్లు పొందాలని కోరారు. మరిన్ని వివరాలకు డీఓఏ డైరెక్టర్ ప్రొఫెసర్ రమేష్ బాబు 0877–2248589 నంబర్‌లో సంప్రదించాలని సూచించారు.

డిగ్రీ ఫలితాలు విడుదల

తిరుపతి సిటీ: ఎస్వీయూ పరిధిలో ఈ ఏడాది జూన్‌లో నిర్వహించిన డిగ్రీ నాల్గవ సెమిస్టర్ పరీక్షల ఫలితాలను శనివారం విడుదల చేసినట్లు కంట్రోలర్ ఆఫ్ ఎగ్జామినేషన్స్ దామ్లానాయక్ తెలిపారు. ఫలితాల కోసం ఎస్వీయూ అధికారిక వెబ్‌సైట్‌ను సంప్రదించాలని ఆయన విద్యార్థులకు సూచించారు.

ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ఉచిత డీఎస్సీ శిక్షణ

చిత్తూరు కలెక్టరేట్ : జిల్లాలోని ఎస్సీ, ఎస్టీ అభ్యర్థులకు ఉచితంగా డీఎస్సీ శిక్షణ ఇవ్వనున్నట్లు జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డీడీ రాజ్యలక్ష్మీ తెలిపారు. ఆమె ఆదివారం విలేకరులతో మాట్లాడారు. ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేరకు జిల్లాలో డీఎస్సీ పరీక్షకు హాజరవుతున్న ఎస్సీ, ఎస్టీ అభ్యర్థులకు ఉచితంగా వసతితో కూడిన శిక్షణ ఇవ్వనున్నట్లు చెప్పారు. ఇందుకు టెట్ అర్హత కలిగి ఉండి వార్షిక ఆదాయం రూ.2.50 లక్షల లోపు ఉండాలన్నారు. అర్హత, ఆసక్తి ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ అభ్యర్థులు ఈ నెల 21వ తేదీ లోపు జ్ఞానభూమి వెబ్‌సైట్‌లో దరఖాస్తులు చేసుకోవాలని చెప్పారు.

16న సెపక్ తక్రా జిల్లా జట్ల ఎంపిక

సత్తెనపల్లి: పల్నాడు జిల్లా సెపక్ తక్రా అసోసియేషన్ ఆధ్వర్యంలో సీనియర్స్ పురుషులు, మహిళలు జిల్లా జట్ల ఎంపిక ఈ నెల 16న సత్తెనపల్లి మండలం నందిగామ జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాలలో జరుగుతుందని జిల్లా సెపక్ తక్రా అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు వడ్డెంపూడి పవన్‌కుమార్ ఆదివారం తెలిపారు. క్రీడాకారులు ఆధార్ కార్డుతో హాజరు కావాలని కోరారు.

ఔషధ మొక్కకు ఆపద

కనుమరుగవుతున్న పల్లె నేస్తాలు

ప్రకృతి సిద్ధంగా లభించేవన్నీ మటుమాయం

భవిష్యత్ తరాలు గూగుల్‌లో చూసుకోవాల్సిందే..

గ్రామీణ జన జీవనంతో ముడిపడి ఉన్న అనేక రకాల చెట్లు, ఔషధ మొక్కలు కాలక్రమేణా కనుమరుగవుతున్నాయి. ఒకప్పుడు పల్లెల్లో అడుగుపెట్టగానే ఎన్నో రకాల చెట్లు కనిపించేవి. ఇప్పుడా పరిస్థితి లేదు. ప్రధానంగా మారేడు, బ్రహ్మజెముడు, నాగజెముడు, ఉమ్మెంత, ఉత్తరేని, జిల్లెడు, తిప్పతీగె, కలమంద వంటి ఔషధ మొక్కలు ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. చెలకల్లో తంగేడు, గునుగు పూల చెట్లు ఎక్కువగా ఉండేవి. చేను చుట్టూరా కంప చెట్లు, వాయిలాకు చెట్లు ఉండేవి. చాలా గ్రామాల్లో ఇప్పుడవి లేవు. ఇళ్ల ముందర వేప చెట్లు, పెరట్లో చింత చెట్లు ఉండేవి. ఊరి నడుమ వివిధ రకాల పెద్ద పెద్ద వృక్షాలు ఉండేవి. ఆలయాల దగ్గర రావి, ఉసిరి, మారేడు (పత్రి) చెట్లు కనిపించేవి. అయితే పల్లెలకు ఆధునికత చొచ్చుకు వచ్చిన తర్వాత పెంకుటిళ్లు, పూరి గుడిసెల స్థానంలో బంగళాలు నిర్మించారు. వాటిని నిర్మించే క్రమంలో చాలా ఇళ్ల ఎదుట ఉన్న వేప చెట్లు, చింత చెట్లు నరికివేశారు. కొత్తగా నాటే విషయం ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. దీంతో కొత్త తరానికి ఔషధ మొక్కల ప్రాధాన్యం కూడా తెలియని పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది.

– సాక్షి ప్రతినిధి, కామారెడ్డి

కనిపించని నాగజెముడు, బ్రహ్మజెముడు

ఊళ్లల్లో చాలా చోట్ల బ్రహ్మజెముడు, నాగజెముడు చెట్లు కనిపిస్తాయి. దళసరిగా ఉండే ఆకులపై ముళ్లు ఉండే ఈ చెట్లలో ఎన్నో ఔషధ గుణాలుంటాయని చెబుతారు. బ్రహ్మజెముడు పండ్లలో మంచి పోషకాలుంటాయని, డ్రాగన్ ఫ్రూట్ కన్నా వెయ్యి రెట్లు ఎక్కువ పోషకాలు లభిస్తాయని చెబుతారు. ముఖ్యంగా బీ12, ఏ, సీ విటమిన్లు అందులో ఉంటాయని పేర్కొంటున్నారు. అయితే చాలా చోట్ల బ్రహ్మజెముడు మొక్కలు కానరావడం లేదు. వ్యవసాయ యాంత్రీకరణతో చేల వద్ద పెద్దపెద్ద చెట్లను జేసీబీలతో తొలగించి పొలం మడుగులు చేయడం మూలంగా బ్రహ్మజెముడు, నాగజెముడు వంటి చెట్లు కనుమరుగయ్యాయి.

మారేడు, ఉసిరి కూడా అంతే...

శివపూజకు మారేడు ఆకులు (పత్రి) వాడుతారు. మారేడు కాయలో అనేక రకాల ఔషధ గుణాలుంటాయని చెబుతారు. ఉసిరి అయితే శరీరంలో కొవ్వును నిరోధించడంలో ఉపయోగపడుతుందంటారు. ఉసిరి కాయలను తినడం, తొక్కుగా చేసుకొని తినడం కూడా మంచిదే అంటారు. కార్తీక పౌర్ణమి రోజున ఉసిరి కాయ ముక్కల్ని నీటిలో వేసుకొని స్నానం చేయడం ద్వారా శరీర రుగ్మతలు దూరమవుతాయని పేర్కొంటున్నారు. అయితే మారేడు చెట్లు కనుమరుగవుతుండగా, ఉసిరి చెట్లు కూడా క్రమంగా అంతరించిపోతున్నాయి. అక్కడక్కడా ఉసిరి తోటలు పెంచుతున్నారు. ఇప్పుడు ప్రకృతిసిద్ధంగా ఉన్న ఉసిరి దొరకడం లేదు.

ఉమ్మెత్త లేదు.. ఉత్తరేణి దొరకదు

చర్మ సమస్యలు, పైత్యం వేడి, దురద, గడ్డలు, దగ్గు, దమ్ము, ఆయాసం వంటి వాటికి ఉమ్మెత్త ఆకులను కాల్చి దాని నుంచి వెలుబడే పొగను పీల్చడం వల్ల ఆయా సమస్యలు తొలగిపోతాయని చెబుతుంటారు. ఉమ్మెత్త మొక్కలు ఎలాగుంటాయో కూడా నేటి తరానికి తెలియడం లేదు. ఉత్తరేణి ఆకులను పూజల్లో వాడుతారు. ఉత్తరేణి మంచి ఔషధ మొక్క. ఉత్తరేణి వేర్లతో పళ్లు తోముకుంటే ధృడంగా తయారవుతాయని చెబుతారు. ఉత్తరేణి ఆకుల రసంతో నొప్పులు, పంటినొప్పి కూడా తగ్గించొచ్చని పేర్కొంటున్నారు. ఊళ్లల్లో ఇప్పుడు ఉమ్మెత్త మొక్కలు కనిపించడం లేదు. ఆఖరుకు ఉత్తరేణి కూడా దొరకడం అరుదుగా మారింది.

తంగేడు దొరకని పరిస్థితి...

చెలకల వద్ద, అటవీ ప్రాంతంలో విరివిగా లభించే తంగేడు పువ్వు ఇప్పుడు గగనమైంది. చాలా గ్రామాల్లో తంగేటు చెట్లు కనిపించడం లేదు. దీంతో బతుకమ్మ పేర్చడానికి తంగేడు పువ్వు దొరకడం లేదు. అక్కడక్కడ తంగేడు మిగిలి ఉన్నా, చాలా ప్రాంతాల్లో తంగేడు చెట్లు కనుమరుగయ్యాయి. మక్క, పత్తి చేలల్లో గునుగు పూల చెట్లు విపరీతంగా మొలిచేవి. బతుకమ్మ సీజన్‌లో జనం వెళ్లి కోసుకుని వచ్చేవారు. వ్యవసాయంలో వచ్చిన మార్పుల కారణంగా విత్తనం వేసేటపుడే కలుపు నివారణ మందులు పిచికారీ చేయడం, మొలకలు వచ్చిన తర్వాత కూడా కలుపు నివారణ మందులు పిచికారీ చేయడంలో గునుగు దొరకడం లేదు. గునుగు పువ్వును ఔషధ మొక్కగా గుర్తిస్తారు. పసరికలు అయిన వారికి ఆరబెట్టిన గునుగు పువ్వును చూర్ణం చేసి మందు బిల్లలుగా మింగిస్తే తగ్గిపోతుందని చెబుతారు. అంత గొప్ప ఔషధ గుణాలున్న గునుగు పూల చెట్లు రానురాను తగ్గిపోతున్నాయి.

జిల్లేడు, తిప్పతీగ కూడా...

చాలామంది ఆరోగ్య సమస్యలను అధిగమించేందుకు జిల్లేడు ఆకులను వాడుతారు. ఆకులను దంచి దాని రసాన్ని గాయాలపై రుద్దితే గాయాలు త్వరగా మానుతాయని, ఉబ్బులు తగ్గుతాయని చెబుతుంటారు. జిల్లెడు ఆకు తెంపి దాని నుంచి కారే పాల చుక్కలను నొప్పి ఉన్న చోట పెట్టడంతో నొప్పులు తగ్గుతాయని విశ్వసిస్తారు. మరిన్ని సమస్యలకూ జిల్లెడును వాడుతారు. కీళ్ల సమస్యలు ఉన్న వారు తిప్పతీగను పొడిగా చేసి పాలల్లో కలుపుకొని తాగుతుంటారు. తిప్పతీగ చాలా రకరాల ఆరోగ్య సమస్యలకు మంచి ఔషధిగా చెబుతుంటారు. ఆర్థరైటీస్ సమస్యలకు బాగా పనిచేస్తుందని పేర్కొంటున్నారు. ఇప్పుడు పల్లెల్లో తిప్పతీగలే కాదు జిల్లెడు కూడా కనిపించడం లేదు.

మహబూబాబాద్‌లో ఏర్పాటు చేసిన జాబ్ మేళాకు హాజరైన యువత (ఫైల్)

భగీరథ ప్రాజెక్టును సర్కారు నిర్వహించలేకపోతోంది: కేటీఆర్

సాక్షి, హైదరాబాద్: రాష్ట్రంలో స్వచ్ఛమైన తాగునీటిని అందించేందుకు చేపట్టిన మిషన్ భగీరథ ప్రాజెక్టును కూడా సరిగా నిర్వహించలేక ప్రజల ప్రాణాలతో రేవంత్ సర్కార్ ఆటలాడుతుందని బీఆర్ఎస్ వర్కింగ్ ప్రెసిడెంట్ కేటీఆర్ 'ఎక్స్'వేదికగా ధ్వజమెత్తారు. 'కృష్ణా, గోదావరి నదీ జలాలను శుద్ధి చేసి రాష్ట్రమంతటా తాగునీరు ఇచ్చే విధంగా చేపట్టిన మిషన్ భగీరథను ఈ సర్కార్ నిర్వహించలేక పోతుంది. సంజీవరావుపేటలో కలుషిత నీటి సరఫరా వల్ల జరిగిన మరణాలు ముమ్మాటికీ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ వైఫల్యమే. మరణించిన వారి కుటుంబాలను ఆదుకోవాలని, చికిత్స పొందుతున్నవారికి తగిన సాయం అందించాలని, తెలంగాణలో మరెక్కడా ఇటువంటి దురదృష్టకరమైన సంఘటనలు జరగకుండా చూసుకోవాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను'అని పేర్కొన్నారు.

యాదాద్రిలో భక్తుల రద్దీ

యాదగిరిగుట్ట రూరల్: యాదాద్రి శ్రీ లక్ష్మీనరసింహస్వామి ఆలయం ఆదివారం కిటకిటలాడింది. ఆదివారంతో పాటు.. దసరా సెలవులు కావడంతో భక్తులు అధిక సంఖ్యలో వివిధ ప్రాంతాల నుంచి దర్శనానికి తరలి వచ్చారు. స్వామి వారి ధర్మదర్శనానికి సుమారు 2 గంటలు, వీఐపీ దర్శనానికి గంట సమయం పట్టిందని భక్తులు తెలిపారు. వివిధ విభాగాల ద్వారా స్వామి వారికి రూ.29,30,290 ఆదాయం సమకూరిందని ఆలయ అధికారులు వెల్లడించారు.

మత్తు వదలరా.. మంచివైపు సాగరా!

మహబూబాబాద్ జిల్లాలో అధికంగా ఆదివాసీ, గిరిజన తండాలు ఉన్నాయి. ఇక్కడ యువతలో చాలామంది చదువును మధ్యలోనే ఆపేస్తున్నారు. కాగా, ప్రభుత్వాలు ఎన్ని సౌకర్యాలు కల్పించినా..కొందరు యువతీ, యువకులు చెడుమార్గం పట్టడం పరిపాటిగా మారింది. గంజాయి మత్తుకు బానిసకావడం, రవాణా, గుడుంబా తయారీ, బెల్లం విక్రయాలు, ఇతర అసాంఘిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొనడం, తాగిన మత్తులో ఏం చేస్తున్నారో తెలియని పరిస్థితి కొందరిది. చదువుకోవాలనే ఆశ ఉన్నా.. సరైన మార్గదర్శకత్వం లేకపోవడం, ఆర్థిక ఇబ్బందులతో చదువును మధ్యలోనే ఆపి వ్యవసాయం చేయడం, పొలం లేని వాళ్లు కూలీలుగా మారిపోతున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో యువతలో మార్పు తీసుకురావాలన్న ఆలోచనతో మానుకోట జిల్లా పోలీసులు వినూత్న రీతిలో ఆలోచించారు. యువతను మంచి మార్గంలో నడిపించేందుకు అక్కడి రుగ్మతలకు చికిత్స మొదలు పెట్టారు.

- సాక్షి, మహబూబాబాద్

గంగారం మండలంలో విద్యార్థులకు స్కూల్ బ్యాగ్స్ అందజేస్తున్న ఎస్పీ సుధీర్‌రాంనాథ్ కేకన్ (ఫైల్)

అడవి బిడ్డల్లో మార్పుకోసం పోలీస్‌శాఖ కృషి • యువతకు క్రీడా కిట్లు, ప్రోత్సాహకాలు
నిరుద్యోగ యువతకు ఉపాధి మార్గం • మంచి పౌరులుగా తీర్చిదిద్దేందుకు చర్యలు

చెడు వ్యసనాలకు దూరం..

జిల్లాకు మాయని మచ్చగా ఉన్న గంజాయి, గుడుంబాకు యువత బానిసకాకుండా ఎస్పీ సుధీర్ రాంనాథ్ కేకన్ వినూత్నంగా ఆలోచన చేశారు. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలు, గిరిజన, ఆదివాసీ గూడేల్లో గుడుంబా తయారీని నిర్మూలించాలని, అందుకు అందరి సహకారం కావాలని తండాలు, గూడేల పెద్దలను కోరారు. దీంతో పోలీసుల తనిఖీలు, స్థానికుల సహకారంతో ఇప్పటివరకు జిల్లాలోని సుమారు రూ.10కోట్ల విలువ చేసే నల్లబెల్లం, పానకం, పటిక, గంజాయి, మద్యంతోపాటు అక్రమంగా తరలిస్తున్న రేషన్ బియ్యం పట్టుకున్నారు. బెల్లం, గంజాయి రవాణా చేస్తున్న వారిని శిక్షించే విషయంలో ప్రజాప్రతినిధుల అడ్డు రావద్దని ఎమ్మెల్యేలు, ముఖ్య నాయకులను కోరినట్లు సమాచారం. అదేవిధంగా పోలీస్, ఎక్సైజ్‌శాఖలోని కొందరు ఉద్యోగులు ముందస్తు సమాచారం ఇస్తున్న విషయంపై కూడా పోలీస్ బాస్ సీరియస్‌గా ఉన్నట్లు ఆశాఖలో చర్చ జరుగుతోంది.

మానసిక పరివర్తన

జిల్లాలోని సమస్యాత్మక ప్రాంతాలను గుర్తించి అక్కడ యువతతో పోలీసులు మమేకమయ్యారు. వారి అవసరాలను తెలుసుకున్నారు. ఈ మేరకు జిల్లా కేంద్రంలో 43 ప్రైవేట్ కంపెనీలను పిలిపించి విద్యార్హతకు తగిన ఉద్యోగాలు ఇప్పించేందుకు ఏర్పాటు చేసిన జాబ్‌మేళాకు జిల్లా నలుమూలల నుంచి 3వేలకు పైగా యువతీ, యువకులు హాజరయ్యారు. అర్హులకు ఉద్యోగాలు ఇప్పించారు. మరికొందరికి నైపుణ్య శిక్షణ ఇప్పించేందుకు సిద్ధమయ్యారు. యువతకు క్రికెట్, ఇతర క్రీడా పరికరాలు అందజేసి ఉత్తమ క్రీడాకారులుగా ఎదగాలని, ఉద్యోగాల్లో స్థిరపడాలని హితబోధ చేశారు. అదేవిధంగా స్కూల్ పిల్లలతో కలసి భోజనం చేయడం, వారికి బ్యాగులు, పుస్తకాలు అందజేసి తల్లిదండ్రులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి పిల్లల భవిష్యత్ గురించి వివరించారు. గంజాయి, ఇతర మత్తు పదార్థాలకు బానిస కావొద్దని కోరారు. సరఫరా చేస్తున్న వారిలో కొందరిని అదుపులోకి తీసుకుని హెచ్చరించారు. గుడుంబా రహిత గ్రామాలుగా తయారు చేసేందుకు కృషి చేస్తామని పలు గ్రామాల ప్రజలతో ప్రతిజ్ఞ చేయించారు.

మార్పు దిశగా యువత

గంజాయి రవాణా, గుడుంబా తయారీ జిల్లాకు చెడ్డ పేరు తెస్తున్నాయి. వీటి నుంచి యువతను దూరం చేయాలన్నదే పోలీస్‌శాఖ లక్ష్యం. అందుకోసమే ఈ ప్రయత్నాలు. మూడు నెలలుగా ఏజెన్సీ, గిరిజన తండాల్లోని యువతలో కొంత మార్పు కనిపిస్తుంది. ఇందుకు నిదర్శనం జాబ్‌మేళాకు మూడువేలకుపైగా యువతీ, యువకులు హాజరుకావడమే.

- సుధీర్‌రాంనాథ్ కేకన్, ఎస్పీ, మహబూబాబాద్

అబుదాబిలో బతుకమ్మ ఆడుతున్న మహిళలు

అబుదాబిలో బతుకమ్మ సంబరాలు

రాయికల్(జగిత్యాల): యూఏఈలోని అబుదాబిలో ఇండియన్ సోషల్ అండ్ కల్చరల్ సెంటర్లో ఆదివారం తెలంగాణ ఫ్రెండ్స్ అసోసియేషన్ ఆధ్వర్యంలో బతుకమ్మ పండుగను ఘనంగా నిర్వహించారు. తెలంగాణ నుంచి వివిధ రకాల పూలను అబుదాబికి తీసుకెళ్లి బతుకమ్మను పేర్చి పూజలు చేసిన అనంతరం మహిళలు ఆడిపాడారు. సుమారు 2,000 మంది మహిళలు వేడుకల్లో పాల్గొన్నారు. కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా యూఏఈ భారత రాయబార కార్యాలయ డిప్యూటీ చీఫ్ ఆఫ్ మిషన్ అమర్నాథ్ అశోకన్, కౌన్సిలర్ బాలాజీ హాజరయ్యారు. ఉత్తమ బతుకమ్మలు తయరు చేసిన మహిళలకు బహుమతులు అందజేశారు. కార్యక్రమంలో నిర్వాహకులు రాజ శ్రీనివాసరావు, గోపాల్ వంశీ, శ్రీనివాస్, సాగర్, గంగన్న సంతోష్, జగదీశ్, అశోక్ శ్రీనివాస్‌రెడ్డి, మహిళా ప్రతినిధులు పావని, అర్చన, పద్మజ, లక్ష్మి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

బతుకమ్మలతో మహిళలు

ట్రావెల్ ఆర్ట్ & కల్చర్
సాక్షి ప్లస్
సోమవారం ॥ 14-10-2024

సంస్కర్త స్మారకం

అక్షర్‌ధామ్‌.... ఆధ్యాత్మికతకు అర్థం చెప్పిన స్వామి నారాయణుడి ఆలయం. సమాజాన్ని ధర్మం, జ్ఞానం, వైరాగ్యం, తాత్వికత వైపు నడిపించిన సంఘసంస్కర్త స్మారక మందిరమే అక్షర్‌ధామ్‌. స్వామి నారాయణుడు 18–19 శతాబ్దాల్లో సమాజంలో కరడుగట్టి ఉన్న సామాజిక దురాచారాలను పరిహరించడం కోసం పని చేశాడు. మనదేశం అప్పుడు స్థానికంగా హిందూ, ముస్లిం పాలకుల పాలనలో ఉంది. ఈ రాజ్యాలన్నీ బ్రిటిష్‌ పాలన కింద మనుగడ సాగించాయి. ఈ సమ్మేళన సంస్కృతి ప్రభావం సమాజం మీద తీవ్రమైన ప్రభావాన్ని చూపించింది. అనేక మూఢ నమ్మకాలు, సామాజిక దురాచారాలు పెచ్చరిల్లిన నేపథ్యంలో మహిళలు ఆంక్షల వలయంలో చిక్కుకుపోయారు. భద్రత, మత విశ్వాసాల నిబంధనల కింద పేదవాళ్ల మహిళలు మగ్గిపోతున్న సమయంలో సమసమాజ స్థాపన కోసం కృషి చేసిన మహోన్నతుడు స్వామి నారాయణుడు. ఆడపిల్లలను పురిట్లోనే ప్రాణాలు తీస్తున్న రోజుల్లో స్వామి నారాయణుడు సతి దురాచారాన్ని నియంత్రించడంతో పాటు మహిళలకు చదువు అవసరాన్ని చెప్పాడు. వివక్ష రహిత, హింస రహిత సమాజాన్ని స్థాపించడం కోసం సమాజాన్ని సన్మార్గంలో నడిపించాడు. ఒక సంఘ సంస్కర్త గౌరవార్థం నిర్మించిన క్షేత్రం కావడంతో ఇక్కడ వైదిక క్రతువులు ఉండవు. ఏకకాలంలో ఈ ఆవరణంలో వేలాదిమంది ఉన్నప్పటికీ రణగొణధ్వనులుండవు. నిశ్శబ్దంగా, ప్రశాంతంగా ఉంటుంది వాతావరణం. అక్షర్‌ధామ్‌ గురించి ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఇది ఆర్ట్, సైన్స్, కల్చర్, స్పిరిచువాలిటీల సమ్మేళనం.

ఇది ఎక్కడుంది!

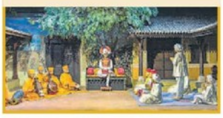
గుజరాత్‌ రాజధాని గాంధీనగర్‌లో ఉంది అక్షర్‌ధామ్‌. అహ్మదాబాద్‌ నుంచి 40 కి.మీ.లు ఉంటుంది. రాజస్థాన్‌ నుంచి తెప్పించిన ఈ పింక్‌ సాండ్‌స్టోన్‌ నిర్మాణం... అందమైన శిల్పసౌందర్యానికి నిలయం. చక్కటి గార్డెన్‌లు, స్వామి నారాయణ్‌ జీవిత చరిత్ర, ఆయన తీసుకువచ్చిన సంస్కరణల ఇతివృత్తంలో సాగే చిత్ర ప్రదర్శన, పెయింటింగ్స్, శిల్పాలను చూసి తీరాల్సిందే. ఈ ఆలయంలో ప్రతి అంగుళం అత్యాధునికమైన సాంకేతికతను, ఆధ్యాత్మిక భావనను, క్రమశిక్షణను ప్రతిబింబిస్తుంది. అక్షర్‌ధామ్‌ను ఎక్స్‌ప్లోర్‌ చేయడానికి ప్రయాణ సమయం కాకుండా కనీసం మూడు గంటల సమయాన్ని కేటాయించుకోవాలి.

అభిషేకం చేయవచ్చు!

అక్షర్‌ధామ్‌లో పర్యాటకులు అందరూ స్వామి నారాయణ్‌కి అభిషేకం చేయవచ్చు. అభిషేక మండపంలో పూలు, ఆకులతో నీటి చెంబులను వరుసగా పేర్చి ఉంటారు. టికెట్‌ తీసుకుని మౌనంగా క్యూలో వెళ్లి అభిషేకం చేయాలి. ఇక్కడ నియమాలు చాలా కచ్చితంగా ఉంటాయి. కానీ హ్యూమన్‌ ఫ్రెండ్లీగానే ఉంటాయి. డ్రెస్‌ కోడ్‌ విషయంలో ఇండియన్, వెస్ట్రన్‌ అనే నియమాలేవీ ఉండవు. కానీ భుజాలు, ఛాతీ, నాభి, భుజాల నుంచి మోచేతుల వరకు, మోకాళ్ల కింది వరకు కవర్‌ అయ్యే డ్రెస్‌లను

మాత్రమే అనుమతిస్తారు. మనం ధరించిన డ్రెస్‌ వాళ్ల నియమాలకు లోబడి లేకపోతే మూడు వందల రూపాయలు డిపాజిట్‌ చేయించుకుని సరోంగ్‌ అనే డ్రెస్‌ను ఇస్తారు. మన దుస్తుల మీద దానిని ధరించాలి. డ్రెస్‌ వెనక్కి ఇచ్చినప్పుడు మన డబ్బు ఇచ్చేస్తారు. ఫోన్‌లు, కెమెరాలు, పెన్‌డ్రైవ్‌లు, మ్యూజిక్‌ డివైజ్‌లు, ఇతర ఎలక్ట్రానిక్‌ ఐటెమ్స్, ఆయుధాలు, ఆటబొమ్మలు, లగేజ్, పెట్‌లు, ఆహార పానీయాలు, పొగాకు ఆల్కహాల్‌ ఇతర నిషేధిత డ్రగ్స్‌కు అనుమతి ఉండదు. చంటి పిల్లలతో వెళ్లే వాళ్లకు పాలు, ఆహారం, నీళ్ల సీసాలను అనుమతిస్తారు. వికలాంగులకు, వృద్ధులకు వీల్‌ చైర్‌ ఫ్రీగా ఇస్తారు.

అక్షర్‌ధామ్‌కి ఎంట్రీ ఫీజ్‌ లేదు కానీ ఎగ్జిబిషన్‌లు, వాటర్‌ షోలకు టికెట్‌ ఉంటుంది. వాటర్‌ షో 'సత్‌ చిత్‌ ఆనంద్‌' కథనం కఠోపనిషత్తు ఆధారంగా హిందీలో సాగుతుంది నెరేషన్. నచికేతుడికి యముడు వరాలివ్వడం వంటి ఉపనిషత్‌ సారాంశాన్ని అర్థం చేసుకోవడం కొంచెం కష్టమే, కానీ మల్టీ కలర్‌ లేజర్స్, ఫైర్‌బాల్స్, అండర్‌ వాటర్‌ ఫ్లేమ్స్‌లో టెక్నాలజీని ఎంజాయ్‌ చేయవచ్చు.

ఫొటో పాయింట్‌

అక్షర్‌ధామ్‌ లోపలికి మన కెమెరాలను అనుమతించరు, కానీ ఈ ఆవరణలో ఫొటో పాయింట్‌ దగ్గర కెమెరాతో ఒక ఫొటోగ్రాఫర్‌ ఉంటాడు. పర్యటనకు గుర్తుగా అక్షర్‌ధామ్‌ గోపురం కనిపించేటట్లు ఫొటో తీయించుకోవచ్చు.

సావనీర్‌ షాప్‌లో పుస్తకాలు, ఫొటోలు, వీడియో సీడీలతోపాటు అక్షర్‌ధామ్‌ టీ షర్టులుంటాయి. ఫొటోలతో ఇంటిని నింపడం కంటే టీ షర్టు కొనుక్కోవడం మంచి ఆప్షన్. అక్షర్‌ధామ్‌ ఆవరణ మొత్తం తిరిగి చూసిన తర్వాత ఆశ్చర్యంగా అనిపించేదేమిటంటే... స్వామి నారాయణుడి జీవనశైలి అత్యంత నిరాడంబరంగా సాగింది. ఆయన స్మారక మందిరం మాత్రం సంపన్నతకు ప్రతిరూపంగా ఉంది.

– వాకా మంజులారెడ్డి, సాక్షి ఫీచర్స్‌ ప్రతినిధి

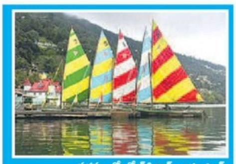
నైనితాల్‌

విహంగ విహారం

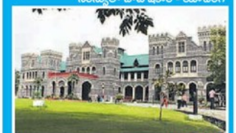
నైనితాల్‌... ఎనభైల నాటి సినిమాల్లో చూసిన ప్రదేశం. కథానుగుణంగా కొన్ని సీన్లను ఇక్కడ చిత్రీకరించేవారు. పాత్రలన్నీ మంకీ క్యాప్, ఉలెన్‌ స్వెటర్, ఫుల్‌ షూస్, షాల్‌తో ఇక్కడ చల్లగా ఉంటుందని చెప్పకనే చెప్పే దృశ్యాలుండేవి. ఈ ప్రదేశం ఉత్తరాఖండ్‌ రాష్ట్రంలో ఉంది. ఢిల్లీ నుంచి మూడు వందల కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. ఆధ్యాత్మికతకు, అడ్వెంచర్‌కి, ప్రశాంతంగా గడపడానికి, నేచర్‌ను ప్రేమించేవారికి అందరికీ, అన్ని వయసుల వారికీ అనువైన టూరిస్ట్‌ ప్రదేశం ఇది. అయితే పెద్దవాళ్లు మార్చి నుంచి జూన్‌ మధ్యలో వెళ్లడం బాగుంటుంది. హనీమూన్‌ కపుల్‌కి ఈ నెల మంచి సమయం.

రెండు వేల మీటర్ల ఎత్తులో కుమావ్‌ పర్వత శ్రేణుల్లో ఉంది నైనితాల్. చుట్టూ హిమాలయ పర్వతాలు, దట్టమైన పచ్చని వృక్షాల మధ్య ఓ సరస్సు. పచ్చదనం మధ్యలో ఉండడం వల్లనేమో నీరు కూడా పచ్చలరాశిని తలపిస్తుంది. పౌరాణిక కథల ప్రకారం సతీదేవి కన్ను పడిన ప్రదేశం ఇదని చెబుతారు. ఈ సరస్సు పరిసరాల్లో ఉండే భీమ్‌తాల్, సాత్తాల్, నౌకుచియాల్‌తాల్‌లకు కూడా పౌరాణిక కథనాలున్నాయి. మనదేశంలో హిల్‌ స్టేషన్‌లను ఎక్స్‌ప్లోర్‌ చేసింది బ్రిటిషర్లే. చల్లని ప్రదేశాలను వేసవి విడుదులుగా డెవలప్‌ చేశారు వాళ్లు. దాంతో ఇక్కడ బ్రిటిష్‌ బంగ్లాల మధ్య విహరిస్తుంటే యూరప్‌ను తలపిస్తుంది.

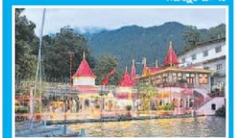
నైనితాల్‌లో బోట్‌ షికార్‌తోపాటు యాచింగ్, పెడలింగ్‌ చేయవచ్చు. ఇంకా గుడారాల్లో క్యాంపింగ్, పర్వతాల మీదకు ట్రెకింగ్, రాక్‌ క్లైంబింగ్, పారా గ్లైడింగ్‌ చేయవచ్చు. ఏ అడ్వెంచర్‌ చేసినా చేయకపోయినా కేబుల్‌ కార్‌ మాత్రం ఎక్కాల్సిందే. కేబుల్‌ కార్‌లో వెళ్తూ తెల్లటి మంచు శిఖరాలను పై నుంచి చూడవచ్చు.

సరస్సులో బోట్‌ షికార్‌ - యాచింగ్‌

గవర్నర్‌ హౌస్‌

నైనాదేవి టెంపుల్‌

హంపి

నాటి వైభవానికి నిలువుటద్దం

రాజులు రాజ్యస్థాపనలో రాజధాని నిర్మాణం ప్రధానమైంది. అయితే రాజులందరూ రాజధాని కోసం కొండలు, గుట్టల బాట పడుతారెందుకో. హంపిని చూసినప్పుడు ఇదే అనిపిస్తుంది. బీడు భూమి సారవంతమైన పంట నేలగా మారాలంటే ఏళ్లు పడుతుంది. అందుకే పంట పొలాలను రాజధానిగా మార్చే ప్రయత్నం చేసేవారు కాదు. గట్టి నేల మీద నిర్మాణాలు చేపట్టి శత్రుదుర్భేద్యంగా మలుచుకుంటారు. హంపి కూడా అలాంటిదే. హంపిలోని నిర్మాణాలు 14వ శతాబ్దం నాటివి. ప్రతి కట్టడమూ విధ్వంసానికి గురై ఉండడంతో హంపిని లాస్ట్‌ సిటీ అంటారు కానీ పర్యాటకుల సంఖ్యను చూస్తే దాని కల్చరల్‌ గ్లోరీని ఏ మాత్రం లాస్‌ కాలేదనిపిస్తుంది. పర్వత శ్రేణుల్లో 500కు పైగా మాన్యుమెంట్‌లున్నాయి. ప్రపంచవ్యాప్తంగా పర్యాటకులు వస్తారు. ఏడాదికి ఏడు లక్షల మంది వస్తారు. ఇంతటి చారిత్రక, సాంస్కృతిక ప్రాధాన్యం ఉంది కాబట్టే యునెస్కో వరల్డ్‌ హెరిటేజ్‌ సైట్‌ల జాబితాలో చేరిపోయింది.

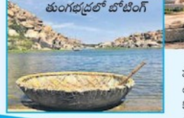
కన్నడ గ్రామంలో బస

హంపి టూర్‌లో మిస్‌ కాకూడనివి... తుంగభద్రానదిలో పడవ ప్రయాణం, పంట పొలాల్లో రాత్రి బస, మోటార్‌బైక్‌ మీద అచ్చమైన కన్నడ గ్రామాల్లో విహారం, క్లిఫ్‌ జంపింగ్, విరూపాక్ష ఆలయం, లోటస్‌ మహల్, ఆర్కియాలజికల్‌ సర్వే ఆఫ్‌ ఇండియా మ్యూజియం. రామాయణకాలంలో కిష్కింద అంటే ఈ ప్రదేశమేనని అశోకుని శిలాశాసనంలో ఉంది. పంపాదేవి తీర్థక్షేత్రంగా దీని ప్రస్తావన ఉంది. ఈ ప్రదేశం బెంగళూరు వాళ్లకు ఎంత దూరం (348 కి.మీ.లు)లో ఉందో హైదరాబాద్‌ వాళ్లకీ దాదాపు అంతే దూరం(385 కిమీలు)లో ఉంది. హంపి పర్యాటకులకు హోటళ్లు హోస్పెటలో ఉంటాయి. కన్నడ సంప్రదాయ భోజనం, నివాసాలను ఆస్వాదించాలంటే హంపికి ఉత్తరాన కదిరామ్‌పురా గ్రామంలో హోమ్‌స్టేలుంటాయి. హంపిని ఇప్పటికే చూసి ఉంటే... విజయదశమి ఉత్సవాలు పూర్తి చేసుకుని పండగ శోభను కొనసాగిస్తూ ఉండే హంపిని మరోసారి చూసిరావచ్చు. ఎంజాయ్‌మెంట్‌కి మినిమమ్‌ గ్యారంటీ.

లోటస్‌ మహల్‌

తుంగభద్రలో బోటింగ్‌

ఆర్ట్‌

* సింపుల్‌ ఆర్ట్‌ మ్యూజియం

అలల జలాల నుండి ప్రేరణ

రెండు దశాబ్దాలుగా బీజింగ్‌ ఒలింపిక్స్, షాంఘై వరల్డ్‌ ఎక్స్‌పో, హాంగ్‌జౌ ఆసియా క్రీడలు, ప్రపంచ మహమ్మారి... వంటి సంఘటనల ద్వారా గుర్తించిన చైనీస్‌ నగరాలు ఇవి.

ఇప్పుడు ఈ నగరాలు కొత్త తరహా వాస్తుశిల్పంతో పట్టణ అభివృద్ధిని మరో కోణంలో పరిచయం చేస్తున్నాయి. జీవన కేంద్రీకృత, కళాత్మక, సామాజిక స్పృహతో కూడిన విధానంగా ఈ నగరాలు పరిణామం చెందుతున్నాయి అనడానికి ఇటీవల రూపొందించిన 'సింపుల్‌ ఆర్ట్‌ మ్యూజియం' ఒక గొప్ప ఉదాహరణగా.

21వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో మ్యూజియం నిర్మాణంలో చైనా అద్భుతమైన అభివృద్ధిని చూపుతోంది. సాంస్కృతిక పునరుజ్జీవనం, చారిత్రక పునర్నిర్మాణం, సాంఘిక సంరక్షణ బ్యానర్‌ క్రింద ఇక్కడి నగరాలు వికసించాయి. పట్టణ ప్రకృతి దృశ్యం కోసం అంతర్జాతీయ దృష్టిని ఆకర్షిస్తోంది. అందుకు ఉదాహరణంగా నిలిచింది 'సింపుల్‌ ఆర్ట్‌' మ్యూజియం.

సాంస్కృతిక ప్రాముఖ్యత

ఇది సమాజం, పర్యావరణంపై కళాకారుల ప్రతిబింబాలను పరిశోధించే సమకాలీన ఆర్ట్‌ మ్యూజియం. పాత నగరం అంచున అభివృద్ధి చెందుతున్న పట్టణ అభివృద్ధిలో చైనాలోని అన్హుయ్‌లో నెలకొల్పబడిన ఈ మ్యూజియం గతానికి, వర్తమానానికి మధ్య ఉన్న అంతరాన్ని తగ్గిస్తుంది. విలక్షణమైన హుయ్‌–శైలి నిర్మాణానికి ప్రసిద్ధి చెందిన ఈ ప్రాంతం, ఐకానిక్‌ ఎలిమెంట్స్, పైకప్పులు, స్తంభాలు, ఉద్యానవనాలతో రూపొందించింది. ఇది అక్కడి సాంస్కృతిక ప్రాముఖ్యత కథను తెలియజేస్తుంది. నగరం పెరుగుతున్న కొద్దీ, మ్యూజియం దాని చారిత్రాత్మక మూలాల వారసత్వాన్ని గౌరవిస్తూ కొత్త సాంస్కృతిక అర్థాన్ని నింపుతుంది.

తరంగాల పై కప్పు

ఎబి డిజైన్, రీసెర్చ్‌ వ్యవస్థాపక ప్రిన్సిపాల్స్‌ అయిన ఆర్కిటెక్ట్‌లు వారి వినూత్న డిజైన్‌ ద్వారా తాజా సాంస్కృతిక దృష్టిని అందించారు. అన్హుయ్‌ సాంప్రదాయక నిర్మాణ రూపాల నుండి ప్రేరణ పొంది, మ్యూజియం పైకప్పులు.. వంటి అంశాలను అర్థవంతంగా మలిచారు. వాటిలో మానవ ఆత్మ, సామాజిక పరస్పర చర్య కలిసే సమకాలీన ప్రదేశంగా మార్చారు. డిజైన్‌ హుయ్‌– శైలి గ్రామం సారాంశాన్ని విస్తరించింది. ఇది తేలియాడే తరంగాల పైకప్పును కలిగి ఉంది. లోపలికి ఎదురుగా అగ్నినిరోధక సింబాలిక్‌ నిర్మాణంగా పరిణామం చెందింది. ఈ నిరంతర రూపం కళాత్మక వ్యక్తీకరణ, హౌసింగ్‌ ఆర్ట్‌ ఎగ్జిబిషన్‌లు, గ్యాలరీలు, వర్క్‌షాప్‌లు, మల్టీమీడియా గదులు, డిజైన్‌ సెలూన్‌లు, కేఫ్‌ల కోసం అతుకులు లేని ఇండోర్‌ వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తుంది. వాస్తుశిల్పం లోపలి వంపు గోడలలోకి అప్రయత్నంగా ప్రవహిస్తుంది. ఆధునికతలోకి అందమైన సంప్రదాయం కళ్లకు కడుతుంది.

అంతరిక్ష సౌందర్యం

గ్రౌండ్‌ ఫ్లోర్‌లో విస్తారమైన గ్రే స్పేస్, కేర్, కనెక్షన్‌ని ఆహ్వానిస్తుంది. ఇది భాగస్వామ్య అనుభవాల కోసం స్థానికుల ఆరాటాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది. ఈ స్థలం ఊహాశక్తిని రేకెత్తిస్తుంది. నివాసితులను కళ, అందం వైపు ఆకర్షిస్తుంది, అసాధారణమైన భావనతో సాధారణ వ్యక్తులను నింపుతుంది. పైన మ్యూజియం, పైకప్పు క్రింద ఉన్న ఎగ్జిబిషన్‌ స్థలాలను ప్రతిధ్వనిస్తుంది. ఇది చైనీస్‌ గార్డెన్‌లను గుర్తుకు తెచ్చే వైండింగ్‌ మార్గాన్ని సృష్టించే వంపు గోడలచే వ్యక్తీకరిస్తుంది. ఇక్కడ సహజ కాంతి, నీడ కలిసి నృత్యం చేస్తాయి. ఇది అన్ని కాలాల వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తుంది. ఎగువ స్థాయి, ఓపెన్‌ ఆర్ట్‌ కార్యాలయాల కేంద్రం, గ్రౌండ్‌ ఫ్లోర్‌ ప్రదర్శన స్థలం కళాత్మకతను పరిచయం చేస్తాయి. మ్యూజియం కళకు కంటైనర్‌గా దాని పాత్రను అధిగమించి, ఆలోచనలకు ఇంక్యుబేటర్‌గా మారుతుంది.

'మదర్‌ రివర్‌ ఆఫ్‌ హెఫీ' అని పిలవబడే నాన్ఫీ నదికి సమీపంలో ఉన్న ఈ మ్యూజియం సహస్రాబ్దాలుగా ఈ ప్రాంతాన్ని ఆకృతి చేసిన అలల నుండి ప్రేరణ పొందింది. వంకర గోడలు, అలల వంటి పైకప్పు నది సహజ లయను ప్రతిబింబిస్తాయి. మధ్యాహ్నం పూట సూర్యకాంతి ఫిల్టర్‌ అవుతున్నప్పుడు, భవనం మెరిసే ఉపరితలం సజీవ ప్రతిబింబంగా మారుతుంది. మిట్టమధ్యాహ్నం మ్యూజియం పైకప్పు అంతటా విస్తృతమైన నీడతో ఉంటుంది. మధ్యాహ్నం అంతరిక్ష సౌందర్యాన్ని సృష్టిస్తుంది. రాత్రి సమయానికి, మ్యూజియం లోపలి నుండి మెరుస్తుంది. మారుతున్న పట్టణ ప్రకృతి దృశ్యానికి ప్రతీకగా నిలుస్తుంది. ఇది కేవలం గ్యాలరీ, సాంస్కృతిక ప్రదర్శన స్థలం మాత్రమే కాదు. ఒక గొప్ప వాస్తుశిల్పంతో అద్భుత లోకంలోకి ఆహ్వానించే ప్రదేశం.

ఇక్కడ గతం, వర్తమానాలు కలుస్తాయి. ఆర్కిటెక్ట్‌లు జెంచీ హంగ్, కుల్తిదా సాంగ్‌కిట్టిపాక్డీ కళను మాత్రమే కాకుండా అందం పట్ల గాఢమైన ఉత్సుకతను రేకెత్తించే భవనాన్ని రూపొందించారు. ఇది కాంక్రీట్‌ నగరం మధ్య సంప్రదాయం, సమకాలీన సంస్కృతిని కలుపుతూ క్రాస్‌–జనరేషన్‌ స్ఫూర్తిని అందిస్తోంది.

* వారసత్వపు వెలుగు

లడఖ్‌ కళలను పరిరక్షిస్తున్న నూర్జాహాన్‌

దాదాపు పద్నాలుగేళ్ల క్రితం వేసవికాలం... నూర్జాహాన్‌కు మరపురాని రోజులవి. ఆమె కాలేజీలో చదువుతున్న ఢిల్లీ నుండి సెలవుల కోసం ఇంటికి వచ్చింది. లేహ్‌ పాత పట్టణం ఆవరణలో కొంతమంది విదేశీయులు తారసపడ్డారు. వారు సమీపంలోని బౌద్ధ దేవాలయంలో పరిరక్షణ పనిని నిర్వహిస్తున్న బృందంలో ఉన్నారు. వారితో మాట్లాడిన కొన్ని మాటలు నూర్జాహాన్‌ జీవిత గమనాన్ని మార్చేశాయి. నూర్జాహాన్‌ కళా పరిరక్షణ రంగం గురించి చదవడం ప్రారంభించింది. 2017లో లేహ్‌లో తన కజిన్‌ వజీదా తబస్సుమిన్‌తో కలిసి 'షెస్రిగ్‌ లడఖ్‌' అనే తన స్టూడియోను ప్రారంభించి, లడఖ్‌లోని మొదటి తరం ఆర్ట్‌ కన్జర్వేటర్‌లలో భాగమైంది.

'ఈ రంగంలోకి అనుకోకుండా ప్రవేశించాను. కళ లేదా వారసత్వానికి సంబంధించిన స్పృహ జీవితంలో చాలా ఏళ్ల తర్వాత వచ్చింది. కానీ ఒకసారి అనుకున్నది తారసపడితే గతంలోని చాలా చుక్కలను కనెక్ట్‌ చేయగలను' అని భారత జాతీయ ఐస్‌ హాకీ జట్టుకు గోల్‌ కీపర్‌గానూ చేసిన 34 ఏళ్ల నూర్‌ చెబుతారు.

లోతైన పరిశోధన

''లడఖ్‌లో కళల పరిరక్షణను ఎప్పుడూ వృత్తిగా పరిగణించలేదు. స్థానికుల కోసం కాదు. అంతర్జాతీయ నిపుణులు ప్రాజెక్టుల కోసం వచ్చి వెళ్లిపోవడం చూస్తుంటాం. అందుకే దీన్నే ఒక సబ్జెక్ట్‌గా ఎంచుకున్నాం. సుమారు రెండు దశాబ్దాల క్రితం లడఖ్‌లో జీవితం చాలా కఠినంగా ఉండేది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగం లేదా కాంట్రాక్టర్‌గా జీవనోపాధి పొందడం ఇక్కడ ప్రాధాన్యతగా ఉండేది. నేను స్కూల్‌లో చేరగానే యువత దృష్టి డాక్టర్‌లు, ఇంజనీర్లుగా మారడం వైపు మళ్లింది. కళల పరిరక్షణ, పునరుద్ధరణ ఎప్పుడూ జీవనోపాధికి సంబంధించిన సాధనంగా పరిగణించబడలేదు. దీంతో ఈ రంగంలో ఎక్కువగా బయటి వ్యక్తులే ఉన్నారు.

సవాల్‌గా నిలిచే రంగం

లేహ్‌ సమీపంలోని సుమ్దా చున్‌లోని 13వ శతాబ్దానికి చెందిన గేట్‌వే స్థూపంపై నెల రోజులపాటు పని చేయడం అంటే, అక్కడి స్థానికులతో కలిసి జీవించడం. గోల్డెన్‌ టెంపుల్‌ లోపల పెయింటింగ్స్‌పై పని చేయడంలో నిచ్చెనపై గంటల తరబడి గడిపేవాళ్లం. డిస్కిట్‌ సమీపంలోని సన్యాసిని ఆలయాన్ని పునరుద్ధరించడానికి, ఒక లోయలో వారాలు గడపడానికి ముగ్గురు మహిళల బృందం అవసరం అయ్యింది. విరిగిన జనరేటర్, వన్యప్రాణుల నుండి ఆహార నిల్వలను కాపాడుకోవడం ప్రతిదీ ఓ సవాల్‌గా ఉండేది. నా జీవితమంతా పట్టణ వాతావరణంలో జీవించాను కాబట్టి ఈ వాతావరణంలో పని చేస్తున్నప్పుడు చాలా సవాళ్లు ఎదుర్కొన్నాను. ఢిల్లీలోని నేషనల్‌ మ్యూజియం ఇన్‌స్టిట్యూట్‌లో పీహెచ్‌డీ డిసెర్టేషన్‌పై పనిచేస్తున్నప్పుడు సొంత ప్రాక్టీస్‌ ప్రారంభించాలనుకున్నాను. పాత పట్టణం లేహ్‌లో మా పూర్వీకుల శిథిలమైన ఇంటిని స్టూడియోగా మార్చాను. తంగ్కా పెయింటింగ్‌లు, పాత పెయింటెడ్‌ ఫర్నిచర్, చెక్క కళాఖండాలు, పాత గ్రంథాలు, మాన్యుస్క్రిప్టులు, మెటీరియల్‌లను, ముఖ్యంగా గడ్డకట్టే చలికాలంలో విషయావగాహనకు, పరిధిని విస్తరించడానికి ఇటువంటి సౌకర్యం చాలా ముఖ్యమైనది. షెస్రిగ్‌ లడఖ్‌ను స్థాపించిన ఐదేళ్ల వరకు ఇంటిని పునరుద్ధరించడం, స్టూడియో పనిని పూర్తి చేయగలిగాం.

సంరక్షణ దిశగా పనులు

మా బృందంలో నలుగురు ఆడ, ఒక మగ. ఐదుగురం కలిసి లడఖ్‌ చుట్టుపక్కల ఉన్న స్థానిక కమ్యూనిటీలు, వ్యక్తిగత ఆసక్తి ఉన్నవారిని సంప్రదించాం. నిధులు నిరంతరం సమస్య. ప్రతి ప్రాజెక్ట్‌కు కొత్త సవాళ్లు ఉండేవి. ఉదాహరణకు,19వ శతాబ్దం మధ్యలో డోగ్రా దండయాత్ర సమయంలో, వారి సైన్యం ముల్బెఖ్‌ ఆలయంలో స్థావరాన్ని ఏర్పాటు చేసి దానిలో వంట చేసింది. కాబట్టి, సాధారణ పునరుద్ధరణ పనులతో పాటు, పెయింటింగ్స్‌పై మిగిలిపోయిన ధూళిని కూడా మేం శుభ్రం చేయాల్సి వచ్చింది. సంవత్సరాలుగా, వాతావరణ మార్పులు, మానవ కార్యకలాపాల కారణంగా అనేక కట్టడాలు శిథిలమయ్యాయి. గత దశాబ్దంలో లడఖ్‌లో అధిక వర్షపాతం వల్ల సంప్రదాయ మట్టి నిర్మాణాలకు ముప్పు కలిగింది. నిర్మాణ, అభివృద్ధి పనులు కూడా వారసత్వ ప్రదేశాలపై దుష్ప్రభావం చూపుతున్నాయి. పాత ఆలయాన్ని సంరక్షించడం కంటే కొత్త ఆలయానికి నిధులు సేకరించడం సులభమని గ్రహించిన సందర్భాలూ ఉన్నాయి.

కొంతమంది మా పనిని అర్థం చేసుకుంటారు. కానీ పని పూర్తయ్యాక విషయాలు కొత్తగా కనిపిస్తాయని ఆశించే వారు చాలా మంది ఉన్నారు. పరిరక్షణ, పునరుద్ధరణ అంటే చాలా మందికి తెలియదు. కాబట్టి, మేం ఒక ప్రాజెక్ట్‌లో పనిచేసినప్పుడల్లా, ఆ కమ్యూనిటీని, ముఖ్యంగా పిల్లలను వచ్చి మమ్మల్ని చూడమని ఆహ్వానిస్తాం. వారసత్వంపై అవగాహన, ప్రజలు దానిని ఎలా గ్రహిస్తారు అనేది రాబోయే కాలంలో ఈ సమాచారం అత్యంత కీలకం అవుతుంది' అని వివరిస్తారు నూర్.

సంస్కృతి హిల్సా వంటకం

కళ, సంస్కృతి, కవిత్వాన్ని ప్రేరేపించే

చేప కథ

అనేక బెంగాలీ కుటుంబాలకు వారి ప్రియమైన ఇలిష్‌ (హిల్సా) లేకుండా దుర్గా పూజ అసంపూర్ణంగా ఉంటుంది. అది లేనిదే పూజ అసంపూర్తిగా ఉంటుందని భావించి కొందరు అమ్మవారికి ఈ చేప వంటకాన్ని నైవేద్యంగా సమర్పిస్తారు.

హిల్సా వంటకం కేవలం పాక ఆనందాన్ని మాత్రమే కాకుండా వారి సంస్కృతిపై ఆసక్తిని రేకెత్తిస్తుంది. ఇది భారతదేశం, బంగ్లాదేశ్‌ 'జీవనాళం'గుండా ఈదుతూ, పండుగలు, వేడుకలలో కనిపిస్తుంది.

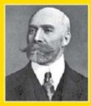
హిల్సా వెండి మెరుపు, అద్భుతమైన రుచి రారమ్మని ఆహ్వానిస్తాయి. బెంగాలీ–అమెరికన్‌ ఆహార చరిత్రకారుడు చిత్రిత బెనర్జీ ఈ చేప సాంస్కృతికతను సంపూర్ణంగా అక్షరీకరించారు. దీనిని 'జలాల ప్రియత', 'చేపలలో రాకుమారుడు'గా అభివర్ణించారు.

హిల్సా కథ పండుగలు, డైనింగ్‌ టేబుల్‌కు మించి విస్తరించి ఉంది. శతాబ్దాలుగా, ఇది సాంప్రదాయ కాళీఘాట్‌ పెయింటింగ్స్‌లో లేదా సమకాలీన వర్ణనలలో గంభీరమైన, మత్స్యకన్య లాంటి దేవతగా – కవులు, రచయితలు, కళాకారుల కల్పనలను ఆకర్షించింది.

ఒక సాహిత్య వ్యవహారం

హిల్సాతో బెంగాలీ ప్రేమ, దాని సాహిత్య సంప్రదాయంలో క్లిష్టంగా అల్లింది. 18 ఉపపురాణాలలో ఒకటైన బృహద్ధర్మ పురాణంలో సనాతనవాదులు దాని వినియోగాన్ని చర్చించినప్పటికీ, చేపలు బ్రాహ్మణులకు రుచికరమైనది అని ప్రశంసించారు. 'బ్రాహ్మణులు రోహు (బెంగాలీలో రుయి), చిత్తడి ముద్ద (పుంటి), స్నేక్‌హెడ్‌ ముర్రెల్‌ (షూల్), ఇతర తెల్లటి, పొలుసుల చేపలను తినవచ్చని ఈ పాఠం చెబుతోంది' అని గులాం ముర్షీద్‌ తన పుస్తకం, బెంగాలీ కల్చర్‌ ఓవర్‌ ఎ థౌజండ్‌లో రాశారు.

మీ కస్టమర్ స్థానంలో మిమ్మల్ని ఊహించుకోండి
వ్యాపారంలో విజయం సాధిస్తారు...
- ఒరిసన్ స్వెట్ మారడెమ్, వ్యక్తిత్వ వికాస నిపుణులు

ఫలితాలు, గణాంకాలు కీలకం

- భౌగోళిక, రాజకీయ అంశాలకూ ప్రాధాన్యం
- చమురు ధరలు, రూపాయి కదలికల ఎఫెక్ట్
- విప్రో బోనస్, హ్యుందాయ్ ఐపీవోపై దృష్టి
- ఈ వారం మార్కెట్ల ట్రెండ్‌పై నిపుణుల అంచనాలు

దేశీ స్టాక్ మార్కెట్లను ఈ వారం పలు కీలక అంశాలు ప్రభావితం చేయనున్నట్లు విశ్లేషకులు పేర్కొన్నారు. ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం(2024-25) రెండో త్రైమాసిక ఫలితాల సీజన్ గత వారమే ప్రారంభమైంది. ఇకపై ఊపందుకోనుంది. వారాంతాన ఐటీ సేవల దిగ్గజం టాటా కన్సల్టెన్సీ సర్వీసెస్, పీఎస్‌యూ ఇరెడా, జస్ట్‌డయల్ జులై-సెప్టెంబర్(క్యూ2) ఫలితాలను వెల్లడించాయి. ఈ బాటలో మరిన్ని దిగ్గజాలు క్యూ2 పనితీరును వెల్లడించనున్నాయి. -సాక్షి, బిజినెస్ డెస్క్

ద్రవ్యోల్బణం

గత వారం పారిశ్రామికోత్పత్తి గణాంకాలు వెలువడగా.. ఇకపై రిటైల్ ధరలు(సీపీఐ), టోకు ధరల ద్రవ్యోల్బణ(డబ్ల్యూపీఐ) వివరాలు వెల్లడికానున్నాయి. సెప్టెంబర్ నెలకు ద్రవ్యోల్బణ గణాంకాలను ప్రభుత్వం నేడు(సోమవారం) విడుదల చేయనుంది. వీటికితోడు పశ్చిమాసియాలో యుద్ధ వాతావరణం నెలకొని ఉన్న సంగతి తెలిసిందే. ఈ నేపథ్యంలో భౌగోళిక, రాజకీయ పరిస్థితులు సెంటిమెంటును దెబ్బతీయగలవని స్టాక్ విశ్లేషకులు పేర్కొంటున్నారు. ఇండియా, చైనా, యూకే ద్రవ్యోల్బణ గణాంకాలు విడుదల చేయనున్నట్లు మోతీలాల్ ఓస్వాల్ ఫైనాన్షియల్ సర్వీసెస్ వెల్త్ మేనేజ్‌మెంట్ రీసెర్చ్ హెడ్ సిద్ధార్థ్ ఖేమ్కా వెల్లడించారు. ఈసీబీ పాలసీ రేట్ల నిర్ణయాలు, చైనా జీడీపీ, యూఎస్ రిటైల్ అమ్మకాల గణాంకాలు సైతం వెల్లడికానున్నట్లు వివరించారు. వీటన్నిటిపైనా ఇన్వెస్టర్లు దృష్టిసారిస్తారని తెలియజేశారు.

క్యూ2 జాబితాలో

ఈ వారం ప్రయివేట్ రంగ దిగ్గజం రిలయన్స్ ఇండస్ట్రీస్, ఐటీ దిగ్గజం ఇన్ఫోసిస్, బ్యాంకింగ్ బ్లూచిప్ హెచ్‌డీఎఫ్‌సీ క్యూ2 ఫలితాలు వెల్లడించనున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో మార్కెట్ల ట్రెండ్‌ను ఫలితాలు నిర్దేశించే వీలున్నట్లు రెలిగేర్ బ్రోకింగ్ రీసెర్చ్ ఎస్‌వీపీ అజిత్ మిశ్రా పేర్కొన్నారు. 17న ఐటీ సేవల దిగ్గజం విప్రో క్యూ2 ఫలితాలుసహా బోనస్ షేర్లను ప్రకటించనుంది. అంతేకాకుండా 12న డీమార్ట్ క్యూ2 పనితీరును వెల్లడించడంతో సోమవారం(14న) ఈ ప్రభావం రెండు షేర్లపై కనిపించే వీలున్నట్లు మార్కెట్ నిపుణులు తెలియజేశారు.

చమురు రయ్

ఇరాన్, ఇజ్రాయెల్ మధ్య ఉద్రిక్తతల కారణంగా గత వారం ముడిచమురు ధరలు రివ్వున పైకెగశాయి. మరోపక్క డాలరుతో మారకంలో రూపాయి సరికొత్త కనిష్టం 84ను దాటి ముగిసింది. విదేశీ పోర్ట్‌ఫోలియో ఇన్వెస్టర్లు(ఎఫ్‌పీఐలు) నిరవధిక అమ్మకాలకే మొగ్గు చూపుతున్నారు. ఈ అంశాలన్నీ విదేశీ మారక నిల్వలపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపగలవని పరిశ్రమ వర్గాలు అభిప్రాయపడ్డాయి. చైనా సహాయక ప్యాకేజీలు, అందుబాటులో ఉన్న షేర్ల విలువలు ఎఫ్‌పీఐలను ఆకట్టుకుంటున్నట్లు జియోజిత్ ఫైనాన్షియల్ సర్వీసెస్ రీసెర్చ్ హెడ్ వినోద్ నాయిర్ పేర్కొన్నారు. మరోపక్క 10ఏళ్ల యూఎస్ ట్రెజరీ ఈల్డ్స్ మెరుగుపడటం సైతం విదేశీ పెట్టుబడులపై ప్రభావం చూపుతున్నట్లు తెలియజేశారు.

3 ఐపీవోలు

ఈ వారం మూడు కంపెనీల పబ్లిక్ ఇష్యూలు ప్రారంభంకానున్నాయి. వీటిలో ప్రధానమైనది హ్యుందాయ్ మోటార్ ఇండియా ఇష్యూ. అతిపెద్ద ఐపీవోగా రికార్డు సృష్టించనున్న రూ. 27,870 కోట్ల ఇష్యూ మంగళవారం ప్రారంభమై గురువారం ముగియనుంది. ఈ బాటలో మరో రెండు చిన్న కంపెనీలు బీఎస్ఈ ఎస్ఎంఈ ప్లాట్‌ఫామ్ ద్వారా ఐపీవోకు రానున్నాయి. లక్ష్య పవర్‌టెక్, ఫ్రెషార అగ్రో ఎక్స్‌పోర్ట్స్ 16-17 మధ్య ఇష్యూలు చేపట్టనున్నాయి. అయితే గత వారం క్యాపిటల్ మార్కెట్ల నియంత్రణ సంస్థ సెబీ.. ఎస్ఎంఈ ఐపీవో తదుపరి ట్రాఫిక్‌సోల్‌ను లిస్ట్‌కాకుండా నిలిపి వేయడం గమనార్హం. నిధుల వినియోగంపై అభియోగాలతో మరింత లోతైన దర్యాప్తునకు సైతం ఆదేశించింది.

గత వారమిలా

గత వారం ఆటుపోట్ల మధ్య దేశీ స్టాక్ మార్కెట్లు స్వల్ప నష్టాలతో నిలిచాయి. బీఎస్ఈ సెన్సెక్స్ నికరంగా 307 పాయింట్లు క్షీణించి 81,381 వద్ద ముగిసింది. నిఫ్టీ 50 పాయింట్లు నీరసించి 24,964 వద్ద స్థిరపడింది.

ఎఫ్‌పీఐల భారీ విక్రయాలు

కొద్ది రోజులుగా అమ్మకాల యూటర్న్ తీసుకున్న విదేశీ పోర్ట్‌ఫోలియో ఇన్వెస్టర్లు(ఎఫ్‌పీఐలు) ఇటీవల మరిన్ని పెట్టుబడులను వెనక్కి తీసుకుంటున్నారు. ఈ నెల(అక్టోబర్)లో ఇప్పటివరకూ(1-11 మధ్య) నికరంగా రూ. 58,711 కోట్ల విలువైన స్టాక్స్ విక్రయించారు. అయితే గత నెల(సెప్టెంబర్)లో రూ. 57,724 కోట్లు ఇన్వెస్ట్ చేశారు. గత 9 నెలల్లో ఇవి అత్యధిక పెట్టుబడులుకాగా.. ఇజ్రాయెల్, ఇరాన్ మధ్య పెరిగిన ఉద్రిక్తతలు, చైనా సహాయక ప్యాకేజీల తదుపరి దేశీ స్టాక్స్‌లో నిరంతర అమ్మకాలు చేపడుతున్నట్లు మార్కెట్ విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. ఈ కేలండర్ ఏడాది ఏప్రిల్, మే నెలల తదుపరి జూన్ నుంచి ఎఫ్‌పీఐలు దేశీయంగా పెట్టుబడులకే కట్టుబడినట్లు మార్నింగ్‌స్టార్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ రీసెర్చ్ ఇండియా అసోసియేట్ డైరెక్టర్ హిమాన్షు శ్రీవాస్తవ తెలియజేశారు. అయితే పశ్చిమాసియా యుద్ధ భయాలతో ముడిచమురు ధరలు పెరగడం, చైనా మార్కెట్లు బలపడుతుండటం వంటి అంశాలు ఎఫ్‌పీఐల అమ్మకాలకు కారణమవుతున్నట్లు విశ్లేషించారు. వెంచురా సెక్యూరిటీస్ రీసెర్చ్ హెడ్ వినీత్ బి. సైతం ఇదే అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేశారు.

మెరుగైన రాబడులకు.. ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్..

వికాస్ వాడేకర్

హెడ్ (ప్యాసివ్స్), యాక్సిస్ మ్యుచువల్ ఫండ్

గడిచిన దశాబ్దకాలంగా దేశీయంగా మ్యుచువల్ ఫండ్ పరిశ్రమ గణనీయంగా వృద్ధి చెందింది. ప్రపంచంలోనే అత్యంత వేగంగా ఎదుగుతున్న మార్కెట్లలో ఒకటిగా మారింది. ఆర్థిక అక్షరాస్యత, డిజిటల్ విస్తృతి, సిస్టమాటిక్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ప్లాన్లకు (సిప్) ఆదరణ పెరుగుతుండటం మొదలైన సానుకూలాంశాలు ఇందుకు దోహదపడుతున్నాయి. గత పదేళ్లుగా ఇండెక్స్ ఫండ్స్, ఈటీఎఫ్‌లు బాగా ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చాయి. 2014లో మొత్తం ఏయూఎంలో (నిర్వహణలోని ఆస్తులు) వీటి పరిమాణం 2 శాతమే ఉండగా 2024 జూన్ నాటికి ఏకంగా 17 శాతానికి (మొత్తం ఏయూఎం రూ. 10,00,000 కోట్లకు పైగా ఉంటుంది) ఎగిసింది. ఇంత వేగంగా పరిశ్రమ వృద్ధి చెందుతున్న నేపథ్యంలో ఎప్పటికప్పుడు మారిపోతున్న ఇన్వెస్టర్ల అవసరాలకు అనుగుణంగా వినూత్నమైన ఉత్పత్తులు, కొత్త వ్యూహాలను ప్రవేశపెట్టడంపై అసెట్ మేనేజ్‌మెంట్ కంపెనీలు (ఏఎంసీ) కసరత్తు చేయాల్సిన పరిస్థితి నెలకొంది. ఈ క్రమంలోనే ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ వ్యూహం తెరపైకి వచ్చింది. అధిక రాబడులనిస్తూ, రిస్కులను తగ్గిస్తూ, మెరుగైన డైవర్సిఫికేషన్ ప్రయోజనాలను అందించే విధంగా ఇది ఉంటుంది.

సెక్యూరిటీస్‌లో అంతర్గతంగా మెరుగైన రాబడులు అందించే నిర్దిష్ట లక్షణాలను లక్ష్యంగా చేసుకుని ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ పని చేస్తుంది. ఫ్యాక్టర్ ఫండ్స్ అనేవి భారత్‌లో ఇండెక్స్ ఫండ్, ఈటీఎఫ్ ఫార్మాట్‌లో తక్కువ వ్యయాలతో అందుబాటులో ఉంటున్నాయి. నాణ్యత (క్వాలిటీ), విలువ (వేల్యూ), పరిమాణం (సైజ్), గతి (మూమెంటమ్), తక్కువ ఒడిదుడుకులు వంటి నిర్దిష్ట గుణాలపై ప్రధానంగా దృష్టి పెట్టడం ద్వారా ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ అనేది ఇన్వెస్టర్లు తమ ఆర్థిక లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా తమ పోర్ట్‌ఫోలియోలను తీర్చిదిద్దుకునేందుకు వీలు కల్పిస్తుంది. ఉదాహరణకు, వేల్యూ ఇన్వెస్టింగ్ అనేది ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్‌లో ఒక భాగం. ఇది తక్కువ వేల్యుయేషన్లతో ఉన్న సెక్యూరిటీలను టార్గెట్ చేయడం ద్వారా ప్రయోజనాలను అందించేందుకు ప్రయత్నిస్తుంది. అలాగే, మూమెంటమ్ ఇన్వెస్టింగ్ అనే విధానం, ధర పెరుగుతున్న ట్రెండ్ ఆధారితమైనదిగా ఉంటుంది.

సంపద సృష్టి: చారిత్రకంగా మార్కెట్‌ను మించి రాబడులు పొందడానికి తోడ్పడే నిర్దిష్ట గుణాలను లక్ష్యంగా పెట్టుకుని ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ పని చేస్తుంది. వివిధ మార్కెట్లు, అసెట్ క్లాస్‌లు, కాలవ్యవధులవ్యాప్తంగా ఇది పనిచేస్తుంది. ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఈ ఫ్యాక్టర్లను ఉపయోగించడం ద్వారా ఇన్వెస్టర్లు తమ పోర్ట్‌ఫోలియోను ఎలాంటి ఆర్థిక పరిస్థితుల్లోనైనా, మార్కెట్‌లో ఎలాంటి ఒడిదుడుకులు ఎదురైనా నిలదొక్కుకోగలిగేలా మరింత పటిష్టంగా తీర్చిదిద్దుకోవచ్చు. పరిశోధనల ప్రకారం చారిత్రకంగా ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ అనేది మార్కెట్ బెంచ్‌మార్క్‌లను మించిన పనితీరు కనపర్చింది. సరిగ్గా ఉపయోగించుకుంటే ఇది ఇన్వెస్టర్లకు దీర్ఘకాలంలో సంపద సృష్టించి ఇవ్వగలదు.

రిస్క్ మేనేజ్‌మెంట్: వివిధ మార్కెట్ పరిస్థితుల్లో మెరుగ్గా రాణించే ఫ్యాక్టర్లను లక్ష్యంగా పెట్టుకోవడం ద్వారా రిస్కులను సమర్ధవంతంగా అదుపులో ఉంచుకునేందుకు ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ సహాయపడుతుంది. ఉదాహరణకు మార్కెట్లు పతనమవుతున్న తరుణంలో, తక్కువ హెచ్చుతగ్గులకు లోనయ్యే స్టాక్స్ మెరుగ్గా ఉంటాయి. నష్టభారాన్ని తగ్గిస్తాయి. తీవ్ర ఒడిదుడుకులు ఉన్న పరిస్థితుల్లో పోర్ట్‌ఫోలియోను స్థిరపర్చుకునేందుకు ఈ విధానం సహాయపడుతుంది.

పారదర్శకత: మిగతా పాసివ్ ఫండ్స్ (ఇండెక్స్ ఫండ్, ఈటీఎఫ్) తరహాలోనే ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ వ్యూహాలు కూడా సాధారణంగా రూల్స్ ఆధారితమైనవిగా ఉంటాయి. అంటే, పెట్టుబడులను పెట్టేందుకు నిర్దిష్ట నిబంధనలను పాటిస్తాయి. పెట్టుబడి నిర్ణయాల వెనుక గల హేతుబద్ధతను అర్థం చేసుకునేందుకు, తమ పోర్ట్‌ఫోలియోలను సులభతరంగా పర్యవేక్షించుకునేందుకు, నిర్వహించుకునేందుకు ఇన్వెస్టర్లకి ఈ పారదర్శకత ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

డైవర్సిఫికేషన్: ఒకదానితో మరొక దానికి మరీ అధిక స్థాయిలో పరస్పర సంబంధం ఉండని వివిధ ఫ్యాక్టర్లవ్యాప్తంగా పెట్టుబడులు పెట్టడం ద్వారా ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ అనేది వైవిధ్యానికి సంబంధించిన ప్రయోజనాలను కల్పిస్తుంది. ఏదైనా ఒక ఫ్యాక్టర్ పనితీరు బాగా లేకపోతే పోర్ట్‌ఫోలియోలో దాని ప్రతికూల ప్రభావాన్ని తగ్గిస్తుంది. రిస్కులకు తగ్గ మెరుగైన రాబడులను అందుకోవడానికి వివిధ ఫ్యాక్టర్లను కలిపి వాడే వ్యూహాన్ని అంతర్జాతీయ ఇన్వెస్టర్లు, అడ్వైజర్లు ఉపయోగిస్తుంటారు.

సౌలభ్యం: టెక్నాలజీ, డేటా వంటి అంశాల్లో పురోగతి కారణంగా ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ ప్రస్తుతం ఇన్వెస్టర్లకు మరింతగా అందుబాటులోకి వచ్చింది. ఫ్యాక్టర్ ఆధారిత వ్యూహాలను సులభతరంగా అమలు చేయడానికి సాధనాలు, ప్లాట్‌ఫాంలు వీలు కల్పిస్తున్నాయి. ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ అనేది మెరుగైన రాబడులు అందించేలా, రిస్కులను నియంత్రించుకునేలా, తక్కువ వ్యయాలతో కూడుకున్న పెట్టుబడి సాధనాలను వినియోగించుకునేలా పోర్ట్‌ఫోలియోను తీర్చిదిద్దుకునేందుకు ఉపయోగపడుతుంది.

గుర్తుంచుకోవాల్సిన అంశాలు ..

ఫ్యాక్టర్స్ కొన్నాళ్ల పాటు అండర్‌పెర్ఫార్మ్ చేసే అవకాశాలు ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు వేల్యూ స్టాక్స్ అనేవి నిర్దిష్ట మార్కెట్ పరిస్థితుల్లో గ్రోత్ స్టాక్స్‌తో పోలిస్తే వెనుకబడొచ్చు. ఒకే ఫ్యాక్టర్‌లో అత్యధికంగా పెట్టుబడులు పెట్టడం వల్ల ఒకవేళ ఆ ఫ్యాక్టర్ పనితీరు సరిగ్గా లేకపోతే గణనీయంగా నష్టాలు రావచ్చు. తప్పిదాల వల్ల పనితీరు దెబ్బతినే అవకాశం ఉన్నందున, ఫ్యాక్టర్ ప్రీమియంలను కచ్చితంగా గుర్తించి, అందిపుచ్చుకోవాలంటే అధునాతన మోడల్స్, విస్తృతమైన డేటా విశ్లేషణ అవసరమవుతుంది. మార్కెట్ పరిస్థితులు గానీ ఇన్వెస్టర్ ధోరణి గానీ మారితే ఫ్యాక్టర్ వ్యూహాల సామర్థ్యాలపై ప్రభావం పడుతుంది. ఉదాహరణకు ఒకవేళ పెద్ద సంఖ్యలో ఇన్వెస్టర్లు అదే ఫ్యాక్టర్ వ్యూహాన్ని అమలు చేయడం మొదలుపెట్టారంటే, ఫ్యాక్టర్ ప్రయోజనం తగ్గిపోవచ్చు. ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ వ్యూహాలు అమలు చేయాలనుకునే ఇన్వెస్టర్లు ఈ రిస్కులను దృష్టిలో ఉంచుకోవడం చాలా ముఖ్యం. రిస్కులను తగ్గించుకునేందుకు వివిధ ఫ్యాక్టర్లవ్యాప్తంగా డైవర్సిఫికేషన్ పాటించాలి. మార్కెట్ పరిస్థితులను ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలిస్తూ ఉంటే సహాయకరంగా ఉంటుంది.

రిస్కు సామర్థ్యాలను బట్టి..

ఇన్వెస్టర్లు తమ పెట్టుబడి లక్ష్యాలు, రిస్కు సామర్థ్యాలకు అనుగుణంగా నిర్దిష్ట ఫ్యాక్టర్లను టార్గెట్‌గా పెట్టుకుని తమ పోర్ట్‌ఫోలియోను తీర్చిదిద్దుకోవచ్చు. ఉదాహరణకు అధిక రిస్కు సామర్థ్యాలున్న ఇన్వెస్టర్లు, మూమెంటమ్ లేదా సైజ్ వంటి ఫ్యాక్టర్లకు మరింత ఎక్కువగా కేటాయించవచ్చు. ఇవి మరింత ఎక్కువ ఒడిదుడుకులకు లోనైనా అధిక రాబడులనిచ్చే అవకాశాలు కూడా ఉంటాయి. స్థిరమైన ఆదాయాన్ని కోరుకునే వారు నాణ్యమైన, తక్కువ ఒడిదుడుకులుండే ఫ్యాక్టర్లను ఎంచుకోవచ్చు. ఇక, గ్రోత్ కోరుకునే ఇన్వెస్టర్లు, వేల్యూ అలాగే మూమెంటమ్‌కి ప్రాధాన్యతనివ్వొచ్చు. అంతర్జాతీయంగా ఇన్వెస్టర్లు, అడ్వైజర్లు కూడా దాదాపు ఇలాంటి ఫ్యాక్టర్ మేళవింపులనే ఎంచుకుంటూ ఉంటారు.

చివరగా చెప్పాలంటే, ఫ్యాక్టర్ ఇన్వెస్టింగ్ అనేది అధిక రాబడులను అందించే నిర్దిష్ట చోదకాలను అందిపుచ్చుకునేందుకు ఉపయోగపడే ఒక విధానం. రిస్కులను తగ్గించుకుని, అధిక రాబడులను అందుకునే అవకాశాలను ఇది కల్పిస్తుంది. అదే సమయంలో దీనిలో కూడా ఉండే కొన్ని రిస్కులను దృష్టిలో ఉంచుకుని, తమ వ్యక్తిగత ఇన్వెస్ట్‌మెంట్ ప్రొఫైల్‌ను బట్టి ఇన్వెస్టర్లు వ్యూహాలు వేసుకోవాల్సి ఉంటుంది. ఫ్యాక్టర్లను అర్థం చేసుకుని, జాగ్రత్తగా ఎంచుకోగలిగితే ఇన్వెస్టర్లు తమ ఆర్థిక లక్ష్యాలను మరింత సమర్ధమంతంగా సాధించుకోగలుగుతారు.

జేఎస్‌డబ్ల్యూ పెయింట్స్ ప్రచారకర్తగా దుల్కర్ సల్మాన్

ముంబై: దక్షిణాది మార్కెట్లకు సంబంధించి ప్రముఖ నటుడు దుల్కర్ సల్మాన్‌ను ప్రచారకర్తగా నియమించుకున్నట్లు జేఎస్‌డబ్ల్యూ పెయింట్స్ తెలిపింది. ఈ మార్కెట్ల కోసం రూపొందించిన ప్రచార ప్రకటనల్లో ఆలియా భట్, దుల్కర్ సల్మాన్ ఉంటారని పేర్కొంది. అలాగే ఖూబ్‌సూరత్ సోంచ్ పేరిట రూపొందించిన ప్రచార కార్యక్రమాల్లో ఆలియా భట్, ఆయుష్మాన్ ఖురానా ఉంటారని వివరించింది. ఈ ప్రకటనలు టీవీలు, డిజిటల్, ఇతర వేదికల్లో ప్రసారమవుతాయని సంస్థ వివరించింది.

రిఫండ్ ఆప్షన్లు ఇవ్వండి..

ఓలాకు సీసీపీఏ ఆదేశాలు

న్యూఢిల్లీ: వినియోగదారులకు అనుకూల విధానాలను అమలు చేయాలంటూ ట్యాక్సీ సేవల సంస్థ ఓలాను కేంద్రీయ వినియోగదారుల హక్కుల పరిరక్షణ ప్రాధికార సంస్థ (సీసీపీఏ) ఆదేశించింది. కస్టమర్లకు రిఫండ్ ఆప్షన్లు, రైడ్‌లకు సంబంధించి రసీదులు కూడా ఇవ్వాలని సూచించింది. ప్రస్తుత విధానంలో బ్యాంకు ఖాతాలోకి రిఫండ్ పొందే అవకాశాన్ని కస్టమర్లకు ఇవ్వకుండా, భవిష్యత్ రైడ్‌లకు ఉపయోగించుకునేలా కూపన్ కోడ్‌లనే ఓలా జారీ చేస్తోందని సీసీపీఏ పేర్కొంది. ఫలితంగా కస్టమర్లు దాన్ని ఉపయోగించుకునేందుకు తప్పనిసరిగా మరోమారు ఓలానే ఎంచుకోవాల్సి వస్తోందని తెలిపింది. ఈ నేపథ్యంలోనే రిఫండ్ ఆప్షన్లు ఇవ్వాలని సీసీపీఏ సూచించింది. అలాగే, అన్ని రైడ్‌లకు సంబంధించి బిల్లులు, ఇన్‌వాయిస్‌లు జారీ చేయాల్సిందేనని స్పష్టం చేసింది. అలా చేయకపోతే అనుచిత వ్యాపార విధానాలు పాటిస్తున్నట్లుగా పరిగణించాల్సి వస్తుందని పేర్కొంది. ఈ నేపథ్యంలో ఓలా తన వెబ్‌సైట్‌లో గ్రీవెన్స్, నోడల్ ఆఫీసర్ల కాంటాక్ట్ వివరాలను, క్యాన్సిలేషన్ నిబంధనలను, బుకింగ్.. క్యాన్సిలేషన్ ఫీజులు మొదలైన వాటిని పొందుపర్చింది.

రిటైల్ రుణాల ప్రాసెసింగ్ సెంటర్ల ఏర్పాటులో ఐవోబీ

చెన్నై: ప్రభుత్వ రంగ ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంక్ (ఐవోబీ) దేశవ్యాప్తంగా పలు నగరాల్లో రిటైల్ రుణాల ప్రాసెసింగ్ సెంటర్లను (ఆర్ఎల్‌పీసీ) ప్రారంభించింది. రుణ అనుమతుల ప్రక్రియను క్రమబద్ధీకరించేందుకు, టర్నెరౌండ్ సమయాన్ని తగ్గించేందుకు ఇవి ఉపయోగపడగలవని సంస్థ ఎండీ అజయ్ కుమార్ శ్రీవాస్తవ తెలిపారు. హైదరాబాద్‌తో పాటు బెంగళూరు, ఢిల్లీ, కోల్‌కతా తదితర నగరాల్లో వీటిని ప్రారంభించినట్లు వివరించారు.

గడువు తేదీ గడిచిపోయిందా..

రెండు రోజులు ఆలస్యంగా అందరికీ దసరా శుభాకాంక్షలు. విజయదశమి సందర్భంగా అందరికీ అన్ని విధాలా విజయం కలగాలని కోరుకుంటూ.. ''గడువు తేదీ''ని కేవలం ప్రతి సంవత్సరం ఆదాయపు పన్ను రిటర్నులు వేసే కోణంలోనే పరిశీలిద్దాం.

కె.సీహెచ్. ఎ.వి.ఎస్.ఎన్ మూర్తి
కె.వి.ఎన్ లావణ్య
ట్యాక్సేషన్ నిపుణులు

2024 మార్చి 31తో పూర్తయ్యే ఆర్థిక సంవత్సరపు రిటర్నులు వేయడానికి గడువు తేదీ 2024 జులై 31. మీలో చాలా మంది సకాలంలో వేసి ఉంటారు. ఈసారి రిటర్నులు వేసేవారి సంఖ్య గణనీయంగా పెరిగిందని డిపార్టుమెంటు వారు చెప్తున్నారు. అనారోగ్యం కానివ్వండి. విదేశాయానం కానివ్వండి. కారణం ఏదైనా కానివ్వండి. మీరు రిటర్ను ఇంకా వేయలేదా? చింతించకండి. బెంగ వద్దు. ఇలాంటి వారికి చక్కని రాజమార్గం ఉంది. లేటు ఫీజు కట్టాలి. ఇలా లేటు ఫీజు చెల్లించినవారికి 2024 డిసెంబర్ 31 వరకు గడువు తేదీ ఉన్నట్లు లెక్క. అంటే మరో రెండు నెలల పదిహేను రోజులు. అలా అని ఆలస్యం చేయకండి.

ఎంత లేటు ఫీజు చెల్లించాలి..

ఆలస్యమైన నెలలతో సంబంధం లేకుండా రెండు రకాల నిర్దేశిత రుసుములు ఉన్నాయి. పన్నుకి గురయ్యే ఆదాయం.. రూ. 5,00,000 లోపల ఉంటే రూ. 1,000 చెల్లించాలి. పన్నుకి గురయ్యే ఆదాయం రూ. 5,00,000 దాటి ఉన్నట్లయితే, ఫీజు రూ. 5,000 ఉంటుంది. ఇవి మారవు. అంటే మీరు ఆగస్టు 1 నుండి డిసెంబర్ 31 లోపల ఎప్పుడు దాఖలు చేసినా రుసుములంతే. అయితే, పన్ను చెల్లించాల్సి ఉంటే వడ్డీ విధిస్తారు. ఇది నెలకు 1 శాతం చొప్పున వడ్డిస్తారు. రిఫండు క్లెయిమ్ చేసినా అప్పటికి పన్ను చాలా చెల్లించినట్లయితే, ఈ వడ్డీ పడదు. పన్ను చెల్లించాల్సిన మొత్తం ఎక్కువగా ఉంటే మీరు తొందరపడాల్సి ఉంటుంది. వడ్డీని తగ్గించుకోవచ్చు. మీరు బయటి నుంచి 1 శాతం వడ్డీతో అప్పు తెచ్చి పన్ను భారం చెల్లించే బదులు ఆ వడ్డీ మొత్తం ఏదో 'సీతమ్మగారి పద్దు'లో పడేలా ప్లాన్ చేసుకోండి. మీ ఆర్థిక వనరులను ప్లాన్ చేసుకోవడం మీ చేతుల్లో ఉంది. ఆలోచించుకోండి. ఈ వెసులుబాటనేది 'తత్కాల్' టిక్కెట్టు కొనుక్కుని రైల్లో ప్రయాణం చేసినట్లు ఉంటుంది.

అయితే, రిటర్ను గడువు తేదీలోగా దాఖలు చేయకపోవడం వల్ల రెండు పెద్ద ఇబ్బందులు తలెత్తుతాయి. వీటి విషయంలో ఎలాంటి వెసులుబాటు లేదు. గడువు తేదీ లోపల రిటర్ను వేసేవారికి డిపార్టుమెంటు రెండు ప్రయోజనాలు పొందుపర్చింది. ఆ రెండు ప్రయోజనాలూ లేటు విషయంలో వర్తించవు.

ఇంటి మీద ఆదాయం లెక్కింపులో మనం లోన్ మీద వడ్డీని నష్టంగా పరిగణిస్తాం. ఆ నష్టాన్ని పరిమితుల మేరకు సర్దుబాటు చేసి, ఇంకా నష్టం మిగిలిపోతే దాన్ని రాబోయే సంవత్సరాలకు బదిలీ చేసి, నష్టాన్ని.. ఆదాయాన్ని సర్దుబాటు చేస్తాం. దీని వల్ల రాబోయే సంవత్సరంలో పన్ను భారం తగ్గుతుంది. ఇది చాలా ప్రయోజనకరంగా, ఉపశమనంగా ఉంటుంది. లేటుగా రిటర్ను వేస్తే ఈ 'బదిలీ' ప్రయోజనాన్ని ఇవ్వరు. ఈ సదుపాయాన్ని శాశ్వతంగా వదులుకోవాల్సి ఉంటుంది.

ఇక రెండోది.. ప్రస్తుతం అమల్లో ఉన్న పాత పద్ధతి లేదా కొత్త పద్ధతుల్లో.. మనం ఏదో ఒకటి ఎంచుకోవచ్చు. సాధారణంగా పన్ను తగ్గే పద్ధతి ఎంచుకుంటాం. మనం గడువు తేదీ లోపల రిటర్ను వేయకపోతే, ఇలా ఎంచుకునే అవకాశం ఇవ్వరు. కంపల్సరీగా కొత్త పద్ధతిలోనే పన్నుభారాన్ని లెక్కించాలి. అయినా, రిటర్ను వేయడం వల్ల ఎన్నో ప్రయోజనాలు ఉన్నాయి.

1. ఇది మీ ఆదాయానికి ధృవపత్రం అవుతుంది
2. రుణ సౌకర్యం లభిస్తుంది
3. విదేశీయానం అప్పుడు వీసాకి పనికొస్తుంది
4. చట్టంలో ఉన్న అన్ని ప్రయోజనాలను పొందవచ్చు
5. పెనాల్టీ మొదలైనవి ఉండవు

కాబట్టి రిటర్నులు వేయండి.

పన్నుకు సంబంధించిన సందేహాలు ఏవైనా ఉంటే పాఠకులు business@sakshi.comకు ఈ-మెయిల్ పంపించగలరు.

మిడ్‌క్యాప్ విభాగంలో ఛాంపియన్!

- మోతీలాల్ ఓస్వాల్ మిడ్‌క్యాప్ ఫండ్

లార్జ్‌క్యాప్ స్టాక్స్‌లో అధిక స్థిరత్వం చాలా మంది ఇన్వెస్టర్లను ఆకర్షిస్తుంటుంది. కానీ, కొందరు రిస్క్ ఎక్కువ ఉన్నా ఫర్వాలేదు రాబడులు అధికంగా ఉండాలని కోరుకుంటూ ఉంటారు. ఈ తరహా ఇన్వెస్టర్లు స్మాల్‌క్యాప్ ఫండ్స్ ఎంపిక చేసుకుంటారు. రిస్క్ మధ్యస్థంగా ఉండి, రాబడులు కూడా లార్జ్‌క్యాప్ కంటే ఎక్కువగా ఉండాలని కోరుకునే వారికి మిడ్‌క్యాప్ విభాగం అనుకూలంగా ఉంటుంది. దీర్ఘకాలంలో లార్జ్‌క్యాప్ స్టాక్స్ కంటే స్మాల్ క్యాప్ స్టాక్స్ అధికంగా రాబడులు ఇచ్చినట్టు ఎన్నో అధ్యయనాలు చెబుతున్నాయి. కానీ, గడిచిన పదేళ్లలో రాబడుల పరంగా స్మాల్‌క్యాప్ కంటే మిడ్‌క్యాప్ సూచీ ముందుంది. బీఎస్ఈ 150 మిడ్ క్యాప్ టీఆర్ఐ సూచీ.. బీఎస్ఈ స్మాల్‌క్యాప్ టీఆర్ఐ సూచీ కంటే 2.13 శాతం అధికంగా 21.32 శాతం చొప్పున ఏటా రాబడులు అందించింది. ఇదే కాలంలో స్మాల్‌క్యాప్ సూచీ వార్షిక రాబడులు 19.18 శాతంగానే ఉన్నాయి. మిడ్‌క్యాప్ విభాగంలో అధిక స్థిరత్వం, మెరుగైన రాబడులు కోరుకునే వారికి మోతీలాల్ ఓస్వాల్ మిడ్‌క్యాప్ ఫండ్ మంచి ఎంపిక అవుతుంది.

రాబడులు..

ఈ పథకం డైరెక్ట్ ప్లాన్‌లో ఏడాది కాలంలో రాబడి 73 శాతంగా ఉంది. అదే రెగ్యుల్ ప్లాన్‌లో అయితే 71 శాతం రాబడి వచ్చింది. మూడేళ్లలో డైరెక్ట్ ప్లాన్ ఏటా 36 శాతానికి పైనే రాబడి తెచ్చి పెట్టింది. ఐదేళ్లలోనూ 35 శాతం చొప్పున వార్షిక రాబడులను అందించిన చరిత్ర ఈ పథకం సొంతం. ఇక ఏడేళ్లలో ఏటా 24 శాతం, పదేళ్లలో ఏటా 23 శాతం చొప్పున పెట్టుబడులపై ఇన్వెస్టర్లకు రాబడి లభించింది. ఇందులో డైరెక్ట్ ప్లాన్ అన్నది మధ్యవర్తుల ప్రమేయం లేనిది. ఈ ప్లాన్‌లో ఫండ్స్ సంస్థ ఎవరికీ కమీషన్లు చెల్లించదు. రెగ్యులర్ ప్లాన్‌లో మధ్యవర్తులకు కమీషన్ వెళుతుంది. ఈ మేర ఇన్వెస్టర్ల నుంచి అధిక చార్జీలు వసూలు చేస్తారు. కనుక రెగ్యులర్ ప్లాన్ కంటే డైరెక్ట్ ప్లాన్‌లో దీర్ఘకాలంలో రాబడులు ఎక్కువగా ఉంటాయి.

పెట్టుబడుల విధానం/ పోర్ట్‌ఫోలియో...

మోతీలాల్ ఓస్వాల్ మ్యూచువల్ ఫండ్ సంస్థ నాణ్యత, వృద్ధి, దీర్ఘకాలం, ధర అనే అంశాల ఆధారంగా మిడ్‌క్యాప్ విభాగంలో భవిష్యత్‌లో మంచి రాబడులు ఇచ్చే స్టాక్స్‌ను ఎంపిక చేస్తుంటుంది. బలమైన వృద్ధి అవకాశాలున్న నాణ్యమైన కంపెనీలను ఎంపిక చేసుకుంటుంది. సహేతుక ధరల వద్దే కొనుగోలు చేస్తుంటుంది. ఎంపిక చేసుకునే కంపెనీలకు గణనీయమైన వ్యాపార వృద్ధి అవకాశాలు ఉండేలా జాగ్రత్త పడుతుంది. రిటర్న్ ఆన్ క్యాపిటల్, రిటర్న్ ఆన్ ఈక్విటీ 20 శాతానికి పైన ఉన్న కంపెనీలను ఎంపిక చేసుకుంటుంది. బలమైన ఫ్రీ క్యాష్ ఫ్లోను కూడా చూస్తుంది. ప్రస్తుతం ఈ పథకం నిర్వహణలో రూ.18,604 కోట్ల పెట్టుబడులు ఉన్నాయి. ఇందులో 81 శాతాన్నే ఈక్విటీల్లో ఇన్వెస్ట్ చేసింది. 15 శాతం మేర డెట్ సాధనాల్లో పెట్టుబడి పెట్టింది. 3.89 శాతం మేర నగదు నిల్వలు కలిగి ఉంది. ఈక్విటీ పెట్టుబడుల్లోనూ 66 శాతం మేర లార్జ్‌క్యాప్‌లోనే ఉన్నాయి. మిడ్‌క్యాప్‌లో 32.49 శాతం, స్మాల్‌క్యాప్‌లో 1.77 శాతం చొప్పున పెట్టుబడులు ఉన్నాయి. లార్జ్‌క్యాప్ విభాగంలో ఎక్కువ పెట్టుబడులు ఉన్నప్పుడు మిడ్‌క్యాప్ పథకం ఎలా అయిందన్న సందేహం రావచ్చు. ఈ పథకం ఇన్వెస్ట్ చేసిన కంపెనీలు మధ్య కాలానికే లార్జ్‌క్యాప్ కంపెనీలుగా అవతరించడం ఇందుకు కారణం. పెట్టుబడుల పరంగా టెక్నాలజీ, కన్జ్యూమర్ డిస్క్రీషనరీ, ఇండస్ట్రియల్స్ రంగాలకు ఎక్కువ వెయిటేజీ ఇస్తూ.. 61 శాతం పెట్టుబడులను ఈ రంగాలకు చెందిన కంపెనీల్లోనే ఇన్వెస్ట్ చేసింది.

టాప్ ఈక్విటీ హోల్డింగ్స్

కంపెనీ	పెట్టుబడుల శాతం
కల్యాణ్ జ్యుయలర్స్	9.77
పాలీక్యాబ్ ఇండియా	9.53
జియో ఫైనాన్షియల్	8.81
కోఫోర్జ్	8.49
పర్సిస్టెంట్ సిస్టమ్స్	7.91
ట్యూబ్ ఇన్వెస్ట్‌మెంట్స్	5.75
వోల్టాస్	4.96
బాలకృష్ణ ఇండస్ట్రీస్	3.85
జొమాటో	3.67
మ్యాక్స్ హెల్త్‌కేర్	2.90

బాబర్ ఆజమ్‌పై వేటు

కీలక బ్యాటర్‌ను తప్పించిన పాక్ సెలక్టర్లు

● అఫ్రిది, నసీమ్ షా కూడా అవుట్

ముల్తాన్: సొంతగడ్డపై ఇంగ్లండ్ చేతిలో తొలి టెస్టులో చిత్తుగా ఓడిన తర్వాత పాకిస్తాన్ క్రికెట్ సెలక్టర్లు సంచలన నిర్ణయం తీసుకున్నారు. పాక్ అగ్రశ్రేణి బ్యాటర్, మాజీ కెప్టెన్ బాబర్ ఆజమ్‌పై వేటు వేశారు. ఇంగ్లండ్‌తో జరిగే తర్వాతి రెండు టెస్టుల కోసం ప్రకటించిన జట్టులో బాబర్‌కు చోటు దక్కలేదు. అతనితో పాటు గత కొన్నేళ్లుగా పాక్ బృందంలో కీలక ఆటగాళ్లుగా మారిన పేస్ బౌలర్లు షాహీన్ అఫ్రిది, నసీమ్ షాలను కూడా తప్పించారు. టీమ్ మొత్తం విఫలమైన చోట వీరికి వేటు వేయడం అంటే సెలక్టర్లు ప్రదర్శనకంటే కూడా ఒక హెచ్చరిక జారీ చేసేందుకే అనిపిస్తోంది. వీరి స్థానంలో ముగ్గురు కొత్త ఆటగాళ్లు కమ్రాన్ గులామ్, హసీబుల్లా, మెహ్రాన్ ముంతాజ్‌లను ఎంపిక చేశారు. వీరితో పాటు ఇద్దరు సీనియర్ స్పిన్నర్లు సాజిద్ ఖాన్, నోమాన్ అలీలకు కూడా చోటు దక్కింది.

ఘనమైన రికార్డు...

తొమ్మిదేళ్ల అంతర్జాతీయ కెరీర్‌లో బాబర్ ఆజమ్ పాకిస్తాన్ నంబర్‌వన్ బ్యాటర్‌గా ఎదిగాడు. మూడు ఫార్మాట్‌లలోనూ పలు కీలక విజయాలు అందించడంతో పాటు కెప్టెన్‌గా కూడా చెప్పుకోదగ్గ ఘనతలు సాధించాడు. సుదీర్ఘ కాలం ఐసీసీ వన్డే ర్యాంకింగ్స్‌లో నంబర్‌వన్‌గా కూడా కొనసాగాడు. అయితే ఇటీవల ఫామ్ కోల్పోయిన అతను టెస్టుల్లో పరుగులు చేయడంతో తీవ్రంగా ఇబ్బంది పడుతున్నాడు. డిసెంబర్ 2022లో హాఫ్ సెంచరీ నమోదు చేసిన అతను...గత 18 టెస్టు ఇన్నింగ్స్‌లలో ఒక్క అర్ధ సెంచరీ కూడా చేయలేదు. 2023 నుంచి ఆడిన 9 టెస్టుల్లో అతని సగటు 21 మాత్రమే. ఇంగ్లండ్‌తో తొలి టెస్టులో కూడా బ్యాటింగ్‌కు బాగా అనుకూలించిన పిచ్‌పై బాబర్ 30, 5 పరుగులు మాత్రమే సాధించాడు. ముఖ్యంగా బౌలింగ్‌కు ఏమాత్రం అనుకూలంగా లేని వికెట్‌పై అతను పేలవంగా ఆడి నిష్క్రమించడం కూడా ఆశ్చర్యపర్చింది. ఇంగ్లండ్‌తో టెస్టు ఓడగానే మాజీ ఆటగాళ్లు ఆకిబ్ జావేద్, అసద్ షఫీక్, అజహర్ అలీ తదితరులతో పాక్ బోర్డు హడావిడిగా కొత్త సెలక్షన్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ఈ ఆటగాళ్లే బాబర్‌ను తప్పించాలని నిర్ణయించారు. బాబర్‌పై వేటు పాక్ క్రికెట్ వర్గాల్లో సంచలన చర్చకు కారణమైంది. ఇటీవల ఫామ్ కోల్పోయినా సరే...ప్రస్తుతం పాకిస్తాన్ క్రికెట్‌లో అందరికంటే పెద్ద స్టార్ ఆటగాడు అతనే. కనీసం మరో ఆటగాడు అతని దరిదాపుల్లో కూడా లేడు. జట్టు ప్రదర్శనతో సంబంధం లేకుండా వ్యక్తిగతంగా ఎంతో ఫాలోయింగ్ అతనికి ఉంది. ఒక దశలో తన నిలకడైన ఆటతో ‘ఫ్యాబ్ 4’తో పోటీ పడుతూ ఐదో ఆటగాడిగా తనకంటూ గుర్తింపు తెచ్చుకున్న బాబర్‌పై వేటు అసాధారణం. 55 టెస్టుల్లో అతను 43.92 సగటుతో 9 సెంచరీలు, 26 అర్ధసెంచరీలు సహా 3997 పరుగులు సాధించాడు.

హర్మన్‌ప్రీత్‌కు 78 లక్షలు

● భారీగా వెచ్చించిన సూర్మా హాకీ క్లబ్
● అభిషేక్‌కు రూ. 71 లక్షలు
● హాకీ ఇండియా లీగ్ వేలం

న్యూఢిల్లీ: భారత హాకీ జట్టు కెప్టెన్ హర్మన్‌ప్రీత్ సింగ్‌కు హాకీ ఇండియా లీగ్ (హెచ్‌ఐఎల్) వేలంలో భారీ ధర పలికింది. ఆదివారం ప్రారంభమైన హెచ్‌ఐఎల్ లీగ్ తొలి రోజు జేఎస్‌డబ్ల్యూ గ్రూప్‌కు చెందిన సూర్మా హాకీ క్లబ్ రూ. 78 లక్షలు పెట్టి హర్మన్‌ప్రీత్ సింగ్‌ను కొనుగోలు చేసుకుంది. వేలం మొదటి రోజు భారత జాతీయ జట్టుకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న ఆటగాళ్ల కోసం ఎనిమిది ఫ్రాంచైజీలు పోటీ పడ్డాయి. అభిషేక్ కోసం బెంగాల్ టైగర్స్ ఫ్రాంచైజీ రూ. 72 లక్షలు వెచ్చించగా.. యూపీ రుద్రాస్ ఫ్రాంచైజీ హార్దిక్ సింగ్‌ను రూ. 70 లక్షలకు పెట్టి కొనుగోలు చేసుకుంది. తమిళనాడు డ్రాగన్స్ జట్టు అమిత్ రోహిదాస్ కోసం రూ. 48 లక్షలు వెచ్చించగా... బెంగాల్ టైగర్స్ ఫ్రాంచైజీ జుగ్‌రాజ్‌కు అంత మొత్తమే ఇచ్చి తీసుకుంది. **హైదరాబాద్ తూఫాన్స్ ఫ్రాంచైజీ తొలి రోజు వేలంలో అత్యధికంగా సుమిత్ కోసం రూ. 46 లక్షలు ఖర్చు చేసింది. తొలి రోజు వేలంలో భారత్** నుంచి 54 మంది ప్లేయర్లతో పాటు 18 మంది విదేశీ ప్లేయర్లు అమ్ముడుపోయారు. మొత్తం ఎనిమిది ఫ్రాంచైజీలు 16 కోట్ల 88 లక్షల 50 వేలు ఖర్చు చేశాయి.

ఎనిమిది ఫ్రాంచైజీల్లో కళింగ లాన్సర్స్ వద్ద అత్యధికంగా రూ. 2.57 కోట్లు ఇంకా మిగిలి ఉండగా... అత్యల్పంగా బెంగాల్ టైగర్స్ వద్ద రూ. 1.44 కోట్లు పర్స్ మనీ ఉంది. హైదరాబాద్ తూఫాన్స్ ఫ్రాంచైజీ వద్ద ఇంకా రూ. 2.04 కోట్లు ఉన్నాయి. జర్మనీకి చెందిన గొంజలో పైలట్ అత్యధిక ధర పలికిన విదేశీ ప్లేయర్‌గా నిలిచాడు. అతడికోసం తమిళనాడు డ్రాగన్స్ జట్టు రూ. 68 లక్షలు వెచ్చించింది. నెదర్లాండ్స్‌కు చెందిన జిప్ జాన్‌సెన్‌ను రూ. 54 లక్షలు పెట్టి తమిళనాడు ఫ్రాంచైజీ సొంతం చేసుకుంది.

తొలి రోజు అత్యధిక ధర పలికిన టాప్-5 ప్లేయర్లు

ప్లేయర్	దేశం	ఫ్రాంచైజీ	ధర
హర్మన్‌ప్రీత్ సింగ్	భారత్	సూర్మా హాకీ క్లబ్	రూ. 78 లక్షలు
అభిషేక్	భారత్	బెంగాల్ టైగర్స్	రూ. 71 లక్షలు
హార్దిక్ సింగ్	భారత్	యూపీ రుద్రాస్	రూ. 70 లక్షలు
గొంజలో పైలట్	జర్మనీ	హైదరాబాద్ తుఫాన్స్	రూ. 68 లక్షలు
జిప్ జాన్‌సెన్	నెదర్లాండ్స్	తమిళనాడు డ్రాగన్స్	రూ. 54 లక్షలు

రన్నరప్‌గా శ్రీవల్లి రష్మిక

ఐటీఎఫ్ మైసూర్ ఓపెన్

మైసూర్: అంతర్జాతీయ టెన్నిస్ సమాఖ్య (ఐటీఎఫ్) మైసూర్ ఓపెన్‌లో హైదరాబాద్ టెన్నిస్ ప్లేయర్, టాప్‌సీడ్ శ్రీవల్లి రష్మికకు ఫైనల్లో చుక్కెదురైంది. ఈ టోర్నీ ఆసాంతం నిలకడగా రాణించిన ఆమె చివరకు ఓటమితో రన్నరప్‌గా సరిపెట్టుకుంది. ఆదివారం ఇక్కడ జరిగిన హోరాహోరీ ఫైనల్లో రష్మిక 6-3, 3-6, 6-7 (6/8)తో రెండో సీడ్ జెస్సీ అనెయ్ (అమెరికా) చేతిలో పోరాడి ఓడింది. తుది పోరును చక్కగా ఆరంభించిన హైదరాబాదీ తొలి సెట్‌లో చక్కగా ఆడింది. దీంతో సులువుగానే సెట్‌ను వశం చేసుకున్న ఆమెకు రెండో సెట్ నుంచి అమెరికన్ ప్రత్యర్థి నుంచి సవాళ్లు ఎదురయ్యాయి. రెండు బ్రేక్ పాయింట్లను సాధించిన అనెయ్ భారత ప్లేయర్‌కు ఏమాత్రం అవకాశమివ్వకుండా సెట్‌ను ముగించింది. నిర్ణాయక సెట్‌లో రష్మిక పెద్ద పోరాటమే చేసింది. మొదట్లో తప్పిదాలు చేసినా... వెంటనే పుంజుకొని ప్రత్యర్థిపై పైచేయి సాధించింది. 12వ గేమ్‌లో మ్యాచ్ పాయింట్ నుంచి మళ్లీ రష్మిక షాట్లు గతి తప్పడంతో అనూహ్యంగా సెట్ టైబ్రేక్‌కు దారి తీసింది. ఇందులోనూ భారత టెన్నిస్ క్రీడాకారిణి చివరి దాకా పోరాడినప్పటికీ... 2 గంటల 33 నిమిషాల పాటు సుదీర్ఘంగా సాగిన పోరులో అమెరికన్ పైచేయి సాధించి టైటిల్‌ను చేజిక్కించుకుంది.

ఐహిక -సుతీర్థ జోడీకి కాంస్యం

అస్తాన (కజకిస్తాన్): ఆసియా టేబుల్ టెన్నిస్ చాంపియన్‌షిప్‌లో భారత్‌కు మూడో పతకం దక్కింది. మహిళల డబుల్స్‌లో తొలిసారి ఐహిక ముఖర్జీ-సుతీర్థ ముఖర్జీ ద్వయం కాంస్యం అందించడం విశేషం. ప్రపంచ 15వ ర్యాంకింగ్ జోడీ అయిన ఐహిక-సుతీర్థ సెమీఫైనల్లో 4-11, 9-11, 8-11తో జపాన్‌కు చెందిన మివా హరిమొతొ-మియు కిహర జంట చేతిలో ఓడింది. ఈ చాంపియన్‌షిప్‌లో సెమీస్ చేరితే కనీసం కాంస్యం లభిస్తుంది. ఇంతకుముందే మహిళల టీమ్ ఈవెంట్‌లో మనిక బత్రా, ఐహిక, సుతీర్థ ముఖర్జీలతో కూడిన భారత బృందం సెమీస్‌లో 1-3తో జపాన్ జట్టు చేతిలో ఓడిపోవడంతో కాంస్యంతో సరిపెట్టుకుంది. టీమ్ కేటగిరీలో 1972 తర్వాత మహిళల జట్టు కాంస్యం గెలుపొందడం ఇదే తొలిసారి! పురుషుల టీమ్ ఈవెంట్‌లోనూ భారత జట్టుకు సెమీస్ పరాజయంతో మూడో కాంస్యం ఖాయమైంది. శరత్ కమల్, మానవ్ ఠక్కర్, హర్మీత్ దేశాయ్‌లతో కూడిన భారత్ 0-3తో చైనీస్ తైపీ టీమ్ చేతిలో పరాజయం చవిచూసింది. పురుషుల సింగిల్స్‌లో మాత్రం భారత ప్లేయర్లకు నిరాశే ఎదురైంది. ఆరంభ మ్యాచ్‌లో ప్రపంచ 14వ ర్యాంకర్ జంగ్ వూజిన్ (దక్షిణ కొరియా)కు షాకిచ్చిన ప్రపంచ 60వ ర్యాంకర్ మానవ్ ఠక్కర్ ప్రి క్వార్టర్ ఫైనల్లో మాత్రం 4-11, 4-11, 8-11తో బల్డ్‌విన్ చాన్ చేతిలో కంగుతిన్నాడు. మరో మ్యాచ్‌లో మానుష్ షా 8-11, 5-11, 11-7, 11-6, 12-14తో లిన్ యున్ జు (చైనీస్ తైపీ) చేతిలో పోరాడి ఓడాడు.

భారత్ 1-1 వియత్నాం

స్నేహపూర్వక ఫుట్‌బాల్ మ్యాచ్ ‘డ్రా’

మ్యాచ్‌లో ఒక దృశ్యం

నామ్ దిన్హ్ (వియత్నాం): ఒత్తిడిని అధిగమిస్తూ చక్కటి గోల్ చేయడంతో పాటు... ప్రత్యర్థి ప్రయత్నాలను విజయవంతంగా తిప్పికొట్టిన భారత సీనియర్ ఫుట్‌బాల్ జట్టు వియత్నాంతో స్నేహపూర్వక మ్యాచ్‌ను ‘డ్రా’గా ముగించింది. శనివారం వియత్నాం రాజధాని హనోయ్‌కి సమీపంలోని తియోన్ తువోంగ్ స్టేడియంలో భారత్, వియత్నాం మధ్య జరిగిన మ్యాచ్ 1-1తో సమమైంది. భారత్ తరఫున ఫరూఖ్ చౌదరి (53వ నిమిషంలో) ఏకైక గోల్ సాధించగా... ఆట 38వ నిమిషంలో భారత గోల్ కీపర్ గుర్‌ప్రీత్ సింగ్ సంధు తప్పిదం కారణంగా సెల్ఫ్ గోల్ కావడంతో వియత్నాం ఖాతా తెరిచింది. ఫిఫా ప్రపంచ ర్యాంకింగ్స్‌లో 116వ స్థానంలో ఉన్న వియత్నాం మ్యాచ్ ఆరంభం నుంచే వరుస దాడులతో జోరు కనబర్చగా... 126వ ర్యాంక్‌లో ఉన్న భారత్ వాటిని దీటుగా ఎదుర్కొంది. హెడ్ కోచ్‌గా మనోలో మార్ఖెజ్ బాధ్యతలు స్వీకరించిన తర్వాత భారత్ తరఫున తొలి గోల్ నమోదు చేసిన ప్లేయర్‌గా ఫరూఖ్ చౌదరి నిలిచాడు. మ్యాచ్ ఆరంభం నుంచే కొత్త తరహా వ్యూహాలతో బరిలోకి దిగిన భారత జట్టు మెరుగైన ప్రదర్శనతో ఆకట్టుకుంది.

హైదరాబాద్ విజయలక్ష్యం 296

● రెండో ఇన్నింగ్స్‌లో గుజరాత్ 201 ఆలౌట్
● అనికేత్ రెడ్డికి 5 వికెట్లు
● రంజీ ట్రోఫీ

అనికేత్ రెడ్డి

సాక్షి, హైదరాబాద్: లెఫ్టార్మ్ స్పిన్నర్ అనికేత్ రెడ్డి (5/36) సత్తా చాటడంతో సికింద్రాబాద్ జింఖానా మైదానంలో హైదరాబాద్‌తో జరుగుతున్న రంజీ మ్యాచ్ రెండో ఇన్నింగ్స్‌లో గుజరాత్ 62.4 ఓవర్లలో 201 పరుగులకు ఆలౌటైంది. ఉమంగ్ కుమార్ (113 బంతుల్లో 85; 11 ఫోర్లు, 2 సిక్సర్లు) హాఫ్ సెంచరీతో రాణించగా... సిద్ధార్థ్ దేశాయ్ (32), తొలి ఇన్నింగ్స్ సెంచరీ హీరో మనన్ హింగ్‌రాజియా (25) ఫర్వాలేదనిపించారు. హైదరాబాద్ బౌలర్లలో అనికేత్ రెడ్డి 5, సీవీ మిలింద్, తనయ్ త్యాగరాజన్ చెరో రెండు వికెట్లు పడగొట్టారు. అంతకుముందు గుజరాత్ తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 93.4 ఓవర్లలో 343 పరుగులు చేయగా... హైదరాబాద్ 89.5 ఓవర్లలో 248 పరుగులకు ఆలౌటైంది. కెప్టెన్ రాహుల్ సింగ్ (90 బంతుల్లో 56; 6 ఫోర్లు, 2 సిక్సర్లు), హిమతేజ (184 బంతుల్లో 66; 11 ఫోర్లు), సీవీ మిలింద్ (83 బంతుల్లో 60; 9 ఫోర్లు, 2 సిక్సర్లు) అర్ధశతకాలతో రాణించారు. ఓపెనర్లు తన్మయ్ అగర్వాల్ (0), అభిరథ్ రెడ్డి (2) నాలుగు ఓవర్లలోపే పెవిలియన్‌కు చేరగా... వికెట్ కీపర్ రాహుల్ రాధేశ్ (8), తనయ్ త్యాగరాజన్ (1) ప్రభావం చూపలేకపోయారు. అప్పటికే గుజరాత్ తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో భారీ స్కోరు చేయగా... హైదరాబాద్‌కు సరైన ఆరంభం దక్కలేదు. స్కోరు బోర్డు మీద రెండు పరుగులు నమోదయ్యేసరికి రెండు వికెట్లు పడ్డాయి. ఈ దశలో రోహిత్ రాయుడు (23)తో కలిసి కెప్టెన్ రాహుల్ సింగ్ ఇన్నింగ్స్‌ను చక్కదిద్దే ప్రయత్నం చేశాడు. ఆ తర్వాత హిమతేజ, మిలింద్ చక్కటి ఇన్నింగ్స్‌లు ఆడటంతో హైదరాబాద్ జట్టు ఆ మాత్రం స్కోరు చేయగలిగింది. ఏడో వికెట్‌కు మిలింద్‌తో కలిసి హిమతేజ 99 పరుగులు జోడించాడు. తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం 95 పరుగులతో కలుపుకొని ఓవరాల్‌గా గుజరాత్ 296 పరుగుల ఆధిక్యంలో ఉంది. సోమవారం ఆటకు చివరి రోజు కాగా... మరి ఈ లక్ష్యాన్ని హైదరాబాద్ బ్యాటర్లు ఛేదిస్తారా చూడాలి!

మరో 239 పరుగులు...

షేక్ రషీద్

నాగ్‌పూర్: కట్టుదిట్టమైన బౌలింగ్‌తో తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో విదర్భను తక్కువ స్కోరుకే ఆలౌట్ చేసిన ఆంధ్ర జట్టు... రెండో ఇన్నింగ్స్‌లో అదే తీవ్రత కొనసాగించలేకపోయింది. ఫలితంగా విదర్భ రెండో ఇన్నింగ్స్‌లో 102.1 ఓవర్లలో 366 పరుగులకు ఆలౌటైంది. ఓపెనర్ అథర్వ (170 బంతుల్లో 118; 15 ఫోర్లు, 2 సిక్సర్లు) సెంచరీతో రాణించాడు. అతడితో పాటు అమన్ (53), డానిశ్ (61), కరుణ్ నాయర్ (43), కెప్టెన్ అక్షయ్ వాడ్కర్ (40) కూడా సత్తా చాటడంతో విదర్భ భారీ స్కోరు చేసింది. 272/2తో మరింత భారీ స్కోరు చేసేలా కనిపించిన విదర్భ జట్టును ఆఖర్లో ఆంధ్ర బౌలర్లు కట్టడి చేయగలిగారు. విజయ్ 4, లలిత్ మోహన్ మూడు వికెట్లు పడగొట్టారు. సత్యనారాయణ రాజుకు రెండు వికెట్లు దక్కాయి.

అంతకుముందు విదర్భ తొలి ఇన్నింగ్స్‌లో 118 పరుగులకు ఆలౌట్ కాగా... ఆంధ్ర 167 పరుగులు చేసింది. అభిషేక్ రెడ్డి (68), షేక్ రషీద్ (56) అర్ధ శతకాలు సాధించారు. ఆంధ్ర జట్టుకు 49 పరుగులు కీలక తొలి ఇన్నింగ్స్ ఆధిక్యం లభించినా... విదర్భ ఆటగాళ్లు రెండో ఇన్నింగ్స్‌లో మెరుగైన ప్రదర్శన చేయడంతో ఆంధ్ర జట్టు ముందు 318 పరుగుల లక్ష్యం నిలిచింది. ఆదివారమే రెండో ఇన్నింగ్స్ ప్రారంభించిన ఆంధ్ర జట్టు... ఆట ముగిసే సమయానికి 21 ఓవర్లలో వికెట్ కోల్పోయి 79 పరుగులు చేసింది. మాజీ కెప్టెన్ హనుమ విహారి (22) ఔట్ కాగా.. ఓపెనర్ అభిషేక్ రెడ్డి (38 బ్యాటింగ్; 5 ఫోర్లు, ఒక సిక్సర్), షేక్ రషీద్ (18 బ్యాటింగ్; 2 ఫోర్లు) క్రీజులో ఉన్నారు. సోమవారం ఆటకు చివరి రోజు కాగా... చేతిలో 9 వికెట్లు ఉన్న ఆంధ్ర జట్టు విజయానికి ఇంకా 239 పరుగులు చేయాల్సి ఉంది.

మళ్లీ ముంబై కోచ్‌గా జయవర్ధనే

ముంబై: శ్రీలంక మాజీ కెప్టెన్ మహేలా జయవర్ధనే తిరిగి ముంబై ఇండియన్స్ కోచ్‌గా ఎంపికయ్యాడు. గతంలో 2017 నుంచి 2022 వరకు ముంబై జట్టుకు హెడ్‌కోచ్‌గా వ్యవహరించిన జయవర్ధనే రెండేళ్ల తర్వాత తిరిగి ఆ బాధ్యతలు చేపట్టాడు. ఇండియన్ ప్రీమియర్ లీగ్ (ఐపీఎల్)లో ఐదు టైటిల్స్ సాధించిన ముంబై జట్టు... ఈ ఏడాది 14 మ్యాచ్‌ల్లో కేవలం నాలుగే గెలిచి పాయింట్ల పట్టిక అట్టడుగున నిలిచింది. దీంతో దిద్దుబాటు చర్యలకు దిగిన ఫ్రాంచైజీ... 2023-24 సీజన్‌లలో ముంబై కోచ్‌గా వ్యవహరించిన దక్షిణాఫ్రికా మాజీ వికెట్ కీపర్ మార్క్ బౌచర్ స్థానంలో జయవర్ధనేను తీసుకొచ్చింది. జయవర్ధనే శిక్షణలో ముంబై జట్టు మూడు ఐపీఎల్ టైటిల్స్ నెగ్గింది. ‘ముంబై ఫ్రాంచైజీతో విడదీయరాని అనుబంధం ఉంది. 2017 నుంచి ఆ ప్రయాణం సాగుతుంది. ప్రతిభావంతులను గుర్తించి వారికి సరైన తర్ఫీదునిచ్చాం. దానివల్లే జట్టు బలం పెరిగింది. ఇప్పుడూ అదే పని చేస్తాం. ఈ సవాల్‌ను స్వీకరించేందుకు ఉత్సుకతతో ఎదురుచూస్తున్నా’ అని జయవర్ధనే ఆదివారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపాడు. ఐపీఎల్ వేలంలో యువ ఆటగాళ్లను ఎంపిక చేసుకోవడంలో మంచి అనుభవం ఉన్న జయవర్ధనే రాకతో ఫ్రాంచైజీకి లబ్ధి చేకూరుతుందని జట్టు యజమాని ఆకాశ్ అంబానీ పేర్కొన్నారు. విశ్వవ్యాప్తంగా ఉన్న ముంబై ఇండియన్స్ ఫ్రాంచైజీలకు జయవర్ధనే గ్లోబల్ హెడ్‌గా కొనసాగుతాడని వెల్లడించారు.

సినెర్‌దే షాంఘై మాస్టర్స్ టైటిల్

జొకోవిచ్‌పై గెలుపు

షాంఘై: ప్రపంచ నంబర్‌వన్ ర్యాంకర్ జానిక్ సినెర్ ఈ ఏడాది టైటిళ్లతో దూసుకెళుతున్నాడు. చైనాలో జరిగిన షాంఘై మాస్టర్స్ టెన్నిస్ టోర్నమెంట్‌లో ఇటాలియన్ స్టార్ ప్లేయర్ వరుస సెట్లలోనే టెన్నిస్ దిగ్గజం నొవాక్ జొకోవిచ్‌కు షాకిచ్చాడు. ఫైనల్లో సినెర్ 7-6 (7/4), 6-3తో 24 గ్రాండ్‌స్లామ్ టైటిళ్ల విజేత, సెర్బియన్ సూపర్ స్టార్ జొకొవిచ్‌ను కంగు తినిపించాడు. కేవలం గంటా 37 నిమిషాల్లోనే సినెర్ ఈ టైటిల్ పోరును ముగించడం విశేషం. సినెర్ 8 ఏస్‌లను సంధించి, 22 విన్నర్లు కొట్టాడు. మరోవైపు అంచనాలకు తగినట్లుగా ఆడలేకపోయిన నొవాక్ 4 ఏస్‌లు, 12 విన్నర్లే కొట్టగలిగాడు. దీంతో కెరీర్‌లో వందో టైటిల్ సాధించాలన్న సెర్బియన్ ఆశలు ఆవిరయ్యాయి. పురుషుల టెన్నిస్ చరిత్రలో ఇద్దరే ఆటగాళ్లు అమెరికన్ లెజెండ్ జిమ్మీ కానర్స్ 109, స్విట్జర్లాండ్ ఆల్‌టైమ్ గ్రేట్ రోజర్ ఫెడరర్ 103 టైటిళ్లతో సెంచరీ మార్క్‌ను దాటారు. ఈ ఏడాది సూపర్ ఫామ్‌లో ఉన్న 23 ఏళ్ల సినెర్ హార్డ్‌కోర్ట్‌లో టాప్-5 ప్లేయర్లపై తన విజయాల ఆధిక్యాన్ని కొనసాగిస్తున్నాడు. ప్రపంచ టాప్ ఐదు ర్యాంక్ ప్లేయర్లపై 8 సార్లు గెలిచిన సినెర్ కేవలం రెండు సార్లు మాత్రమే ఓడిపోయాడు. ఐదేళ్ల తర్వాత షాంఘై బరిలోకి దిగిన 37 ఏళ్ల జొకోవిచ్ చివరకు రన్నరప్‌గానే సరిపెట్టుకున్నాడు. మహిళల సింగిల్స్‌లో జరిగిన వుహాన్ ఓపెన్‌లో వరుసగా మూడోసారి బెలారస్ స్టార్ అరియాన సబలెంక హ్యాట్రిక్ టైటిల్‌ను సాధించింది. ఫైనల్లో ప్రపంచ రెండో ర్యాంకర్ సబలెంక 6-3, 7-5, 6-3తో స్థానిక చైనా స్టార్ జెంగ్ కిన్వెన్‌ను కంగుతినిపించింది. ఈ సీజన్‌లో బెలారస్ టెన్నిస్ స్టార్‌కిది నాలుగో టైటిల్. ఆమె గ్రాండ్‌స్లామ్ ఈవెంట్లలో ఆస్ట్రేలియన్, యూఎస్ ఓపెన్ టైటిళ్లను కూడా గెలుచుకుంది.

సబలెంక

● గురుడి చందమామ యూరోపా...

మంచు లోకంలో మహా సముద్రం!

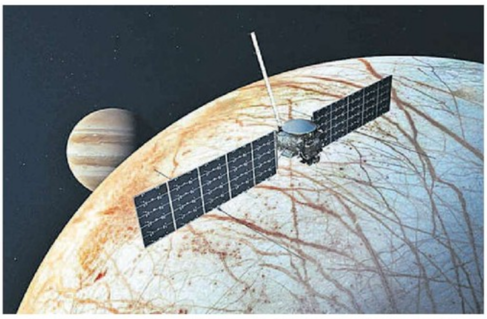
"ప్రాణం... ఎపుడు మొదలైందో... తెలుపగల తేదీ ఏదో గుర్తించేందుకు వీలుందా?" అని ప్రశ్నిస్తారొక సినీ కవి. నిజమే. ప్రాణం ఎప్పుడు మొదలైంది? ఎలా మొదలైంది? భూమి కాకుండా అనంత విశ్వంలో ఇంకెక్కడైనా జీవులున్నాయా? కోట్లాది గెలాక్సీలు, తారాతీరాలు, గ్రహాలు, ఆస్టరాయిడ్లు, తోకచుక్కలు... సుదూరాన ఎన్నో కొత్త లోకాలు, మరెన్నో ప్రపంచాలు! వీటిలో ఎక్కడైనా ప్రాణికోటి వర్ధిల్లుతోందా? ఆ జీవరాశి జాడ తెలిసేదెలా? భూమి మినహా విశ్వంలో జీవులకు ఆవాసయోగ్యమైన ప్రదేశాలను కనిపెట్టేదెలా? వాతావరణం, పరిస్థితుల పరంగా జీవుల మనుగడకు ఆలంబనగా నిలిచే సానుకూల ప్రదేశాలు మన సౌరవ్యవస్థలో ఉన్నాయా? జవాబులు తెలియాలంటే గ్రహాంతర జీవం కోసం అన్వేషించాలి. మరి ఎలా వెదకాలి? ఎక్కడని వెదకాలి? శోధించేందుకు సరైన, అత్యుత్తమ జగత్తు ఏదైనా ఉందా? అంటే... ఉంది! దాని పేరు యూరోపా. బృహస్పతిగా పిలిచే గురు గ్రహానికి అది ఒక చందమామ. యూరోపాపై పరిశోధనకు అమెరికా అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ 'నాసా' భారత కాలమానం ప్రకారం సోమవారం రాత్రి 9:49 గంటలకు ఫ్లోరిడాలోని కెన్నెడీ స్పేస్ సెంటర్ నుంచి 'యూరోపా క్లిప్పర్' అంతరిక్ష నౌకను ప్రయోగిస్తోంది. 'స్పేస్ ఎక్స్' సంస్థకు చెందిన ఫాల్కన్ హెవీ రాకెట్ దాన్ని నింగికి మోసుకెళ్లనుంది.

జీవులకు ఆవాసయోగ్యమేనా?

- అధ్యయనానికి నాసా 'యూరోపా క్లిప్పర్' మిషన్
- నేడు ఫ్లోరిడా నుంచి ప్రయోగం
- 2030లో గురుడి కక్ష్యలోకి అంతరిక్ష నౌక
- ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ.42 వేల కోట్లు

నీరు–రసాయనాలు–శక్తి ఈ మూడు వనరుల నెలవు!

జీవావిర్భావంలో కీలక పాత్ర పోషించే మూడు అంశాలు... ద్రవరూప జలం, రసాయనాలు, శక్తి. 'జలం ఎక్కడో జీవం అక్కడ' అనేది నానుడి. జీవులు ఆహారంగా స్వీకరించే పోషకాలను నీరు కరిగిస్తుంది. కణాంతర్గత జీవక్రియల్లో రసాయనాల రవాణాకు, అలాగే కణాలు వ్యర్థాలను తొలగించుకోవడానికి నీరు కీలకం. ఈ కోణంలో చూస్తే యూరోపాపై ఓ భారీ సముద్రమే ఉంది! జీవం పుట్టుకకు కర్బనం, ఉదజని, ఆమ్లజని, నత్రజని, గంధకం, భాస్వరం తదితర రసాయనిక పదార్థాలు అత్యావశ్యకం. అవి యూరోపా ఆవిర్భావ సమయంలోనే దానిపై ఉండి ఉండొచ్చు. ఇక తోకచుక్కలు, గ్రహశకలాలు యూరోపాను ఢీకొని మరిన్ని సేంద్రియ అణువులను దానిపై వదిలి ఉంటాయని భావిస్తున్నారు. భూమ్మీద శక్తికి సూర్యుడే మూలాధారం. కిరణజన్యసంయోగ క్రియ సాయంతో మొక్కలు ఆహారం తయారుచేసుకుంటాయి. మొక్కలను తినడం వల్ల మానవులు, జంతువులకు శక్తి బదిలీ అవుతుంది. కానీ యూరోపాలోని మహాసంద్రంలో జీవులు ఉంటే వాటి శక్తికి కిరణజన్యసంయోగక్రియ ఆధారం కాకపోవచ్చని, రసాయన చర్యల శక్తి మాత్రమే వాటికి లభిస్తుందని ఊహిస్తున్నారు. యూరోపాలోని మహాసముద్ర అడుగు భాగం రాతిపొరతో నిర్మితమైంది. ప్రాణుల మనుగడకు కావాల్సిన రసాయన పోషకాలను అక్కడి హైడ్రోథర్మల్ యాక్టివిటీ అందించగలదని అంచనా. భూమ్మీది సముద్రాల్లో మాదిరిగా యూరోపాలోని సముద్రంలోనూ రసాయన క్రియల వల్ల హైడ్రోథర్మల్ వెంట్స్ ఏర్పడే అవకాశముంది. భూమిపై మాదిరిగానే ఈ హైడ్రోథర్మల్ వెంట్స్ యూరోపా మీద కూడా పర్యావరణ వ్యవస్థలకు ఊతమిస్తాయని భావిస్తున్నారు. ద్రవరూప జలం, రసాయనాలు, శక్తి... ఇవన్నీ ఉన్నా జీవావిర్భావానికి సమయం పడుతుంది. అలాంటి కాలం గడిచిపోయి ఇక జీవం పుట్టబోతున్న సమయం ఆసన్నమైన ప్రపంచాల కోసం మనం అన్వేషించాలి. అదిగో... సరిగ్గా ఇక్కడే శాస్త్రవేత్తల కళ్లు మన సౌరకుటుంబంలోని యూరోపాపై పడ్డాయి. గ్రహాంతర జీవాన్వేషణ దిశగా మనకు గట్టి హామీ ఇస్తున్న మరో ప్రపంచం యూరోపానే!

యూరోపా క్లిప్పర్ అంతరిక్ష నౌక

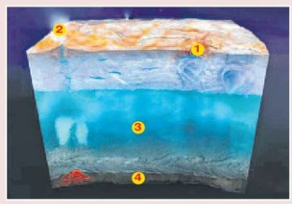
క్లిప్పర్... అంతరిక్ష నౌకలకు పెద్దన్న!

గ్రహాంతర అన్వేషణలో 'నాసా' ఇప్పటిదాకా రూపొందించిన అంతరిక్ష నౌకల్లో అతి పెద్దది 'యూరోపా క్లిప్పర్'. ఈ ప్రాజెక్టు వ్యయం రూ.42 వేల కోట్లు. క్లిప్పర్ నౌక మొత్తం బరువు 6 టన్నులు. నౌక బరువు 3,241 కిలోలు కాగా ఇంధనం బరువు 2,759 కిలోలు. దాదాపు సగం బరువు ఇంధనానిదే. నౌకలో యూరోపా ఇమేజింగ్ సిస్టమ్, థర్మల్ ఎమిషన్ ఇమేజింగ్ సిస్టమ్, మ్యాపింగ్ ఇమేజింగ్ స్పెక్ట్రోమీటర్, అల్ట్రావయొలెట్ స్పెక్ట్రోగ్రాఫ్, మాస్ స్పెక్ట్రోమీటర్, సర్ఫేస్ డస్ట్ మాస్ అనలైజర్, మాగ్నెటోమీటర్ తదితర 9 శాస్త్రీయ పరికరాలున్నాయి. 'యూరోపా క్లిప్పర్' ఎత్తు 16 అడుగులు. 24 ఇంజిన్లు, 3 మీటర్ల వ్యాసంతో హై గెయిన్ యాంటెన్నా అమర్చారు. సౌరఫలకాలు అన్నీ విచ్చుకుంటే వాటి పొడవు అటు చివర నుంచి ఇటు చివరకు 100 అడుగుల పైనే. బాస్కెట్ బాల్ కోర్టు పొడవు ఎంతో ఆ సోలార్ ప్యానెల్స్ పొడవు అంత! సూర్యుడు–భూమి మధ్య గల దూరంతో పోలిస్తే భూమి–గురుడుల మధ్య దూరం 5 రెట్లు ఎక్కువ (77 కోట్ల కిలోమీటర్లు). సూర్యుడు–గురుడుల నడుమ దూరం ఎక్కువ కనుక గురుడి చెంత సూర్యకాంతి తక్కువగా, సూర్యకిరణాలు బలహీనంగా ఉంటాయి. భారీ అంతరిక్ష నౌక అయిన క్లిప్పర్ పరిశోధనలు చేయాలన్నా, సేకరించిన డేటాను భూమికి ప్రసారం చేయాలన్నా అధిక శక్తి అవసరం. అందుకే అంత పెద్ద సోలార్ ప్యానెల్స్ పెట్టారు. ఇంధనం పొదుపు నిమిత్తం 'యూరోపా క్లిప్పర్' తన ప్రయాణంలో భూమి, అంగారకుడుల గురుత్వశక్తిని వాడుకుంటుంది. అలా ఐదున్నరేళ్లలో అది సుమారు 290 కోట్ల కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణిస్తుంది. గురుగ్రహపు మరో చంద్రుడు 'గానిమీడ్' గురుత్వశక్తిని వాడుకుంటూ 'యూరోపా క్లిప్పర్' తన వేగాన్ని తగ్గించుకుని 2030 ఏప్రిల్ నెలలో గురుగ్రహం కక్ష్యలోకి చేరుతుంది. అనంతరం పలు సర్దుబాట్లతో గురుడి కక్ష్యలో కుదురుకుని చంద్రుడైన యూరోపా చెంతకు వెళ్ళేందుకు మార్గం సుగమం చేసుకుంటుంది. ఇందుకు ఓ ఏడాది పడుతుంది. అనంతరం మూడేళ్లపాటు గురుడి కక్ష్యలోనే క్లిప్పర్ నౌక పరిభ్రమిస్తూ 49 సార్లు యూరోపా దగ్గరకెళ్లి అధ్యయనం చేస్తుంది. 21 రోజులకోసారి గురుడి చుట్టూ ప్రదక్షిణ పూర్తిచేస్తూ యూరోపా ఉపరితలానికి బాగా సమీపంగా 25 కిలోమీటర్ల దూరంలోకి క్లిప్పర్ నౌక వెళ్లొస్తుంటుంది. రేడియేషన్ ముప్పు దృష్ట్యా క్లిప్పర్ అంతరిక్ష నౌకను నేరుగా యూరోపా కక్ష్యలో ప్రవేశపెట్టబోవడం లేదు. గురుడి కక్ష్యలోనూ రేడియేషన్ తీవ్రత అధికం. ఆ ప్రమాదాన్ని తప్పించడం కోసం క్లిప్పర్ నౌకను గురుడి చుట్టూ దీర్ఘవృత్తాకార కక్ష్యలో ప్రవేశపెడతారు. రేడియేషన్ బారి నుంచి నౌకలోని ఎలక్ట్రానిక్ వ్యవస్థలను కాపాడటానికి 9 మిల్లీమీటర్ల మందం గల అల్యూమినియం గోడలతో 'వాల్ట్' ఏర్పాటుచేశారు. యూరోపా జియాలజీ, మూలకాల కూర్పు, ఉష్ణోగ్రతలను క్లిప్పర్ నౌక పరిశీలిస్తుంది. మహాసముద్రం లోతును, లవణీయతను కొలుస్తుంది. యూరోపా గురుత్వక్షేత్రాన్ని, దాని ప్రేరేపిత అయస్కాంత క్షేత్రాన్ని అధ్యయనం చేస్తుంది. యూరోపా ఉపరితలంపై ఎరుపు–ఆరెంజ్ కలబోత రంగులో కనిపించే సేంద్రియ పదార్థాన్ని విశ్లేషిస్తుంది. అది మహాసముద్రం నుంచి ఉద్భవించిందో లేక సమీపంలోని చంద్రుళ్ళ శిథిలాలతో తయారైందో పరిశీలిస్తుంది. గురుగ్రహం, దాని చంద్రుళ్ళు గానిమీడ్, యూరోపా, కలిస్టోలను పరిశోధించడానికి యూరోపియన్ అంతరిక్ష సంస్థ (ఈఎస్ఏ) 2023లో ప్రయోగించిన 'జూపిటర్ ఐసీ మూన్స్ ఎక్స్‌ప్లోరర్' (జ్యూస్) అంతరిక్ష నౌక కూడా 2031 జులైలో గురుడి కక్ష్యలో ప్రవేశిస్తుంది.

– జమ్ముల శ్రీకాంత్

యూరోపా... మరో జల ప్రపంచం!

జీవాన్వేషణలో యూరోపాను 'నాసా' ప్రత్యేకంగా ఎంచుకోవడానికి కారణాలు లేకపోలేదు. గురుగ్రహానికి 95 ఉపగ్రహాలు (చంద్రుళ్లు) ఉన్నాయి. వీటిలో పెద్దవైన నాలుగు చంద్రుళ్లను ఇటలీకి చెందిన ఖగోళ శాస్త్రవేత్త గెలీలియో గెలీలీ 1610లో కనుగొన్నారు. ఆ చంద్రుళ్ల పేర్లు... అయో, యూరోపా, గానిమీడ్, కలిస్టో. వీటిలో 'ఐసీ మూన్' యూరోపా సైజులో మన చంద్రుడి కంటే కొంచె చిన్నదిగా ఉంటుంది. యూరోపా ఉపరితలం గడ్డకట్టిన మంచుతో నిండివుంది. ఆ మంచు పొర మందం 15–25 కిలోమీటర్లు. మంచు పొర కింద 60–150 కిలోమీటర్ల లోతున సువిశాల ఉప్పునీటి మహాసముద్రం ఒకటి ఉందట. గతంలో పయనీర్–10, పయనీర్–11, వోయేజర్–1, వోయేజర్–2, గెలీలియో, కేసిని, జునో మిషన్స్ ఆ మహా సముద్రం ఆనవాళ్లను గుర్తించాయి. భూమ్మీద అన్ని సముద్రాల్లో ఉన్న నీటి కంటే రెట్టింపు నీరు యూరోపాలోని మహాసంద్రంలో ఉండొచ్చని విశ్వసిస్తున్నారు. యూరోపాపై పెద్ద సంఖ్యలో దర్శనమిస్తున్న పగుళ్లు, కొద్దిపాటి బిలాల ఆధారంగా చూస్తే దాని ఉపరితలం 'యుక్త వయసు'లోనే ఉందని, భౌగోళికంగా క్రియాశీలకంగా ఉందని శాస్త్రవేత్తలు భావిస్తున్నారు. 'నాసా' యూరోపా క్లిప్పర్ మిషన్ ప్రధాన లక్ష్యం... యూరోపాపై ప్రస్తుతం జీవం ఉందో, లేదో నిర్ధారించడం కాదు. అంటే... యూరోపా ఉపరితలపు మంచు పొరను క్లిప్పర్ నౌక తవ్వదు (డ్రిల్ చేయదు). అలాగే అక్కడి సముద్రంలోకి చొచ్చుకెళ్లి పరిశీలించదు. యూరోపా మంచు పొర కింద గల మహాసముద్రంలో జీవం మనుగడ సాగించడానికి దోహదపడే సానుకూల పరిస్థితులున్నాయా? జీవులకు ఆవాసం కల్పించే సామర్థ్యం యూరోపాకు ఉందా? అసలక్కడ జీవం మనుగడ సాధ్యమేనా? వంటి అంశాలు తెలుసుకోవడానికే నాసా ఈ ప్రయత్నం చేస్తోంది. భవిష్యత్ మిషన్లకు కావాల్సిన కీలక సమాచారాన్ని 'యూరోపా క్లిప్పర్' సంపాదిస్తుంది. శని గ్రహపు చంద్రుడైన ఎన్సెలాడస్ ఉపరితలం నుంచి గీజర్ల మాదిరిగా నీటి ఆవిర్లు రోదసిలోకి విడుదలవుతున్నట్టు గతంలో గుర్తించారు. యూరోపా ఉపరితలం నుంచి పైకి లేస్తున్న నీటి ఆవిర్లు కూడా అలాంటివేనా అనే అంశాన్ని 'యూరోపా క్లిప్పర్' పరిశోధిస్తుంది.

1.ఉపరితలంపై గడ్డకట్టిన మంచు పొర. 2.గడ్డకట్టిన మంచు పొర నుంచి రోదసిలోకి విడుదలవుతున్న నీటి ఆవిర్లు. 3.మంచు పొర కింద మహాసముద్రం 4.మహాసముద్రం అడుగున శిలానిర్మితమైన నేల.

బీజేపీ ఉగ్రవాదుల పార్టీ: ఖర్గే

న్యూఢిల్లీ: కాంగ్రెస్‌ను అర్బన్ నక్సల్స్ నడిపిస్తున్నారంటూ ప్రధాని మోదీ చేసిన వ్యాఖ్యలపై ఆ పార్టీ చీఫ్ మల్లికార్జున ఖర్గే తీవ్రంగా స్పందించారు. బీజేపీని టెర్రరిస్టుల పార్టీ అంటూ మండిపడ్డారు. 'మోదీ ఎప్పుడూ కాంగ్రెస్‌పై అర్బన్ నక్సల్స్ పార్టీ అనే ముద్ర వేస్తుంటారు. అది ఆయన అలవాటు. కానీ, ఆయన సొంత పార్టీ సంగతేమిటి? బీజేపీ మూకహత్యలు చేసే ఉగ్రవాదుల పార్టీ. అటువంటి వాళ్లకే ఆ పార్టీ మద్దతిస్తుంది. మాపై ఇటువంటి ఆరోపణలు చేసే హక్కు ఆయనకు లేదు' అని తిప్పికొట్టారు. ప్రతిపక్ష పార్టీలన్నీ ఏకమైతే, దేశాన్ని ముక్కలు చేయాలనే తమ పన్నాగం పారదని బీజేపీకి భయం పట్టుకుందని విమర్శించారు.

కాంగ్రెస్‌ది సైద్ధాంతిక దివాళాకోరుతనం: జేపీ నడ్డా

ఇటీవలి అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ పార్టీ ఓటమి పాలవ్వడంతో ఆ పార్టీ చీఫ్ ఖర్గే నిరాశతో, సైద్ధాంతిక దివాళాకోరుతనంతో మాట్లాడుతున్నారని బీజేపీ చీఫ్ జేపీ నడ్డా అన్నారు. ఎన్నికల్లో ఓటమిని కప్పిపుచ్చుకునేందుకు బీజేపీని ఉగ్రవాదుల పార్టీ అంటూ బురద చల్లుతున్నారని విమర్శించారు. కాంగ్రెస్ పరిస్థితిని చూసి ప్రతి ఒక్కరూ ఇప్పుడు జాలి పడుతున్నారన్నారు. ప్రజల అభిమానాన్ని పొందడంలో ఎందుకు విఫలమయ్యారో ఆత్మ విమర్శ చేసుకోవాలని ఖర్గేను కోరారు. జాతి వ్యతిరేక శక్తులకు, అర్బన్ నక్సల్స్‌కు మద్దతిచ్చేదెవరో ప్రజలకు తెలుసునని నడ్డా పేర్కొన్నారు.

సీఎం అభ్యర్థి ఎవరన్నది ముఖ్యం కాదు

మహారాష్ట్ర పీసీసీ అధ్యక్షుడు నానా పటోలె

ముంబై: మహారాష్ట్ర అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో పోటీ చేస్తున్న మహా వికాస్ అఘాడీ(ఎంవీఏ) కూటమి ముఖ్యమంత్రి అభ్యర్థి ఎవరన్నదానిపై రకరకాల ఊహాగానాలు మొదలయ్యాయి. కూటమిలోని ఎన్సీపీ(శరద్ పవార్), కాంగ్రెస్ పార్టీ సీఎం పదవి కోసం పోటీ పడుతున్నట్లు ప్రచారం సాగుతోంది. సీఎం అభ్యర్థిని ఇప్పుడే తేల్చాలని శివసేన(ఉద్ధవ్) అధినేత ఉద్ధవ్‌ఠాక్రే డిమాండ్ చేస్తున్నారు. అయితే, తమ కూటమి తరఫున సీఎం అభ్యర్థి ఎవరన్నది ఇప్పుడంత ముఖ్యం కాదని మహారాష్ట్ర పీసీసీ అధ్యక్షుడు నానా పటోలె చెప్పారు. ఎన్నికల్లో విజయంపైనే తమ దృష్టంతా ఉందని చెప్పారు. ఎంవీఏ నేతలు ఆదివారం మీడియా సమావేశంలో మాట్లాడారు.

ఇబ్బంది వస్తే నన్ను సంప్రదించండి: కేజ్రీవాల్

దోడా(జమ్మూకశ్మీర్): "పరిమిత అధికారాలున్న ఢిల్లీకి సీఎంగా పనిచేసిన అనుభవంతో చెబుతున్నా.. ఏవైనా ఇబ్బందులు ఉంటే నన్ను సంప్రదించండి" అంటూ ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ చీఫ్ అర్వింద్ కేజ్రీవాల్.. నేషనల్ కాన్ఫరెన్స్ ఉపాధ్యక్షుడు ఒమర్ అబ్దుల్లాకు సూచించారు. అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో విజయం సాధించిన ఒమర్‌కు కేజ్రీవాల్ అభినందనలు తెలిపారు. అతని నాయకత్వంలో రాష్ట్రం అభివృద్ధి పథంలో నడుస్తుందని ఆకాంక్షించారు. మెహ్రాజ్ మాలిక్‌ను గెలిపించి తమ పార్టీకి జమ్మూకశ్మీర్‌లో మొట్టమొదటి విజయాన్ని అందించిన దోడా అసెంబ్లీ నియోజకవర్గంలో కేజ్రీవాల్ ఆదివారం పర్యటించారు. దోడా నియోజకవర్గ ప్రజలకు ఆయన కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. తమ పార్టీ చారిత్రాత్మక విజయం రాబోయే పదేళ్లలో జమ్మూకశ్మీర్ చరిత్రను మారుస్తుందన్నారు.

నేను బీజేపీతోనే ఉన్నా

తిరుగుబాటు వార్తలను ఖండించిన కేంద్రమంత్రి రావు ఇందర్‌జిత్ సింగ్

చండీగఢ్: బీజేపీపై తాను తిరుగుబాటు చేశాననే వార్తలను కేంద్రమంత్రి రావు ఇందర్‌జిత్ సింగ్ ఖండించారు. తాను భారతీయ జనతా పార్టీతోనే ఉంటానని స్పష్టం చేశారు. 'తొమ్మిది మంది ఎమ్మెల్యేలతో కలిసి బీజేపీపై తిరుగుబాటు చేశానని కొన్ని టీవీ ఛానళ్లు నిరాధార వార్తలను ప్రసారం చేస్తున్నాయి. ఇవి సత్యదూరమైన వార్తలు' అని ఇందర్‌జిత్ ఆదివారం ఎక్స్‌లో పోస్ట్ చేశారు. అహిర్వాల్ ప్రాంతంలో మొత్తం 11 నియోజకవర్గాలు ఉండగా.. బీజేపీ 10 చోట్ల గెలవడం విశేషం. ఇందర్‌జిత్ కూతురు ఆర్తి సింగ్ కూడా ఇందులో ఉన్నారు. అహిర్వాల్ ప్రాంతానికి చెందిన ఎమ్మెల్యేల్లో మెజారిటీ ఇందర్‌జిత్ సింగ్‌కు సన్నిహితులుగా పేరుపడ్డారు.

కేఐఏడీబీకి భూమిని తిరిగిచ్చేసిన రాహుల్ ఖర్గే

బెంగళూరు/శివాజీనగర: కర్ణాటకలో ముడా స్కాం నేపథ్యంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షుడు మల్లిఖార్జున ఖర్గే కుమారుడు రాహుల్ ఖర్గే కీలక నిర్ణయం తీసుకున్నారు. వారి కుటుంబానికి చెందిన సిద్ధార్థ విహార్ ట్రస్ట్ 'మల్టీ స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ సెంటర్, ట్రైనింగ్ ఇనిస్టిట్యూట్స్ అండ్ రీసెర్చ్ సెంటర్' ఏర్పాటుకు బెంగళూరులో ఐదెకరాల స్థలాన్ని కేటాయించాలనే అభ్యర్థనను ఉపసంహరించుకున్నారు. ఈ మేరకు సెప్టెంబర్ 20న కర్ణాటక పారిశ్రామిక అభివృద్ధి బోర్డు (కేఐఏడీబీ)కు రాసిన లేఖలో రాహుల్ ఖర్గే పేర్కొన్నారు. స్కిల్ డెవలప్‌మెంట్ ద్వారా విద్యార్థులు, నిరుద్యోగ యువతకు ఎమర్జింగ్ టెక్నాలజీలో మరిన్ని ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించడమే సిద్ధార్థ విహార్ ట్రస్ట్ లక్ష్యమన్నారు. కళాశాల విద్యను అభ్యసించలేని విద్యార్థులకు సహాయం చేయడానికి కూడా దీనిని రూపొందించామని పేర్కొన్నారు. పరిశ్రమలకు దగ్గరగా ఉండటం వల్ల యువతకు అవకాశాలు పెరుగుతాయనే కేఐఏడీబీ ఇండస్ట్రియల్ ఏరియాను ఎంచుకున్నామని లేఖలో స్పష్టం చేశారు. ఆ లేఖ కాపీలను కర్ణాటక మంత్రిగా ఉన్న మల్లికార్జున ఖర్గే చిన్న కుమారుడు ప్రియాంక్ ఖర్గే తన 'ఎక్స్' హ్యాండిల్‌లో పంచుకున్నారు. సిద్ధార్థ విహార్ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటైన సంస్థలన్నీ లాభాపేక్ష లేని సంస్థలేనని, సీఏ స్థలం కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవడానికి, పొందడానికి ట్రస్టుకు పూర్తి అర్హత ఉందని మంత్రి పేర్కొన్నారు. అయితే.. దురుద్దేశంతో కూడిన, రాజకీయ ప్రేరేపిత ఆరోపణలను నిరంతరం ఎదుర్కొంటూ ఏ విద్యాసంస్థా సమర్థవంతంగా పనిచేయదని, సామాజిక సేవే లక్ష్యంగా నడుస్తున్న ట్రస్టును వివాదాల్లోకి నెట్టడం ఇష్టం లేకే ప్రతిపాదనను ఉపసంహరించుకుంటున్నట్లు కేఐఏడీబీకి ట్రస్టు లేఖ రాసిందని మంత్రి తెలిపారు.

ఇటీవల అంతర్జాతీయ విమానాశ్రయం వద్ద కాంగ్రెస్ జాతీయ అధ్యక్షుడు మల్లికార్జున ఖర్గే, ఆయన తనయుడు రాహుల్ ఖర్గేలకు చెందిన సిద్ధార్థ విహార్ ట్రస్టుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 5 ఎకరాల భూమిని మంజూరు చేసింది. కాగా, సిద్ధార్థ విహార్ ట్రస్టుకు భూమి కేటాయించడాన్ని బీజేపీ ఐటీ విభాగం ఇంచార్జ్ అమిత్ మాలవీయ, బీజేపీ రాజ్యసభ సభ్యుడు లహర్‌సింగ్ సిరోయాలు ఎక్స్‌లో వేదికగా ప్రశ్నించారు. ఇది కచ్చితంగా అధికార దుర్వినియోగం, బంధుప్రీతితో వ్యవహరించడమేనని పేర్కొన్నారు. కేఐఏడీబీ భూమి పొందడానికి ఖర్గే కుటుంబ సభ్యులు ఏరోస్పేస్ పారిశ్రామిక వేత్తలుగా ఎప్పుడు మారారని ఎద్దేవా చేశారు. ముడా ప్లాట్ల కేటాయింపుల విషయంలో ముఖ్యమంత్రి సిద్ధరామయ్య భార్య పార్వతి, ఆమె సోదరుడిపై లోకాయుక్త పోలీసులు కేసు నమోదు చేసిన విషయం తెలిసిందే. దీంతో 14 సైట్లను మైసూరు అర్బన్ డెవలప్‌మెంట్ అథారిటీకి ఆమె తిరిగి ఇచ్చేశారు. ఈ నేపథ్యంలో ఖర్గే కుటుంబం ఈ నిర్ణయం తీసుకుంది.

ఈవీఎంలపై సందేహాలను ఈసీ నివృత్తి చేయాలి: ఎంపీ కపిల్ సిబల్

న్యూఢిల్లీ: హరియాణా అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఈవీఎంలలో తేడాలపై కాంగ్రెస్ లేవనెత్తిన సందేహాలను ఎన్నికల సంఘం (ఈసీ) నివృత్తి చేయాలని రాజ్యసభ ఎంపీ కపిల్ సిబల్ డిమాండ్ చేశారు. ఈవీఎంలలో అవకతవకలు జరిగాయని కాంగ్రెస్ గురు, శుక్రవారాల్లో ఈసీకి ఫిర్యాదు చేసిన విషయం తెలిసిందే. ఈసీకి ఆధారాలు అందజేస్తున్నామని, తమ సందేహాలను ఎన్నికల సంఘం నివృత్తి చేయాల్సి ఉందని కపిల్ సిబల్ అన్నారు. 'ఈవీఎంల దుర్వినియోగం జరుగుతోందనే భావిస్తున్నా. అయితే అది ఏమేరకు జరుగుతోందనేది నేను చెప్పలేను. ఈవీఎంల వాడకానికి నేను మొదటినుంచి వ్యతిరేకమే. పారదర్శకత లేనిదేదైనా ఆమోదయోగ్యం కాదు' అని కాంగ్రెస్ మాజీ నాయకుడు సిబల్ అన్నారు. హరియాణాలో అనూహ్య ఫలితాలు వెలువడ్డాయని కాంగ్రెస్ ఆరోపించింది. ఈవీఎంల బ్యాటరీలు 80 శాతం కంటే తక్కువ ఉన్నచోట్ల కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులు ఆధిక్యాన్ని కనబర్చారని, 99 శాతం చార్జింగ్ ఉన్న ఈవీఎంలలో బీజేపీకి అనుకూల ఫలితాలు వచ్చాయనేది కాంగ్రెస్ ఆరోపణ.

9వ రోజుకు జూడాల నిరశన దీక్ష

కోల్‌కతా: కోల్‌కతాలోని ఆర్‌జీ కర్ ఆస్పత్రిలో ట్రెయినీ వైద్యురాలి హత్యాచార ఘటనకు సంబంధించిన డిమాండ్ల సాధనకు జూనియర్ డాక్టర్లు చేపట్టిన నిరాహార దీక్ష ఆదివారం 9వ రోజుకు చేరుకుంది. నేటి నుంచి ఆస్పత్రుల్లో కొన్ని సేవలను నిలిపివేయనున్నట్లు రెసిడెంట్ డాక్టర్ల సంఘాల వేదిక ప్రకటించింది. ఆర్‌జీ కర్ ఆస్పత్రిలో హత్యాచారానికి గురైన ట్రెయినీ వైద్యురాలికి న్యాయం చేయాలని, ఆరోగ్య కార్యదర్శి ఎన్ఎస్ నిగమ్‌ను వెంటనే తొలగించాలని, తాము పనిచేస్తున్న చోట భద్రత కల్పించాలని జూడాలు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. నిరశన దీక్ష చేపట్టిన జూడాలకు రెసిడెంట్ డాక్టర్ల సంఘాల వేదిక ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఆల్ ఇండియా మెడికల్ అసోసియేషన్(ఫైమా) సంఘీభావం ప్రకటించింది. సోమవారం నుంచి దేశవ్యాప్తంగా ఆస్పత్రుల్లో కొన్ని సేవలను బహిష్కరించాలని నిర్ణయించినట్లు తెలిపింది. ఆస్పత్రుల్లో అత్యవసర సేవలు మాత్రం కొనసాగుతాయని స్పష్టం చేసింది. ఈ విషయంలో గతంలో తాము రాసిన లేఖకు సీఎం మమతా బెనర్జీ నుంచి సరైన రీతిలో స్పందన రాలేదని పేర్కొంది. దీక్షకు పూనుకున్న వైద్యులకు ఎలాంటి హాని తలపెట్టాలని చూసినా జాతీయ స్థాయిలో వైద్యసేవలను పూర్తిగా నిలిపివేస్తామని ఫైమా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరించింది.

యూరప్ దేశం బోస్నియాలో సంభవించిన ఆకస్మిక వరదల కారణంగా కొండచరియలు విరిగిపడ్డాయి. దీంతో, నెరేట్వా నదిలో కొట్టుకొచ్చిన వ్యర్థాలన్నీ గ్రబోవికాలోని డ్యామ్ వద్ద మేట వేశాయిలా.

లెబనాన్ నుంచి హెజ్‌బొల్లా మిలిటెంట్లు రాకెట్లు ప్రయోగించడంతో ఇజ్రాయెల్‌లోని ఆక్రె నగరంలోని బాంబ్ షెల్టర్‌లో రక్షణ పొందుతున్న చిన్నారులు

గుజరాత్‌లో రూ. 5 వేల కోట్ల డ్రగ్స్ స్వాధీనం

న్యూఢిల్లీ: ఢిల్లీ, గుజరాత్ పోలీసులు సంయుక్తంగా నిర్వహించిన ఆపరేషన్‌లో రూ.5,000 కోట్ల విలువైన 518 కిలోల కొకైన్‌ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. గుజరాత్‌లోని అంక్లేశ్వర్‌లో ఉన్న అవ్‌కార్ ఫార్మాస్యూటికల్ కంపెనీలో నిర్వహించిన సోదాల్లో కొకైన్ లభ్యమైనట్లు ఢిల్లీ పోలీసు స్పెషల్ సెల్, గుజరాత్ పోలీసులు ఆదివారం తెలిపారు. పట్టుబడిన కొకైన్ విలువ అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో సుమారు రూ.5,000 కోట్లు ఉంటుందని సమాచారం. దీంతో ఈ పక్షం రోజుల్లో ఢిల్లీ, గుజరాత్‌లలో రూ.13,000 కోట్ల విలువైన 1,289 కిలోల కొకైన్, 40 కిలోల హైడ్రోపోనిక్ థాయ్‌లాండ్ గంజాయిని స్వాధీనం చేసుకున్నట్లు అధికార వర్గాలు తెలిపాయి. అక్టోబర్ 1న ఢిల్లీలో ఉన్న మహిపాల్‌పూర్‌లోని ఓ గోదాముపై స్పెషల్ సెల్ దాడి చేసి 562 కిలోల కొకైన్, 40 కిలోల హైడ్రోపోనిక్ గంజాయిని స్వాధీనం చేసుకుంది. ఈ నెల 10న ఢిల్లీలోని రమేశ్‌నగర్‌లోని ఓ దుకాణంలో 208 కిలోల కొకైన్‌ను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఇవి అంక్లేశ్వర్‌కు చెందిన అవ్‌కార్ ఫార్మాస్యూటికల్ కంపెనీ నుంచి వచ్చినవని పోలీసులు గుర్తించారు. అక్కడ సోదాలు నిర్వహించడంతో పెద్ద ఎత్తున కొకైన్ పట్టుబడింది.

బ్రెజిల్‌లో పెను తుఫాను

సావో పాలోలో ఏడుగురు మృతి, అంధకారంలో 10 లక్షల ఇళ్లు

సావో పాలో: బ్రెజిల్‌లోని సావో పాలో రాష్ట్రంలో పెను తుఫాను బీభత్సం సృష్టించింది. కొద్ది సమయంలోనే వచ్చిన తీవ్రమైన తుఫానులో ఏడుగురు మరణించారు. విద్యుత్ అంతరాయంతో 10 లక్షల ఇళ్లు అంధకారంలోనే ఉన్నాయి. తుఫాను ప్రభావంతో శుక్రవారం రాత్రి నుంచే గంటకు 108 కిలోమీటర్ల వేగంతో ఈదురుగాలులు వీచాయి. దీంతో ట్రాన్స్‌మిషన్ లైన్లు నేలకూలాయి. కొన్ని ప్రాంతాల్లో తీవ్ర నష్టం వాటిల్లిందని అధికారులు తెలిపారు. రెండో కోట్ల జనాభా కలిగిన మెట్రోపాలిటన్ నగరంలోని పలు ప్రాంతాలు శనివారం ఇంకా చీకట్లోనే ఉన్నాయి. సావోపాలో సమీప నగరాలైన సావో బెర్నార్డో డో కాంపో, కోటియా, సావో కెటానో, శాంటో ఆంద్రీ, డియాడెమాలలో నీటి సరఫరాకు అంతరాయం కలిగించింది. భద్రతా కారణాల దృష్ట్యా పలు విమానాశ్రయాలను తాత్కాలికంగా మూసివేశారు. సాధ్యమైనంత త్వరగా సాధారణ స్థితిని పునరుద్ధరించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కృషి చేస్తోంది. ప్రకృతి ఈ స్థాయిలో విరుచుకుపడటం 30 ఏళ్లలో మొదటిసారని అధికారులు చెబుతున్నారు.

ఇజ్రాయెల్‌కు అమెరికా 'థాడ్'

వాషింగ్టన్: ఇరాన్ క్షిపణి దాడుల నేపథ్యంలో ప్రతి చర్య ఊహించనంతగా ఉంటుందంటూ హెచ్చరికలు చేస్తున్న ఇజ్రాయెల్‌కు అగ్రరాజ్యం అమెరికా మరింత సాయం అందించేందుకు సిద్ధమైంది. క్షిపణి దాడుల నుంచి కాచుకునేందుకు అత్యాధునిక గగనతల రక్షణ వ్యవస్థ టెర్మినల్ హై ఆల్టిట్యూడ్ ఏరియా డిఫెన్స్(థాడ్) బ్యాటరీపాటు నిర్వహణకు అవసరమైన కొన్ని బలగాలను కూడా పంపించాలని నిర్ణయించింది. అధ్యక్షుడు బైడెన్ ఆదేశాల మేరకు రక్షణ మంత్రి లాయిడ్ ఆస్టిన్ స్వయంగా వీటి బట్వాడాను పర్యవేక్షిస్తున్నారని పెంటగాన్ ప్రతినిధి మేజర్ జనరల్ ప్యాట్ రైడర్ ఆదివారం ప్రకటించారు. ఇజ్రాయెల్‌కు సైనిక బలగాలను పంపించవద్దంటూ అమెరికాకు ఇరాన్ హెచ్చరికలు చేయడం గమనార్హం.

కొనసాగుతున్న వాంగ్చుక్ నిరాహార దీక్ష

లద్దాఖ్ భవన్ వద్ద పలువురి నిర్బంధం

న్యూఢిల్లీ: లద్దాఖ్‌ను రాజ్యాంగం ఆరో షెడ్యూల్‌లో చేర్చాలంటూ ఈ నెల 6వ తేదీ నుంచి ఢిల్లీలోని లద్దాఖ్ భవన్‌లో పర్యావరణ ఉద్యమకారుడు సోనమ్ వాంగ్చుక్ చేపట్టిన నిరాహార దీక్ష కొనసాగుతోంది. ఆదివారం ఢిల్లీ పోలీసులు లద్దాఖ్ భవన్ వెలుపల కొందరిని నిర్బంధించారు. 'జంతర్ మంతర్ వద్ద ఆందోళన చేపట్టేందుకు వీరు అనుమతి కోరారు. ఆ దరఖాస్తు పరిశీలనలో ఉంది. వీరికి మరెక్కడా ఆందోళన చేపట్టేందుకు అనుమతి లేదు. ఆదివారం అదుపులోకి తీసుకున్న సుమారు 25 మందిని తర్వాత విడిచిపెడతాం' డీసీపీ దేవేశ్ మహ్లా చెప్పారు. పోలీసుల చర్యను వాంగ్చుక్ తీవ్రంగా ఖండించారు. భారత ప్రజాస్వామ్యంపై మాయనిమచ్చగా అభివర్ణిస్తూ ఒక మెసేజీ విడుదల చేశారు.

సాక్షి ప్లస్
సోమవారం। 14-10-2024

ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణ కర్త సుప్రీంకోర్టు

సివిల్స్, గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం
జనరల్ స్టడీస్
పాలిటీ

వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛలు, హక్కులు

ప్రకరణ-28

విద్యాలయాల్లో మత బోధన నిషేధం

ప్రకరణ 28(1): ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయంతో నడిచే ప్రైవేట్ విద్యాసంస్థల్లో ప్రత్యేక మత బోధన నిషేధం.

ప్రకరణ 28(2): పై నిబంధనకు కొన్ని మినహాయింపులిచ్చారు. ప్రభుత్వం నిర్వహించే దేవాదాయ, ధర్మాదాయ సంస్థల్లో ప్రత్యేక మత బోధన చేయవచ్చు.

ప్రకరణ 28(3): ప్రభుత్వ గుర్తింపు ఉన్న, ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయం పొందే విద్యాసంస్థల్లో ఒక వ్యక్తి ఐచ్ఛికంగా మత ప్రార్థనలు/బోధనల్లో పాల్గొనవచ్చు. అయితే పాల్గొనమని ఒత్తిడి చేయరాదు. ఆ వ్యక్తి మైనర్ అయితే తల్లిదండ్రులు లేదా సంరక్షకుడి అనుమతి తీసుకోవాలి.

ప్రకరణలు-29, 30

విద్యా, సాంస్కృతిక పరమైన హక్కులు

ప్రకరణ 29(1): భారతదేశంలో నివసిస్తున్న ప్రజలకు ప్రత్యేక భాష, లిపి, సంస్కృతి ఉంటే.. వాటిని పరిరక్షించుకుని, పెంపొందించుకునే స్వేచ్ఛ వారికి ఉంటుంది.

ప్రకరణ 29(2): ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తోన్న లేదా ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయం పొందుతున్న సంస్థల్లో ప్రవేశానికి మతం, జాతి, కులం, భాషా ప్రాతిపదికన వివక్ష చూపరాదు.

ప్రకరణ 30(1): మైనారిటీ వర్గాలవారు, ప్రత్యేక విద్యాసంస్థలను ఏర్పాటు చేసుకొని, నిర్వహించుకోవచ్చు.

ప్రకరణ 30(1)(ఎ): మైనారిటీలు నిర్వహిస్తున్న విద్యాసంస్థలు, వాటి ఆస్తులను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటే, వారికి ప్రత్యేక నష్టపరిహారం చెల్లించాలి. 1978లో 44వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా ఈ క్లాజును చేర్చారు.

ప్రకరణ 30(2): ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం అందించే సమయంలో విద్యాసంస్థల పట్ల వివక్ష చూపరాదు. అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల వారు నడిపే సంస్థలు, అధిక సంఖ్యాక వర్గాల వారు నడిపే సంస్థలను సమ దృష్టితో చూడాలి.

వివరణ:

- ఆర్టికల్ 29, 30లలో 'మైనారిటీ' పదాన్ని ప్రస్తావించారు. కానీ ఈ పదాన్ని రాజ్యాంగంలో ఎక్కడా నిర్వచించలేదు.
- మైనారిటీల వర్గీకరణకు రాష్ట్రాన్ని ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. దేశంలో రెండు రకాల మైనారిటీ వర్గాలున్నాయి. అవి మతపరమైన, భాషాపరమైన మైనారిటీ వర్గాలు.
- హిందువులు మినహా మిగతా వారంతా మతపరమైన మైనారిటీలే. భాషాపరమైన మైనారిటీలు రాష్ట్రాల వారీగా మారుతుంటారు. ఉదాహరణకు.. తెలంగాణలో కన్నడిగులు, గుజరాతీలు, మరాఠీలు భాషాపరంగా మైనారిటీలు.

సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు

కేరళ విద్య పాఠ్యాంశాల సవరణ బిల్లు (1958) కేసు: కేరళ ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో విప్లవ, కమ్యూనిస్టు భావాలున్న పాఠ్యాంశాలను చేర్చారు. దీంతో ఈ బిల్లును సుప్రీంకోర్టు సలహా పరిధికి నివేదించారు. పాఠ్యాంశాల్లో తీవ్రవాద భావజాలాన్ని చేర్చడం చెల్లదని సుప్రీంకోర్టు తెలిపింది.

డి.ఎ.వి. కాలేజ్ v/s స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ (1971) కేసు: విశ్వవిద్యాలయాలు, వాటి అనుబంధ కళాశాలల్లో పంజాబీ మాత్రమే బోధన భాషగా ఉండాలని నిర్ణయించారు. అయితే ఇది చెల్లుబాటు కాదని సుప్రీంకోర్టు తీర్పుచెప్పింది.

అల్‌సెయింట్స్ v/s గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ (1980) కేసు: మైనారిటీ విద్యాసంస్థల నిర్వహణలో ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోరాదని ఈ కేసులో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పింది.

టి.ఎం.ఎ.పాయ్ v/s స్టేట్ ఆఫ్ కర్ణాటక (2003) కేసు: మైనారిటీ విద్యా సంస్థల విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ సందర్భంలో జోక్యం చేసుకోవచ్చో, జోక్యం చేసుకోరాదో వివరణ ఇస్తూ కొన్ని మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. అవి..

- మైనారిటీ స్థాయిని నిర్ణయించడానికి రాష్ట్రాన్ని మాత్రమే యూనిట్‌గా తీసుకోవాలి.
- మైనారిటీ అనే పదంలో భాషాపరమైన, మతపరమైన మైనారిటీలు ఉండవచ్చు.
- బోధన, బోధనేతర సిబ్బంది నియామకాలు, వారిపై పాలనా నియంత్రణ సంబంధిత హక్కులు మేనేజ్‌మేంట్‌కే ఉంటాయి. ప్రభుత్వ ధనసహాయం పొందని మైనారిటీ విద్యాసంస్థల ఫీజులను నియంత్రించే అధికారం ప్రభుత్వానికి లేదు. అయితే క్యాపిటేషన్ ఫీజులను ప్రభుత్వం నియంత్రించవచ్చు.

ప్రకరణ - 31

ఆస్తిహక్కు

పార్లమెంటు ఆస్తి హక్కుకు సంబంధించి అనేక సవరణలు, చట్టాలు చేసింది. 1951లో మొదటి రాజ్యాంగ సవరణ, 1964లో 17వ రాజ్యాంగ సవరణ, 1971లో 24వ రాజ్యాంగ సవరణ చేశారు. 1978లో 44వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా ఆస్తి హక్కును ప్రాథమిక హక్కుల జాబితా నుంచి తొలగించారు. దాన్ని 12వ భాగంలో ప్రకరణ 300-ఎలో రాజ్యాంగ పరమైన హక్కుగా (Constitutional Rights) చేర్చారు. 1979 జూన్ 20 నుంచి ఇది అమల్లోకి వచ్చింది. అలాగే ఆస్తి హక్కుకు సంబంధించి నూతన నిబంధనలను కూడా చేర్చారు.

ప్రకరణ 31(ఎ): ప్రభుత్వం ఆస్తిని స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు వర్తించే కొన్ని మినహాయింపులను ఈ ప్రకరణలో పేర్కొన్నారు. భూ సంస్కరణల అమలు కోసం చట్టాలు చేసినప్పుడు.. అవి 14, 19 ప్రకరణలకు వ్యతిరేకమనే కారణంతో న్యాయస్థానాల్లో ప్రశ్నించరాదు.

ప్రకరణ 31(బి): కొన్ని చట్టాల వర్తింపునకు మినహాయింపులు. వీటిని 9వ షెడ్యూల్డ్‌లో ప్రస్తావించారు. ప్రాథమిక హక్కులకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయన్న కారణంతో ఇలాంటి చట్టాలను న్యాయస్థానాల్లో ప్రశ్నించరాదు.9వ షెడ్యూల్డ్‌లో పేర్కొన్న అంశాలు సాధారణంగా న్యాయ సమీక్షకు గురి కావు. కానీ 'రాజ్యాంగ మౌలిక నిర్మాణంలో న్యాయ సమీక్ష అంతర్భాగం. దాన్ని పరిమితం చేసే అధికారం పార్లమెంటుకు లేదు' అని కేశవానంద భారతి కేసు(1973)లో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పింది.

2007లో ఐ.ఆర్. కొహెల్హో v/s తమిళనాడు కేసులో 'న్యాయ సమీక్ష రాజ్యాంగ మౌలిక నిర్మాణంలోకి వస్తుంది. కాబట్టి 1973 తర్వాత 9వ షెడ్యూల్డ్‌లో చేర్చిన అంశాలు న్యాయ సమీక్షకు గురవుతాయి' అని సుప్రీంకోర్టు వ్యాఖ్యానించింది.

ప్రకరణ 31(సి): ఆదేశిక సూత్రాల అమలు కోసం ప్రాథమిక హక్కులపై, ముఖ్యంగా ఆస్తి హక్కుపై కొన్ని పరిమితులు విధించవచ్చు. ఈ పరిమితులు రాజ్యాంగ విరుద్ధమంటూ న్యాయస్థానాల్లో ప్రశ్నించడానికి వీల్లేదు.

ఆదేశిక సూత్రాల్లోని ప్రకరణ 39లో ఉన్న క్లాజు బి, సిలో సామ్యవాద తరహా సమాజ స్థాపన గురించి పేర్కొన్నారు. ఈ విషయమై రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా పార్లమెంటు కొన్ని పరిమితులు విధిస్తే, అవి ప్రాథమిక హక్కులకు వ్యతిరేకమని న్యాయస్థానంలో ప్రశ్నించలేం.

వివరణ:

ప్రకరణ 31(ఎ), 31(బి), 31(సి)లు ఆస్తి హక్కుపై పరిమితికి సంబంధించినవి. ఇవి ఎలాంటి ప్రాథమిక హక్కులను ప్రసాదించవు. 44వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా ఆస్తి హక్కు ప్రకరణ 31ను తొలగించారు. కానీ వీటిని మాత్రం కొనసాగించారు.

ప్రకరణ - 32

రాజ్యాంగ పరిహార హక్కు (Right to Constitutional Remedies)

ప్రాథమిక హక్కుల్లో ఇది అత్యంత ముఖ్యమైంది. మూడో భాగంలో పొందుపరచిన ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలిగినా/ఆ హక్కులను పరిమితం చేసినా/అమలు చేయకపోయినా, బాధితులు నేరుగా సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించి తగిన రాజ్యాంగ పరిహారాలను పొందవచ్చు. మొదటి ఆరు ప్రాథమిక హక్కుల అమలు ఈ నిబంధన పైనే ఆధారపడి ఉంటుంది. హక్కులను గుర్తించడంతోపాటు, వాటి అమలుకు హామీ ఉన్నప్పుడే వాటికి విలువ ఉంటుంది. అమలు కాని హక్కులు వ్యర్థం.

ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణకు నిబంధన 32(4) హామీ ఇస్తోంది. అందుకే అంబేద్కర్ రాజ్యాంగ పరిహార హక్కును రాజ్యాంగ ఆత్మగా, హృదయంగా వర్ణించారు.

ప్రకరణ 32(1): ఒక వ్యక్తి ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలిగినప్పుడు లేదా అవి అమలు కానప్పుడు ఆ వ్యక్తి నేరుగా సుప్రీంకోర్టును ఆశ్రయించి తగిన పరిహారం పొందవచ్చు.

ప్రకరణ 32(2): హక్కులను కాపాడటానికి ప్రత్యేక ఆదేశాలైన హెబియస్ కార్పస్, మాండమస్, ప్రొహిబిషన్, కో-వారెంటో, సెర్షియరీ లాంటి రిట్లను సుప్రీంకోర్టు జారీ చేసేందుకు ఈ భాగం వీలు కల్పిస్తుంది.

ప్రకరణ 32(3): సుప్రీంకోర్టు అధికారాలకు విఘాతం కలగకుండా, ఇతర న్యాయస్థానాల(స్థానిక కోర్టులు, జిల్లా కోర్టులు)కు కూడా రిట్లు జారీచేసే అధికారాన్ని పార్లమెంటు చట్టం ద్వారా కల్పించవచ్చు.

ప్రకరణ 32(4): రాజ్యాంగంలో ఇతరత్రా అనుమతించిన విధంగా తప్ప ఈ ప్రకరణ ద్వారా గుర్తించిన హక్కులు రద్దు కావు.

వివరణ:

రాజ్యాంగ మౌలిక నిర్మాణంలో రాజ్యాంగ పరిహార హక్కు అంతర్భాగమని 1981లో ఫర్టిలైజర్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పింది.

రిట్లు-పరిధి-పరిమితులు

ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణకు జారీచేసే ప్రత్యేక ఆదేశాలను న్యాయశాస్త్ర పరిభాషలో రిట్లు (Writs) అంటారు. రిట్లు జారీ చేసే పద్ధతిని బ్రిటన్ రాజ్యాంగం నుంచి గ్రహించారు. నిబంధన 32 ప్రకారం సుప్రీంకోర్టుకు, నిబంధన 226 ప్రకారం రాష్ట్ర హైకోర్టులకు రిట్లు జారీ చేసే అధికారాన్ని కల్పించారు. పార్లమెంటు ప్రత్యేక చట్టం ద్వారా ఈ అధికారాన్ని జిల్లా న్యాయస్థానాలకు కల్పించవచ్చు. ఇప్పటి దాకా పార్లమెంటు అలాంటి చట్టాలను రూపొందించలేదు. కాబట్టి సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టులకు మాత్రమే రిట్లు జారీ చేసే అధికారం ఉంది. రిట్ల జారీ విషయంలో సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టు మధ్య వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి.

హైకోర్టులు జారీ చేసే రిట్ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో రద్దవుతుంది. ప్రకరణ 226 విషయ పరిధి తక్కువ. కానీ సుప్రీంకోర్టు జారీ చేసే రిట్ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో రద్దు కాదు. ప్రకరణ 32 విషయ పరిధి విస్తృతమైంది.

ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణలో సుప్రీం కోర్టుకు ప్రత్యేకమైన, ప్రాథమిక విచారణ పరిధి ఉంటుంది (Primary and Original). అందుకే సుప్రీంకోర్టును **ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణ కర్త** అంటారు.

ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణలో సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టులకు ఉమ్మడి పరిధి ఉంటుంది. అంటే పౌరులు ప్రాథమిక హక్కుల పరిరక్షణకు ప్రకరణ 32 ప్రకారం నేరుగా సుప్రీంకోర్టును లేదా ప్రకరణ 226 ప్రకారం హైకోర్టును ఆశ్రయించవచ్చు.

సాధారణంగా హైకోర్టు ద్వారా తగిన రక్షణ, ఉపశమనం లభిస్తుందని పౌరులు భావిస్తే, మొదట హైకోర్టును ఆశ్రయించాలని కనుభాయ్ బ్రహ్మభట్ v/s గుజరాత్ (1972) కేసులో సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పింది.

వివిధ రిట్లు-అర్థం-పరిధి-ప్రాముఖ్యత

హెబియస్ కార్పస్ (Hebeas Corpus)

ఈ పదం లాటిన్ భాష నుంచి వచ్చింది. హెబియస్ అంటే 'Have', కార్పస్ అంటే 'Body' అని అర్థం. ఒక వ్యక్తిని భౌతికంగా కోర్టు ముందు హాజరుపర్చడమని దీనికి అర్థం.ఇది పురాతన రిట్. నిబంధన 19-22 వరకు పొందుపరచిన వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛలకు భంగం కలిగినప్పుడు ఈ రిట్ జారీ చేస్తారు. అరెస్టయిన వ్యక్తిని 24 గంటల్లోగా సమీప న్యాయస్థానంలో హాజరుపరచాలి. లేని పక్షంలో ఈ రిట్ దాఖలు చేస్తే వెంటనే ఆ వ్యక్తిని న్యాయస్థానం ముందు హాజరుపరచాలని కోర్టు ఆదేశిస్తుంది.

వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛల పరిరక్షణతోపాటు చట్ట బద్ధత లేకుండా ఏ వ్యక్తిని నిర్బంధించకుండా, శిక్షించకుండా కాపాడటం ఈ రిట్ ప్రధాన ఉద్దేశం. ఈ రిట్‌ను ప్రభుత్వ సంస్థలకు, ప్రైవేట్ వ్యక్తులకు కూడా జారీ చేయవచ్చు.

మూడో వ్యక్తికి కూడా ఇందులో జోక్యం చేసుకునే హక్కు (లోకస్ స్టాండై) ఉంటుంది. బాధితుల తరఫున సామాజిక స్పృహ ఉన్న సంస్థ/వ్యక్తి ఈ రిట్ దాఖలు చేయవచ్చు. అందుకే దీన్ని ఉదారమైన రిట్ అని, వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛల పరిరక్షణ సాధనమని అంటారు.

మినహాయింపులు:

పార్లమెంటు స్వాధికారాలకు భంగం కలిగించిన కారణంతో వ్యక్తిని నిర్బంధించినప్పుడు, కోర్టు ద్వారా నేరారోపణ నిరూపితమై జైలు శిక్ష అనుభవిస్తున్నప్పుడు ఇది వర్తించదు.

మాండమస్ (Mandamus)

భాషాపరంగా మాండమస్ అంటే ఆదేశం అని అర్థం. సుప్రీం కోర్టు లేదా హైకోర్టు జారీచేసే అత్యున్నత ఆదేశంగా దీన్ని చెప్పవచ్చు. ప్రభుత్వాధికారి/సంస్థ తమ చట్టబద్ధమైన విధులను నిర్వర్తించనప్పుడు వాటిని నిర్వర్తించమని న్యాయస్థానం ఇచ్చే ఆదేశం.

ప్రభుత్వాధికారులు, సంస్థలు తమ విధులను చట్టబద్ధంగా నిర్వర్తించనప్పుడు ప్రజల హక్కులకు భంగం వాటిల్లుతుంది. అలాంటి సందర్భాల్లో వారు సక్రమంగా విధులు నిర్వర్తించడానికి ఈ రిట్ జారీ చేస్తారు. పబ్లిక్ సంస్థలు, క్వాజి పబ్లిక్ (Quasi-Public), జ్యుడీషియల్ సంస్థలు, క్వాజి జ్యుడీషియల్ సంస్థలకు వ్యతిరేకంగా ఈ రిట్ జారీ చేయవచ్చు.

మినహాయింపులు:

రాష్ట్రపతి, గవర్నర్లకు ఈ రిట్ వర్తించదు. వీరు తమ అధికారాలు, విధులను నిర్వర్తించనప్పుడు వాటిని నిర్వర్తించమని ఏ కోర్టు ఆదేశించలేదు.

ప్రైవేట్ వ్యక్తులు, ప్రైవేటు సంస్థలకు వ్యతిరేకంగా ఈ రిట్ జారీచేయడానికి వీల్లేదు.

మాండమస్ రిట్‌ను అంతిమ ప్రత్యామ్నాయంగా మాత్రమే జారీచేస్తారు. అంటే పరిపాలనాపరమైన ప్రత్యామ్నాయాల ద్వారా పౌరులు న్యాయాన్ని పొందలేనప్పుడు ఈ రిట్ ద్వారా ఉపశమనం పొందవచ్చు. ఈ రిట్ జారీ అనేది కోర్టు విచక్షణపై ఆధారపడి ఉంటుంది.

అధికారులు తప్పనిసరిగా నిర్వర్తించాల్సిన విధులకే ఇది వర్తిస్తుంది. విచక్షణా (Discretion) పూర్వకమైన విధులకు వర్తించదు.

మత స్వేచ్ఛ - సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు

బిజో ఇమాన్యువల్ v/s స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ (1986) కేసు: జాతీయ గీతాన్ని ఆలపించడం తమ మత విశ్వాసాలకు విరుద్ధమని నిరూపించగలిగితే.. జాతీయ గీతం పాడాలని ఏ వ్యక్తిని ఒత్తిడి చేయరాదని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. కేరళ పాఠశాలల్లో జాతీయ గీతం ఆలపించడం తప్పనిసరి చేస్తూ ఆదేశాలు జారీ చేశారు. దీన్ని ప్రశ్నిస్తూ సుప్రీంకోర్టులో ఈ కేసు దాఖలైంది.

సెయింట్ జేవియర్స్ కాలేజీ v/s స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ (1974) కేసు: 'లౌకికతత్వం' పదానికి ఈ కేసులో సుప్రీంకోర్టు వివరణ ఇచ్చింది. మతానికి, దేవుడికి అతీతంగా వ్యవహరించడమే లౌకికతత్వం. దేవుడి పట్ల ప్రత్యేక ద్వేషం,వ్యతిరేకత చూపకూడదు. దేవుణ్ని నమ్మేవారిని, నమ్మని వారిని ప్రభుత్వం ఒకే విధంగా చూడాలి.

'ది లాస్ ఆఫ్ మోషన్' గ్రంథ రచయిత?

టెట్/డీఎస్సీ- ప్రత్యేకం
ఫిజికల్ సైన్స్ మెథడాలజీ

1. సైన్స్ ఏ భాషా పదం?
ఎ) ఇంగ్లిష్ బి) లాటిన్
సి) ఫ్రెంచ్ డి) గ్రీకు
2. పాదరసం ద్రవ రూపంలో ఉన్న లోహం. ఇది ఒక..?
ఎ) భావన బి) సాధారణీకరణం
సి) యదార్థం డి) ప్రాకల్పన
3. పరమాణువులు సంయోగం చెంది అణువులు ఏర్పడతాయి. ఇది ఒక..?
ఎ) యదార్థం బి) భావన
సి) పరికల్పన డి) సత్యం
4. పరస్పర సంబంధం కలిగి.. సత్యాల సంబంధాన్ని నియమబద్ధం చేసేది..?
ఎ) యదార్థం బి) భావన
సి) పరికల్పన డి) సాధారణీకరణం
5. ఎత్తైన పర్వతాలపై నీరు తక్కువ ఉష్ణోగ్రత వద్ద మరగవచ్చు. ఇది ఒక..?
ఎ) నల్ ప్రాకల్పన బి) ప్రశ్నా ప్రాకల్పన
సి) ప్రాసక్తి ప్రాకల్పన
డి) ప్రకటనాత్మక ప్రాకల్పన
6. ఆమోదించిన సిద్ధాంతం ఒక..?
ఎ) నియమం బి) సూత్రం
సి) యదార్థం డి) పరికల్పన
7. కింది వాటిలో విజ్ఞాన శాస్త్రంలో ద్రవ్యాత్మక నిర్మాణం కానిది?
ఎ) యదార్థం బి) భావన
సి) శాస్త్రజ్ఞులు పరిస్థితులను వివరించడం
డి) సిద్ధాంతం
8. విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని ఆక్స్‌ఫర్డ్ డిక్షనరీ ఎలా నిర్వచించింది?
ఎ) భౌతిక ప్రపంచాన్ని, ప్రకృతి నియమాలను పరిశీలించడం
బి) అనుభవాత్మక పరిశీలనలు - అన్వేషణ
సి) విజ్ఞానశాస్త్రం అంటే మాపకం
డి) వ్యవస్థీకృతమైన సాధారణ జ్ఞానం
9. విజ్ఞానశాస్త్రం అంటే ఒక మాపకం.. అని చెప్పింది?
ఎ) కార్ల్ పియర్‌సన్ బి) ఆర్హీనియస్
సి) జేమ్స్ బికోనెంట్ డి) ఆక్స్‌ఫర్డ్ డిక్షనరీ
10. విషయాత్మక విశ్వంలో సామ్యం ఉందని విజ్ఞాన శాస్త్రం భావించడం ఒక..?
ఎ) యదార్థం బి) భావన
సి) పరికల్పన డి) మూల భావన
11. ఒక విద్యార్థి నాలుగు ఆమ్లాలను రుచి చూసిన అనంతరం.. అవి పుల్లగా ఉంటాయని చెప్పాడు. ఇది ఒక..?
ఎ) యదార్థం బి) సాధారణీకరణం
సి) భావన డి) పరికల్పన
12. శాస్త్రీయ ఫలితాలను సమర్థవంతంగా వివరించేవి..?
ఎ) యదార్థం బి) భావనలు
సి) ప్రాగుక్తీకరణలు డి) సిద్ధాంతాలు
13. శాస్త్రజ్ఞులకి ఉండే ప్రత్యేక లక్షణాలను ఎలా పిలుస్తారు?
ఎ) శాస్త్రీయ పద్ధతి బి) శాస్త్రీయ వైఖరి
సి) పై రెండూ డి) ఏదీకాదు
14. ఒక విద్యార్థి ఏ నిర్ణయాన్ని అంత్య నిర్ణయంగా అంగీకరించకపోవడం.. ఒక ?
ఎ) శాస్త్రీయ పద్ధతి బి) శాస్త్రీయ వైఖరి
సి) శాస్త్ర లక్షణం డి) పైవన్నీ
15. కాంతి ఏడు రంగుల మిశ్రమం. ఇది ఏ రకమైన ప్రాకల్పన?
ఎ) శూన్య ప్రాకల్పన బి) ప్రశ్నా ప్రాకల్పన
సి) ప్రాగుక్త ప్రాకల్పన
డి) ప్రకటనాత్మక ప్రాకల్పన
16. విజ్ఞానశాస్త్ర అభ్యాసకుడు సత్యశీలుడు.. ఎందుకంటే శాస్త్ర స్వభావం ఒక?
ఎ) క్రమశిక్షణ బి) సౌందర్యాన్వేషణ
సి) ధనార్జన డి) సత్యాన్వేషణ
17. సార్వత్రికంగా రుజువు చేసే ప్రవచనం.. ఒక?
ఎ) ప్రాకల్పన బి) నియమం
సి) ప్రయోగం డి) సాధారణీకరణం
18. జ్ఞాన సముపార్జనకు దోహదం చేసేది?
ఎ) తర్కం బి) స్పందన
సి) కంఠస్థం డి) అధికారత్వం
19. సాధారణీకరించిన ఊహ లేదా ఆలోచనే ఒక..?
ఎ) యదార్థం బి) సిద్ధాంతం
సి) సూత్రం డి) భావన
20. శాస్త్ర ప్రక్రియ నిర్మాణంలో ఇమడని కృత్యం?
ఎ) ప్రశ్నించడం బి) పరిశీలించడం
సి) నమ్మడం డి) ఊహించడం
21. జ్యోతిష్య శాస్త్రాన్ని అభివృద్ధి చేసింది?
ఎ) ఈజిప్షియన్లు బి) బాబిలోనియన్లు
సి) మెసపటోనియన్లు డి) పైవేవీ కాదు
22. 365 రోజుల క్యాలెండర్‌ను తయారు చేసింది?
ఎ) ఈజిప్షియన్లు బి) బాబిలోనియన్లు
సి) హోమోసేపియన్లు డి) ఇండియన్స్
23. నవీన విజ్ఞాన శాస్త్ర పితామహుడు?
ఎ) గెలీలియో బి) న్యూటన్
సి) నీల్స్ బోర్ డి) ఐన్‌స్టీన్
24. విశ్లేషణాత్మక త్రాసును అభివృద్ధి చేసింది?
ఎ) అరిస్టాటిల్ బి) గెలీలియో
సి) లెవోయిజర్ డి) న్యూటన్
25. 'ప్రిన్సిపియా ఆఫ్ మేథమెటికా' పుస్తకాన్ని రాసింది?
ఎ) ఐన్‌స్టీన్ బి) గెలీలియో
సి) న్యూటన్ డి) ఫారడే
26. ఖగోళ శాస్త్రానికి పునాది వేసిన గ్రంథం?
ఎ) గణితం బి) విజ్ఞానశాస్త్రం
సి) ఆర్యభట్టీయం డి) లీలావతి గణితం
27. రెటీనా, హెర్నియా, సిజేరియన్‌ల గురించి తెలిపే గ్రంథం?
ఎ) చరక సంహిత బి) రుగ్వేదం
సి) సుశ్రుత సంహిత డి) అన్నీ
28. రసరత్నాకర గ్రంథాన్ని రాసింది?
ఎ) ఐన్‌స్టీన్ బి) నాగార్జునుడు
సి) న్యూటన్ డి) నీల్స్ బోర్
29. భారతదేశంలో నూతన విద్యా విధాన పితామహుడు?
ఎ) ఛార్లెస్ గ్రాంట్ బి) గెలీలియో
సి) కొఠారి డి) న్యూటన్
30. సెకండరీ విద్యా కమిషన్ అధ్యక్షుడు?
ఎ) సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ బి) మొదలియార్
సి) కొఠారి డి) ఛార్లెస్ గ్రాంట్
31. ఎన్‌సీఈఆర్‌టీని ప్రారంభించిన సంవత్సరం?
ఎ) 1961 బి) 1962
సి) 1963 డి) 1964
32. జీవశాస్త్ర పితామహుడు?
ఎ) న్యూటన్ బి) డార్విన్
సి) అరిస్టాటిల్ డి) గెలీలియో
33. కణాల బ్రేనియన్ చలనం గురించి తెలిపింది?
ఎ) చార్లెస్ హెచ్‌టిన్స్ బి) ఐన్‌స్టీన్
సి) న్యూటన్ డి) గెలీలియో
34. 'π' విలువను కనుగొన్న శాస్త్రవేత్త?
ఎ) ఐన్‌స్టీన్ బి) గెలీలియో
సి) ఆర్యభట్ట డి) న్యూటన్
35. సిద్ధాంత శిరోమణి గ్రంథాన్ని రాసింది?
ఎ) ఆర్యభట్ట బి) భాస్కరాచార్యుడు
సి) లీలావతి డి) మహావీర
36. 1954లో భారతరత్న బిరుదు పొందిన శాస్త్రవేత్త?
ఎ) న్యూటన్
బి) సుబ్రహ్మణ్యం చంద్రశేఖర్
సి) సి.వి.రామన్ డి) ఐన్‌స్టీన్
37. నాడీ గమనాన్ని తెలిపే పరికరం?
ఎ) ఆడో మీటర్ బి) స్ఫిగ్మో మీటర్
సి) పల్స్ మీటర్ డి) పైవేవీ కావు
38. 'ఆన్ ది నేచర్ ఆఫ్ కామెంట్స్' పుస్తక రచయిత?
ఎ) న్యూటన్ బి) గెలీలియో
సి) ఫారడే డి) హైగెన్స్
39. 'అనాటమీ అండ్ ఫిజియాలజీ' అనే గ్రంథాన్ని రాసింది?
ఎ) గెలీలియో బి) న్యూటన్
సి) లెవోయిజర్ డి) హైగెన్స్
40. 'ఆటమ్స్ ఫర్ పీస్' అవార్డ్ పొందిన శాస్త్రవేత్త?
ఎ) నీల్స్ బోర్ బి) హైగెన్స్
సి) న్యూటన్ డి) రూథర్ ఫర్డ్
41. విద్యుత్ ప్రవాహం వల్ల జరిగే రసాయనిక మార్పులను అధ్యయనం చేసేది?
ఎ) ఎలక్ట్రాలసిస్ బి) హైడ్రాలసిస్
సి) ఎలక్ట్రో కెమిస్ట్రీ డి) పైవన్నీ
42. అన్‌సర్టెనిటి ప్రిన్సిపల్‌ను తెలియజేసింది?
ఎ) హైసెన్ బర్గ్ బి) హైగెన్స్
సి) న్యూటన్ డి) ఫారడే
43. ప్రయోగాత్మక విజ్ఞాన శాస్త్రానికి ఆద్యుడు?
ఎ) గెలీలియో బి) విలియం హార్వే
సి) న్యూటన్ డి) రోజర్ బేకన్
44. జ్ఞానం మరింత జ్ఞాన సముపార్జన కోసం.. అనే భావాన్ని అభివృద్ధి పర్చిన విలువ ఏది?
ఎ) ఉపయోగిత విలువ
బి) వృత్తి విలువ సి) బౌద్ధిక విలువ
డి) క్రమశిక్షణ విలువ
45. విజ్ఞానశాస్త్రం విద్యార్థుల్లో అవగాహన, బుద్ధి వికాసం, బుద్ధి కుశలత, సత్యాన్వేషణ కలిగిస్తే.. అది ఏ విలువ?
ఎ) బౌద్ధిక విలువ బి) వృత్తి విలువ
సి) నైతిక విలువ డి) క్రమశిక్షణ విలువ
46. విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని అధ్యయనం చేస్తే.. విద్యార్థి శాస్త్ర స్వభావాన్ని కలిగి ఉండడం ఒక?
ఎ) నైతిక విలువ బి) వృత్తి విలువ
సి) శాస్త్రీయ వైఖరి- అభివృద్ధి విలువ
డి) సాంస్కృతిక విలువ
47. సత్యాన్వేషణలో శాస్త్రీయ పద్ధతిని ఉపయోగించడం వల్ల విద్యార్థిలో పెంపొందే విలువ?
ఎ) బౌద్ధిక విలువ బి) నైతిక విలువ
సి) క్రమశిక్షణ విలువ
డి) సౌందర్యాత్మక విలువ
48. భావనలు సత్యం లేదా అసత్యం అని నిరూపించలేని పక్షంలో అవి ఎలా మిగిలిపోతాయి?
ఎ) నియమాలుగా బి) సూత్రాలుగా
సి) సాధారణీకరణాలుగా
డి) సిద్ధాంతాలుగా
49. సాంస్కృతిక వారసత్వాన్ని నూతన తరాలకు అందించటం, సాంస్కృతిక అభివృద్ధికి విజ్ఞాన శాస్త్రం సహాయం చేయటం ఒక..?
ఎ) నైతిక విలువ
బి) సౌందర్యాత్మక విలువ
సి) సాంస్కృతిక విలువ
డి) క్రమశిక్షణ విలువ
50. ప్రస్తుతం మనం ఉపయోగిస్తున్న సెల్‌ఫోన్. విజ్ఞానశాస్త్రం ఏ విలువ అవుతుంది?
ఎ) వృత్తి విలువ
బి) సాంస్కృతిక విలువ
సి)ఉపయోగిత విలువ
డి) క్రమశిక్షణ విలువ
51. ఒక ఉపాధ్యాయుడు ప్రతిరోజు ఒక విద్యార్థికి బొమ్మలు గీయమని చెబుతున్నాడు. దీని ద్వారా నెరవేరే ఉద్దేశం?
ఎ) జ్ఞాన సముపార్జన
బి) నైపుణ్య, సామర్థ్యాల అభివృద్ధి
సి) శాస్త్రీయ పద్ధతిలో శిక్షణ
డి) శాస్త్రీయ వైఖరుల అభివృద్ధి
52. ఒక ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థుల్లో అనుకూలమైన అలవాట్లు పెంపొందించడంలో నెరవేరే సామర్థ్యం?
ఎ) స్వీయ నిశ్చయం చేయగలగడం
బి) నైపుణ్యాల అభివృద్ధి
సి) శాస్త్రీయ వైఖరుల అభివృద్ధి
డి) భావి జీవితానికి భూమిక
53. విద్యుదయస్కాంత సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించిన శాస్త్రవేత్త?
ఎ) న్యూటన్ బి) మాక్స్‌వెల్
సి) మాక్స్ ప్లాంక్ డి) హైగెన్స్
54. సౌర గడియారాన్ని తొలుత తయారు చేసినవారు?
ఎ) మెసపటోనియన్లు
బి) బాబిలోనియన్లు
సి) ఈజిప్షియన్లు డి) గ్రీకులు
55. అణుశాస్త్ర పితామహుడు?
ఎ) డాల్టన్ బి) న్యూటన్
సి) నీల్స్ బోర్ డి) హైగెన్స్
56. జాన్ డాల్టన్ రాసిన పుస్తకాలు..?
ఎ) న్యూ సిస్టమ్ ఆఫ్ కెమికల్ ఫిలాసఫీ
బి) కలర్ బ్లైండ్‌నెస్
సి) పరమాణు సిద్ధాంతం డి) పైవన్నీ
57. ఫారడే సిద్ధాంతాన్ని గణిత రూపంలో మార్చిన శాస్త్రవేత్త?
ఎ) మాక్స్‌వెల్ బి) మాక్స్ ప్లాంక్
సి) ఫ్లెమింగ్ డి) ఐన్‌స్టీన్
58. 'ది లాస్ ఆఫ్ మోషన్' గ్రంథ రచయిత?
ఎ) న్యూటన్ బి) గెలీలియో
సి) ఫారడే డి) కోపర్నికస్

సమాధానాలు

1) ఎ	2) సి	3) బి	4) డి	5) సి
6) ఎ	7) సి	8) సి	9) డి	10) డి
11) బి	12) డి	13) బి	14) బి	15) డి
16) డి	17) బి	18) సి	19) డి	20) సి
21) బి	22) ఎ	23) ఎ	24) సి	25) సి
26) సి	27) సి	28) బి	29) ఎ	30) బి
31) ఎ	32) సి	33) సి	34) బి	35) బి
36) సి	37) సి	38) బి	39) సి	40) ఎ
41) సి	42) ఎ	43) డి	44) సి	45) ఎ
46) సి	47) సి	48) డి	49) సి	50) సి
51) బి	52) ఎ	53) బి	54) సి	55) ఎ
56) డి	57) ఎ	58) బి		

దక్షిణ భారతదేశంలో అతిపెద్ద నది ఏది?

గ్రూప్స్, ఇతర పోటీ పరీక్షల ప్రత్యేకం

జనరల్ స్టడీస్

ఇండియన్ జాగ్రఫీ

భారతదేశ ప్రధాన నదీ వ్యవస్థ

భారతదేశంలో నదీ వ్యవస్థను ప్రధానంగా రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

అవి:

1) జీవ నదీ వ్యవస్థ

2) వర్షాధార నదీ వ్యవస్థ

ఈ రెండు నదీ వ్యవస్థల వల్ల భారతదేశానికి వ్యవసాయపరంగా, పారిశ్రామికంగా, రవాణా పరంగా చాలా ప్రయోజనాలున్నాయి.

జీవ నదీ వ్యవస్థ

వీటినే హిమాలయన్ నదులు అని కూడా అంటారు. సంవత్సరం పొడవునా నీటి ప్రవాహం ఉన్న నదులను 'జీవనదులు' అంటారు. వర్షాకాలంలోని వర్షపు నీరు, ఇతర కాలాల్లో పర్వత శిఖరాల్లోని మంచు కరగడం వల్ల ఈ నదులు ఎల్లప్పుడూ ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. హిమాలయ నదులైన గంగా, సింధూ, బ్రహ్మపుత్ర, వీటి ఉపనదులు జీవ నదులుగా ఉన్నాయి.

- **సింధూనది:** ఇది 'టిబెట్' హిమాలయాల్లోని 'మానస సరోవరం' పశ్చిమ వైపున 5180 మీ. ఎత్తయిన కైలాస శిఖరాల్లో జన్మిస్తోంది. టిబెట్, భారత్, పాకిస్థాన్‌లో ప్రవహిస్తోంది. దీని మొత్తం పొడవు 2880 కి.మీ. భారతదేశంలో 709 కి.మీ. దూరం ప్రయాణిస్తుంది. ఈ నది భారతదేశంలో జమ్మూ-కాశ్మీర్ రాష్ట్రంలో ప్రవేశిస్తుంది. ఈ రాష్ట్రం నుంచి పాకిస్థాన్‌లోకి ప్రవేశించి, ఆ దేశంలో ఉత్తర, దక్షిణాలుగా ప్రవహిస్తోంది. చివరకు పాకిస్థాన్‌లోని 'కరాచి' వద్ద అరేబియా సముద్రంలో కలుస్తోంది. జమ్మూ-కాశ్మీర్‌లో ప్రధానంగా లద్దాఖ్, బల్టిస్థాన్ ప్రాంతాల ద్వారా ప్రవహిస్తోంది. దీని ఉపనదులు సట్లెజ్, జీలం, చినాబ్, బియాస్, రావి. వీటిలో అతి పెద్ద ఉపనది సట్లెజ్.
- **గంగా:** ఇది భారతదేశంలో ప్రవహిస్తున్న నదుల్లో అత్యంత పొడవైంది. ఉత్తరాఖండ్ హిమాలయాల్లో గంగోత్రి హిమానీనదం వద్ద జన్మిస్తున్న అలకనంద, భగీరథ అనే రెండు పాయలు కొంత దూరం ప్రవహించి 'దేవ ప్రయాగ' వద్ద కలిసి 'గంగానది' ఏర్పడుతోంది. దీని మొత్తం పొడవు 2525 కి.మీ. దీని పరీవాహక ప్రాంతం సుమారు 8,61,404 చ.కి.మీ. విస్తరించి ఉంది.

  ఈ నది భారతదేశంలో ఉత్తరాఖండ్, ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్, పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రాల ద్వారా ప్రవహిస్తూ బంగ్లాదేశ్‌లోకి ప్రవేశించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. దీన్ని బంగ్లాదేశ్‌లో 'పద్మా నది' అని, బ్రహ్మపుత్రా నదితో కలిసిన తర్వాత 'మేఘన' అని పిలుస్తున్నారు. పశ్చిమ బెంగాల్‌లో నిర్మించిన ఫరక్కా బ్యారేజీ ద్వారా దీని నీటిని హుగ్లీనదికి మళ్లిస్తున్నారు. దీని ప్రధాన ఉప నదులు- యమున, కోసీ, రామ్‌గంగా, గోమతి, బాగ్రా, గండక్, మహానందా, సోన్. దక్షిణ దిశ నుంచి వచ్చి గంగానదిలో కలిసే ఏకైక ఉపనది సోన్. మిగితావన్నీ హిమాలయాల నుంచి వచ్చి గంగానదిలో కలుస్తున్నాయి.
- **యమునా:** ఇది గంగానది ఉపనదులన్నింటిలో పెద్దది. ఇది 'యమునోత్రి' హిమానీనదం వద్ద పుట్టి 'అలహాబాద్' దగ్గర గంగానదితో కలుస్తుంది. చంబల్, బెట్వా, కెన్ దీని ఉపనదులు.
- **బ్రహ్మపుత్ర:** ఇది టిబెట్ హిమాలయాల్లోని 'మానస సరోవరం' తూర్పు వైపున జన్మిస్తోంది. టిబెట్, భారత్, బంగ్లాదేశ్ ద్వారా 2900 కి.మీ. దూరం ప్రయాణించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది.

  ఈ నది భారత్‌లో అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌లో ప్రవేశించిన వెంటనే 'షియాంగ్' అనే నదితో కలిసి కొంత దూరం ప్రయాణించి 'దిహంగ్' అనే ప్రదేశం వద్ద దిహంగ్, లోహిత నదులతో కలుస్తోంది. అసోంలో 'తీస్తా' ఉపనదిని కలుపుకొని బంగ్లాదేశ్‌లో ప్రవేశిస్తోంది. చివరగా గంగానదితో కలిసి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. ఈ నదిని వివిధ ప్రాంతాల్లో వివిధ పేర్లతో పిలుస్తున్నారు. టిబెట్‌లో - సాంగ్‌పో లేదా త్యాంగ్‌పో అని పిలుస్తున్నారు. 'స్వచ్ఛమైన' అని దీని అర్థం. అరుణాచల్ ప్రదేశ్‌లో 'దిహంగ్' అని, బంగ్లాదేశ్‌లో 'జమునా' అని పిలుస్తున్నారు.

  మగవారి పేరుతో పిలుస్తున్న భారతదేశ ఏకైక నది బ్రహ్మపుత్ర. దీని ఉపనదులు తీస్తా, షియాంగ్, దిహంగ్, లోహిత. గంగా, బ్రహ్మపుత్ర నదులు సముద్రంలో కలిసేచోట ప్రపంచంలో కెల్లా అతి పెద్దదైన 'సుందర్‌బన్ డెల్టా'ను ఏర్పరుస్తున్నాయి.

వర్షాధార నదీ వ్యవస్థ

వర్షాకాలం మాత్రమే నీటి ప్రవాహం కలిగి ఉండటం వల్ల వీటిని 'వర్షాధారిత నదులు' అంటారు. వీటినే 'ద్వీపకల్ప నదులు' అని కూడా అంటారు.

వీటిని రెండు రకాలుగా విభజించవచ్చు.

పశ్చిమం వైపునకు ప్రవహిస్తున్న నదులు: సబర్మతి, నర్మదా, తపతి, మహి మొదలైనవి.

- **నర్మదానది:** ఇది పశ్చిమం దిశగా ప్రవహిస్తున్న నదుల్లో అతి పొడవైంది. ఇది మధ్యప్రదేశ్‌లోని 'అమర్‌కంటక్' ప్రాంతంలో పుట్టి వింధ్య, సాత్పురా పర్వత శ్రేణుల మధ్య 1312 కి.మీ. ప్రవహించి అరేబియా సముద్రంలో కలుస్తోంది. భారతదేశంలో 'పగులు లోయ'లో ప్రవహిస్తున్న అతి పొడవైన నది నర్మద.

  దీని ప్రధాన ఉపనదులు షార్, బర్నార్, బుంజర్, షక్కర్, కోలర్, బుర్నా, హీరాన్. ఈ నది ప్రవాహ మార్గంలో రెండు ప్రధాన జలపాతాలున్నాయి. అవి: కపిల ధారా, ధూన్‌ధర్. దీని పరీవాహ ప్రాంతం అత్యధికంగా మధ్యప్రదేశ్‌లో (87 శాతం), మిగిలింది మహారాష్ట్ర, గుజరాత్‌లో ఉంది.
- **తపతి:** ఇది పశ్చిమం దిశగా ప్రవహిస్తున్న వాటిలో రెండో అతిపెద్ద నది. ఇది మధ్యప్రదేశ్‌లోని 'బిటువల్' జిల్లాలోని 'ముల్టాయి' వద్ద పుట్టి 724 కి.మీ. పొడవున సాత్పురా - అజంతా పర్వత శ్రేణుల మధ్య ప్రవహించి అరేబియా సముద్రంలో కలుస్తోంది. పూర్ణానది, గిర్నా, బొరి, కీప్ర, సిప్రా, సుకీ, అమరావతి దీని ఉపనదులు.

తూర్పు వైపునకు ప్రవహిస్తున్న నదులు: వీటిలో ముఖ్యమైనవి గోదావరి, కృష్ణా, మహానది, కావేరి, పెన్నా.

ద్వీపకల్ప పీఠభూమి తూర్పువైపునకు వాలి ఉండటంతో దీనిలోని నదులు అధికభాగం తూర్పుదిశగా ప్రవహించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తున్నాయి.

- **గోదావరి:** భారతదేశంలో గంగానది తర్వాత రెండో అతిపెద్ద నది గోదావరి. ఇది దక్షిణ భారతదేశంలో అతిపెద్ద నది. దీన్ని 'దక్షిణ గంగా', 'దక్షిణ గంగోత్రి', 'వృద్ధ గంగా' అని కూడా అంటారు. ఈ నది మహారాష్ట్రలోని పశ్చిమ కనుమల్లో 'నాసిక్ త్రయంబకం' వద్ద జన్మిస్తోంది. మహారాష్ట్ర, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాల ద్వారా సుమారు 1465 కి.మీ. ప్రవహించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. మంజీరా, మానేరు, ప్రాణహిత, ఇంద్రావతి, శబరి, సీలేరు, వార్ధా మొదలైనవి దీని ఉపనదులు. ఇది నిర్మల్ జిల్లాలోని 'బాసర' వద్ద తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రవేశిస్తుంది.
- **కృష్ణానది:** ఇది మహారాష్ట్రలో పశ్చిమ కనుమల్లోని 'మహాబలేశ్వరం' వద్ద పుట్టి మహారాష్ట్ర, కర్ణాటక, ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల్లో ప్రవహిస్తోంది. 1440 కి.మీ. ప్రవహించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. ఇది దక్షిణ భారతదేశంలో రెండో అతిపెద్దనది. ఈ నది నారాయణపేట జిల్లాలోని మక్తల్ మండలం 'తంగడి' వద్ద తెలంగాణ రాష్ట్రం లో ప్రవేశించి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని హంసలదీవి వద్ద బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది.

  తుంగభద్ర, కోయన, పాలేరు, దిండి, మూసీ, భీమా, మున్నేరు, ఘటప్రభ మొదలైనవి దీని ఉపనదులు.
- **కావేరి:** ఇది కర్ణాటకలోని 'కూర్గ్' జిల్లాలో 'బ్రహ్మగిరి' కొండల్లో జన్మించి కర్ణాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల ద్వారా సుమారు 805 కి.మీ. పొడవున ప్రవహిస్తోంది. తమిళనాడులోని కావేరి పట్టణం ప్రాంతంలో బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. హేమావతి, లోకపావని, షింషా, ఆర్కావతి, లక్ష్మణ తీర్థ, భవాని మొదలైనవి దీని ఉపనదులు. ఇది తమిళనాడులో అతి ప్రధానమైన నది.
- **పెన్నా:** ఇది కర్ణాటకలోని మైసూరు వద్ద 'నంది దుర్గ' కొండల్లో పుట్టి అనంతపురం జిల్లా హిందూపురం వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ప్రవేశిస్తోంది. నెల్లూరు జిల్లాలోని 'ఊటుకూరు' వద్ద బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. జయమంగళి, చిత్రావతి, కుందేరు, పాపాఘ్ని, చెయ్యేరు, సగిలేరు దీని ఉపనదులు.
- **మహానది:** ఇది మధ్యప్రదేశ్‌లో పుట్టి ఒడిశా ద్వారా ప్రవహించి బంగాళాఖాతంలో కలుస్తోంది. దీని పొడవు 857 కి.మీ. దీని ఉపనదులు- మండ్, షియోనాథ్, లేవ్, ఇబ్, హస్‌డియో.

గతంలో అడిగిన ప్రశ్నలు

1. కిందివాటిలో అత్యంత పొడవైన నది ఏది?
   1) గంగా 2) నర్మదా
   3) కృష్ణా 4) గోదావరి
2. భారతదేశంలోకి బ్రహ్మపుత్ర నది మొదట ఎక్కడ ప్రవేశిస్తుంది?
   1) అరుణాచల్ ప్రదేశ్
   2) త్రిపుర 3) అస్సాం
   4) మేఘాలయ
3. దక్షిణ గంగా అని ఏ నదికి పేరు?
   1) కృష్ణా 2) గోదావరి
   3) తుంగభద్ర 4) పెన్నా
4. ఏ నదీ సమూహం టిబెట్‌లో ప్రారంభ మూలాన్ని కలిగి ఉంది?
   1) బ్రహ్మపుత్ర, గంగా, సట్లెజ్
   2) గంగా, సట్లెజ్, యమున
   3) చినాబ్, రావి, సట్లెజ్
   4) బ్రహ్మపుత్ర, ఇండస్, సట్లెజ్
5. సాత్పురా, వింధ్య శ్రేణుల మధ్య ప్రవహించే నది ఏది?
   1) నర్మద 2) గండక్
   3) తపతి 4) గోదావరి
6. బంగ్లాదేశ్‌లో గంగానదిని ఏమని పిలుస్తారు
   1) సుబ్ర 2) భగీరథి
   3) రూప్ నారాయణ్ 4) పద్మ

సమాధానాలు

1) 1; 2) 1; 3) 2; 4) 4;
5) 1; 6) 4.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. కొంకణ్ తీరం ఏ రాష్ట్రంలో విస్తరించి ఉంది?
   1) కర్ణాటక 2) తమిళనాడు
   3) కేరళ 4) మహారాష్ట్ర
2. అత్యధిక సంఖ్యలో సరస్సులు, లాగూన్‌లను కలిగి ఉన్న తీర ప్రాంతం ఏది?
   1) కేరళ తీరం 2) తమిళనాడు తీరం
   3) ఒడిశా తీరం 4) గుజరాత్ తీరం
3. అష్టముడి సరస్సు ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
   1) తమిళనాడు 2) కేరళ
   3) పశ్చిమ బెంగాల్ 4) మణిపూర్
4. శ్రీహరికోటలోని 'సతీష్‌ధావన్' రాకెట్ ప్రయోగ కేంద్రం ఏ సరస్సులో విస్తరించి ఉంది?
   1) చిలుకా సరస్సు 2) కొల్లేరు సరస్సు
   3) పులికాట్ సరస్సు
   4) వెంబనాడ్ సరస్సు
5. పగులులోయ ద్వారా ప్రవహిస్తున్న నది?
   1) గంగా 2) నర్మదా
   3) బ్రహ్మపుత్ర 4) గోదావరి
6. టిబెట్‌లో 'త్యాంగ్‌పో' అని ఏ నదిని పిలుస్తారు?
   1) సింధూ 2) బ్రహ్మపుత్ర
   3) గంగా 4) గండక్
7. గంగానది ఉపనదుల్లో ఉత్తరానికి ప్రవహించేది?
   1) కోసి 2) ఘాగ్ర
   3) సోన్ 4) గండక్
8. కిందివాటిలో పశ్చిమానికి ప్రవహించే నది?
   1) గోదావరి 2) చంబల్
   3) మహానది 4) నర్మదా
9. ఒడిశా రాష్ట్రంలో డెల్టాను ఏర్పరిచే నది?
   1) సువర్ణరేఖ 2) మహానది
   3) కావేరి 4) నర్మదా
10. బెంగాల్ దుఃఖదాయని అని ఏ నదిని పిలుస్తారు?
    1) కోసి 2) హుబ్లీ
    3) దామోదర్ నది 4) గంగానది
11. బీహార్ దుఃఖదాయని అని ఏ నదిని పిలుస్తారు?
    1) దామోదర్ 2) కోసి
    3) బ్రహ్మపుత్ర 4) వైతరణి
12. కృష్ణా - గోదావరి నదుల మధ్య విస్తరించిన సరస్సు ఏది?
    1) పులికాట్ 2) కొల్లేరు
    3) చిలుకా 4) అష్టముడి
13. గంగానది ఉపనదుల్లో కెల్లా అతిపెద్దది?
    1) చంబల్ 2) ఘాగ్ర
    3) కోసి 4) యమునా
14. కపిలధార జలపాతం ఏ నదిపై ఉంది?
    1) యమునా 2) నర్మదా
    3) గోదావరి 4) కావేరి
15. అలకనంద, భాగీరథిలు ఎక్కడ కలుస్తాయి?
    1) రుద్ర ప్రయాగ్ 2) దేవ ప్రయాగ్
    3) రిషికేష్ 4) ప్రయాగ్
16. నర్మదా నది ఎక్కువ భాగం ఏ రాష్ట్రం ద్వారా ప్రవహిస్తుంది?
    1) రాజస్థాన్ 2) గుజరాత్
    3) మధ్యప్రదేశ్ 4) మహారాష్ట్ర

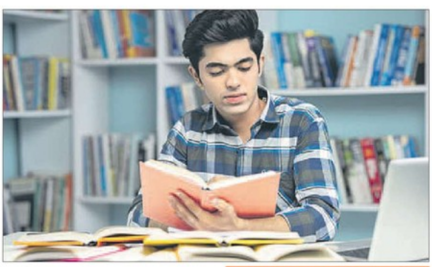
సమాధానాలు

1) 4; 2) 1; 3) 2; 4) 3;
5) 2; 6) 2; 7) 3; 8) 4;
9) 2; 10) 3; 11) 2; 12) 2;
13) 4; 14) 2; 15) 2; 16) 3.

The scheme has fallen out due to..

BANK EXAMS

GENERAL ENGLISH

Directions (Q. 1-10):
In the following passage there are blanks, each of which has been numbered. These numbers are printed below the passage and against each, five words/ phrases are suggested, one of which fits the blank appropriately. Find out the appropriate word/phrase in each case and mark your answer.

Though most of us know him _____ (1) for his inventions, Thomas Alva Edison was first and _____ (2) a telegraph operator. Born humbly in Ohio, U.S.in 1847, he was the seventh ____ (3) last child of Samuel Ogden Edison. At the ____ (4) age of nineteen he moved to Kentucky, where he worked in night shifts. He was _____ (5) with a lead-acid battery when he spilled Sulfuric acid onto the floor it ran between the floorboards and onto his boss's desk below. The next morning Edison was ____ (6). He was ___ (7) about reading and experimenting. One of his mentors during those early years was a fellow telegrapher and inventor named Franklin Leonard Pope, who allowed the ____(8) youth to live and work in the basement of his home. The invention that first gained him notice was the phonograph in 1877. This ___ (9) was so unexpected by the public at large as to appear almost ___ (10).

1. (1) except (2) best (3) hardly (4) greatly (5) sometimes
2. (1) previous (2) only (3) foremost (4) above (5) lastly
3. (1) between (2) before (3) with (4) and (5) of
4. (1) elder (2) early (3) delicate (4) old (5) tough
5. (1) set (2) establish (3) working (4) shared (5) purchase
6. (1) fired (2) send (3) showed (4) followed (5) take
7. (1) fame (2) character (3) passionate (4) defeat (5) poor
8. (1) poverty (2) worry (3) problem (4) conflict (5) impoverished
9. (1) accomplishment (2) well (3) fine (4) leading (5) excellent
10. (1) partly (2) wisely (3) rarely (4) magical (5) almost

Directions (Q. 11-20):
Read the following passage carefully and answer the questions given below it. Certain words have been printed in bold to help you locate them while answering some of the questions.

The joy of discovery is a very real **incentive** to research, despite the rareness of its realization. It is on error to suppose that the scientist is unemotional, or could succeed if he were. The error has arisen through a misconception. The absolute necessity that a scientist's findings shall not be changed from **objective** truth in response to emotional urges of any kind does not result in his becoming a particularly unemotional person: whether a discoverer or anyone else is pleased with a discovery has no effect on its validity. 'I have been working like a madman at Drosera' wrote Darwin to Sir J.D. Hooker in reference to his study of insectivorous plants and a few days later, to the geologist, Lyell 'at the present moment I care more about Drosera that the origin of all the species in the world---- I am **frightened** and **astounded** at my results'. Kropotkin once wrote, 'There are not many joys in human life equal to the **joy** of the sudden birth of a generalization ---He who has once in this life experienced this joy of scientific creation will never forget it.'

11. The author of the passage counters the misconception that a scientist is unemotional by pointing out that
    1) the objectivity of a scientist cannot make emotional compromises
    2) even such a great scientist as Darwin cared so much for Drosera
    3) he has capacity to react to emotional appeals made by others
    4) he considers scientific discovery equal to the joy of creation
    5) he has no capacity to react to emotional appeals made by others
12. In this passage the author tells us that scientific research leads one to
    1) rare discoveries
    2) success, sometimes
    3) sure success
    4) finding the objective truth
    5) funding rarity
13. Darwin's letter to Lyell reveals to us that the
    1) attached greater importance to his discovery of insectivorous pants than to his discovery of the origin of the species
    2) used to get deeply involved in whatever research, big or small, he had on hand at a given point of time
    3) was rather uncertain about his success in his research on insectivorous plants
    4) was worried that insectivorous plants would destroy all species of insects
    5) was sure of success
14. The findings of scientific researchers
    1) are universally welcome
    2) result in robbing the researcher of all emotions
    3) are objective in nature
    4) have universal validity
    5) no relation to present
15. Kropotkin says about the unforgettable experience
    1) joy of scientific creation
    2) remember the experience
    3) sorrows of human life
    4) generalized observations
    5) astounding facts

Directions (Q. 16-18):
Choose the word which is MOST SIMILAR in meaning to the word printed in bold as used in the passage.

16. **ASTOUNDED**
    1) amazed 2) scared
    3) rescued 4) worked
    5) furnished
17. **JOY**
    1) ecstasy 2) wander
    3) murmur 4) jump 5) leap
18. **INCENTIVE**
    1) enticement 2) enjoyment
    3) overwhelm 4) spurious
    5) engulf

Directions (Q. 19-20):
Choose the word which is MOST OPPOSITE in meaning to the word printed in bold as used in the passage.

19. **OBJECTIVE**
    1) purpose 2) subjective
    3) change 4) bonus
    5) increment
20. **FRIGHTENED**
    1) ghastly 2) beastly
    3) horrified 4) courageous
    5) happy

Directions (Q. 21-25):
Each question below has two blanks, each blank indicating that something has been omitted. Choose the set of words from the five options for each blank that best fits the meaning of the sentence as a whole.

21. Scientists fear that many birds ----- heading towards a unisex existence that would ----- to extinction.
    1) is… make 2) are.. making
    3) is… moving 4) are…lead
    5) were…leading
22. Using ------ from government survey, he found ------ support for his line of reasoning.
    1) data… strong 2) date…much
    3) doubt…many
    4) dates…very 5) date…meek
23. Science consists of ------, Art consists of ------.
    1) naming…pleading
    2) knowing…doing
    3) doing… pleasing
    4) creation…erosion
    5) evolution…inspection
24. Everything is important but what is of great ---------- is the capturing of tacit knowledge.
    1) important 2) import
    3) improvement 4) importance
    5) importantly
25. The ------ of the hour is to evolve measures to tackle the issue.
    1) time 2) moment 3) need
    4) pride 5) speed

Directions (Q. 26-30):
Read each sentence to find out whether there is any grammatical mistake/ error in it. The error, if any, will be in one part of the sentence. Mark the number of that part with error as your answer. If there is 'No error', mark (5) as your answer.

26. There is a misconception (1)/that freedom means(2)/to be doing (3)/your own thing.(4)/No error (5)
27. Shakespeare was (1)/ better than any poet(2)/of his days (3)/ acc-ording to critics. (4)/ No error (5)
28. I ordered for a cup of tea (1)/ but the bearer (2)/brought it only (3)/ at the end of the tea-session. (4)/ No error (5)
29. Lack of honesty(1)/ is sometimes labeled as(2)/tact public relations (3)/or politics. (4)/ No error (5)
30. in the aftermath of the September 11th (1)/ the American president's speech was (2)/ broadcasted and televised (3)/ all over the world. (4)/ No error (5)

Directions (Q. 31-35):
Which of the phrases (1), (2), (3) and (4) given below each sentence should replace the phrase printed in bold in the sentence to make it grammatically correct? If the sentence is correct as it is given and no correction is required, mark (5) as the answer.

31. The minister **hit out** at his critics and categorically denied his involvement in the scam.
    1) hit up 2) hit back
    3) hit upon 4) hit around
    5) no correction
32. He can **strike out** a friendship even with complete strangers.
    1) strike up 2) strike at
    3) strike on 4) strike back
    5) no correction
33. I prefer listening to soft music to help me **wind over** after a stressful day.
    1) wind up 2) wind down
    3) wind off 4) wind of
    5) no correction
34. The scheme has **fallen out** due to paucity of funds.
    1) fallen through 2) fallen over
    3) fallen apart 4) fallen back
    5) no correction
35. Over the years several extremists **laid up** their arms and joined the mainstream.
    1) laid out 2) laid upon
    3) laid by 4) laid down
    5) no correction

KEY

1) 2	2) 3	3) 4	4) 3	5) 3
6) 1	7) 3	8) 5	9) 1	10) 4
11) 1	12) 4	13) 1	14) 3	15) 1
16) 1	17) 1	18) 1	19) 2	20) 4
21) 4	22) 1	23) 2	24) 4	25) 3
26) 3	27) 2	28) 1	29) 2	30) 3
31) 2	32) 1	33) 2	34) 1	35) 4